

265 + 6
A
9024

ANDR. CHRISTIANI ESCHENBACH,

EPIGENES

DE

POESI ORPHICA,

in Priſcas

Orphicorum Carminum

Memorias

Liber Commentarius.

NORIBERGAE,
Sumtibus WOLFGANGI MAVRITII ENDTERI.
Typis Johannis Erneſti Adelbulneri.
An. cIɔ Iɔ ccii.

SERENISSIMO ET POTENTISSIMO

PRINCIPI AC DOMINO

DOMINO

FRIDERICO

REGI BORVSSIAE

MARCHIONI BRANDENBVRGICO AC S.R.I. ARCHICAMERARIO ET ELECTORI. DVCI MAGDEBVRGI, CLIVIAE, IVLIACI, MONTIVM, STETINI, POMERANIAE, CASSVBIORVM, VINEDORVM, AC IN SILESIA CROSNAE; BVRGRAVIO NORIBERGENSI, PRINCIPI HALBERSTADII, MINDAE ET CAMINI. COMITI HOHENZOLLERAE, MARCAE ET RAVENSBERGAE, DYNASTAE RAVENSTEINI, ET TERRARVM LAVENBVRGI AC BVTOVIAE.

ETC. ETC.

REGI AC DOMINO MEO CLEMENTISSIMO.

SERENISSIME REX,

DOMINE CLEMENTISSIME!

INter publicos Orbis Plausus, & prementem ad VIRTVTIS ET HONORIS Augustissima Templa properantium turbam: Quæ Inibi, pro Salute & Incremento TVO, REX AV-

AVGVSTISSIME, Vota concipere partim; partim Votiva jam Donaria suspendere certat: meqvoqve ad REGIAE TVAE MAIESTATIS Pulvinar prostratum, GENIVM TVVM venerari, SAECVLI, PER TE, FELICITAS, & inde in omnium bonorum pectoribus commota PIETAS, jubet.

Et alii qvidem, VIRTVTEM TVAM, alii FORTVNAM, alii POTENTIAM, pro suo qvisqve Captu aut Ingenio venerentur: Ego sane SAPIENTIAM, qva hæc omnia concludis & contines; qvamqve in TVO SACRATISSIMO CAPITE, Regali Diademate redimitam, Nostro Orbi, & Futuris Sæculis omnibus, Augustiorem & Sanctiorem exhibuisti; unice admiror; unice veneror. Qvæ, cum DIVINAE MAIESTATIS Clementissimo Munere, GENTI BRANDENBVRGICAE in solidum commissa & hæreditaria facta jamdudum sit: Per Tot, Summorum & Potentissimorum

Heroum Animas, MAIORES TVOS, perducta; in TE tandem, REX SAPIENTISSIME, ſe totam, qvanta qvanta eſt, explicare, &, qvam prope ſuam Prolem ad DEI IMMORTALIS Similitudinem evehere poſſit; Mortalibus demonſtrare voluit. Tanto Sapientiæ Cultorum Solatio; ut nunc demum ſibi de Sorte ſua vere ac ſolide gratulari incipiant; poſtqvam Divam Suam, Regali TECVM Solio impoſitam, TVOQVE Sanctiſſimo Lateri junctam, REGIAE TVAE MAIESTATIS Auctoritate ſuffultam, Omniumqve Regalium Virtutum Satellitio ſtipatam, contemplari & adorare poſſunt.

Hac Divina TVA VIRTVTE confiſus ego; cum Acceſſum ad REGALIS TVAE CLEMENTIAE SACRARIVM jam dudum meditatus eſſem, ex qvo Orbi innotuit, datum eſſe a DIVINA CLEMENTIA BORVSS REGEM, Qvi Priſcos illos qvondam Terrarum Dominos, VIRTVTE, POTENTIA

TIA

TIA, GLORIA, omniumqve omnino Heroicorum Characterum Splendore æquaret SAPIENTIA, PIETATE, IVSTITIA, superaret. Non alio magis Parario impetrare eum, mihiqve conciliare posse credebam; qvam Illo Heroë, qvi & Ipse, Regia, inter Mortales, Prosapia oriundus; Matre vero etiam immortali Dea celebratus; Eam Virtutem, Primus, Europæ Inqvilinis commonstravit, qvæ & Regum propria est; & Sola Mortales ad Divinitatis Similitudinem qvam proxime elevare potest, SAPIENTIAM.

Est Is, ORPHEVS ille THRACIVS. Tam Sanctum & Venerandum Antiqvis Sæculis Nomen; ut non Poëtæ, Sapientiæ Primi & Sincerissimi Doctores, magis de Lyra ejus, qvam subseqvuti hos, Sapientiæ Humanæ gravissimi Assertores, Philosophi, de severioris & intimioris Sapientiæ ejus Dogmatibus, certatim gloriati, sibiqve inde gratulati fuerint. Qvorum Sanctissimus &

Graviſſimusqvisqve, non aliunde, certius, Fidem & Rectitudinem ſuarum Doctrinarum hominibus commonſtrare & probare poſſe, perſvaſus erat; qvam ſi eas cum Orphicis Veritatibus concordare, indeqve deductas & derivatas fuiſſe, teſtari poſſet. Id, qvod Pythagoram, qvi primus Philoſophiæ Nomen Orbi intuliſſe perhibetur; &, poſt hunc, Præſtantiſſimos qvosqve; Socratem, Platonem, & Alios feciſſe; partim ea, qvæ hodienum in Doctorum manibus verſantur, ab ipſis Poſteritati relicta, Sapientiæqve erecta immortalia Monumenta; partim, Illorum Scripta teſtantur; qvi Horum Decreta & Vitas litteris conſignarunt, Orbiq; ſuſpicienda & imitanda exhibuerunt.

Hujus ORPHEI, Priſca Dogmata, & Naſcentis, veluti, Sapientiæ Humanæ, ab ipſo Partu, Robuſta jam tum & Admiranda Τεκμήρια: Hodie autem, fere cum Nomine Auctoris extincta; & in Vmbris tantum Ejus

Ejus culta; cum hoc Opere, si non instaurare, saltem Orbi, ex Inferis qvasi, reproducere laboraverim; non alio Exoratore REGALIS TVAE CLEMENTIAE uti volui; qvam ipso ORPHEO. Certa spe fretus, REGEM SAPIENTISSIMVM, Sapientiæ Primum Doctorem, Regem; non aspernaturum. Neqve ei occlusum fore ad REGALIS GRATIAE ET CLEMENTIAE TVAE SANCTISSIMVM SACRARIVM Accessum, qvi tantum, & tam Sanctum Nomen, Caussæ suæ esset prætensurus.

Votum, quod Inibi nuncupo, est. VT REGVM REX, AETERNA SAPIENTIA, REGIAM TVAM MAIESTATEM INTRA GRATIAE SVAE CENTRVM, AETERNVM COMPLECTATVR. ET INDE, PER BORVSSIAE REGVM PERENNEM TRADVCEM, INFINI-

TA IN CHRISTIANVM ORBEM BONA DERIVARE NVNQVAM DESISTAT.

SACRAE REGIAE
MAIESTATI TVAE

devotissimus, subjectissimus

ANDREAS CHRISTIANVS ESHENBACH.

PRAEFATIO.

II, qui nobis Sapientiæ Græcanicæ Historiam tradere laborarunt; Duplicem pleriqve Errorem mihi erraſſe videntur. Primum, qvod certum & definitum ejus Initiis Tempus aſſignantes, ultra Thaletem tamen aut Pythagoram, fere nemo illorum audet adſcendere: Aut, ſi jam ulterius Originem ejus qværere tentant; in Homero tamen & Heſiodo, maximam partem, tanqvam ad ultimum & extremum Terminum, hærent & conſiſtunt. Cum etiam ex Iis, ſint, qvi vix, & tantum non precario, Hos etiam, demum, in numerum τῶν γνησίων admittant: Credo, qvod Scholas publice non habuiſſe legantur; Sapientiæ Præcepta, nullis Claſſibus, nullis Cancellis, nullis Carceribus aut Compedibus, diſtinxerint, concluſerint, coarctaverint: Sed liberrimam & efficaciſſimam Rem, Libere qvoqve vagantem, & Omnia, Maxima, Minima, nullo Ordine, nullis Terminis, Radiis ſuis pervagantem & illuſtrantem, nobis exhibuerint. Qvaſi Solis Radii, Vitro excepti, & in Focum collecti, propius Centrum attingant, aut efficacius inde effluant; ac ij, qvi

)( )(2 liber-

liberrimo Actu, nulla re impediti aut coarctati, omnia permeant, omnia vegetant, fovent & collustrant. Alterum; qvod, dum Sapientiæ apud Græcos, Incunabula & Originem investigant; omnia Trans Mare petant: Et, ut Piper ex India, ita Sapientiæ qvoqve Semina, & Grana omnia, ex Aegypto, Phœnicia aut India petita, & in Græciam demum, tanqvuam novam & inauditam antea Mercem, transfretata & apportata fuisse, credant. Vterqve Error, non mihi aliunde profluxisse videtur, qvam qvod Humanæ Rationis, omnibus Gentibus & Populis æqvaliter distributæ, Vim, & in perpetuo Actu constitutam Vitam, non satis hi perpenderint, aut, tum saltem, attenderint. Quæ, cum Primis quibuscunqve Hominibus, non minori δόσει aut qvantitate, ut ita dicam; nec langvidior aut infirmior communicata a Creatore fuerit; ac deinceps Homero, Hesiodo, & aliis: Nec Græcis aut Thracibus minus; qvam Aegyptiis, Phœnicibus, aut Indis: Qvis dubitabit, ante Homerum, in Græcia repertos fuisse, qvi Rationis Vsui attenderint; Ejus, in se, Præstantiam & Principatum agnoverint; Inde, ad Alia, Extra Se, conversi, Naturæ quædam, si non Intima & Arcana, saltem Exstantiora rimati; denique ad τοῦ θείου cujusdam Centrum & Fontem agnoscendum delati ita fuerint? Nisi forte Græcis non æqve hæc ante oculos posita & in proclivi fuisse dixeris; ac Barbaris? Qvos tamen idem Cœlum texerat; qvibus idem Sol oriebatur; qvos eadem Terra aluerat; idem Mare circum-

cumdederat. Vt adeo nec Natura & Ingenium deesse Græcis potuerit, nec occasio, eadem inveniendi, aut saltem de iis cogitandi; ad qvæ deinceps, Posteri eorum vel sponte ascendere, vel aliæ Gentes, qvæcunqve etiam, sese elevare, propria & insita Omnibus Mentibus Vi, & evehere potuerint. Neqve vero Origines Artium & Initia negaverim: Aut eas passim, una nocte, ut fungos, gigni & maturescere dixerim: Qvod posterius, credant ii, Qvi ante Homerum, nullos Sapientes, nullos Poëtas extitisse sibi persvadent; Et inde mirantur, Eundem, & inchoare, & ad summum perducere potuisse Rem, hominibus omnium difficillimam, Sapientiam & Poësin. Sed nec Illud negaverim, qvasdam Gentes, sibi Optimo Jure, Peculiaris cujusdam Artis Cultum, & ad perfectionis qvendam Gradum, Incrementi provecti Gloriam, præ aliis vindicare. Cum enim infinita sint, qvæ sese qvotidie Humano Intellectui objiciunt consideranda & dijudicanda; Qvid miri, si in hac vel illa Gente, Vnus aut Alter, Vnum ex Illis arripuerit Primus, & intimius considerandum sibi proposuerit: Mox, deprehenso in ejusmodi considerationibus Vsu; Alios qvoqve ad eandem Operam capessendam invitaverit & adduxerit: Qvo juncto studio, isthæc, vagæ prius & leviores Considerationes; deniqve in Totius alicujus Scientiæ Complexum excreverunt? Interim, qvid impedire possit; qvo minus ex Alia Gente Qvispiam, in eodem Objecto hærere, & in eandem Rem, Ingenii sui Solertia inqvirere po-

tuerit; nou video. Jam vero, Magnæ illæ Artes & Scientiæ, qvarum complexus Sapientiam Humanam absolvit; ita comparatæ sunt; Vt Ratio Humana, qvam primum sese elevare, & supra proprii Corporis Carcerem emicare tentat; in Aliqvam Illarum, aut saltem Particulam Alicujus, necessario feratur. Ex qvibus forte, Naturales Contemplationes, maxime obviæ, & undiqve sese oggerentes; Primæ omnium, Animos ad se trahunt & convertunt. Qvid igitur obstare potuit; qvo minus Græcus aliqvis, Solem, verbi gratia, intuens; ejusque Ortui, Occasui, Decursui, Speciei, animum admovens; circa Eum Scientiam qvandam; aut potius Scientiæ Particulam; qvæ deinde, paulatim accedente Aliorum qvoqve Opera, in Astronomiæ Scientiam excrevit; proprio Naturæ ductu, & Ingenii ac Attentionis solertia, comparare & effingere potuerit: ac Chaldæus qvispiam, olim & diu ante, qvam Græcus iste ortus aut natus etiam fuerit? Itaqve, cum experientia hodienum doceat: Nullam Gentem tam immanem, tam barbaram esse; in qva non subinde reperiantur nonnulli, ultra communem Gentis Suæ morem Rationi attendentes; Et inde, tam Moribus Cultiores cæteris, qvam Mentis Cogitationibus Elevatiores: Crediderim, Scientias plerasqve, non unam Patriam, aut ex una Gente, suos Parentes habuisse: Sed, Singulas cultiores Gentes, suas sibi Scientias formasse & peperisse; a reliqvarum Gentium Scientiis non adeo diuersas: Qvandoqvidem Objecta illarum, omnibus Gen-

Gentibus communia ſint, & æqve ſingulis pateant & obverſentur. Vt adeo, in ſolo Modo conſiderandi, aut circa Scientias verſandi, omnis differentia appareat. Qvi ſane Modus, pro diverſo, diverſarum Gentium Genio & Ingenio, conſpirare ac convenire, in omnibus, ſemper, neqvaqvam potuit. Qvæ, cum ita ſint; Non vana utiqve Conjectura ducti, credere poſſumus; Diu ante, Pleraſqve Scientias in Græcia viguiſſe, qvam Homerus ex Aegypto, aut Pythagoras ex India, qvædam Sapientiæ Augmenta in Græciam detulere. Qvæ, ſane Augmenta, & Hi, & Alii, petere aut deſiderare etiam, aliunde, non potuiſſent; niſi Domi antea, minimum Qvædam, de Iis didiciſſent: aut ſaltem delibaſſent. Cum Rerum, penitus ignotarum, ſecundum vulgare dicterium, nulla ſit Cupido. Jam vero ij, qvi nobis Sapientum Vitas deſcriptas reliqverunt; adeo rudes, adeo omnium rerum ignaros eos pleroſqve, in Aegyptum, aut aliorſum, mittunt; qvaſi Ipſam, tantum non, Rationem, demum ex illis Locis petendam, & ſecum in Græciam deportandam habuerint. Adeo, ut Pythagoram, ne Numerare qvidem, ſciviſſe, fingant & perhibeant; anteqvam ad Phœnices delatus eſſet. Cum autem conſtet, & negari non poſſit; multos, qvin pleroſqve Veterum Sapientum, in alias Regiones, Itinera, Sapientiæ cauſſa, ſuſcepiſſe: & multa ex Aegypto, multa ex Phœnicia, aliqva etiam ex India, in Græciam reportaſſe: Non aliter ſane id intelligo, qvam qvod Scientiis Indigenis, ut ita dicam, & domi Na-

tis

tis, antea probe instructi; Illarum Augmenta Qvædam, aliunde, & ab iis potissimum Gentibus, sibi petenda duxerint; qvas vel Antiqvitatis prærogativa, vel prioris & vetustioris Inventionis Opinio, vel etiam Profectus & Excellentiæ, in hac vel illa Scientia, Gloria, commendaverat. Cum itaque ex Homeri Carminibus, consummati cujusdam, omnium Scientiarum Complexûs, manifesta Vestigia, jam olim deprehensa, & a doctissimo qvoqve prædicata reperiantur: Neqvaqvam credendum est, Eum solum, Ex Se Ipso, & sine Magistro, tantum ac talem evasisse: Multo minus, hæc omnia peregre, & extra Græciam (si qvidem Græcus fuerit; in qvo tamen pleriqve omnes conspirant) addidicisse, & inde petiisse: sed in ipsa Græcia, Sapientiæ & Scientiarum Magistros & Doctores, jam ante, eum reperisse; qvam in Aegyptum delatus, Sacerdotum commercio & consvetudine usus, postea demum Divinam Iliadem meditatus fuerit. Maxime, cum tam splendidus, tam augustus, sed & reconditus & obtectus, Sapientiam, veluti obiter ita, docendi Modus; qvem ubivis tenet; non Reptantem adhuc, aut Pubescentem, sed, si non Viriliter Gradientem, saltem Juveniliter Luxuriantem, Sapientiæ Aetatem, manifestissime arguat. Mihi itaqve nullum est dubium, jam dudum ante Homerum, Scientias, Magnas Illas, & ad Istam constituendam proprie & proxime pertinentes; in Græcia cultas & æstimatas fuisse. Adeo, ut tempore Homeri, jam Luxuriare circa illas, coepe-

cœperint amœniora Ingenia: dum illa proferre paulatim, & scriptis committere; sed tecte, sed occulte, infinitis Fabularum, Historiarum, Actionum, Casuum &c. Velamentis & Involucris obnupta & obvoluta, ausa sunt; qvæ jam dudum antea, & tantum non a Primis, fundatæ & erectæ Græciæ, Temporibus, summo Studio, & non, nisi Sacrorum τῶν Ἀποῤῥήτων & Arcanissimorum Majestate & Veneratione occultata & obtecta hactenus remanserant. Testes habeo, Maxima illa & Vetustissima, tantum non toti Orbi, a primis Institutionis suæ Initiis, ad deletum, per Christum, Dæmonum & Superstitionis tandem regnum, celebrata & adorata Mysteria: Corybantum, Bacchi, Cereris. Quorum initia, cum communi omnium suffragio, tempora Trojana, nedum Homeri, aliqvot Centenis Annis antecesserint; eaqve ipsa jam, summa & κυριώτατα, non solum omnium Scientiarum, sed Ipsius, qvanta qvanta est, Sapientiæ Capita, (ut suo loco, manifesto satis omnibus, nisi temere forte & petulanter reclamantibus, ostendimus) continuerint & docuerint: Qvis non videt, Sapientiæ Græcorum Terminos, longe ultra Homeri ætatem, ne dicam Pythagoræ aut Thaletis, ampliandos & extendendos esse: Neqve etiam, qvæ Illi, aut alii subsecuti, docuere & tradidere; omnia ita Peregre petita, & demum post aliqvot Sæcula, in Græciam importata fuisse: ut vulgus Scriptorum aliis persvadere conatur. Qvorum Mysteriorum, Arcanæ, qvas intendebant, Doctri-

næ,ſi rite attenderis;omne non ſolumFundamentum,ſed Florem etiam & Fructum (ſi ſubtilitates,& plerumqve in Verbis qvæſitas,luxuriantis ingenii & rationis,tantum non qviſqvilias; qvibus Antiqvam & ſimplicem adhuc dum Sapientiam, Poſterorum Κακοδοξία obruerat ac deturpaverat, excipias) omnium ſubſecutarum, Philoſophorum, poſt Pythagoram ita vocatorum, Sectarum, jam tot ante Sæculis docuerunt & tradiderunt. Adeo, ut qvidqvid Pythagoras, qvicqvid Plato,qvicqvid deniqve omnis ſubſecuta Philoſophorum turba, ſolidi & altioris veritatis docuerunt; Horum Sacrorum Fundamentis ſuperſtructum,aut inde petitum, hodienum facile apparere cuivis poſſit. Atenim vero,cum & horum Sacrorum, & omnis omnino Græcorum Theologiæ Origo & Inſtitutio ad illa tempora referatur; qvibus Erechtheus Athenis imperavit; omnesqve Orpheum, diſerte, Deos,eorumqve Cultum; & plurimi etiam ac fide digniſſimi Scriptores, Illa Ipſa Magna Sacra, Cereris, Bacchi & Corybantum in Græciam intuliſſe, ibidemqve hæc ordinaſſe & inſtituiſſe perhibeant: Sæpe miratus ſum,fuiſſe & olim, & hodienum eſſe, non ex plebe, Eruditos, ſed Summos & Doctiſſimos Viros, ὧνπερ κλέος οὐρανὸν ἵκει,qvi,Orpheum, ab omni Antiqvitate agnitum & celebratum; ab omnibus item, Graviſſimis & Sapientiſſimis Viris (excepto ſolo, fortaſſis, Ariſtotele:At in rebus, qvæ Majorum laudes & gloriam concernunt, minime idoneo teſte) pro Sapientiæ, & imprimis

mis ejus, qvæ circa τὰ θεῖα versatur, in Græcia Parente & Auctore habitum; non dicam e Sapientum, sed plane Hominum Numero tollere, eumqve nunqvam, neqve fuisse, neqve vixisse, ausi tamen fuerint Posteris persvadere. Qvi, si ullum nobis Opinionis suæ idoneum Argumentum afferre possent aliud; non sane ex nugacibus & inficetis Alliterationibus (aut, ut ipsi vocant, Etymologiis) ex variis & dissitissimis invicem Lingvis, nescio qvibus, coactis & corrogatis, omnem Asserti sui, sane invidiosi, Vim & Probationem petere cogerentur. Qvoniam autem his Alliterationibus , & Aristotelis Commento (si tamen Cicero non falsus fuit; aut Lectio genuina est: hodie enim in Aristotele nihil hujus legitur) omne fundamentum & robur hujus Somnii innititur; eo subruendo aut evertendo, Operam ludere heic non volumus. Maxime, cum hac in parte omni nos opera & labore sublevaverit, doctissimus & ingeniosissimus Thomas Burnetius, cum in exqvisitissima sua Theoria Telluris; tum in Archæologiis doctissimis, Operi subjunctis. Qvod si igitur nemo unqvam nefas duxit, credere: fuisse olim qvendam, nomine Homerum, qvi omnis Sapientiæ Humanæ Thesauros, ita in Pectore suo inclusos & reconditos circumtulerit; ejusqve vivam & spirantem Imaginem, in divina sua Iliade & Odyssea tam vivide & sapienter depictam posteris reliqverit; ut jam ex illo tempore, usqve ad nostrum ævum, nemo mortalium repertus fuerit, qvi Divini hujus Senis vir-

 tu

tutes, in dictis Operibus expreſſas, & omnimodam pleniſſimamqve Sapientiam, ſatis admirari, nedum imitari aut exæqvare potuerit: de Cujus tamen Origine, Aetate, Parentibus, Patria, Vitæ Conditione, Nemo unqvam certi aliqvid affirmare aut docere potuerit? Cur non Fas ducam, aſſerere cum Omnibus, excepto uno forte Ariſtotele: vixiſſe olim Orpheum qvendam, Patre Oeagro natum, Genere Thracem, Regis filium: qvi inſtitutis abs ſe, & ordinatis in Græcia Myſteriis, variisque Sacris, ea Sapientiæ & Scientiarum Arcana in iis docuerit; ex qvibus non ſolum Homeri Divina Muſa, ſed & ſubſeqventium Sapientum omnis Adorea, & qvicqvid ſolidi & divini protulere, tanqvam ex Fonte & Scaturigine, fluxerit ac derivatum fuerit. Qvem ipſe Homerus, non uno Loco exſcripſerit; nec Præſtantiſſimum Opus ſuum auſpicatius inchoare poſſe crediderit; qvam ab illo Orphei, paululum immutato verſu:

Μῆνιν ἄειδε θεὰ, Δημήτερος ἀγλαοκάρπου.

Qvem Pythagoras, qvi ipſi Philoſophiæ nomen dedit, adeo in omnibus ſeqvi & exprimere ſtuduerit; ut Apollonius ille Tyaneus, non magis Pythagoram referre in omnibus, ac Pythagoras Orpheum, laboraverit: Adeo, ut ſingularem etiam ſuam, ex qva ſola Nomen ſibi & Famam præcipuam qværebat, Docendi Methodum (nam cætera eadem qvæ Orpheus docebat) non ad aliam magis, qvam Orphicorum Sacrorum Normam,

unice

unice informaverit & composuerit. Qvem Plato, & omnes saniores Sapientiæ humanæ Proceres, (omitto sacrum & venerandum Primævæ Ecclesiæ Christianæ Patrum Ordinem) Primum & Antiqvissimum apud Græcos Theologum; Naturæ non tam Scrutatorem, qvam Repertorem felicissimum; Vitæ & Morum inter Græcos Formatorem & Ducem primarium & optimum; dispersis & concordantibus Elogiis prædicarunt. Qvem deniqve Vatum Primum, Poëtarum Principem, Musæ ipsissimam Prolem; Feras, Saxa, Sylvas traxisse, Flumina stitisse, immitem Tartarum, Plutoniaqve Regna, una cum Principe movisse; Omnis Veterum Pagina, omne Carmen, omnis Versus, clamant & inculcant. Hic itaqve Orpheus, cum plerorumqve omnium Consensu, circa ea Tempora in Græciam venisset; qvibus vix excoli, & in Societates ac Vrbes colligi cœpissent Incolæ: Operam Erechtheo, circa Athenas commodans; multa qvidem ad communem, Socialis Vitæ, Commodum facientia, passim ibidem docuit & disseminavit. At vero Capita & Fontes, ex qvibus ea omnia, cum universa Civili Εὐδαιμονίας, perenni & constantissimo fluxu, provenire possunt & derivari: Cum partim illorum Temporum ingenia, ea non ita promiscue admitterent; partim, ut Regibus, Primisqve, in Vita Sociali, Viris, proprium suum Munus, & inde dependens ὄγκος reservaretur, & in tuto collocaretur; sapientissimo consilio, non nisi Paucis, & tum Sapien-

)()()(3 tissi-

t ſſimis qvibusqve, commiſit & concredidit reſervanda, interqve ſimiles deinceps propaganda: Eumolpo, Muſæo & forte pluribus. Cumqve jam ante deprehendiſſet, nihil ad tenendos & gubernandos Hominum Animos, validius & potentius eſſe, qvam Metum & Reverentiam Præſtantioris Naturæ, qvæ omnia Humana & Mundana, Bonitate, Perfectione, Ratione &c. longe ſuperaret; & a Qva omnia, qvæcunqve ſunt, aut eſſe dicuntur, unice dependerent: Eamqve non al ter homini conciliari, & in qvoddam, qvaſi, cum homine Commercium invitari & attrahi poſſe; qvam debito qvodam, eiqve conveniente Cultu; qvem Vulgo, pro captu tum ſuo, rudiorem & ſimpliciorem præſcripſerat: Sub ſpecie Arcaniorum Sacrorum, ac proinde intimioris ac propioris cum Divinis Commercii, illa ſumma, Felicitatis & Sapientiæ humanæ, Capita, docenda & propaganda inſt tuit. Vt inde & præſtantiſſimis Rebus ſua Dignitas & Veneratio conſtaret; & Vulgi intempeſtiva Curioſitas qvam longiſſime arceretur. Qvi Arcanus, Summa hæc & Maxima, Arcane ita docendi & tractandi Modus; a qvo ipſo, eadem, τῶν Μυστηρίων nomen ſortita ſunt; diu admodum inter Diſcipulos hujus Orphei, eorumqve deinceps Sectatores viguit: qvi ſeſe in gratam Præceptoris, primiqve hujus Sapientiæ Auctoris Memoriam, Orphicos, aut Ορφεωτελεστὰς appellabant. Ex qvibus nonnullos, Boni ominis Cauſſa, vel, qvod doctrinam Orphicam præ cæteris excoluerint & auxerint,

ipſius

ipſius Auctoris primi, Orphei, Nomen, vel ſponte aſſumſiſſe, vel ultro oblatum, uſurpaſſe, credo. Plures enim Orphei, & diverſis ætatibus clari, inveniuntur: & Onomacritus, qvi circa Qvinqvageſimam demum Olympiadem vixit, ſub Orphei Crotoniatæ nomine, jam olim latuiſſe & innotuiſſe, non ſemel deprehenditur. Donec tandem, Cultu inter Græcos augeſcente, Myſtarumqve Numero indies increſcente; paulatim ſuccrevere, qvi vel Famæ aucupandæ, vel, Vtilitatem Publicam promovendi ſtudio, nonnulla Arcanorum iſtorum Capita, non tam proferre in vulgus, qvam aliis Prudentioribus τῶν ἀμυήτων, indigitare ſaltem, & poſt ſindonem, qvaſi, adumbrare; Carminum, videlicet, Fabularum, infinitum in Modum auctarum, & Poëmatum variorum Argumentorum Velamine ita obducto, auſi ſunt. Qvos excepere ii, qvi commodum jam tempus adeſſe, ſatisqve jam excultam, Poëtarum imprimis illorum opera, Græciam, rati, ut admittere ſumma etiam & arcaniſſima antea Sapientiæ Κειμήλια poſſet: pleraqve omnia, & tantum non fanda atqve nefanda publice propalarunt, & in triviis ac porticibus, nude & aperte, abjectis & conculcatis plerisqve Velamentis, tam ſollicite ante cuſtodita & tam ſancte habita, protulerunt & oſtentarunt. Qvi a primo ſcinioris Auctore, (qvi tamen verecundius cæteris, ſuam Virginem adhuc dum habuit) Philoſophorum nomen accepere. Interea paulatim, ſi non Opinio, ſaltem Vſus, & intimior Senſus horum Sacrorum

rum

rum decrescere; Sacrorum ipsorum Aestimatio imminui; cumqve Antistites illorum, præter Ceremonias, nihil fere magni, nihil arcani amplius promittere possent; accedente Philosophorum etiam Invidia: deniqve a plerisqve doctioribus negligi, & ex hoc, fortassis in Vindictam, promiscue cum Omnibus communicari coepere. Cum autem Mysteria hæc nihilominus celebrari pergerent; utut Arcanus illorum Sensus; qvem, Talem, servandi caussa, Hæc instituta primitus fuerant; aliunde emanaverat: Adeo, ut eadem Doctrina, solis curiosorum excogitatis Subtilitatibus aucta, passim publice & promiscue doceretur; obqve id ipsum, & Orphei ipsius Nomen & Merita obscurari paulatim & evanescere coepissent: Indigne hoc ferentes aliqvot, cum è γνησίοις Orphei Discipulis, tum etiam ex Aliis, aliarum jam Sectarum, Philosophis, Cordatiores & Antiqvitatis peritiores Viri; Doctrinam Orphicam, & cum hac, Auctoris ipsius Nomen & Gloriam, non melius se vindicare, & in pristinam Lucem restituere posse sperarunt: qvam si; cum jam omnia, promiscue, maxima, minima, Litteris committi & evulgari cernerent: Ipsi qvoqve omnem Doctrinam Orphicam consignarent, & ita in Vulgus exire paterentur. Ne autem, hoc ipso, nimium ab Auctoris Voluntate recederent; qvi harum Doctrinarum Pretium & Existimationem non melius conservari posse arbitrabatur, qvam si paucissimi illas intelligerent; Illud Scribendi Genus sib elegere, qvo ma-

maxime Arcaniora obtegi & celari poterant: Carmen nempe, & Fabulas. Qvorum utrumqve, cum jam ab Auctore Orpheo Ipso, accepissent; & ne sibi qvicqvam inde arrogare, propriæve Famæ studuisse viderentur: Omnia illa Carmina, sub Orphei nomine, legi & exstare voluerunt. Et Hi sunt, qvibus acceptum referimus, qvicqvid fere hodie de Orpheo ejusqve Doctrina nobis superest: *Orphei* subsecuti varii, *Brontinus*, *Prodicus Chius*, *Zopyrus Heracleota*, *Cercops Pythagoræus*, quin ipse forte *Pythagoras*, *Onomacritus*, *Theognetus Thessalus*, *Timocles Syracusanus*, *Perginus Milesius*, *Nicias Eleates*, *Herodicus Perinthius*, & alii. Qvorum Carmina, cum passim ab Auctoribus antiqvis citentur, eorumqve haut contemnenda Frusta hic illic reperiantur; Tituli autem & Capita Librorum ipsorum, a *Svida* imprimis, & *Clemente Alexandrino* consignata legantur; Non aliunde certius qvid de Orpheo, ejusqve Doctrina ac Sapientia colligi & consignari posse arbitror, qvam ex his ipsis Orphicorum Carminum Fragmentis & Librorum Inscriptionibus. Et, cum ante Decennium, & qvod excurrit, nonnulla meditatus essem in Argonautica, qvæ Orphei Nomen præferunt; eaqve tum in Belgio publici juris fecissem; nunc autem, eundem Libellum, una cum reliqvis, ei adjungi solitis, Manuscriptorum Codicum Ope adjutus, Auctos, Novisqve Curis illustratos Editioni præparo: tantisper, donec Illa perfecta & absoluta erunt; Hoc, qvicqvid est, de Poësi

)()()()(Or-

Orphica, ex collectis undiqve Orphicorum Carminum Fragmentis, & qvantum fieri potuit, suis Titulis & Libris assertis & restitutis; tum etiam Iis, qvæ passim alibi hujus Doctrinæ λείψανα in Monumentis Antiqvorum observare licuit; ante consignare, & *Lectori* permittere volui. Partim, ut Antiqvissimæ Doctrinæ Rationem, cumqve ea Auctoris Ipsius, hodie fere penitus obliteratam & evanescentem Memoriam ac Gloriam, aliqvo modo in antecessum ita renovarem: Partim, ut hisce Commentariis, futuro Operi Carminum ipsorum, consulam; ne, qvæ hic dicuntur, ibi demum, ingrata forte prolixitate, sparsim reducenda & inculcanda sæpius essent. Qvo qvidem Labore supersedere fortassis potuissemus; si *Nicomedis* περὶ Ὀρφέως liber; aut *Epigenis*, περὶ τῆς εἰς Ὀρφέα ποιήσεως Comentarii, aliquoties Clemente Alexandrino laudati; aut etiam *Syriani*, in Orphei Theologiam Commentarii; *Procli*, de eodem Argumento Lucubrationes: Vtriusque etiam, de Consensu Doctrinæ Orphicæ & Pythagoricæ Libri; quæ omnia citantur a *Svida:* Vel etiam *Syriani* Ὀρφικαὶ Συνουσίαι, a Proclo laudatæ. Lib. II. in Timæum Platonis: Vel saltem, *Herodori* Historia de Orpheo & Musæo, quam Photius citat: Aut deniq; Orphei ipsius Scripta, a *Pherecyde*, olim, *Atheniense*, collecta, quod de eo testatur Svidas; hodienum exstarent. Sed, cum Horum omnium Labores frustra hodie desideremus; non ingratum fortassis erit, desiderium istud, Argumenti saltem similitudine, aliquo modo solari, & Jacturam illorum, quacunq; tandem ratione, compensare.

AN

ANDREAE CHRISTIANI ESCHENBACH

Liber Commentarius

in

ORPHICAE SAPIENTIAE

Memorias Antiqvas

ſive

Reliqvias.

Conſpectus LIBRORUM ORPHICORUM.

Quorum

Hoc Opere

Argumenta inveſtigantur, Doctrinæ proponuntur.

ΤΕΛΕ-

ΤΕΛΕΤΑΙ.

Cum omnibus omnino Mortalibus, Divina Benignitas, Summum & Præſtantiſſimum Hominis Bonum, Mentem & Rationem, æqualiter diſtribuerit; mirari ſubit, in omni ævo, tam paucos, ex immenſo ſemper hominum numero, extitiſſe, qvi id, qvod præſtantiſſimum in Homine eſt, aut digne ſatis obſervaverint; aut illud ſtudium, eumqve cultum, ei tribuerint; qvem ſibi cœleſtis hic Hoſpes, in Terreno hoc Hoſpitio, jure ſuo, poſcit & deſiderat: Cum ex pleno ſemper hominibus Orbe, ſingulis ævis, pauciſſimi reperti ſint; qui, abjectis, aut amandatis potius, aliis curis; contemplationi Rerum Divinarum, & a divinis proxime dependentibus, Naturæ, & propriæ Eſſentiæ, conſiderationibus; omnes propriæ Mentis vires & operationes contulerint ita & ſacraverint. Sed, cum alii hujus rei cauſam ad Animarum, adhuc dum in Cœlo & Aſtris verſantium, primum illum Appetitum erga τὴν ὕλην referant; ut, qvo vehementius aliqva ex Animabus in Materiam, ſuo illo deſiderio, feratur; eo etiam profundius illi immergatur: ejusqve vinculis impediatur, ut adeo vel nunqvam, vel difficulter admodum, ſe inde rurſus extricare, & ad ſublimes iſtos fontes, ſe ipſam elevare & pervehere poſſit: Alii, Fatalem hic qvandam, ex ipſis Aſtris, eorumqve, in puncto delapſus Animæ, inter ſe poſitu, dependentem Neceſſitatem agnoſcere velint: Nos potius ſingularem in hoc negotio Providentiam Divinam agnoſcimus & admiramur. Quæ, ut in immenſis Cœli tractibus, ex innumero Stellarum Agmine, *Septem* tantum ſufficere voluit; qvæ teſtarentur, Cœlum iſtud vivere & moveri: cæteras autem, vel in harum Vſum, vel etiam, ad his ipſis majus

decus,auguſtioremqve dignitatem,ex tanto qvaſi ſatellitum numero, conciliandum; vel denique in merum Omnipotentiæ ſuæ & infinitæ Sapientiæ Teſtimonium ſimul, & hujus Orbis ineffabile Ornamentum,creavit & produxit: ita ex infinito ſemper hominum numero, paucis aliqvibus Majeſtatis ſuæ Præconibus contenta eſſe voluit. Primo, ne Veritates, promiſcue ita Vulgo & Omnibus commiſſæ, a ſingulis, illas vel non recte percipientibus; vel aliis, neceſſariis forte aliunde, curis occupatis; novo ſubinde fuco adſcito deturparentur, & paulatim ita penitus evaneſcerent. Deinde,ut, dum alii homines, propriæ Mentis ſolertiam,in cultum Terreni hujus Elementi, ac in vita ſociali & civili, ad Rem faciendam, impendunt; Hi, illorum miniſterio & minoribus curis, τῶν ἐπιτηδείων grata ſubminiſtratione, ſublevati, eo liberiore deinceps & ſolutiore animo,ſublimioribus iſtis Veritatibus;ex qvibus inferiores hæ, quæ vulgô a Sapientibus depromendæ & communicandæ ſunt, & ſine qvibus Homo nec vivere, nec Societas humana ſtare & ſervari poteſt,derivantur; unice vacare qveant. Indeqve velut præmium quoddam rectiſſimi ſui Studii, Sanctiſſimorumqve ſuorum Laborum,a DEO ipſo,capiant; qvod,utut etiam in mortali carcere adhuc dum detinentur; liberius tamen iſtud, & ſupra communem hominum ſortem, habeant & experiantur: neqve jam terrenis curis impediantur, qvo minus & in hac qvoqve vita cum Diis habitare valeant. Tum, ex propriæ Mentis præſtantia, reſpectu imperitorum, eam voluptatem, innocentem tamen & rectiſſimam, capiant; qvam omnes promiſcue homines, unusqvisqve ex propriis ſuis occupationibus, affectant: nempe ſenſum, *ſe cæteris præſtare.* Accedit, qvod, ut in Familia bene ordinata & inſtructa, Neceſſariorum & Ornamentorum, a cato ſemper Patre Familias, iſtud Temperamentum obſervari cernimus; ut horum qvidem, reſpectu illorum, exiguus qvidam numerus, neqve hic extra omnem,ad honeſtiora imprimis,Vſum,poſitus, ſufficere judicetur: qvin in Regum qvoqve ac Principum Aulis, ubi omnia ad Pom-

Pompam & Splendorem instruenda sunt, singulæ qvidem partes & conclavia, habent qvod ostentent; neqve tamen, nisi ubi Luxus Morem vicerit, istis referta & distenta apparent: Ita qvoq; Sapientissimus ille δημιουργὸς, qvi, ut Vniversum hunc Mundum infinitis qvidem & ineffabilibus Ornamentis, ad Majestatem suam & Virtutem indicandam, distinxit & exornavit; interim immensa qvoqve spacia, veluti vacua, aut oculos saltem non tangentia reliqvit: Ita tenebrosæ qvoqve & obscuræ huic Terræ, præter cognatas & ingenitas sibi plures, non nisi paucas, & Sorti suæ convenientes, sublimes & cœlestes Pulchritudines & Ornamenta, Homines Sapientes, simul concessit. Qvi interim majori Vi & Auctoritate, ejus Majestatem ac Potentiam efferre & prædicare possunt; qvo minus obstrepentem inconstantis Vulgi turbam, pertimescendam aut suspiciendam habent. Vt adeo pauci isti Sapientes, inter reliqvas Plantas Cœlestes: ut *Plato* Homines vocat; pro vinculo qvasi qvodam censendi sint, qvibus Terrena hæc & Inferiora, cum Divinis illis & cœlestibus connectantur, & Divinitatis Orbi veluti copulentur & inserantur. Cui Sapientissimo Divinæ Providentiæ Consulto, simulqve Humanæ Sapientiæ Dignitati, ne culpa ipsorum Hominum qvicqvam derogaretur; jam a prima hominum memoria, selectæ divinitus istæ sanctiores Sapientum mentes, sedulo operam dedere; ut Arcana sublimiorum Scientiarum, qvam solertissime & sanctissime occultarentur: nec qvicqvam eorum, temere, in temerarium vulgus, emanaret aut emitteretur. Inde legimus *Noachum*, ex Arca egressum, plurimas Scientias scriptis commendasse: qvæ scripta tamen, non, nisi Sacerdotibus Chaldæis & Armeniis, aliqvando futuris, tractanda voluerit. Apud Aegyptios, Persas, Indos, qvin Germanos, Gallos, Hetruscos: Scientiarum Sacra, non, nisi Sacerdotibus, Magis, Brachmanibus, Druidis &c. committebantur: nec cuiqvam, nisi his, ea tangere, ne dum exercere, fas erat. Prima *Græcia*, huic rectissimo Instituto, vim intulisse, videri possit. Vtpote in qva, omnia, ita omnibus patuisse de-

prehendimus; ut tempus fuerit, in qvo plures Philoſophos, qvam Homines numerare potuiſſes. Sed, qvam pulchre illis ceſſerit hæc, ſive inconſulta ita alios juvandi, ſive potius propriæ Scientiæ oſtentandi libido; docuerunt tot deinceps enatæ Contentiones, tot Rixæ, tot deniqve ***Amatorum*** iſtorum & ***Amicorum*** Sectæ. Qvarum Defenſores, dum unusqvisqve ſuam Opinionem, pro Vnica & Sola Veritate venditaret; interim in reliqvos ſtrenue debaccharetur; atque ita, cum propria, tum aliorum, &, in univerſum, communia Sacra, Vulgo proſtitueret: hoc deniqve lucri fecerunt; ut non ſolum ipſi paſſim contemnerentur; qvin in Scenis etiam & Theatris publice traducerentur; ſed etiam ipſi Sapientiæ, Rei inter homines Sanctiſſimæ & Sacerrimæ, non ſemel, haud levis Infamia publicitus affricta & inuſta fuerit. Nihilominus tamen, ut vel inde pateat, qvam arcano & recondito Naturæ ductu, Scientiarum Arcana, Opertum & Secretum ſuum ſemper vindicaverint; Ipſæ illæ Sectæ ſingulæ, ſuam habebant Secretiorem & Arcanam Doctrinam: ad qvam neminem facile, niſi intimæ admiſſionis Auditores, velut Myſtas qvosdam, admittebant illarum Doctores. Ita *Pythagoras*, qvi primus pluribus, qvam par erat, Scientiarum Secreta, evulgaſſe perhibetur; ſuos tamen habebat Ἀκυσματικὺς: qvi, qvod didicerant, Fide tantum tenebant: & illo ſuo, αὐτὸς ἔφα, contenti, nullas rationes accipiebant: Alios vero μαθηματικὺς: qvi ab Eodem, ſecretiore Doctrina, Rationem etiam eorum, qvæ docebantur, percipiebant. Vnde, teſtante *Proclo*, Lib. V. Commentar. in Parmenidem Platonis, οἱ πυθαγόρειοι τῶν λόγων τὺς μὲν ἔφασαν εἶναι μυστικὺς, τὺς δ' ἐξωτερικὺς. Qvin, qvam fidum ſilentium his arcanioribus Scientiarum ſacris ipſe Pythagoras ſervari voluerit; teſtatur Ignominia, qva *Hipparchum*, Auditorem ſuum, affecit; qvod nonnulla ex his revelare aliis auſus eſſet: qvem ob hanc cauſam e Schola ſua ejeciſſe, in ejusque locum immobilem lapideam columnam erexiſſe, ex *Clemente* diſcimus. Ipſum etiam ***Parmenidem***, alia ad Veritatem ſcripſiſſe, alia ad Opinionem,

idem

idem Proclus. c. l. testatur. De *Protagora, Plato* in Theæteto: ἆρ᾽ ἦν πρὸς χαρίτων, πάνσοφός τις ἦν ὁ πρωταγόρας. καὶ τοῦτο μὲν ἠνίξατο τῷ πολλῷ συρφετῷ, τοῖς δὲ μαθηταῖς ἐν ἀπορρήτῳ τὴν ἀλήθειαν ἔλεγε. i. e. *An non, per Gratias, Sapientissimus erat Protagoras? & hoc quidem ænigmatice ostendit promiscuo vulgo. At discipulis in Arcano, veritatem dicebat.* Et de ipso *Platone, Galenus*, Lib. de Substantia Facultatum Naturalium: Πλάτων γοῦν τὴν φυσικὴν θεωρίαν ὀλιγίστοις ἀκροαταῖς, καταχολουθεῖν ἐπιστημονικοῖς λόγοις δυναμένοις ἀποχωρήσας τ τοῖς πολλοῖς δοκούντων &c *Plato quidem ipse, Omnem Naturalem Speculationem, paucissimis Auditoribus, scientificos Sermones assequi valentibus, separans ab his, quæ vulgo creduntur* &c. Vt interim de *Galeno* ipso nihil dicam; qvem & in sua Arte docenda, tale aliqvod Auditorum Discrimen instituisse & observasse, annotat *Casp. Hofmannus*, Comment. in Galen. de Vsu Partium. Certe *Stoici* qvoqve suos habebant secretiores Sermones: qvos non omnibus communicabant: eosque Esotericos appellabant. Qvod Idem *Galenus*, Lib. III. de Placit, Hipp. & Gal. innuit. οὐ μὴν προσίενται τε πάντες οἱ Στωικοὶ τὴν τοιαύτην ἐξήγησιν, ἀλλ᾽ ἕτερόν τι λέγεσθαι φασίν, οὐ δηλοῦσι δ᾽ αὐτό, τῶν ἐσωτερικῶν ὑπάρχον δηλονότι. καὶ ἐπιτιμῶσιν ἡμῖν εὐθέως, ὡς προπετῶς ἀντιλέγουσι, πρὶν γνῶναι τὸ λεγόμενον i. e. *Neqve enim omnes Stoici recipiunt talem expositionem, sed aliud qvid dici ajunt, neqve id declarant, nimirum Interiorum qvidpiam existens: & reprehendunt nos, qvod statim ac præcipitanter contradicimus, priusqvam noscamus id, qvod dicitur.* Vnde & *Zeno* τοὺς μὲν ἀληθεῖς ἐκάλει τῶν λόγων, τοὺς δὲ χρειώδεις. Et, ut paucis absolvam, qvæ aliunde prolixius hauriri possunt; *Clemens* Lib. V. Stromat. de secretioribus hisce Philosophorum Doctrinis ait: *Non solum autem Pythagorei & Plato, multa occultabant, sed etiam Epicurei dicunt, qvædam esse apud se Arcana, & non permittere omnibus, ut ea scripta legant. Quin etiam Stoici dicunt, a Zenone primo qvædam fuisse conscripta, qvæ non facile permittunt legere*

Discipulis, qvorum non prius fuerit factum ab ipsis periculum, an germane, an sincere philosophentur. Aristotelici qvoqve dicunt, ex suis Scriptis, alia qvidem esse ἐσωτερικὰ, *i. e. Interiora, alia vero Communia,* ἐξωτερικὰ *Exteriora. Qvin etiam, qvi fecerunt Mysteria, cum essent Philosophi, sua Dogmata obscuraverunt fabulis, ut non essent manifesta omnibus.* Et hoc qvidem Græci: postqvam semel, Hominum culpa, Scientiarum Arcana revelari, & in aperto, palam, nescio an non incaute simul, tractari coepere. Longe aliter Antiqvissimi illi, qvi primi Sapientiam & Artes, Græciæ aliunde intulere. Hi enim, Gentium, a qvibus illa accepere, morem servantes; non nisi sub Sacrorum Specie, Scientias tractabant. Qvæ, ut sua propria Natura, Cultum qvidem ab omnibus poscunt; Sensum autem & Inspectionem a paucissimis: nec nisi ab iis, qvi peculiari qvodam (ut ita dicam) meliore Fato ad id qvasi destinati sunt: ita illi qvidem Harum Cultum & Venerationem omnibus libenter permisere: Intellectum autem & Sensum, Sibi & Sacerdotibus solis servavere. Vnde facili Conjectura asseqvi possumus; cur Antiquissimi Reges, pleriqve, Sacerdotes simul fuerint? Nempe Regum intererat, nosse qvid ubivis intra suos Fines ageretur & gereretur; imprimis iis locis, & ab iis, qvi secretius qvid & occultius affectabant. Qvod, cum iis, vi Sacrorum ipsorum, innotescere non potuerit, nisi ipsi sese Sacerdotibus erudiendos & docendos commisissent; facile deinceps, Innocentia & Pulchritudine illorum Sacrorum, eo permovebantur; ut ipsi qvoque Sacerdotia suscipere & palam gerere, Regiæ suæ Dignitati conveniens esse, sibi persvaserint. Itaqve illi primi Sapientes, aut Literis nihil prorsus commisere, aut si qvid; non nisi ea, de qvibus periculum erat, ne forte, lapsu Temporum, e Memoria Hominum penitus delerentur & evanescerent: idqve eo modo, ut si vel maxime, Casu aliqvo, Scripta illa in manus τῶν ἀμυήτων aut βεβήλων incidissent; non tamen ab iis intelligi possent. Vnde illis excogitata sunt, Fabularum Involucra, Aenigmatum Labyrinthi, Figurarum præstigiæ &c. a nemine

mine

mine facile, nisi Gnaris, intellectæ. Exemplo nobis sit, Ipse, cujus Causam heic agimus, *Orpheus*: qvem Sacrorum istorum, & Fabularum omnium, in Græcia Parentem, omnes fatentur: ut hic qvoqve Aenigmaticis & Figuratis verbis, Secreta suæ Doctrinæ, a vulgi oculis subtraxerit. De qvo *Epigenes*, ἐν τῷ περὶ τῆς Ὀρφέως ποιήσεως, citante *Clemente Alexandrino*, Strom. V. Τὰ ἰδιάζοντα παρ' Ὀρφεῖ ἐκτιθέμενος, ait: ΚΕΡΚΙΣΙ ΚΑΜΠΥΛΟΧΡΩΣΙ, τοῖς ἀρότροις μηνύεσθαι. ΣΤΗΜΟΣΙ δὲ, τοῖς αὔλαξι. ΜΙΤΟΝ δὲ, τὸ σπέρμα ἀλληγορεῖσθαι. καὶ ΔΑΚΡΥΑ ΔΙΟΣ, τὸν ὄμβρον δηλοῦν. ΜΟΙΡΑΣ δὲ αὖ, τὰ μέρη τῆς Σελήνης τριακάδα, καὶ πεντεκαιδεκάτην καὶ νεομηνίαν. διὸ καὶ ΛΕΥΚΟΣΤΟΛΟΥΣ αὐτὰς καλεῖν τὸν Ὀρφέα, φωτὸς οὔσας μέρη. πάλιν ΑΝΘΙΟΝ μὲν, τὸ ἔαρ, διὰ τὴν φύσιν. ΑΡΓΙΔΑ δὲ, τὴν νύκτα, διὰ τὴν ἀνάπαυσιν. καὶ ΓΟΡΓΟΝΙΟΝ τὴν σελήνην, διὰ τὸ ἐν αὐτῇ πρόσωπον. ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ δὲ τὸν καιρὸν καθ' ὃν δεῖ σπείρειν, λέγεσθαι παρὰ τῷ θεολόγῳ. i. e. κερκίσι καμπυλόχρωσι, i. e. *Radiis incurvi corporis*, ARATRA significari. στήμοσιν autem, h. e. *Staminibus*, SVLCOS. μίτον autem, h. e, *Filum*; dici allegorice SEMEN. & *Jovis Lacrymas*, significare PLVVIAM. μοίρας autem h. e. *Parcas*, rursus PARTES LVNAE, TRICESIMAM, QVINTAM DECIMAM & NOVAM LVNAM. Qvocirca dicit etiam Orpheum Eas vocare λευκοστόλους, i. e. *Candidatas*, ut qvæ sint partes Lucis. Rursus, ἄνθιον qvidem, i. e. *Floridum*, VER significare, propter Naturam. NOCTEM autem ἀργίδα, propter Qvietem. & LVNAM, γοργόνιον, propter eam, quæ est in ipsa Faciem. & ἀφροδίτην, i. e. *Venerem*, apud Theologum dici TEMPVS, QVO SEMINARE OPORTEAT. Quibus similia invenies etiam apud *Malchum*, seu *Porphyrium*, in vita Pythagoræ. Et hic Mos, Scientiarum Sacra, intra Adyta & Templorum Secreta concludendi, diu admodum in Græcia viguit: donec paulatim illa inde qvasi extrahere & subfurari, audaciores qvidam, nihilominus tamen Sapientes & Sacrorum conscii Viri, ausi sunt. Qvi tamen dignitati illorum sollicitata cura prospicientes; majori insuper & spissiore qvasi, Fabularum & Aenigmatum tegumento

mento, eas munivere. Inter qvos Homerum & Hesiodum primos numerant. Qvos deinceps, apertius philosophantes insecuti; ne hi qvidem omnem curam, Secretiora occultandi, penitus ita abjecere, ut non unus qvisqve, qvi aliqvid docere aut Literis etiam consignare voluerit; secretiorem aliqvam ad id Viam excogitaret: qva prima qvasi, & intima capita, obvoluta sic remanerent. Inde *Thales*, omnia ex *Aqva*: *Anaximander*, ex *Infinito*: *Anaximenes*, ex *Infinito* & *Aëre*, fieri dixerunt. *Anaxagoras*, *Chaos* & *Homaeomerias*, & *Mentem Formatricem* adinvenit. *Empedocles*, *Litem*, *Amicitiam*, *Sphaeram*. *Leucippus & Democritus*, *Atomos*. *Heraclitus*, *Ignem*. *Xenophanes*, *Vnum*, *finitum vel infinitum*; *Sphaericum*. *Parmenides*, *Vnum immobile*. *Pythagoras*, Orpheum secutus in omnibus, per *Symbola*, *Numeros*, *Figuras Mathematicas*, &c. Scientiarum sacra tractavit. Alii ad occultanda Arcana, adhibuerunt etiam *Locutionis modum*, *Carmen* & *Figuras*. Vel, si soluta Oratio esset, *Periodos breves*, *concisas & obscuras*: qvales *Heracliti*, (ob qvas *Scotinus* est appellatus) *Democriti*, *Ocelli*, *Timaei*, atqve aliorum, *Hippocratis* qvoqve fuisse, conspiciuntur. Qvin deinceps *Plato* etiam, Orphicum illum & Pythagoricum morem secutus, & *Fabulis* & *Numeris*, Sacratiores Doctrinas tractasse, deprehenditur: Morales tantum disciplinas, ad Juventutem erudiendam, apertius docuisse. Donec tandem *Aristoteles*, & illi Sectarum variarum Auctores & Propagatores, omnibus velamentis nudatas Scientias, omnibus prostituere. Hoc tantum discrimine, inter Auditores suos, observato; de qvo supra prolixe actum est. Ex qvibus hucusqve disputatis, jam nunc constare potest: qvid Antiqvissimi illi Graeci, ante Pythagoram, &, ante qvam Scientiarum Secreta in aperto tractari coepere; suis istis *Mysteriis*, τελεταῖς, *Orgiis*, *Ceremoniis*, *Initiis* &c. voluerint. Nempe idem, qvod Philosophi secuti, suis Doctrinis, Libris, Commentariis. Hoc tamen discrimine: Vt, qvod hi Literis & Vocibus infinitis propalarunt, & tantum non profanarunt; hi summa Veneratione,

ratione, Sanctiſſimo Silentio, intra Templorum clauſtra, paucis aliqvibus Ceremoniis, Symbolis, Narratiunculis; qvarum Senſum, non niſi Sacerdotibus indicabant; adumbrarent. In qvibus ipſis tractandis, qvam cauti, qvam ſolliciti fuerint: ne omnia, omnibus etiam Myſtis ipſis, ita paterent: fidem faciunt, tot Voces Myſticæ, tot arcana Verba: non niſi μυσταγωγοῖς, aut ἱεροφάνταις, & ſummis Sacerdotibus intellecta; in ipſa Sacrorum Tractatione adhibita. Itaqve, cum in univerſa illa ſacra, Admiſſorum, turba, varii & diverſi perſonarum Gradus eſſent: ***Initiati***, ***Myſtæ***, ***Epoptæ***, ***Sacrorum Miniſtri***, ***Sacerdotes***, (ex qvibus *primi*, levioribus tantum qvibusdam Ceremoniis, in conſortium reliqvorum, qvaſi introducti & intromiſſi: ***Myſtæ***, Præliminariis qvaſi qvibusdam, & minoribus Sacris, adſtare permittebantur: ***Epoptæ***, in Adytum qvoqve Majorum Sacrorum admiſſi; Spectatores etiam Symbolorum & interiorum Ceremoniarum adhibebantur: ***Miniſtri***, ſuo qvisqve Miniſterio, Ceremonias ipſas peragebant: dum interim *Sacerdotes*, Sacra & Symbola tractabant) Soli *Hierophantæ*, aut, ſi vel maxime fortaſſis aliis, non tamen niſi *Sacerdotibus*, Senſus arcanorum, relinqvebatur. Qvem, qvi acceperunt; proprio nomine Τελεσταὶ appellabantur. Doctrina vero ipſa: ſive ſcripto contenta, ſive Ore tradita fuerit; Τελετὴ, aut Τελεταί. Vnde *Chryſippus*, apud Auctorem Etymol. τοὺς περὶ τῶν θείων λόγους φησὶ, εἰκότως καλεῖσθαι τελετάς. χρῆναι γὰρ τούτους τελευταίους καὶ ἐπὶ πᾶσι διδάσκεσθαι. Qvamobrem, qvodnam *Argumentum* habuerint iſtæ Τελεταὶ, quæ, Teſte *Svida*, ab *Orpheo* conſcriptæ, ab aliis vèro, *Onomacrito* adjudicatæ, olim legebantur; facile, credo, ex dictis judicari poterit. Nempe clariorem qvandam Expoſitionem, mea qvidem Sententia, τῶν Ἱερῶν Λόγων, ***Arcanorum Sermonum.*** Tum forte etiam, ***Ordinem*** & ***Apparatum***, qvo Sacra, Myſteria, Initiationes &c. peragenda eſſent. Qvæ Orphicæ Τελεταὶ, in tanto precio olim habitæ fuere; ut illarum gnari, non alio magis nomine ſeſe appellaverint, qvam *Orpheoteleſtarum*, qvorum non ſemel mentio fit apud Scriptores Antiqvos.

ΘΡΟΝΙΣΜΟΙ ΜΗΤΡΩΟΙ ΚΑΙ ΒΑΚΧΙΚΑ.

ΘΡΟΝΙΣΜΟΙ ΜΗΤΡΩΟΙ.

Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστὶν. Myſtis, Initiatis, Ἐπόπταις, nec aliis, SacrumSermonem, vere ἀπόῤῥητον, nec tamen extra limen, ſed intra parietes ipſius Sacrarii, Sacrorum Doctoris, Orphei: ſuo nimirum loco, ut Myſtas decet, pandam. Illa Sacra, qvæ proprio ſibi nomine Μυστήρια dicta, qvicqvid erant, qvicqvid in ſe continebant; occultabant: nullaqve alia re Reverentiam ſui magis tuebantur; qvam Silentio, Tenebris, Ignorantia. Ea ego profero, ea recludo, ea doceo. SACRA CERERIS, omnibus olim, ſive occultaveris, ſive revelaveris, ſacerrima. Qvis enim aut Græcorum aut Barbarorum Gentilium tam ſcævus, tam immitis; aut qvis ita plane Orbe exulavit, aut divinorum etiam expers fuit, aut deniqve, ut breviter dicam, omnium bonorum ſpecioſorum tam ignarus tamqve inſenſibilis usqvam vixit, qvi non Eleuſinem, tanqvam commune totius Orbis Delubrum, reſpexerit; omniumqve, tam Divinorum qvam Humanorum, unice reverendum, unice horrendum & tremendum Templum, veneratus fuerit? Sed qvis unqvam inde rediit, qvi aliud, præter Silentium, reportavit? Incuria hominum, Incogitantia, Malitia etiam, qvin Religio interdum, qvædam protulit, *Qvomodo* ibi actum ſit. ***Qvid*** autem, & ***Qvem in Finem?*** Nemo, qvod ſciam, unqvam diſerte docuit. Imprudentibus nonnunqvam, hic, inde, qvædam excidere; & ſane, non vereor dicere, Invitis. Qvæ, dum ea ſagaci mente ſectati ſumus; non fallacibus, confido, veſtigiis, in ipſa tandem Adyta nos introduxere: Ex qvibus qvæ inibi contemplatus ſum; illa proferam, qvæ ad ipſam, veram, propriam Sacrorum iſtorum Mentem pertinere perſvaſus ſum.

Qvicun-

Qvicunqve in Antiqvorum, imprimis Poëtarum, Scriptis, ea, qvam reqvirunt, animi attentione, versati sunt; mecum confitebuntur, verum esse, qvod *Plutarchus* Libro περὶ τῶν ἐν Πλαταιαῖς Δαιδάλιων scripserat: ὅτι μὲν οὖν ἡ παλαιὰ φυσιολογία, καὶ παρ᾽ Ἕλλησι καὶ βαρβάροις, λόγος ἦν φυσικὸς ἐγκεκαλυμμένος μύθοις, τὰ πολλὰ δι᾽ αἰνιγμάτων καὶ ὑπονοιῶν ἐπίκρυφος καὶ μυστηριώδης θεολογία. Τά τε λαλούμενα τῶν σιγωμένων σαφέστερα τοῖς πολλοῖς ἔχοντα. καὶ τὰ σιγώμενα τῶν λαλουμένων ὑποπτότερα. Δῆλόν ἐστι, pergit, ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς ἔπεσι, καὶ τοῖς Αἰγυπτιακοῖς καὶ Φρυγίοις λόγοις. Μάλιστα δὲ οἱ περὶ τὰς τελετὰς ὀργιασμοὶ, καὶ τὰ δρώμενα συμβολικῶς ἐν ταῖς ἱερουργίαις, τὴν τῶν παλαιῶν ἐμφαίνει διάνοιαν. i.e. *Antiqvam tam Græcorum qvam Barbarorum Physiologiam, nihil aliud fuisse, qvam sermonem de Natura, Fabulis inclusum, maxima sui parte Aenigmatis & Arcanis dictis obvolutum, Latentemqve adeo Theologiam. Cujus qvidem ea qvæ proferebantur, vulgus facile capere poterat; qvæ vero occultabantur & silebantur, suspicioni & conjecturæ magis relinqvebantur. Hoc videre est in Orphicis Carminibus, & Aegyptiis, Phrygiisqve Sermonibus. Maxime vero solemnes Initiandi ritus, & qvæ in Hierurgiis Symbolice peraguntur, qvæ mens Veterum, qviqve Sensus fuerit, ostendunt.* Et, qvemadmodum de priore, (qvod nimirum Antiqvi isti Sapientes, sub Fabularum suarum involucris, res maximi momenti, & qvæ vel ad Naturam Vniversi, ejusqve partium; vel etiam ad Deorum Religionem pertinerent, occultaverint) neminem, cui pectus sapit, dubitare confido; ita ex his, qvæ præ manibus habemus, *Sacris Cereris*, ex solemnibus eorum *Initiandi Ritibus*, iisqve, qvæ inibi adhibebantur, *Arcanis Symbolis*, qvæ Mens Veterum, qviqve Sensus fuerit; qvantum in nobis est, eruere & ostendere studebimus. Quod ut distinctius fiat; Fabulosam Narrationem, seu Arcanum & Ἱερὸν λόγον, Sacrorum Cereris, præmittamus. Is autem, ex *Minutio*, hic est: *Ceres, facibus accensis, & Serpente circumdata, errore subreptam & corruptam Liberam, anxia & sollicita, vestigat.* Aut, ut clarius, qvicqvid ibi contine-

„, batur, proferamus: Proſerpina, Cereris, ex Jove, Filia, tene-
„, ros, vere novo, Flores carpens; â Plutone, Patruo, rapitur,
„, Inde per freqventes Sylvas portata, tandem per Maris dorſum
„, tranſvecta, â Plutone, in Speluncam, ſedem Inferorum, de-
„, fertur: ibiqve imperium in Inferos exercet. Ceres Mater,
„, amiſsâ Filiâ, Facibus accenſis, totum orbem pervagatur, ejus
„, qværendi cauſa: donec Eleuſinem venit. Ibi Filiam reperit,
„, & Eleuſiniis Frumenti ſationem monſtrat. Nunc, qvid ex veterum Theologia, ſingula hæc Deorum Nomina, ſub iſtis occultent; indicandum breviter erit. JVPITER, ut ex ſeqventibus patebit, *Animam Mundi* deſignat. Hic, ex CERERE, omnis foecunditatis Deâ, i. e. *Anima Siderea*, producit COREN, Puellam, Virginem, puram, caſtam, intactam, *Animam Humanam.* PLVTO, qvem τὴν ὕλην, ſive *Materiam ſublunarem* dixerunt; Jovis eſt Frater, i.e. *æqvale cum Anima Mundi, hujus Vniverſi Principium & Elementum.* SPELVNCA, ſeu *ſedes Inferorum*; eſt *Corpus Humanum.* His ita explicatis, Narrationem ipſam intueamur: & qvæ Mens, qviqve Senſus Myſteriorum inde reſultet; deprehendemus. *Cicero* Libro II. de Legibus, Celebritatem & Sanctitatem, cum Fructu & Vtilitate, qvam Humano Generi exhibent, horum Sacrorum, deprædicans; *Multa*, inqvit, *eximia, divinaqve videntur Athenæ tuæ peperiſſe, atqve in vitam hominum attuliſſe*; *tum nihil melius illis myſteriis, qvibus ex agreſti immaniqve vita, exculti ad humanitatem, & mitigati ſumus: Initiaqve, ut appellantur, ita revera* PRINCIPIA VITAE *cognovimus.* Et Actione V. in Verrem: *Teqve, Ceres, & Libera, qvarum ſacra, ſicut opiniones hominum, ac religiones ferunt, longe maximis atqve occultiſſimis Ceremoniis continentur; à qvibus* INITIA VITAE ATQVE VICTVS, LEGVM, MORVM, MANSVETUDINIS HVMANITATIS EXEMPLA *hominibus & civitatibus data ac diſpertita eſſe dicuntur.* En Tibi primum & præcipuum *Scopum*, ad qvem hæc Sacra reſpiciunt: Vt revera

vera

vera inde cognoſcant homines PRINCIPIA ET INITIA VITAE SVAE. En *Fructum,* qvem deinceps,in vita, ferre debeant: Vt Orgine ſua perſpecta, *Homines*, EX AGRESTI IMMANIQVE VITA EXCOLANTVR AD HVMANITATEM ET MITIGENTVR,VT LEGVM, MANSVETVDINIS, HVMANITATIS EXEMPLA *inde hauriant & deducant.* Hoc Sacra volunt, hoc Fabula docet. Ac de primo qvidem, primum. *Core*, ſeu *Anima Humana*, qvam ex primo illo & uberrimo, limpidisſimoqve & puriſſimo *Mundanæ Animæ* (Jovis) fonte, per *Sidereæ Animæ*(Cereris) traducem in inferiora hæc corpora derivari, conſtans Veterum Sapientum traditio voluit;teneros *Flores* carpit:i.e. VirginaliSimplicitate,τῆς ὕλης, qva parte Cœlum contingit, Flore capta, tota mente in ὕλην iſtam fertur. Pluto, *Materia ſublunaris*, iſtam Coren, materialis cogitationis pondere jam gravatam, *occupat*: ſecumqve per *ſeptem Sphærarum Sylvam*, & deniqve, turbidiſſimæ *Materiæ ſublunaris Oceanum*, devehit in Speluncam, Inferorum Carcerem, *Corpus Humanum.* Qvod priſci illi & Antiqvisſimi Sapientes, aliud eſſe Inferos negaverunt; qvam ipſa corpora: qvibus incluſæ Animæ, Carcerem foedum tenebris, horridum ſordibus & cruore, patiuntur. Hoc Animæ Sepulchrum, Hoc Ditis Concava, hoc Inferos vocaverunt. vid. *Macrob.* Lib. I. cap. X. in Somn. Scip. Ibi *Proſerpina* Imperium in Inferos exercet:i.e. in hoc tenebricoſo Corporis Regno, Anima, Regina,Cupiditatibus, Paſſionibus, Affectibus, qvi in Corporis Humani Carcere concluſi,circum clauſtra fremunt,& tumultuantur; frena injicit, juraqve,& leges,ſi qvas admittunt; præſcribit. *Ceres* autem, *Anima Siderea,* κόρην ſuam, dilectiſſimam ſui partem,accenſis facibus, per univerſum Orbem ſollicita qværit: i. e. omnium ſiderum ſuorum vim colligens,& indefeſſo curſu circa Terræ Orbem, ſuæ Dilectiſſimæ nunc ſedem, rotata; omnia in Hominem, ob ſuam κόρην, ſollicite confert. Et deniqve illam cum corpore ſuo, tam arcte cunjunctam & connexam deprehendens; in qvo tamen

 ſum-

ſummo & honeſtiſſimo loco haberi eam cernit; beneficam ſe huic qvoqve præbet: &, qvo maxime corpus ſuſtentatur, ***Frumenti*** Vſum, docet. Hæc ſunt, qvæ Sacra iſta, ſecundum Ciceronem, docent, PRINCIPIA ET INITIA VITAE NOSTRAE.

Eadem hæc, in ipſa Sacrorum celebritate, ***Ceremoniis*** qvoqve & externis Symbolis, innuere. Inde, ***priſtinam & patriam Animæ, Cœleſtem Sedem*** indicantes; peragebant ipſa Sacra, ἐν ὄικῳ μυςικῷ, ὑπερφυῆ κάλλει καὶ μεγέθει. Inde οἱ μυέμενοι, ***Myrto*** coronabantur: ad ſanctum iſtud connubii fœdus indicandum: qvo Cœleſtis hæc Sponſa, caſtiſſima, puriſſima, Virgo; in manus novi ſui Mariti; Corporis, traditur. Inde, ſub ingreſſum τȣ̃ ὄικȣ μυςικȣ̃, ***Manus lavabant, Mentemqve puram, Manusqve caſtas habere jubebantur.*** Qvo & ad eſſentialem hujus Κόρης puritatem, tum etiam; morali πορίσματι; ad ipſos, qvi auguſtiſſima hæc ſacra tractare volebant, reſpicitur: ut nimirum illi, qvi caſtiſſimam & cœleſtem Animæ ſuæ Originem, in his Sacris, contemplari & doceri cupiant; ipſam illam, qvantum pote, puram, & terrena fæce purgatam, huic Contemplationi ſiſtant. Inde deniqve, qvod ***Fœminæ,*** qvæ his Sacris initiabantur, vel iis etiam miniſtrabant, Μέλισσαι, ***Nymphæ*** dicebantur. Porro; qvod ipſum hunc cœleſtis Animæ, in terrenum corpus deſcenſum & immerſionem ſignabat; Interrogatus Myſtes novus, ab Hierophanta: ***An Ediſſet; an vero nondum?*** Reſpondebat: Animæ nomine: ἐνήστευσα. i. e. ***A terrenis & impuris corporis voluptatibus hactenus qvidem abſtinui***: ἀλλ' ἔπιον τὸν κυκεῶνα, ***nihilominus allabentis & affluentis materiæ potum hauſi & experta ſum.*** ἔλαβον ἐκ κίςης (qvam profanis, vel intueri, nefas erat: qva proinde, vel ipſum primigenium & patrium Animæ locum intelligebant; vel ſummum, τῆς ὕλης, & puriſſimum Florem, qvem *Nectar* appellabant priſci) id eſt igitur: ***Ibi, vel Inde, primum potum*** ὑλικὸν ***hauſi.*** ἐργασάμενος, ἀπεθέμην ἐις κάλαθον (i. e. *Corpus.* Κάλαθος enim erat, in qvo omne genus

nus Frugum, in Sacris hujus Deæ, confluebat; ut cibi, omnis generis, in Corpus) *hoc igitur facto, i. e. hausto materiali potu; in Corpus recondita sum.* καὶ ἐκ καλάθου, εἰς κίστην, *& ex corpore nunc, illuc, unde descendi, saltem contemplatione, revertor.* Terrorem autem, & ἀδημονίαν, cum ἀπορία συμπάσῃ; qvam Animam experiri, dum in ὑλικὸν istum abyssum delabitur, prisci illi credebant; (in qvo casu etiam *Plato*, Animam *Nova Ebrietate trepidantem* fingit) adumbrabant *Tenebris* istis, *Fragoribus*, & subinde *Fulminibus*, qvæ novo Mystæ, sub ingressum, objiciebant. Qvemadmodum vicissim, ut eidem Animæ præmonstrarent felicem & beatum, in qvem post soluta corporei carceris vincula, reversura sit, Statum; ex illo Terrore, illisqve Tenebris, subito novo Mystæ aperiebant θεάματα & ἀκούσματα, qvæ unqvam excogitati possunt, amœnissima & deliciosissima. Quod, ut melius intelligatur, adducam bina ex *Themistio* Loca, qvæ præ aliis omnibus, a *Meursio* citatis, huc maxime spectant: Ὁ μὲν ἄρτι προσιὼν, inqvit, τοῖς ἀδύτοις, φρίκης τε ἀνεπίμπλατο καὶ ἰλίγγου. ἀδημονία τε ἔχετο καὶ ἀπορία συμπάσῃ, οὐδὲ ἴχνους λαβέσθαι οἷός τε ὢν, οὔτε ἀρχῆς ἧς εἰς τὸ πρόσω ἐπιδράξασθαι εἴσω φερούσης. ὁπότε δὲ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἀναπετάσας τὰ προπύλαια τοῦ νεὼ, καὶ τοὺς χιτῶνας περιστείλας τῷ ἀγάλματος, καλλύνας τε αὐτὸ, καὶ ἀποσμήξας πανταχόθεν, ἐπιδείκνυ τῷ μυουμένῳ μαρμαρύσσον τε ἤδη, καὶ αὐγῇ καταλαμπόμενον θεσπεσίᾳ, ἥτε ὁμίχλη ἐκείνη, καὶ τὸ νέφος ἀθρόον ὑπερρήγνυτο. ΚΑΙ ΕΞΕΦΑΙΝΕΤΟ, Ο ΝΟΥΣ ΕΚ ΤΟΥ ΒΑΘΟΥΣ. ΦΕΓΓΟΣ ΑΝΑΠΛΕΩΣ ΚΑΙ ΑΓΛΑΙΑΣ, ΑΝΤΙ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΣΚΟΤΟΥ. Alter locus, qvem *Stobæus*, Sermone CXIX. servavit, hic est: Πρὸ τοῦ τέλους αὐτοῦ τὰ δεινὰ πάντα, φρίκη, καὶ τρόμος, καὶ ἱδρὼς, καὶ θάμβος. ἐκ δὲ τούτου, φῶς τι θαυμάσιον ἀπήντησεν, καὶ τόποι καθαροὶ, καὶ λειμῶνες ἐδέξαντο, φωνὰς καὶ χορείας, καὶ σεμνότητας ἀκουσμάτων ἱερῶν, καὶ φαντασμάτων ἁγίων ἔχοντες. ἐν αἷς ὁ παντελὴς ἤδη, καὶ μεμυημένος, καὶ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΓΕΓΟΝΩΣ, ΚΑΙ ΑΦΕΤΟΣ, ΠΕΡΙΙΩΝ ΕΣΤΕ ΦΑΝΩΜΕΝΟΣ ΟΡΓΙΑΖΕΙ. Qvin, ipsum qvoqve *Tempus*, qvod Sacris hisce impendebant, hunc

Animæ

Animæ Descensum respicere, & mystice significare, videtur. Per ***Novem*** enim ***Dies***, Mysteria Cereris acta & protracta fuisse, constat. Jam vero, si mentem Antiqvorum consideres; totidem Gradus hujus Descensus Animæ deprehendes. ***Primus Gradus*** est, ipsa genuina & originaria Animæ Sedes; ***Sphæra*** illa, qvæ vocatur Ἀπλανής. Ex hac Anima, in τὰ ὑλικὰ despiciens, si eo trahenda est; paulatim in ea ipsa, ad ***Portam Cancri***, gravata descendit. Huic Præparationi, ut ita dicam, ad delapsum; consecrabant Sacra, ***Primum Diem***: qvem, Ἀγυρμὸν, h.e. secundum ***Hesychium***, ἐκκλησίαν, & πᾶν τὸ ἀγειρόμενον, vocabant: qvo item Mystæ sese congregabant, & ad futura Sacra præparabant. A Porta Cancri, Anima jam τὴν ὕλην paulatim degustat, & mergi ac deferri incipit; dum in Sphæram ***Saturni*** devolvitur: ibiqve, ex veterum mente, induit τὸ λογιστικὸν καὶ θεωρετικόν. Huic Sphæræ ***Secundum Diem*** adsignabant: qvem Ἅλαδε μύσται vocabant. Eo, qvod Præco illo die admonere Mystas solitus fuerit; ***uti ad mare se conferrent***, inqvit ***Meursius***. Ego, & hæc inter Mystica referrem: qvod ***Aqva***, sen ***Mare***, ipsam Materiam & ὕλην designat: Innuisseqve his, ipsum illud Animæ in ὕλην immersionis punctum & tempus. A Sphæra Saturni, descendit in Sphæram ***Jovis***: in qva τῷ πρακτικῷ induitur. Ab hac, in Sphæram ***Martis***: ubi τὸ θυμικὸν adsumit. Porro, in ***Solis*** Sphæram: in qva τῷ αἰσθητικῷ καὶ φανταστικῷ vestitur. Inde, ***Veneris*** eam Sphæra excipit: a qva τὸ ἐπιθυμητικὸν ei adheret. Ex qva porro, in ***Mercurii*** Sphæram delata; ibi τὸ ἑρμηνευτικὸν addiscit. Donec in ***Lunæ Sphæram*** postqvam devoluta est; τὸ φυτικὸν inde auffert. Hunc ***Octavum*** Descensus Gradum, ***Octavo die***, Sacrorum Mystæ, celebrabant: ***Iterata Initiatione, Secundisqve Sacris***. Hic enim Gradus, confinia continet, purioris Supralunaris, & turbidæ Infralunaris ὕλης; seu Vitæ & Mortis Animarum. Qvasi vero Anima, si eo usqve delata fuerit; non sine desiderio suæ pristinæ Cœlestis Sedis, beatitatem semel adhuc respiciens; ultimum ei Vale acclamaret: & hoc ipso Respectu, non

non ſine Initiis ipſa, in corpus ſuum ita deſcenderet. Vnde *Nono* demum *Die*, qvando videlicet Anima jam Terram, ſuumq; Corpus intrat; *ultima* Sacra peragentes; *Libationem*, ut in Sacris moris erat, inſtituebant. Quam, ut & ipſam Diem, πλημοχόην vocabant. Hic, bina Vaſa teſtacea, lato & ſpacioſo fundo, quæ & ipſa πλημοχόαι & Κοτυλίσκοι appellabantur, implentes; unum ad Ortum, alterum ad Occaſum ſtatuebant: fortaſſis, Ortum & Occaſum hujus terrenæ vitæ reſpicientes. Poſt, cœlum intuentes: Primum, quod Ortum verſus collocatum erat, Vas; effundebant: alta voce inclamantes ſimul, myſticum illud, Υἷε. Qvod dubio procul Libamen, *advenientis in Corpus Animæ*, Divinæ iſtius & cœleſtis ſubolis, Honori conſecrabant. Qvemadmodum viciſſim alterum, qvod Occaſum verſus ſtatuebatur, Vas, ut Euripides ait, εἰς χθόνιον χάσμ' εὐφήμως προχέοντες; alta rurſus voce inclamarunt, myſticam vocem, Τοκυῖε. Qvo Libamine, eandem Animam, poſt vitæ hujus Occaſum, in cœlum & priſtinas ſidereas ſedes revertentem; Parentibus ſuis, Jovi & Cereri, commendaſſe credere poſſis. Niſi melius forſan, cum Proclo, hos Κοτυλίσκυς ita interpretari velis, ut alterum, Animæ ipſi Sacrum, effuderint in teſtimonium divinæ ejus & cœleſtis originis: Alterum autem, in honorem Terræ: ut quam nunc Anima, corpori juncta, non ſecus ac Cœlum, pro Parente ſua habere & agnoſcere debeat. Vt adeò, per Parentes, hoc in Ritu appellatos, non tàm Jovem ac Cererem, qvàm Cœlum & Terram intellexerint. Quas binas divinitates, omnis Generationis primas cauſſas, interpretati ſunt antiqvi Sapientes: & ipſam Terram ideò ab Orpheo noſtro Πρώτην Νύμφην appellatam, ejusq; ἕνωσιν πρὸς τὸν οὐρανὸν, Πρώτιστον Γάμον: teſtatur idem Proclus, Lib. V. in Timæum Platonis. Qva de re pluribus agetur infra, ubi doctrinam Orphei περὶ ἱερῶν Γάμων conſiderabimus. Donec tandem, finitis omnibus Sacris, Myſtæ acclamabant, ſolemne ſuum: Κόγξ, Ὄμπαξ. Qvas ego voces, non Voces, ſed Sonos qvosdam, qvales omnes Gentes habent, ſi

qvando vel caſum, vel colliſionem, vel qvemvis ſubitaneum motum, ſine nomine, exprimere volunt; fuiſſe arbitror: Qvibus pronunciatis, finem Lapſus animæ, & Sacrorum ſuorum, indicare voluerint. Plura hic, ex reliqvis, & pluribus, horum Sacrorum, Ritibus afferri, & noſtro huic aſſerto comprobando, accommodari poſſent: ſed cùm hæc, ut potiora, ſatis, quod diximus, confirment; ad alteram Scopi, ſeu Finis Sacrorum horum, Partem, pergamus. Qvæ eſt, Vt Homines, ex AGRESTI IMMANIQVE VITA, EXCOLANTVR AD HVMANITATEM, ET MITIGENTVR. VT LEGVM, MORVM, MANSVETVDINIS, HVMANITATIS EXEMPLA inde hauriant. Qva in re, conſentientes habemus plurimos & graviſſimos, Præter Ciceronem, Auctores. Quorum tamen omnium inſtar (ne prolixiores præter neceſſitatem ſimus) eſſe poſſit, *Arrianus*: qvi Lib. III. cap. XXI. in Epictetum; paucis verbis omnia concludit: παιδεία καὶ ἐπανορθώσει τοῦ βίου, inquiens, κατεσκεύασθη πάντα ταῦτα ὑπὸ τῶν παλαιῶν. Quod ne nobis qvidem pluribus adſtruendum eſſe arbitramur: Cùm neminem latere poſſit, qvantum ad Cultum, & Mores Animi formandos & emendandos, conferre valeat; ſi homo, cœleſtis ſuæ originis, & veræ illius, cum cœlitibus, vitæ, commonefactus; ſe hic in corpore non vivere, ſed vitam, ſi ſe dignum virtutibus ea fecerit, poſt ſolutionem à corpore, exſpectare, inde didicerit. Proinde, quod noſtri eſt inſtituti, ex ipſis Sacrorum Ritibus, quædam afferemus, qvæ & ipſa, hanc vitæ noſtræ παιδείαν & ἐπανόρθωσιν reſpiciebant & indicabant. Taceo illos Ritus, qvibus Sacra hæc peracturi, ſub ingreſſum, Manus lavabant, Mentemq; puram Manusq; puras, alta & ſonora Præconis Voce, afferre jubebantur: de qvibus jam egimus. Illud Solemne omnibus, his Sacris Initiatis, erat: ut ſeſe *ad Virtutem obſtrictos*, præ reliqvis omnibus mortalibus, putarent: & ideo non in hâc ſolum vita, felicitate omnes alios ſuperare; ſed etiam poſt fata, ἐν Ἅδῃ, φιλοτιμοτέρως ἕπεσθαι, ibiq; præ aliis προεδρίας jure gaviſuros eſſe, ſperarent. Qvod

præter

præter alios, qvi à Meurſio citantur, Auctores; *Cicero*, loco ſupra adducto, Lib. II. de Legibus, confirmat: *Multa eximia divinaq; videntur Athenæ tuæ peperiſſe, atq; in vitam Hominum attuliſſe: tum nihil melius illis myſteriis; quibus ex agreſti immaniq; vita, exculti ad humanitatem, & mitigati ſumus: Initiaq; ut appellantur, ita revera Principia vitæ cognovimus.* NEQVE SOLVM CVM LÆTITIA VIVENDI RATIONEM ACCEPIMVS, SED ETIAM CVM SPE MELIORE MORIENDI. Quemadmodum e contrario, τὺς ἀμυήτυς, nec Sacris his initiatos, poſt fata, apud Inferos, in *Luto* jacere, pronunciabant. Quod præter alios, *Plato*, in Phædone, teſtatur: καὶ κινδυνεύυσι ϗ οἱ τὰς τελετὰς ἡμῖν ὗτοι καταςήσαντες, ὐ φαῦλοί τινες εἶναι, ἀλλὰ τῷ ὄντι πάλαι αἰνίτ]εσθαι, ὅτι ὃς ἂν ἀμύητος, ϗ ἀτέλεςος, εἰς ᾅδυ ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται. *Ariſtides*, Eleuſiniâ; omnia hæc commplectitur: Ἀλλὰ μὲν τό γε κέρδος τῆς πανηγύρεως, ὐχ ὅσον ἡ παρῦσα εὐθυμία, ὐδ' αἱ τῦ προτέρυ χρόνυ δυσκολιῶν λύσεις, ϗ ἀπαλλαγαί. ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς τελευτῆς ἡδίυς ἔχειν τὰς ἐλπίδας, ὡς ἄμεινον διάξοντας, καὶ ὐκ ἐν σκότῳ τε ϗ βορβόρῳ κεισομένυς, ἃ δὲ τὺς ἀμυήτυς ἀναμένει. Qvibus, qvid ſibi voluerint; facile intelliget is, qvi in animum ſibi revocaverit; qvid de *Purgationibus Animæ*, in hâc vita inſtituendis, ne qvicqvam terrenæ fæcis ei in exitu ſuo adhæreat; Antiqvi docuerint. Inde Summum iſtud Studium, non tantum omnium Athenienſium, ſed qvorumvis honeſtiorum: ut, ſi non in tenera ætate, ſaltem ante mortem, Initiorum participes fierent. Satis ſe poſt hanc vitam beatos fore arbitrantium: modo vel ſemel illud, γνῶθι σεαυτὸν, omnium virtutum fontem & ſcaturiginem, in vita didicerint. Qvemadmodum verò ab omnium, in univerſum, Vitiorum contagio, puros ſe atque immunes tenere, Initiati, ipſorum horum Sacrorum Vi, conſtringebantur: ita imprimis, omne id, ſummo averſabantur opere, quod, qvocunqve modo, arctiſſimum hunc Animæ cum Corpore nexum, ſolvere aut deſtruere poteſt. Hinc, omnes omnino *Homicidæ*,

etiam si inviti aut ignari, tale qvid perpetrassent; Sacris hisce prohibebantur. Hinc Τρίγλης, seu *Mullus*, inibi immolabatur: ob eam causam, qvam *Aelianus*, Lib. IX. Histor. Animalium, cap. LI. affert: ἐπεὶ τὸν λαγὼν ἐσθίει, ὅσπερ ἀνθρώπῳ θανατηφόρος. Hinc etiam Initiati, vestem, in qva Sacra susceperunt, eam nunqvam deponebant, nisi detritam laceramq;: qvam Cereri tum & Proserpinæ consecrabant; vel eâ, ad fascias Infantum utebantur. Moniti hâc re, ne qvisqvam audeat corpus, quod semel induit, sponte unqvam deponere: sed solutionem à Deo & Natura exspectare. Deniqve, arctissimam hanc Animæ & Corporis conjunctionem, & citra ingens nefas, non dissolubile vinculum; innuisse mihi videntur, illo etiam Πετρώματι, seu *Cistâ lapideâ*, e duobus lapidibus, inter se qvam aptissime coagmentatis, constante: in qva Libri, qvi mysteriorum Ritus continebant, repositi asservabantur: & non nisi ab Hierophanta, qvi habitu τοῦ Δημιουργοῦ indutus, Creatoris ipsius personam agebat, recludi & depromi inde poterant.

His nunc, qvæ ad primam & palmariam horum Sacrorum Mentem pertinere videntur, ita explicatis; ad reliqva, minora qvidem his, & fortassis leviora etiam, sed qvæ nihil minus, maximè huc pertinere, & ratio, & veterum institutum comprobant, progrediemur. Sunt illa, FRVMENTI VSVS. qvem Cererem Hominibus monstrasse, Arcanus Sermo docet. Et ad hunc solum omnes jam rencensitas, horum Sacrorum, Ceremonias; qvin, universa etiam Sacra, qvanta qvanta sunt, respexisse: communis tam Antiqvorum, qvam Recentiorum τῶν ἀμυήτων opinio erat. Sed, ut homines sumus, iis fere unice intenti, qvæ ad nos proxime pertinent: &, modo nostris, qvalibuscunq;, commodis prospexerimus; de iis qvæ extra nos sunt, & corpus non tangunt, parum plerumq; solliciti: ut ipsius etiam Mentis nostræ, Sanctissimæ & Divinissimæ nostri partis, cultum & rationem, præ corporis cura, pleriqve negligamus: ita hi, vel naturali hac incuria, vel, qvod omnia hæc adeo recondita & arcana habebantur,

tur, ut nemo, nisi Myſtes, vel ad conſpectum horum Sacrorum admitteretur, impediti; ea arripuere; qvæ communiſſima Fabula & recenſebat, & Corporis commoda maxime reſpiciebant. Vnde, ſi qværas, qvid Sacra iſta Cereris ſibi velint; curq; & in qvem finem inſtituta fuerint? plerumq; invenies: Inſtituta fuisſe in Honorem Cereris, qvod Frumenti uſum homines docuerit: idqve per Ceremonias iſtas, in Sacris uſitatas, myſtice indicari. Sed qvis unqvam credere, aut ſibi perſvadere poſſit, ſanæ mentis homo, totam olim non ſolùm Græciam, omnis Philoſophiæ & Humanæ Sapientiæ Matrem; & in hac, tot maximos & Sapientiſſimos Viros: ex qvibus non pauci omnem Corporis curam præ Animi & Mentis formatione negligendam, & tantum non abominandam cenſuere: ſed Vniverſum fere Terrarum Orbem, hæc Sacra, quæ Frumenti inventioni unice ſacrata eſſent, tam ſancte, tam religiose habuiſſe; ut ea omnibus aliis, Summis licet, & Religioſiſſimis, prætulerint? Si a Paſtu omnis noſtra vita, & omne noſtrum eſſe, dependeret; tunc fortaſſis credere qvis poſſet, in gratam, tam nobilis principii, memoriam, ſacra conſtituta fuisſe. Sed profecto, in iis ſupervacua fuiſſent, tot arcana Verba, tot occultæ & ſymbolicæ Ceremoniæ: cum Sues & Porci, qvi nihil in occulto habent, etiam hæc Sacra palam qvotidie tractent. Ingens qvidem Deorum munus eſt, *Frumentum:* nec minori beneficio Genus humanum ſibi obſtrinxit, qvisqvis ejus Vſum primus mortales docuit. Hoc tamen pro certo habeo, ejus beneficii memoriam, in his Sacris, non alio fine cultam & revocatam fuiſſe; qvam qvatenus Frumentum, ſimpliciſſimus & ſaluberrimus hominis victus, ad conſervationem hujus ſtrictiſſimi Animæ cum Corpore Nexûs, & ad Hujus imprimis ſuſtentationem & alimentum conducit. Vt adeo in his Sacris, *Totius Humanæ Vitæ Origo, Forma, Ratio & Conſervatio, cum illis, qvæ poſt hanc Vitam, ex Gentilium opinione, ſperare & exſpectare Homo posſit;* tradita & communicata Myſtis fuerint. Qvemadmodum in alteris illis, *Dionyſiacis*: ut jam mox oſtendemus: *Totius hujus*

Universi, *Constitutionem*, *Vitam*, *ejusq; à Summo Ente Dependentiam*, *Ordinem & Processionem*, ostenderunt & docuerunt. Et sic, opinor rationem optime constare: cur hæc bina Sacra, *Bacchi* & *Cereris*, in tanto honore tantaqve reverentia habita fuerint; ut illa omnibus, summis & maximis qvibuscunqve aliis Sacris longe prætulerint? Cum mens humana, nullum majus, nullum dignius, Contemplationis objectum habere possit; qvam *Naturam* & *Seipsam*: si *Deum*, Summum Ens, ejusqve λόγον, exceperis. Qvem illi Prisci, tantum abest, ut vel ignoraverint vel non coluerint; ut potius Majestatem ejus, supra omnia humana Sacra, supra omnes Ceremonias, supra omnes deniqve Fabulas collocaverint: nullaq; alia re, qvam tacito Mentis ardore, digne coli, crediderint & docuerint. Adeo, ut etiam vel in Scholis, vel in Scriptis suis, si qvando summa illa & vere ac unice divina attingant aut doceant; sollicite ab omni omnino Fabula, abstineant. Qvod, præter experientiam, disertis verbis testatur, *Macrobius*. Lib. I. in Somn. Scip. *Cæterum*, inqvit, *cum ad summum & principem omnium, Deum, qvi apud Græcos τ' ἀγαθὸν, qvi πρῶτον αἴτιον nuncupatur, tractatus se audet attollere; vel ad Mentem, quam Græci νῦν appellant, originales rerum species, quæ ἰδέαι dictæ sunt, continentem, ex summo natam & profectam Deo: cum de his, inqvam, loqvuntur, Summo Deo ac Mente: nihil fabulosum penitus attingunt. Sed si qvid de his assignare conantur, quæ non sermonem tantummodo, sed cogitationem qvoq; humanam superant; ad similitudines & exempla confugiunt.* Qvam item causam esse arbitror, cur etiam in his Sacris, *Hierophantem*, qvi Τελετὰς perficiebat; qviq; habitu τȣ̃ Δημιȣργȣ̃, *Creatoris*, indutus, τὸν Νοῦν referebat; *ejusve Nomen proferre & nominare nefas esset.* Quamobrem omnis Fabula, omnesq; Ceremoniæ, ab *Anima Mundi* & *Natura* inchoabant: & solis Mundanis rebus sese immiscebant. In qvibus, cum hæc, qvæ hactenus disputata & recitata sunt; suo merito summam & maximam dignitatem præ reliqvis

qvis merentur: ita etiam Sacra illa, qvæ hæc tractabant, jure optimo, & merito ſuo, inter reliqua Gentilium, ſummum ac ſupremum dignitatis & ſanctimoniæ Gradum obtinuere.

CLEMENS ALEXANDR.
Admon. ad Gentes.
Ex emendatione Dan. Heinſii.

Ὣς εἰποῦσα, πέπλους ἀνεσύρατο, δεῖξε δὲ πάντα
Σώματος οὐδὲ πρέποντα τύπον, παιδίιον ἄνθος,
Χειρὶ τέ μιν ῥίπτασκεν ἑῇ Βαυβῶ ὑπὸ κόλποις.
Ἠπίη οὖν μείδησε θεὰ, μείδησ' ἐνὶ θυμῷ,
Δείξατο δ' αἰόλον ἄγγος ἐν ᾧ κυκεὼν ἐνέκειτο.

Arnobio Interprete.

Sic effata, ſimul veſtem contraxit ab imo,
Objecitq; oculis formatas ingvinibus res.
Qvas cava concutiens Baubo manu, nam puerilis
Ollis vultus erat: plaudit, contrectat amice.
Tum Dea defigens augusti luminis orbes,
Triſtitias animi, paullum mollita, reponit:
Inde manu poclum ſumit, riſuqve ſequenti
Perducit totum cyceonis læta liqvorem.

Hoc Fragmentum ita adducimus, ut *Dan. Heinſius*, in ſuis ad Clementem Notis, illud emendavit; & nos qvoqve pro genuino agnoſcimus. Rationes mutationis, in ipſa Heinſii Nota, qvam hic exhibemus, comparent. Sed, ne qvicqvam deſideretur; ecce idem Fragmentum, ut in editis Clementis hodie legitur:

Ὡς;

Ὡς εἰποῦσα, πέπλους ἀνεσύρατο, δεῖξε δὲ πάντα
Σώματος, οὐδὲ πρέποντα τύπον· παῖς δ' ἦεν Ἴακχος,
Χειρί τέ μιν ῥίπτεσκε γελῶν Βαυβοῦς ὑπὸ κόλποις.
Ἠδ' ἐπεὶ οὖν μείδησε θεά, μείδησ' ἐνὶ θυμῷ,
Δέξατο δ' αἴολον ἄγγος. ἐν ᾧ κυκεὼν ἐνέκειτο.

Herveto Interprete.

Sic dixit, vestes tollens, omnemq; figuram
Corporis ostendit turpem: spectabat Jacchus
Tunc ætate puer, gremio à qvo est dextera Baubus
Ridente immissa, ipsa hilari sed tunc Dea mente
Subrisit, variumq; manu qvem fortè tenebat
Potum hausit.

Retulimus hoc Fragmentum in hunc locum, non tam certum indicium Auctoris, ex qvo desumsimus, secuti, qvod ibi nullum apparet; sed ob Argumenti Similitudinem, cum citato Orphei Libro. Pertinet enim ad eundem Arcanum Cereris Sermonem; eamqve rem continet, qvam ex *Arnobio* breviter narrabo. „Ceres cum Filiam suam toto in orbe conqvireret, in istius „conqvisitionis Errore, Eleusinos etiam pervehitur fines. Pagi „istud est nomen, Regione in Attica constituti, qvi, illud tem„poris, has partes incolebant Terrigenæ (αὐτόχθωνες, *unde Ceres ibi Coren suam i. e. Mentem Humanam, primum reperisse di„citur*) qvibus Nomina hæc fuerant: Baubo, Triptolemus, ca„pellarum Dysaules custos, Eubulus porcorum, gregis lanitii „Eumolpus: à qvo & gens effluit Eumolpidarum, & ducitur „clarum illud apud Cecropios nomen, & qvi postea floruerunt „caduceatores, hierophantæ atqve præcones. Igitur Baubo „illa, malis multiformibus fatigatam accipit hospitio Cererem: „adulatur obseqviis mitibus: reficiendi corporis rogat curam ha„beat: sitienti ardori oggerit potionem, Cyceonem qvam nun„cupat Græcia: aversatur & respuit humanitatis officia mœrens Dea.

Dea. Rogat illa, atqve hortatur contra, ne fastidium suæ humanitatis assumat; obstinatissime durat Ceres, & rigoris indomiti pertinaciam retinet. Qvod cum sæpius fieret, neqve ullis qviret obseqviis ineluctabile propositum fatigari, vertit Baubo artes, & qvam serio non qvibat allicere, ludibriorum statuit exhilarare miraculis. Partem illam corporis, per qvam sexus fœmineus & subolem prodere, & nomen solet acqvirere generi eam longiore ab incuria liberat: facit sumere habitum puriorem & in speciem levigari nondum duri atqve striculi pusionis. Redit ad Deam tristem: & inter illa communia, qvibus moris est frangere ac temperare mœrores, retegit se ipsam: atq; omnia illa pudoris loca, revelatis monstrat ingvinibus: atq; pubi affigit oculos diva, & inauditi specie solaminis pascitur: tum diffusior facta per risum, aspernatam sumit atq; ebibit potionem. Hæc Arnobius. Qvæ, qvem in ea, qvam modo adduximus, horum Sacrorum Interpretatione, locum obtineant; facile conjectare poterit is, qvi cogitaverit, qvam magna, qvamq; honestis mentibus suspicienda res sit, qvam Hominibus divina benignitas concessit: ut ex corporali συνουσίᾳ, Cœlestem illam & Sideream Prolem, Suæ qvoqve Proli copulare, atq; ita, tam qvoad Corpus, qvam qvoad Animam, sibi simile procreare valeant. Qua ex re, ipsæ illæ cœlestes & sidereæ Mentes, tantam Voluptatem capiunt; ut non solum illud sui detrimentum, qvod in aliam & diversissimam, a propriæ suæ Naturæ sede, partem, delatum cernunt, æqvo animo ferant; sed ipsæ etiam potiunculam, ut ita dicam, ὕλης istius (sed purissimam, sed delicatissimam, qvod *Nectar* Antiqvis dictum, supra docuimus) delibare & degustare aveant. Vnde horum instrumentorum, per qvæ hæc ab hominibus peraguntur, toties & tam acerbe Mystis exprobratorum Species, in numerum Arcanorum, horum Sacrorum, Symbolorum, transiere, & in ipsam τ̃ ἀποῤῥήτων κίςην irrepsere.

DANIELIS HEINSII, Nota.

Ex Annotationibus ad Clementem Alexandrinum.

Nullus est Criticus, peritus, imperitus, è plebe aut è Patribus, qvi non in hoc loco sudaverit. Et imprimis Summus Vir, Paulus Leopardus, cùm se diu in omnem partem vertisset, ut est homo minime ambitiosus, tandem ait, mystica videri sibi, & non minus qvam hæc ipsa Sacra, qvæ hic Vates prodidit Threïcius, obscura ac involuta. Nam cur nemo, ac ne ipse qvidem Arnobius, qvi Versus hos Latinè fecit, aut ex aliqvo, ut ego arbitror, poëta, qvi Latine Orphica converterat, depromsit, meminit Jacchi? meminit ætatis ejus: meminit flagitii ejus, qvod Bauboni ipse Arnobius adscribit? Nam ecce tibi Versus:

Sic effata, simul vestem contraxit ab imo,
Objecitq; Oculis formatas ingvinibus res.
Quas cava concutiens Baubo manu, nam puerilis
Ollu vultus erat: plaudit, contrectat amice.
Tum Dea defigens augusti luminis orbes,
Tristitias animi paulum mollita reponit:
Inde manu poclum sumit, risuq; seqventi
Perducit totum cyceonis læta liqvorem.

At verò Græcus:

Ὣς εἰποῦσα πέπλους ἀνεσύρετο, δεῖξε δὲ πάντα
Σώματος οὐδὲ πρέποντα τύπον· παῖς δ' ἦεν Ἴακχος,
Χειρί τέ μιν ῥίπτασκε γελῶν Βαυβοῦς ὑπὸ κόλποις,
Ἣδ' ἐπεὶ οὖν μείδησε θεά, μείδησ' ἐνὶ θυμῷ,
Δείξατο δ' αἰόλον ἄγγος ἐν ᾧ κυκεὼν ἐνέκειτο.

Dedit paraphrasin potius qvam strictam interpretationem Arnobius. Et tamen ecce, de Jaccho nihil. Totum illud drama μυστηριῶδες, *fœdum &* καταπτυστον, *à Baubone & Cerere peragitur.*

agitur. Nusqvam vel levissima Jacchi mentio. Qvid de Versibus loqvor? Idem Arnobius, verbis paulo ante suis, minima maxima sigillatim perseqvitur, & Orphica non tam exponit qvam dilatat: Redit ad Deam tristem, inqvit, & inter illa communia, qvibus moris est frangere ac temperare mœrores, retegit se ipsam: atq; omnia illa pudoris loca revelatis monstrat ingvinibus. Atq; pubi affigit oculos Diva, & inauditi specie solaminis pascitur. Tum diffusior facta per risum, aspernatam sumit atq; ebibit potionem: & qvod diu neqvivit verecundia Baubonis exprimere, propudiosi facinoris extorsit obscœnitas. Sed qvid Arnobium loqvor? Totam fabulam interpretatur ipse Clemens, & qvasi stricta Oratione, Orphica diducit. An ergo ipse Clemens meminit Jacchi? Nihil minus. ξενίσασα ἡ Βαυβὼ τὴν Δηώ, *inqvit*, ὀρέγει κυκεῶνα αὐτῇ. Τῆς δὲ ἀναινομένης λαβεῖν, καὶ πιεῖν οὐκ ἐθελούσης· πενθήρης γὰρ ἦν, περιαλγὴς ἡ Βαυβὼ γενομένη, ὡς ὑπεροραθεῖσα δῆθεν, ἀναστέλλεται τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐπιδεικνύει τῇ θεῷ· ἡ δὲ τέρπεται τῇ ὄψει ἡ Δηώ. Καὶ μόλις ποτὲ δέχεται τὸ ποτόν, ἡσθεῖσα τῷ θεάματι. *Nusqvam hic est Jacchus: nusqvam puer dicitur: nusqvam manum protervè movet. Plane corruperunt hunc Versum homines religiosi, & qvos, uti reor, pudebat verborum: qvæ fuerunt tamen verecunda, si qvis cum Arnobianis contendat. Imo cum præfatione honoris, proferuntur à Vate, pudendis, &, ut ille loqvitur, propudiosis Sacris præfecto. Neq; ulla fœditas in verbis, sed in Sacro, & facto Baubus, Summa* καὶ ἐσχάτη ἀσχημοσύνη *est. Qvam nisi vellent intelligi homines sanctissimi, nunqvam tot verbis totum facinus & fœditatem rei exposuisset Arnobius. Scripserat hoc modo, sine ullo dubio, Poëta Græcus, & sic legit Arnobius:*

Ὣς εἰποῦσα, πέπλους ἀνεσύρατο, δεῖξε δὲ πάντα
Σώματος οὐδὲ πρέποντα τύπον, παιδήιον ἄνθος,
Χειρὶ τέ μιν ῥίπτασκεν ἑῇ Βαυβὼ ὑπὸ κόλποις.

Ἠπίη ἐν μείδησε θεά. μείδησ' ἐνὶ θυμῷ,
Δέξατο δ' αἰόλον ἄγγος ἐν ᾧ κυκεὼν ἐνέκειτο.

Primo versu Eusebium sequuti sumus, apud quem sic legitur, quod nec Sylburgius omisit. Nam ἀναπείρασα, *etiam cum absolute ponitur, semper fœdum est in fœminis. In secundo versu, eleganti pariter ac veracunda usus est ellipsi. Nam cum aliqvid efferrent cum præfatione bonoris, utebantur istis verbis,* εἰ ἢ πρέπον λέγεσθαι. *Ita Halicarnasseus Dionysius, reliqvias bumanas* τὴν οὐ λέγεσθαι πρέπουσαν ἀκαθαρσίαν, *vocavit. Ita, Orpheus plane eleganter pariter & verecunde,* τύπον σώματος οὐδὲ πρέποντα λέγεσθαι *(nam hoc est intelligendum) vocavit, non obscenam illam partem, per quam, ut sine ulla reprehensione cum Arnobio loqvar, secus fœmineum & sobolem prodere, & nomen solet acqvirere generi: verum inverecundam illam formam, qvam ad exprimendum risum Baubo excogitaverat. Arnobius,* σώματος οὐδὲ πρέποντα τύπον, *vocat, formatas ingvinibus res. Vterq; intelligit* παρατετιλμένην. *Non qvemadmodum solebant mœchi* παρατίλλεσθαι *: qvam pœnam apud Comicos, & alios Latinos etiam, tam sæpe habes: neq; qvemadmodum ociosi homines dicuntur* παρατίλλεσθαι, *cum nihil habent qvod agant, & irati suo ocio, pilos è naribus aut axillis vellunt. De qvibus locus svavissimus est Acharnensibus.*

Ἐγὼ δ' ἀεὶ πρῷ πρὸς εἰς Ἐκκλησίαν,
Νοστῶν κάθημαι. κᾆτ' ἐπειδὰν ὦ μόνος,
Στένω, κέχηνα, σκορδινῶμαι, πέρδομαι,
Ἀπορῶ, γράφω, παρατίλλομαι, λογίζομαι.

Nam hoc est eorum qui nihil agendo cruciantur, τῶν διὰ τὴν ἀπραξίαν ἀλυόντων, καὶ τὸν χρόνον εἰς ἀμηχανίαν δαπανώντων. *Cujus verum ibi characterem dedit Comicus. Sed hic* παρατιλμὸς *qvem intelligit, est meretricularum, Athenis usitatissimus: de qvibus hic agit Poëta. Vnde subdit Arnobius: Qvid*

Erechteo

Erechteo sati, qvid cives Minervii dicitis? Avet animus scire, qvibus sitis eloqviis tam periculosa negocia defensuri. Et Suidas notat, in deliciis fuisse id Athenienſibus antiqvis: cæterum inverecundæ mulieris esse notam. Sane mulieres apud Comicum Lysistrate, hoc remedium excogitant, ut viros in partes pertrahant suas. Baubo autem erat γηγενής, *h. e. Atheniensium progeneratrix. Si qvis plura petit à nobis, injuriam pudori nostro facit. Qvamqvam poteram Arnobianis verbis hoc negocio defungi, qvi hoc multis admodum describit, & levigationem vocat. Nunqvam autem nefas arbitratus sum, cum iis loqvi, ad qvorum mores, non Oratio & verba modo, sed & vita componenda est. Seqvitur* παιδήιος ἄνθος. *Verecunde ostendit Orpheus, qvalis iste* τύπος οὐδὲ πρέπων λέγεσθαι *fuerit:* ἄνθος, *inqvit* παιδήιος. *Hoc interpretatur Arnobius, Puerilis ollis, vultus erat. Vterq; honeste de re parum honesta. Sicut Latini Pubem dicunt. Et ita hoc ipsum de qvo agimus Arnobius vocat. Atqve Pubi affigit oculos Diva.* διὰ τὸν παρατιλμὸν, *nam hoc in anu turpe ac inverecundum erat. Puerum autem intelligit Arnobius, cui prima circa genas aut alibi emergit Pubes. Et Orpheo* παῖς *est* βύπαις. *Cujus* λάχνην *ad excutiendum risum, Baubo scilicet expresserat. Eam promiscue etiam Græci* ἥβην, *i. e. Pubem, &* ἄνθος, *h. e. florem dicunt. Homerus vocem utramq;, & qva utitur Arnobius, pariter conjunxit.* Καὶ δ' ἔχει ἥβης ἄνθος, ὅ, τε κράτιστος ἐστὶ μέγιστον. *Hinc* ἀνθερεὼν *in viris, pars illa dicitur in facie, in qva nascitur* τὸ ἄνθος. *Atq; idcirco Euphorion à Criticis notatur, qvi fœminæ* ἀνθερεῶνα *tribuerat.*

Τέκνον, μὴ σύγε μητρὸς ἀπ' ἀνθερεῶνας ἀμήσῃς.

Erant enim verba Clytemnestræ ἐν τοῖς Ἀτάκτοις *ad Orestem.* Παιδήιον, *autem dicitur, ut ab eodem alibi* ἀντήιον, *qvod pueri non nesciunt. Qvem Arnobius hic vocat Vultum puerilem, supra vocat pueriliorem habitum, in re eadem. Pro*

quo nunc legitur: facit ſumerę habitum puriorem, & in ſpeciem levigari nondum duri atq; ſtriculi puſionis. Nam quæcunque verſu dicit, eadem omnia ante ſoluta dixerat Oratione. Et ſane, puer nondum ſtriculus, ſi Latine intelligimus, eſt inveſtis puer, quem puerihorem habitum vocat doctiſſimus Scriptor. In Arnobii tertio, ſcribe,

Quas cava ſuccutiens Baubus manu. nam &c.

Perit enim τὸ κακέμφατον, *quod alias auctores vitant, in poſtremis vocibus. quia ultima liqueſcit, more antiquorum. Et oſtendit, Orphei* μὶν, *eo referendum eſſe quo* τὸ *quas. ad* παιδήϊον *nimirum* ἄνθος. *Porro* ῥιπτάσκειν *dixit Orpheus, quod Arnobius ſuccutere, plaudere, contrectare. Et legendum eſt* Βαυβώ. *In quarto non eſt dubium quin fuerit* ἡ ἐπεὶ οὐ, *quod eſt* ἠπίη ἦν. *Arnobius ſuaviſſime mollita exponit.* Ἠπίως *enim eſt* πράως, *teſte Hesychio. Atqui* ἡ πραότης *iræ opponitur, &* περὶ ὀργὴν μεσότης *Nicomachiorum ſecundo dicitur. Talis autem erat Ceres, irata nempe, propter injuriam illatam, non modo triſtis ob calamitatem. Hæc in gratiam doctorum aliquot Virorum libuit, qui ſententiam de his duobus locis ſæpè quæſiverunt noſtram.*

BAKXIKA.

BAKXIKA.

CLEMENS ALEXANDRINUS.
Admon. ad Gentes.

Κῶνος, καὶ ῥόμβος, καὶ παίγνια καμπεσίγυια
Μῆλά τε χρύσεα καλὰ παρ' ἑσπερίδων λιγυφώνων.

Pinea nux, trochus, & qvi flectunt membra moventqve
Ludi, & quæ Hesperides miserunt aurea mala.

Omne *Sacrorum Dionysiacorum*, ab Orpheo institutorum, Fundamentum, seqventi nititur Arcano & Sacro Sermone: DIONYSIUS, cum admodum Puer esset, a Titanibus, exhibitis sibi certis & variis, qvibus illa ætas plurimum capitur, ludicris, occupatus; misere laniatur & discerpitur: Membra ejus ita laniata, immites isti Fratres, primum aqva coxerunt: mox igni admoverunt, sibiq; assas dapes inde pararunt. Jupiter, nidore harum excitatus, re animadversa, Titanes fulminat: membra verò Dionysii, Fratri ejus, Apollini, sepelienda committit: qvo peracto, Dionysius, (cujus Cor, in ipsa Laniatione a Pallade surreptum, asservabatur tantisper) nova παλιγγενεσίᾳ rursus emersit, pristinæqve vitæ & integritati redditus, Deorum Numerum deinceps implet. Ad hunc Arcanum Sermonem, Ceremoniis qvoqve & Externis Signis aut Symbolis exprimendum, Sacra ista Bacchica instituta sunt: qvæ non tantum ipsis Ceremoniis & Ritibus, sed etiam iis, qvæ in hoc Fragmento recensentur Symbolis, Sacrorum istorum Mystæ, in solemni Festi celebritate, ita expresserunt. Nunc, an hæc Narratio cum suis Sacris, e Sacrario Sapientiæ, ad Nutricum cunas eliminanda; an vero, ut *Proclus* ait, θαυμασμοῦ ἄξια τοῖς σοφοῖς in se contineat; & qvæ nam illa sint; dispiciemus. Qvod, ut distinctius & dilucidius fieri possit; qvid singulis hisce Deorum Nominibus, veri & solidi subsit; ante exponendum erit. *Animam* illam *Mundi*, qvæ ab

fum-

summo illo Ente, qvod τ' Ἀγαθὸν dixere, τῷ Λόγῳ subdita & subjecta est; Ζῆνα, s. JOVEM appellatam fuisse; jam alibi docuimus. Illa autem Facultas hujus Animæ Mundanæ, qva ὕλην, seu *Materiam* vegetat; DIONYSIUS est. Qvem inde νοῦν ὑλικὸν dixerunt Sapientes. TITANES, *Dæmones* sunt: Naturæ, ex Veterum opinione, subministrantes: qvi suo ministerio, Rerum Species, ex illo Naturæ Thesauro promunt, & ad singula generando deducunt. PALLAS, Jovis, seu Animæ Mundanæ, est *Providentia.* APOLLO, Dionysii Frater, *Mens Cæli* (sedis & domicilii immobilis Deorum & Animarum) πάσης Ἁρμονίας, καὶ ἑνώσεως Auctor, ἐν τῇ δημιουργικῇ τάξει θεῶν; inter κοσμοκράτορας autem, *Sol* est. Nunc, qvid his singulis Fabulosa Narratio tribuat, attendemus: ut inde Arcanorum horum omnes recessus, omnibus pateant. Nihil notius est, qvam qvid de *Morte Animarum*, veteres Philosophi, ductu & auspiciis Orphei, tradidere: Nempe, tum demum omnem Animam mori; qvando ex summa libertatis & Vitæ suæ Arce, paulatim delabendo, Materiæ, & Corporis Carceri mancipatur. Vnde δέμας, Corpus, h. e. *Vinculum*, & σῶμα, ex Orphei Sententia, qvasi σῆμα, *Monumentum* Animæ dictum. Hoc *Mortem Animæ* dixerunt. *Discerpi* autem & *lacerari* Animam, dixere; cum eadem, quæ sua Natura Individua est, per suam ὕλην, ejusqve membra, dividitur & diffunditur. Qvo sensu in *Timæo*, ubi de Animæ Mundanæ Fabrica loqvitur, definit eam *Plato*: *Essentiam Individuam, eandemqve Dividuam.* Jam vero hic *Dionysius*, νοῦς iste ὑλικὸς, discerpitur & interimitur a *Titanibus*, i. e. a Dœmonibus in Materiam attrahitur, & in singulas ejus partes dividitur & distribuitur. (Vnde Clemens Alexandrinus, alicubi, hunc dubio procul Librum Orphei in animo habens, eum à potiore hoc Argumento, non sub Titulo τ Βακχικῶν; sed ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΑΦΑΝΙΣΜΟΥ allegat.) Allicitur autem, & securior prius redditur, ostensis ei variis ludicris: Qvo ipso innuitur Animæ illius *Appetentia corporis*, & latens desiderium, qvo ab altissima illa & perpetua luce collu-

strata

strata specula, Corpus despiciens, erga ipsum corpus afficitur. Hac igitur techna allectus Dionysius iste; *in Materiam sese demittit* & ita *laniatur & moritur*. Ejus Membra, Aqvis immerguntur a Titanibus, i.e. τῇ ὕλῃ, (qvam primam Materiam, Aqvam fuisse, ex Veterum Opinione, constat) a Dœmonibus, Naturæ Præfectis & Vicariis, penitus immergitur: & vitali calore, corporibus copulata nunc Anima μερικὴ, & una cum suo corpore, cui vitam dat, vivens & calens, *Animæ Mundanæ*, seu Jovis Patris, Curam & *Providentiam* erga se provocat. Qvi ipsos Titanas, i.e. Dæmones *fulminat*, i. e. *ad alta convertit*, de qvo alias. Ipsa autem Membra hujus Dionysii, *Apollini* sepelienda committit: nempe, ut hic Fons Vitæ, has disjectas & dissipatas, ut ita dicam, Animas μερικὰς, qvas tanqvam partes Animæ Mundanæ considerare possis, postqvam ministerio suo in Materia aut Corpore, functæ sunt; vitali sua virtute colligat, suoqve Toti, i.e. Naturæ ipsi, fovendas sibiqve ipsi uniendas restituat. Vel potius, qvia hic Deus, συνάγειν ϗ ἁρμόζειν, ϗ ἑνίζειν τὰ μερισθέντα, τῶν ὅλων, atq; ut Proclus ait, ἐναρμονίως πάντα πλέκειν credebatur, quæ, per Διονυσιακὸν σπαραγμὸν distributa varie, & qvasi dispersa ante fuerant, qvo Vniversum in sua Vnitate permaneat; ut hic Apollo ista, ut ita dicam, Animæ Mundanæ, (qvæ in suprema τάξει Supra cœlestium Deorum collocabatur) Effluvia, in infimas ὕλης partes præcipitata, nihilominus sua virtute intra primi fontis ambitum contineat, & illuc qvasi reducat, ne qvicqvam inde excidat. Cujus tamen Dionysii Cor, i.e. Νοῦν ἐγκόσμιον, & ita nobilissimam ejus Partem, jam ante Pallas, i. e. Animæ Mundanæ Providentia, sartum tectum conservaverat. Ex qva Restitutione, & iterata, cum sua Origine, Vnione; hic discerptus antea Dionysius, *renascitur:* & istam, qvæ in Fabula adumbratur, παλιγγενεσίαν experitur. Innuebant itaqve hæc Sacra & Arcana Mysteria, nihil aliud, qvam ***totius hujus Vniversi Constitutionem, Vitam, Vitæq; hujus omnem, ut ita dicam, Dependentiam, Processum, Ordinem & Rationem.*** Vt adeo non immerito maximis hæc annu-

 merata

merata sint Mysteriis. Vt pote a qvibus, omnis circa Vniversi Naturam Sapientia, dependeat. Sed ne Nostræ qvidem *Animæ, Humanæ*, descensus & defluxus in nostra Corpora, hic prorsus exulat: ut qvæ eodem modo, ac illa, a summa Cœli Arce, in hæc inferiora, per varios casus, crebra mutatione, ex Veterum Sententia, devolvitur: nec minus etiam, post peracta in corpore munia, eo fatiscente, animamqve suam deserente, antiqvis sedibus suis, cœlesti habitaculo, redditur. Nam & harum primam & originariam sedem in cœlo, & qvidem in ea, qvam *Lacteam Viam* vocamus, decernunt. Inde, si qvæ anima, Appetentiam corporis, & hujus, qvam in terris vitam vocamus, ab illa specula altissima & perpetua luce collustrata, despiciens, desiderio latenti cogitaverit; pondere ipso terrenæ cogitationis, paulatim in inferiora delabitur; sed sensim, per tacita detrimenta, & longiorem, simplicis & absolutissimæ puritatis, recessum, in qvædam siderei corporis incrementa turgescit: in singulis enim Sphæris, qvæ cœlo subjectæ sunt, ætherea obvolutione vestitur; ut per eas gradatim Societati hujus indumenti testei concilietur: & ideo totidem mortibus, qvot Sphæras transit, ad hanc pervenit, qvæ in terris vita vocitatur. Verba sunt *Macrobii* Lib. I. in Somn. Scip. c. XI. Sed & hæc, ut illa, in contactu isto corporeo, suam patitur ἄμυξιν: dum, sicut illa per Mundi, ita hæc per Hominis membra diffunditur. Nec expers est illius tumultus ebullientis aqvæ, dum in hac sua cum corpore unione, qvin jam à primo illo lapsu, tumultum ὑλικὸν, i. e. influentem sibi materiam, experitur. Qvam animæ alterationem, ex hoc novo contactu ortam, *Ebrietati* comparat, in Phædone, *Plato*: dum animam in corpus trahi, nova ebrietate trepidantem, docet. Volens, ut *Macrobius* ait, novum potum materialis alluvionis intelligi: qvo delibuta & gravata, deducitur. Sed & hujus *Cor*, i. e. *purior Essentia*, Νοῦς θεῖος, a Pallade, Generali illa Animæ Mundi Providentia, incolume servatur: & *Capitis humani*, qvod ob id ipsum *teres & rotundum* Natura formavit, Sacrario, tantisper reponi-

ponitur; donec proſtrato & deleto cœlitus corpore; ubi meruerit, contagione vitiorum penitus elimata, purgari; ad perennis vitæ lucem reſtituta, in integrum, & per *Capricorni* portam (qvæ Deorum vocatur, oppoſitaq; eſt illi alteri *Cancri*, per qvam animæ excidunt, & in inferiora deſcendunt) in propriæ immortalitatis ſedem, & in Deorum Numerum, revertitur. Hoc iſthæc Sacra recondunt, hoc Fabula occultat. Hoc etiam *Symbola* iſta *Arcana*, qvæ in Fragmento recenſentur; docent & innuunt. In iſtis, primo Κῶνος apparet: qvem *Nucem Pineam*, alii *Strobylum* interpretantur. Qvi Fructus nomen hoc invenit, a Figura, qvam exprimit, κωνοειδῆ. Vnde ipſa etiam arbor, qvæ πεύκη dicitur, nonnunqvam κῶνος vocatur, ob eandem Figuram, in qvam creſcit. Jam vero, ipſi illi, qvi eum, de qvo egimus, Animarum deſcenſum docuere; hoc qvoqve addidere: Animam, ex ſua ſede, per confinia, qvo ſe Zodiacus, Lacteusqve circulus contingunt, deſcendentem; a priſtina ſua forma *Rotunda*, qvæ ſola divina eſt, in *Conum* defluendo produci. Adduntqve rationem: non aliter fieri, qvam ſicut à puncto naſcitur linea; & in longum, ex individuo, procedit: ibiqve a puncto ſuo, qvod eſt Monas, venit in Dyadem: qvæ prima protractio eſt. Qvo autem Symbolo iſtud melius & occultius ſimul occultare potuiſſent, priſci illi Sapientes; qvam hoc ipſo Κώνῳ, qvem in his Sacris adhibuere? Alterum Symbolum, eſt Ῥόμβος; *Rota* aut *Sphæra*. Qvo, vel ipſum hunc cœlitus decurſum Animæ, vel Sphæras iſtas cœleſtes, per qvas ſenſim & paulatim deſcendit; manifeſte innuitur. Adduntur his Παίγνια καμπεσίγυια; *Ludicra*, *membra flectentia*. qvibus ipſa corpora, ab anima vegetata & viva, ſeſeq; moventia, exprimi; nemini dubium eſſe poteſt. Παίγνια autem καμπεσίγυια iſta, non *Puppas* qvasdam, ſed Ἀστραγάλους, *Clemens Alexandrinus*, in Protreptico, fuiſſe ait. Ἀστράγαλος autem, ut notum eſt, eſt oſſiculum illud prope qvadratum, intra infimos tibiæ proceſſus incluſum, qvod Latinis *Talus* dicitur: qvoqve mediante pedes animantium, τῶν δηχήλων poſteriores, flectuntur.

 tur.

tur. Qvibus Ἀστραγάλοις, imprimis ex Ovium, aut, qvibus delicatiores delectabantur, Damarum & Dorcadum cruribus desumtis, in Alea & Lusu usos fuisse; nemini ignoratur. Jam vero, primigeniam, ut ita dicam, & originalem Animæ figuram, simul & essentiam, qvo Symbolo corporeo elegantius & ingeniosius innuere poterant; qvam *Aureis Malis*, istis? qvæ & Rotunda sunt, & suo ad Aurum proxime accedente Colore, ipsam Animæ connatam & essentialem Lucem, satis indicant? His deniqve *Clemens*, citato Libro, addit Ἔσοπτρον, *Speculum*, & Πόκος, *Vellus.* Et Speculum qvidem istud, Vulcanum fabricasse Dionysio, fabula tradit; in qvod ille intuens, propriamqve speciem in illo admirans, spacium dederit Titanibus, consilium suum exseqvendi, eumqve occupandi, & dicto jam modo laniandi. Per qvod Speculum innuitur suprema & λειοτάτη pars τῆς ὕλης, qvæ, cum crassius & obscurius Materiæ corpus sibi subjectum habeat, superne autum τῇ αἴγλῃ τῶν ὑπερκοσμίων illustretur; non alio commodius Symbolo superficies ista extrema τῆς ὕλης, adumbrari potuit, qvam Speculo qvopiam. Qva specie illectus νοῦς iste ὑλικὸς & captus, sese qvoqve capiendum Titanibus facile præbuit. Vt adeo ex Procli Sententia, illa λειότης, ἄκρας ἐπιτηδειότητος ἐστὶ σημαντικὴ, δι' ἧς δέχεσθαι δύναται τὸ πᾶν, τὰς ἀπὸ νοῦ καὶ ψυχῆς ἐλλάμψεις, ὥσπερ δὴ καὶ τὰ ἔσοπτρα τὰς ἐμφάσεις ὑποδέχεται κατὰ τὴν λειότητα τὴν ἑαυτῶν. A Vulcano autem fabricatum istud Speculum voluerunt; Qvia hic Deus credebatur δημιουργὸς τῆς σωματοειδοῦς ἁπάσης συστάσεως, τάς τε ἐμφανεῖς ἕδρας προευτρεπίζων τοῖς θεοῖς, καὶ πάντα εἰς τὴν μίαν ἁρμονίαν τοῦ κόσμου πληρῶν, ζωῆς τε πάντα τὰ δημιουργήματα πληρῶν σωματικῆς, καὶ τὸ ἀντίτυπον τῆς ὕλης καὶ παχὺ διακοσμῶν, καὶ συνέχων τοῖς εἴδεσιν. De Πόκῳ autem nunc mox agemus, ubi Mysticum & Sacrum Dionysii Amictum, exposituri sumus. Et hæc sunt, qvæ ex Orphei instituto, Mysticam Jacchi Vannum replebant; qvibus lapsu temporum plura accessisse, non minus ingeniosa & recondita, ejusdem Rei Symbola, haud ignoramus. Sed satis de his.

MACRO-

MACROBIUS LIBRO I. SATURNAL. Cap. VIII.

Ταῦτα γε πάντα τελεῖν ἱερᾷ σκευῇ πυκάσαντα
Σῶμα θεοῦ πλάττειν ἐριαυγοῦς ἠελίοιο.
Πρῶτα μὲν ἀργυφέαις ἐναλίγκιον ἀκτίνεσσιν
Πέπλον φοινίκεον πυρὶ εἴκελον ἀμφιβαλέσθαι.
Αὐτὰρ ὕπερθε νεβροῖο παναιόλου εὐρὺ καθάψαι
Δέρμα πολύστικτον θηρὸς κατὰ δεξιὸν ὦμον,
Ἄστρων δαιδαλέων μίμημ' ἱεροῦ τε πόλοιο.
Εἶτα δ' ὕπερθε νεβρῆς χρύσεον ζωστῆρα βαλέσθαι,
Παμφανόωντα πέριξ στέρνων φορέειν μέγα σῆμα
Εὐθὺς ὅτ' ἐκ περάτων γαίης Φαέθων ἀνορούσων
Χρυσείαις ἀκτῖσι βάλῃ ῥόον ὠκεανοῖο.
Αὐγὴ δ' ἄσπετος ᾖ, ἀνὰ ἣ δρόσῳ ἀμφιμιγεῖσα
Μαρμαίρῃ δίνῃσιν ἑλισσομένη κατὰ κύκλον,
Πρόσθε θεοῦ· ζώνη δ' ἄρ' ὑπὸ στέρνων ἀμετρήτων
Φαίνετ' ἄρ' ὠκεανοῦ κύκλος, μέγα θαῦμ' ἐσιδέσθαι.

Hæc omnia autem facienda ſunt, ſacro apparatu, inſtruenti
Corpus Dei fingere, longe radiantis Solis.
Primum qvidem, albicantibus ſimilem radiis
Peplum rutilum, igni ſimilem, induere.
At inſuper, Hinnuli variegati latam ſpacioſam adaptare
Pellem, maculoſam, feræ, ad dextrum humerum:
Aſtrorum mirandorum in ſpeciem, & ſancti Poli.
Deinde ſuper Hinnuleam, aureum cingulum injicere
Splendidum, qvod in pectore geratur: in magnū ſignum:
Qvomodo, ſubito ab ultima terra, Sol oriens
Aureis radiis, ſternat fluxum Oceani;

Splendor autem immenſus ſit, roreq; permiſtus,
Splendeat vorticibus, in circulum volutus
Ante Deum. Zona autem, ſub Pectore immenſo,
Fulget, Oceani circulus. Viſu mirabile monſtrum.

Et Argumentum hujus carminis, & is, qvi nobis illud ſervavit, ſatis indicant, ex qvo iſtud olim deſumtum ſit Libro: neqve nos erraſſe, qvi id ad τὰ βακχικὰ Orphei retulimus. Præſcribitur inibi *Sacer Habitus*, qvo is indutus eſſe deberet, qvi in Τελεταῖς τοῦ Βάκχου, ſeu Διονύσου, ſolemni Θρονισμῷ initiandus Deo eſſet. Θρονισμοὶ autem, ſeu Θρονίσεις iſtæ erant; cum in Sacris Deorum, is, qvi Initiandus Sacris erat; ſacro & myſtico Ornatu indutus, (Qvos Ornatus, ad varia Sacra reqviſitos & neceſſàrios, docuit olim Libellus peculiaris, ΚΑΤΑΖΩΣΤΙΚΟΝ inſcriptus, Orpheoqve apud Svidam attributus) ſolemni ritu, Solio imponebatur: dum interim reliqvi Myſtæ, circa Solium choreas & tripudia agebant. Ad qvas Saltationes in Θρονισμοῖς uſitatas, reſpicere videtur *Auctor*, qvi *Pindari Vitam* Carmine Heroico conſcripſit: qvi, in recenſione Operum Pindari, ait eum ſcripſiſſe Μέλος Ὀρχηθμοῖσι: cum *Svidas* teſtetur, Pindarum Θρονισμοὺς ſcripſiſſe: ad qvos illi Ὀρχηθμοὶ referendi. Habitus autem iſte, qvem hic noſter flagitat, *Solis* ſpeciem, qvantum præſenti re fieri poteſt, effigiare & exprimere debet. Vnde *Peplus rutilus & flammeus* reqviritur, qvem hic Auctor Φοινίκεφον (puto legendum φοινίκεον) vocat: ad igneum Solaris corporis, & flammivomum globum, ſignificandum. Deinde *Hinnuli Pellis*, ſuis *maculis* diſtincta: qvæ maculæ, Aſtrorum diſperſas & diſtinctas ſtellas indicarent. Pellis autem ipſa, Extenſionis ipſius, immenſorum Cœli tractuum, Symbolum eſſet. Qvibus deniqve accedebat *Cingulum*, ſeu *Zona Aurea*, cujus fulgor, cum Pepli rutilo & flammeo ſplendore mixtus; eam ſpeciem repræſentaret; qvâ Sol Oriens, radiis per roſcidum aëra trajectis, oceanum, & ſubjectas aqvas inficere & colorare ſolet. Ipſe autem circulus iſte aureus, *Oceani* Symbolum

lum erat: qvi ob id præcipuè huc aſſumtus videtur; qvod Stellæ, μεγάλυ hujus ἡγεμόνος ὀπαδοὶ, & Ipſe etiam, Nutrimentum ſuum potiſſimum inde haurire & habere olim credebantur. Qvod Sapienter *Homerus* qvoqve innuit: dum Oceanum Soli, (qvi ex mente Cornificii, ſub *Jovis* appellatione inibi latet) dapes miniſtrare fingit: Iliad. A.

> Ζεὺς γὰρ ἐς ὠκεανὸν μετ᾽ ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
> Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα, θεοὶ ἅμα πάντες, (i. e. *Stellæ.*) ἕποντο.

Qvid autem *Soli* cum *Baccho* ſeu Διονύσῳ? Nempe, Speciem, Majeſtatem, Vim & Beneficia hujus Sideris comtemplantes antiqvi; omnibus id aliis in Vniverſo rebus, longe prætulerunt: & tanqvam præſentem & conſpicuum Deum, cujus virtutem, omnia, qvæ usqvam, in univerſa rerum Natura continentur corpora, unice experiantur: & ex hoc *Fonte*, motum, vitam, ſpiritum, habeant; venerati ſunt. Vnde non tantum *Terrenæ Fœcunditatis*, ſed etiam *Omnium vitæ Auctor*, *Mundi Caput*, *Rerumqve Sator*, *Dux & Princeps reliqvorum & Moderator Luminum*: *Ætherei ignis fons*, & imprimis, *Naſcentis Hominis Dæmon*: qvin *Temperatio Mundi*, *Cor Cœli*, & *Mens Mundi*, paſſim apud Antiqvos laudatur, & Proclus, Lib. V. in Timæum Platonis, Orphei verbis docet, ὅτι ἥλιον μὲν ἐπέστησε τοῖς ὅλοις, ὁ δημιουργὸς, καὶ φύλακα αὐτὸν ἔτευξε, κέλευσέ τε πᾶσιν ἀνάσσειν. Jam vero Dionyſius, apud Orpheum, ejusqve Sectatores, nihil aliud eſt, qvam illa Animæ Mundanæ facultas, qva Materia vegetatur, movetur & vivit. Qvam proinde facultatem, ipſi illi Orphici Νοῦν ὑλικὸν appellarunt: qvæ appellatio proxime convenit cum ea, qva Solem qvoqve *Mentem Mundi* dixerunt.

DIODORVS SICVLVS. Lib. I.

> Τοὔνεκά μιν καλέουσι Φάνητά τε καὶ Διόνυσον.
> *Idcirco vocant eum Phaneta & Dionyſum.*

MACRO-

MACROBIVS. LIB. I. SATVRNAL.
Cap. XVII.

Πατρὸς ἔχοντα νόον, καὶ ἐπίφρονα βυλήν.
Patris habentem Mentem, & sapiens Consilium.

MACROBIVS LIB. I. SATVRN.
Cap. XVIII.

Ἥλιος, ὃν Διόνυσον ἐπίκλησιν καλέυσιν.
Sol, qvem Dionysium cognomine vocant.

JVSTINVS MARTYR. Cohortat. ad Gentes.

Εἷς Ζεὺς, εἷς Ἀΐδης, εἷς Ἥλιος, εἷς Διόνυσος,
Εἷς Θεὸς ἐν πάντεσσι τί σοι δίχα ταῦτ' ἀγορεύω.

Joh. Lango. interprete:

Jupiter est unus, Pluto unus, Bacchus & unus
Vnus Sol; Deus in omnibus. Ista seorsim
Qvid Tibi commemorem?

Qvas hactenus Divinitatis Virtutes, secundum diversos & distinctos Actus & Beneficia, diversis qvoqve Nominibus, celebravit Orpheus; easdem nunc in his Fragmentis adductis, omnes in suum *Centrum* reducit, &, ut in idem Divinitatis Punctum, unde effluxerunt, remeent; docet. Hoc autem ea ratione fit: *Deus*, τ' Ἀγαθὸν, qvi prima omnium Causa est, Princeps & Origo omnium, qvæ sunt, & qvæ videntur esse; superabundante Majestatis fœcunditate, de se Mentem creavit: Hæc *Mens*, qvæ Νῦς vocatur, qva Patrem inspicit, plenam similitudinem servat auctoris: Creat autem de se *Animam Mundi*, posteriora, i. e. qvæcunqve extra Deum nunc esse deprenduntur, respiciens. Hæc Anima, qvæ suam Originem, τὸν Νῦν ab altera tantum parte, ca

te, ea poſtica ſcilicet, qva ipſa prodiit, reſpicere valet; illam partem induit: ac rurſus, paulatim regrediente reſpectu, in fabricam corporum, qvod Naturæ eſt; in corpora ipſa degenerat, & fit *Materia*. Vnde videmus, Ζῆνα, *Animam Mundi*: Διόνυσον, *Naturam*, νῦν ὑλικὸν, Ἥλιον, *Sedem Animæ Mundanæ*, Naturæ θαμεῖον & Receptaculum; Lucis, i.e. Animæ, Fontem, Mundi Mentem, Cor Cœli, ad Vnum idemqve reduci: &, ſi ulterius adſcendere placeat; ut alias Anima, Menti; Mens, Deo ſubjungitur; ita hoc qvoqve, qvod modo diximus, Animam ſcilicet Mundi, Menti iſti τῷ ἀρχετύπῳ, ita cognatam eſſe deprehendemus; ut τὸ ἀρχέτυπον ipſum τ' Ἀγαθὸν contingit. Vnde non male ab Orpheo dictum:

Εἷς Ζεὺς, εἷς Ἀΐδης, εἷς Ἥλιος, εἷς Διόνυσος.

Niſi qvod ὁ Ἀΐδης tenebras qvasdam hactenus offundere videri poſſit. Sed & has diſcutiemus. *Ditem*, ſeu Ἅδην, *Inferorum Regem* dictum, *Jovem Infernum*; conſtat. Vbi locorum autem hæc *Ditis Regio* qværenda ſit; de hoc ita docuerunt antiqvi. Mundum univerſum, dicunt, dividendum eſſe in duas qvaſi partes; qvarum altera Agit, altera Patitur. Qvæ agit, pars, illa in ſe eſt immutabilis: alteri tamen cauſſas & neceſſitatem permutationis imponit: Quæ patitur, per Mutationes variatur. Jam vero illa ſublimior Pars Mundi, quæ a Sphæra, qvæ Ἀπλανὴς vocatur, inchoat, & ad *Lunarem usqve Orbem* exporrigitur; eſt *Pars Mundi Agens*. Reliqva, a *Sphæra Lunæ; usqve ad Globum Terræ* diſtenta pars mundi: *Patiens Pars eſt Mundi*. Qvam, *Locum Mortis & Inferorum*, ideo dixere; qvod Animæ, Cœlo delapſæ, ſi in hoc Spacium pervenerint; jam ipſæ Morti immergi & ſepeliri, ut paulo ante diximus, credebantur. Igitur *Mundus hic Elementaris*, Spacium intra Lunæ Orbem & Terram, (unde Luna, Vitæ & Mortis confinium, dicta) *Ditis eſt Regio*, *Inferorum clauſtrum*, *Mortis domicilium*,

lium, *Dis*, Ἅδης, *Pluto*. Ex qvo facile colligi poteſt, qvo ſenſu Ἅδης, idem cum reliqvis Naturæ, aut Animæ Mundanæ, aut deniqve, Ipſius Dei Nominibus & Numinibus cenſendus ſit. Nec *Primi*, ex his, Fragmenti ſenſus, obſcurus eſſe poteſt: qvod de Dionyſio dicatur, πιστὸς ἔχειν νόον, καὶ ἐπίφρονα βουλήν; cum Anima Mundi, Dionyſii Pater, tam qvoad νοῦν, qvam qvoad τὴν βουλὴν, nihil jam à Filio differat.

MACROBIVS SATVRNAL. LIB. I. Cap. XVIII.

Τήκων αἰθέρα δῖον, ἀκίνητον πρὶν ἐόντα
Ἐξανέφηνε θεοῖς ὥραν κάλλιστον ἰδέσθαι,
Ὃν δὴ νῦν καλέουσι Φάνητά τε καὶ Διόνυσον,
Εὐβουλῆά τ' ἄνακτα, καὶ Ἀνταύγην ἀρίδηλον.
Ἄλλοι δ' ἄλλο καλοῦσιν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων.
Πρῶτος δ' ἐς φάος ἦλθε, Διόνυσος δ' ἐπεκλήθη,
Οὕνεκα δινεῖται κατ' ἀπείρονα μακρὸν ὄλυμπον,
Ἀλλαχθεὶς δ' ὄνομ' ἔχε προσωνυμίας πρὸς ἕκαστον
Παντοδαπὰς κατὰ καιρὸν ἀμειβομένοιο χρόνοιο.

(1) Liqvefaciens æthera divũ, immotum antea exiſtentem,
Oſtendit inde Divis Formam adſpectu pulcherrimam.
Qvem nunc vocant Phaneta (2) & Dionyſium
(3) Boniq; Conſilii Regem, & Reſplendentem ſumè conſpicuũ.
Alii vero aliter eum vocant, terræ incolarum hominum.
Primus autem in lucem prodiit, Dionyſiusqve inſuper vocatur,
Qvoniam circumfertur per immenſum magnum Olympum.
Mutatus autem Nomine, habet appellationes ab uno qvoqve
Varias, ſecundũ tempeſtates (4) in vices redeuntis temporis.

Hæc,

Hæc, cum ex jam dictis facile intelligi possunt: levioribus solum stricturis, Lectorem monebimus. (1.) ὁ νȣ̃ς. (2.) *Naturam in Sole.* Φάνης dicitur ἀπὸ τȣ̃ φωτὸς, καὶ φανερȣ̃, i. e. *a Lumine atque Illuminatione*: qvia cunctis visitur, cuncta conspiciens. *Dionysos*, ut ipse Vates ait, ἀπὸ τȣ̃ δινεῖσθαι καὶ περιφέρεσθαι, i. e. *qvod circumferatur in ambitum.* Vnde *Cleanthes* ita cognominatum scribit ἀπὸ τȣ̃ διανύσαι, qvia qvotidiano impetu ab Oriente ad Occasum, Diem Noctemqve faciendo, cœli conficit cursum. Physici, Διόνυσον, Διὸς νȣ̃ν, qvia Solem, Mundi Mentem esse dixerunt. *Macrobius*. (3.) τὸ, ἐυβȣλῆα, *Boni Consilii* hunc Deum *Præstitem* monstrat. Nam, si conceptu Mentis consilia nascuntur; Mundi autem Mentem, Solem esse opinantur Auctores, à qvo in homines manat Intelligendi Principium: merito Boni Consilii Solem Antistitem crediderunt. *Macrob.* (4.) vid. *Macrob.* Lib. I. Saturn, cap. XVII. seqq.

MACROBIVS. LIB. I. SATVRN.
Cap. XXXIII.

Κέκλυθι τηλεπόρȣ δίνης ἑλικαυγέα κύκλον.
Ουρανίαις στροφάλιγξι περίδρομον αἰὲν ἑλίσσων.
Ἄγλαε Ζεῦ Διόνυσε, πάτερ πόντȣ, πάτερ αἴης,
Ἥλιε παγγενέτορ, πανάιολε, χρυσοφεγγές.

Audi, spaciosi verticis rotunde splendentem circulum,
Cœlesti vertigine semper rotatum, volvens.
Splendide Jupiter Dionysie, Pater Ponti, Pater Terræ.
Sol omniparens, Omni-varie, Aureo splendore coruscans.

Precatio Theologorum priscorum in Sacris procunciata: Ἥλιε παντοκράτορ, κόσμȣ Πνεῦμα, κόσμȣ δύναμις, κόσμȣ φῶς. Eo sensu, qvo hactenus demonstravimus.

De *Inscriptione* & *Auctore* hujus Libri; qvoniam de Argumento jam ex dictis satis constare arbitror; tria verba adjicienda sunt:

da ſunt: Titulum ita concipit, qvi etiam eum nobis ſervavit; *Svidas*: Θρονισμοὶ Μητρῷοι καὶ Βακχικά. *Meurſius* vero, in Græcia Feriata, Scenæ ſuæ fortaſſis inſerviens; Tres nobis, ex Vno, Libros recenſet. Vnum, qvi Θρονισμοὶ, inſcriptus fuerit, & *Curetum* Sacra docuerit: *Secundum*, cujus Titulus eſſet, Μητρῷοι, (fortaſſè Λόγοι) & *Tertium* deniqve, Βακχικά. Sed Vnum duntaxat Librum, aut ſaltem Vnius Libri binas partes fuiſſè; qvi bina hæc & maxima Veterum Sacra tractaverit; & Ratio ſvadet: & manifeſta Svidæ Verba videntur docere. Qvæ proinde a *Porto* transferuntur: *Seſſiones Magnæ Deum Matris & Bacchica.* Tum deniqve, qvod *Arignote*, Pythagoræ, ſecundum qvosdam, Filia: aliis, Diſcipula tantum: qvæ idem Argumentum tractavit; Ambo etiam Sacra, Vni eidemqve Tractationi incluſerat; eiqve Libro *Bacchicorum* Titulum inſcripſerat. Qvi idem Liber ab aliis Ἱερὸς Λόγος inſcribebatur. Teſtatur *Svidas*: Ἀριγνώτη συνέταξε τάδε, Βακχικά. ἔστι δὲ περὶ τῶν τῆς Δήμητρος μυστηρίων ἐπιγράμματα. γράφεται δὲ, καὶ Ἱερὸς Λόγος. Tandem, qvod genuinum, Hujus Noſtri, Auctorem attinet: annotat idem Svidas, a nonnullis ipſi illi antiqvo *Orpheo* adſcriptum: a qvibusdam vero *Niciam Eleaten*, pro vero Auctore habitum fuiſſè. Deniqve, qvod obiter hic adnotandum duco; *Pindarum* qvoq; Θρονισμοὺς καὶ Βακχικὰ ſcripſiſſè, idem Svidas docet.

KOPY-

ΚΟΡΥΒΑΝΤΙΚΟΝ.

ORpheo tale, & ſub hac Inſcriptione, Carmen, olim adſcriptum fuiſſe; teſtatur *Svidas*. Qvi *Brontinum*, a nonnullis, ejus genuinum Auctorem creditum fuiſſe, ibidem docet, in Ὀρφεύς. Corybantum, iſtud Carmen, Sacra; in Samothrace & Lemno imprimis celebria, comprehendiſſe, nullum eſt dubium. Qvi Corybantes fuerint; Qvot, & Vnde; illud eſt, in qvo maxime Fabula ludit: qvæ videri poſſunt apud *Strabonem*, Lib. X. *Diodor. Siculum*, Lib. VI. *Apollonii Enarratorem*: alios-qve antiqvos paſſim. Ex qvibus *Gyraldus*, Syntagm. I. & *Rhodiginus*, Lib. XVI. ſua deſumſere. Sacra autem ipſa, religione & reverentia, Cereris illis & Bacchi, nihil inferiora: nec minus Philoſophis, aliisq; graviſſimis Viris veneranda & celebrata. Nec Argumenti dignitate & ſanctimonia, illis memoratis, ſi qvid video, inferiora. Vt enim Bacchica, *Mundi*; Cereris, *Hominis*, Vitam oſtendunt: Ita hæc, ipſam *Mundi Geneſin & Originem* docere, totiusqve κοσμοποιΐας rationem complecti; firmiter perſvaſus ſum. Qvod, cum ex communi Fabulæ traditione; tum paucis iſtis, qvæ de ipſis, Initiorum horum Sacrorum, Ceremoniis, ad nos delatæ ſunt, reliqviis; inventa ſemel ad hæc via; facile colligo. Narrat Fabula: *Rheam, Saturni Conjugem, cum Jovem utero geſtaret; appropinqvante partus tempore; in montem Idam ſeceſſiſſe: ibiqve puerum enixam, Corybantes ei appoſuiſſe: ut magno armorum ſtrepitu excitato, Saturnum fallerent; ne vagitum recens nati pueri audiret, & ad hunc qvoqve, ut cæteros priores natos, devorandum, accelerarct. Inde hos Corybantas, perpetuos deinceps Jovis Comites & Miniſtros fuiſſe conſtitutos.* Jam vero, ex Orphei, primorumqve in Græcia Sapientum, Sententia, *Æther*, *Chaos* & *Nox*, prima totius Vniverſi Principia, & Elementa conſtituuntur: Ex qvibus omnia, qvæ ſunt, in aſpectabili Mundo, prodierint & efformata ſint. Et *Æther* qvidem, Cœlorum Elementum,

ſummas & ſupremas partes occupans; ſuas ſibi res, Aſtra, & Superna illa, tenet. *Nox*, per eruptionem τȢ φωτὸς, diſſipata & abolita eſt; in prima ſtatim Ætheris emerſione. *Chaos* vero, materiam Elementari huic Mundo præbuit: cujus partes, ſemel a primo illo Motore agitatæ, pro variis gravitatis, cœterarumqve inter ſe qvalitatum gradibus, paulatim ſubſidere, & a ſe invicem ſecerni cœpere. Donec ſingula, qvæ proprie & communiter ita dicuntur Elementa, ſedibus qvodqve ſuis occupatis; hanc, qvam cernimus, Mundi formam & ſpeciem efformarunt. Porro: his tribus Principiis communibus & generalibus, Orpheus inſuper præmittit Tempus: ὡς μέτρον, ut *Simplicius*, Lib. IV. Φυσικῶν ἀκροαμ. ait, τῆς μυθικῆς τ̃ θεῶν γενέσεως: qvod interpretari liceat, *omnis generationis Menſuram*. Nunc, Κρόνος iſte, (qvem Deum ſupra cœleſtem, mentalem excellentiam ſortitum, credebant) ex *Rhea*, Conjuge, (qvam Locum itidem ſupra cœleſtem dicebant) *Jovem*, (qvi in ſupernis Anima Mundi, in Elementaribus, Natura eſt) genuit. Qvi tumultuantibus interim, & in ſe invicem concurſantibus; rurſusqve a ſe invicem recedentibus, ſeſeqve ſeparantibus Corybantibus, Æthere, Chao & Nocte, (ita enim Corybantas interpretatur *Julianus*, Orat. V. τρεῖς ἀρχικὰς ὑποστάσεις) tacite emerſit: & Regimen ita, in Vniverſum, nunc ordinatum: qvod cum ipſo ſimul, juvantibus illis Fratribus, cœpit; occupavit. Æthere interim & Chao, ſibi perpetuo aſſiſtentibus: Per qvos, & in qvos ſimul, Imperium ſuum exercet: Abolito & deturbato antemundano iſto Tempore ſimul & Imperio. Atqve ita hoc *Vniverſum*, a Mente illa Δημιουργῷ producendum; veluti *Parentes* accepit, *Tempus* & *Locum*: in qvibus Originem ſuam inveniret. *Materia*, ex qva fieret, ſunt Τρεῖς iſtæ Ἀρχικαὶ Ὑποστάσεις: Æther, Nox, Chaos. *Modus*, qvo fieret; conſiſtit in vario Motu & Separatione trium horum Principiorum: dum Æther cum Chao & Nocte permixtus & agitatus, non ſine fragore & tumultu erupit: Noctem delevit; & ſupernas ſibi ſedes vindicavit. Chao interim

rim nondum qvieto: dum & in hoc, Elementa ſibi invicem permixta, ſibi invicem incurſantia, occurſantia, arietantia; unumqvodqve ab alio ſecerni, ſuumqve ſibi proprium & peculiarem locum occupare nituntur. Donec tandem, ſub ipſo hoc tumultu, & dum ſingula paulatim in ſuum Ordinem rediguntur & in Mundum conformantur; ex ipſo illo Ordine, ***Anima Mundi***, ſive ***Natura***, tacite emerſit.

Eadem nunc, ut in Sacris ipſis Corybantum, per *Symbola*, *Ritus* & *Ceremonias* indicata & expreſſa fuerint; oſtendendum & explicandum eſſet. Sed adeo pauca & exigua, illorum, ad nos, pervenere; ut vix certi qvicqvam inde colligi & exſculpi poſſit. *Clemens* qvidem, *Arnobius* & *Minutius Felix*, ita mentionem horum Sacrorum faciunt; ut ſola illa attigiſſe videantur; qvibus ſe, maxime impia & abominanda ea, honeſtioribus mentibus, reddere poſſe credebant: cæteris aut neglectis, aut diſſimulatis. Ii itaqve nobis, tanqvam Ἱερὸν Λόγον, horum Sacrorum, tradiderunt illud: ***Frater a Fratre occiſus: cujus caput, Olea coronatum, ſepeliebant Fratres ſuperſtites.*** Quis ille ***Frater occiſus*** ſit, facile ex jam dictis colligi poteſt: Nimirum, ***Nox*** illa primigenia: quæ ab erumpente Æthere, disjecta & diſſipata eſt: aut in tartarum, & meditullium τ̃ χάυς, relegata & ita ſepulta. *Oliva* autem, vel *Pacem* denotat, qvam deinceps Principia illa & Elementa; conſtituto & ordinato, ſemel ita Vniverſo; inter ſe colunt: Vel adhibita eſt in Symbolum ineffabilis *Sapientiæ* τῦ Δημιυργῦ; qva ille hoc Vniverſum produxit, ordinavit, conſtituit. Hanc enim Sapientiæ Divinæ Symbolum eſſe, præter alios, *Porphyrius* qvoqve docet, in *Antro*.

ΠΕΠΛΟΣ

ΠΕΠΛΟΣ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΟΝ.

IN recensitis & expositis hucusqve Sacris Mysteriis: Mundi Originem, ejusdem Vitam, Hominis deniqve excellentem, cœlestem Conditionem, adumbrantibus non solum, sed & docentibus; nihil fere, nisi Pugnas, Cædes, Raptus; uno verbo; nil nisi Ἀντιθέσεις καὶ Ἐναντιώσεις, contemplati sumus. Vt Lux & Tenebræ, Æther & Nox, cum Hujus exitio, pugnaverint; Elementa invicem contraria, post longam concertationem, non sine ingenti Tumultu & Fragore commissam, in gratiam deniqve, emergente interim majore Potestate, redierint, & in κόσμον redacta fuerint; proxima Sacra docuerunt. Dionysius, δευτέρας δημιουργίας προστάτης, Ἀΰλου excellentiæ Deus; ut a Titanibus, in contrarium sibi elementum, τῆς ὕλης carcerem, detrusus & dispertitus fuerit; & τὸν ἔνυλον κόσμον animandum coactus ita fuerit; ab his proxima Mysteria commonstrarunt. Raptum cœlestis Virginis, deplorandumqve e Cœlica Regione, Deorumqve commercio; in Ditis infernali claustro agendum & continuandum, sæpe diu satis, Exilium; suæ libertati maxime repugnans. Qvin, a Vita perenni, in diram Mortem delapsum Animæ Humanæ: Prima, qvæ tractavimus, Sacrorum Mysteria, ante oculos posuerunt. Nunc, qva Arte, qva interveniente Potestate, non solum hæ, sed omnes omnino, qvotqvot sunt in Vniverso, qvæ sane innumeræ sunt, Ἐναντιώσεις & Ἀντιθέσεις ita invicem conciliari & ad concordiam redigi potuerint; ut collatis-qvasi viribus, unanimiqve consensu, perpetua deinceps pace pacta & firmata, Vnum Vniversum: Idqve, qvo magis ex oppositis, contrariis, & repugnantibus constitutum; eo magis speciosum & admirandum, constituerint; & ad æternam concilianus & concinnantis gloriam exhibuerint: Præsentis Libri Argu-

Argumentum docuit. Ἕν, Πλῆθος. Νοῦς, Ὕλη· Ἄϋλον, Ἔνυλον· Πέρας, Ἄπειρον· Θεῖα, Σώματα· Οὐρανὸς, Γένεσις· Ὅλον, Μέρος· Λογικὸν, Ἄλογον & infinita ejusmodi, respectu tam Νοητοῦ qvam Αἰσθητοῦ κόσμου, contraria, opposita, repugnantia; qvin, uterqve ipse Κόσμος; peculiarem sibi poscebant, ex opinione Veterum, Divinitatem: Qvæ non solum harum Contrarietatum, ut ita dicam, & Repugnantiarum terrores non reformidaret; sed & prudenti & sapienti consilio, omnia illa conciliare, & ad exemplar summi & ineffabilis Ἑνὸς, in Vnum redigere & conformare sciret. Hanc illi sive Potestatem, sive Virtutem, Deam fecerunt, & Ἀθηνᾶν appellarunt. Hanc, πᾶσιν συνέχειν τὴν κοσμοποιΐαν, καὶ ἔχειν νοερὰς τε ζωὰς ἐν ἑαυτῇ, καθ' ἃς ὑφαίνεται τὸ πᾶν, καὶ ἑνωτικὰς δυνάμεις, καθ' ἃς ἐπιτροπεύει πάσας τὰς ἐγκοσμίους ἀντιθέσεις, prædicarunt. Hanc e Jovis cerebro prognatam, nihilominus in illo permanentem νόησιν δημιουργικὴν, χωριστὴν καὶ ἄϋλον perhibuerunt. Hanc Φιλοσόφου simul & Φιλοπολέμου θεᾶς Elogio decorarunt: Et illo qvidem; qvatenus ἑνιαίως πᾶσιν συνέχει τὴν πατρικὴν σοφίαν. Hoc vero, quatenus πᾶσιν ἐναντιώσιν μονοειδῶς ἐπιτροπεύει. Vnde, respectu illius, teste *Orpheo*, inter Deos Μῆτις vocatur: respectu hujus, ab eodem fingitur: ὅτι ἄρα αὐτὴν ὁ Ζεὺς ἀπογέννησεν ἐκ τῆς κεφαλῆς,

Ὅπλοις λαμπομένην, χαλκήιον ἄνθος ἰδέσθαι.

Hujus etiam respectu, *Cor Dionysii* lacerati, Titanibus eripit, salvumqvè ac incolume servat: *Gigantes* debellat: *Ægidem* qvatit. Hanc vocarunt ΦΩΣΦΟΡΟΝ, ὡς τὸ νοερὸν πᾶν διαπίνυσαν φῶς. ΣΩΤΕΙΡΑΝ, ὡς πάντα τὸ μερικὸν νοῦν ἐνιδρύουσαν ταῖς ὁλικαῖς νοήσεσι τοῦ πατρός. ΕΡΓΑΝΗΝ, ὡς τῶν δημιουργικῶν ἔργων προστάτιν. Vnde eam *Orpheus* a Patre productam ait:

Ὄφρ' αὐτῷ μεγάλων ἔργων κράντειρα πέλοιτο.

ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΝ, ὡς πάντα τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς τῷ νοερῷ κάλλει συνέχουσαν.

χοῦσαν. ΠΑΡΘΕΝΟΝ, ὡς ἄχραντον προβεβλημένην καὶ ἀμιγῆ καθαρότητα. ΑἸΓΙΟΧΟΝ deniq;, ὡς τὴν ὅλην εἱμαρμένην κινοῦσαν, καὶ ποδηγετοῦσαν τὰς ποιήσεις αὐτῆς. Hanc *Omnis Sapientiæ Præsidem*, *Omnis Virtutis Auctorem* fecerunt. Vnde rursus *Orpheus* de illa:

> Ἀρετῆς δὲ τι οὔνομα ἐσθλὸν
> Κλήζεται.

Hæc porro, his virtutibus instructa Dea, *Variegatum Naturæ Peplum* concinnasse, Symbolice ita ab *Orpheo* fingebatur. In qvo Dirum illud Bellum, qvo Gigantes cœlum affectasse perhibentur; a se confectum & compositum, sua arte depictum, conspiceretur. Qvo figmento utrumqve hujus Divinitatis proprium characterem, τὸ φιλόσοφον nimirum, & τὸ φιλοπόλεμον; qvia ipsam, qvanta qvanta est, Deam, miro artificio expressit Sapiens. Nam & ipsa ars ὑφαντικὴ, τῆς ποικιλίας, hujus Deæ virtute, ἑνωσιν, adeoqve φιλοσοφικὸν ejus χαρακτῆρα: Expressum autem in ipsa textura Bellum; φιλοπόλεμον ejus, clare satis arguunt. Qvam utramqve Deæ virtutem, *Homerus*, alio, parum tamen diverso modo innuit Iliad. E.

> Αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
> Πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει,
> Ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν.
> Ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο,
> Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα. &c.

Vbi, Interprete *Proclo*, Lib. I. in Timæum Platonis, τὸν μὲν πέπλον, ὃν αὐτὴ ποιεῖ, καὶ ὑφίστησι ταῖς ἑαυτῆς νοήσεσι· τὴν νοερὰν αὐτῆς σοφίαν ἀκουστέον. τὸν δὲ τοῦ Διὸς χιτῶνα τὸν πολεμικὸν, τὴν δημιουργικὴν πρόνοιαν, τὴν ἀτρέπτως προμηθευμένην τῶν ἐγκοσμίων, καὶ τὰ θειότερα τῶν ἐν τῷ κόσμῳ κρατεῖν ἀεὶ παρασκευάζουσαν. Hic itaqve *Peplus*, aut potius hæc Dea ipsa, suis hisce Virtutibus instructa, præcipuum hujus Poëmatis Orphici, qvod olim exstitisse, lectumqve fuisse, testatur

ſtatur *Svidas*, Argumentum fuit. Sive illud jam ab *Orpheo* ipſo profectum, ſive a *Zopyro Heracleota;* aut, ut aliis placet, a *Brontino* compoſitum fuerit. In qvo Auctor, ut dixi, docere voluit, qva ratione, qvave divinitate, omnia, qvæ unqvam ubiqve in toto Vniverſo deprehenduntur alias contraria, pugnantia, oppoſita; nihilominus tamen juncta invicem & compoſita, Vnum Mundum; eumqve pacatum, pulchrum & harmonicum, efficiant. Aut, ſi mavis ad morem Veterum loqvi, ut omnis illa χρυσῆς σειρᾶς ἕνωσις, a Mente Paterna inchoans, omnes, qvorumcunqve Deorum, Ordines amice complectens; ad infimas usqve τῆς ὕλης partes & abyſſos, uno qvaſi tenore exporrigatur, & Vniverſum ita contineat ac conſtringat. Qvod, cum idem docuiſſent olim, Symbolice, Magna illa *Panathenæa*: in qvibus vel præcipuum religionis caput erat, *Pepli Athenaici* ſolemnis deductio; ipſum autem Feſtum ab *Orpheo* primum inſtitutum fuiſſe, cum alii, tum *Theodoretus*, Therapeut. I. tradat, his verbis: Καὶ τ̃ Διονυσίων, καὶ τ̃ Παναθηναίων, καὶ μέντοι καὶ τ̃ θεσμοφορίων, καὶ τ̃ Ἐλευσινίων τὰς τελετὰς Ὀρφεὺς, ἀνὴρ Ὀδρύσης, εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκόμισεν; Facile qvidem perſvadere ſibi qvis poſſit, in hoc ipſo Carmine Orphico, cui Titulus fuit πέπλος, Panathenæorum iſtorum Magnorum Rationem deſcriptam & inſtitutam fuiſſe: Niſi qvidem altera Inſcriptionis pars, Δίκτυον, qvale in Panathenaicis nullum locum habet; non tam Inſtitutionem horum Feſtorum, hoc carmine comprehenſam fuiſſe, qvam Argumentum potius, aut Arcanum Senſum Feſti, & Fabulæ ipſius, de Peplo Minervæ, docuiſſe, innuere videatur. Sed qvicqvid hujus ſit; Argumentum ſane alterius hujus Carminis Orphici partis, cum Argumento prioris, optime cohæret: ita, ut, ſi ſcopum Auctoris, & Doctrinam, qvam hic tradere ſibi propoſuit, reſpicias; facile deprehendere poſſis, hoc Δίκτυον a Peplo abeſſe minime potuiſſe.

In illo priori Carmine, omnes in Vniverſo Ἀντιθέσεις & Ἐναντιώσεις, per νόησιν δημιουργικὴν Summi Jovis, *Minervam*, com-

ponit & conciliat Auctor: qvæ Ἐναντιώσεις & Ἀντιθέσεις omnem tam Νοητὸν, qvam Αἰσθητὸν Κόσμον occupaverant. Jam vero, in hoc postremo Αἰσθητῷ Κόσμῳ, & τῇ Ὕλῃ, alia insuper deprehenduntur, sibi invicem, ope alterius cujusdam Potestatis, concilianda; Ἑτερότητες nimirum, qvæ in corporibus & inter corpora freqventes conspiciuntur. Cum enim Corpora ex sua propria natura divisibilia sint, sua natura qvoqve inde Ἑτερότητι exposita sunt, & τῷ Νείκει. Illæ igitur Ἑτερότητες, ante, a quadam Divinitate, ex mente Veterum, in Ταυτότητα reducendæ & concinnandæ sunt; qvam divinæ Palladis artibus, in Ἕνωσιν cum Vniverso trahi & evehi ita possint. Hoc ut fieret; Δημιουργὸν τῶν αἰσθητῶν ἔργων in partes assumebant Veteres: qvem Ἥφαιστον Græci, Latini *Vulcanum* vocant. Hunc, κινεῖν τὰς φύσεις, & ob id χαλκεύειν affirmabant. Hunc, πάντων τῶν αἰσθητῶν, ποιητὴν, πάντων τῶν γιγνομένων ποιητικὴν αἰτίαν, appellarunt. Hunc χωλὸν & ἀμφιγύην fingebant: ὡς τῶν ἐσχάτων δημιουργὸν, ἐν ταῖς προόδοις τοῦ ὄντος. ταῦτα γὰρ τὰ σώματα, καὶ οὐς μηκέτι προϊέναι δυνάμενα ἐπ' ἄλλην τάξιν. Hunc, e Cœlo dejectum, & gravi casu, Terræ illusum, fabulabantur; ὡς τὴν ἑαυτοῦ δημιουργίαν, διὰ πάσης διατείνοντα τῆς αἰσθητῆς οὐσίας. Vnde eum definiverunt, qvod sit δημιουργὸς ὁλικὸς, τῆς σωματοειδοῦς ἁπάσης συστάσεως. τάς τε ἐμφανεῖς ἕδρας περιευτρεπίζων τοῖς θεοῖς, καὶ πάντα εἰς τὴν μίαν ἁρμονίαν τῆς κόσμου ζωῆς τε πάντα τὰ δημιουργήματα πληρῶν σωματικῆς, καὶ τὸ ἀντίτυπον τῆς ὕλης πανταχοῦ διακοσμῶν καὶ συνέχων τοῖς εἴδεσιν. Hoc autem, ut ille præstare posset; adjungebant ei aliam divinitatem, qvæ informi huic, ut ita dicam, & refractario τῆς ὕλης Elemento, πάσης τῆς ἑτεροιώσεως ἀρχῇ, Ἕνωσιν qvandam, ut Græci loqvuntur, & Ἁρμονίαν ἐπιλάμπῃ: Vt, qvantumvis corporea ista, sua natura dissociabilia, nihilominus tamen, ταυτότητι φίλα, καὶ, διὰ ταύτης τῆς Ταυτότητος, Ἑνώσει deniqve apta & idonea reddantur. Hanc illi Divinitatem, qvæ hoc præstare posset; Ἀφροδίτην, *Venerem*, appellarunt, eamqve πάσης ἁρμονίας καὶ ἀναλογίας in universum, & ἑνώσεως τοῦ εἴδους πρὸς ὕλην, αἰτίαν definiverunt:

συνέχουσαν

συνέχουσι καὶ περιέχουσι τὰς δυνάμεις τ̃ ἐν τῷ κόσμῳ στοιχείων. Qvæ Dea, qvamvis τῶν ὑπερκοσμίων Θεῶν κλῆρον sortita esset; tamen ejus vel præcipuum munus est; ut κάλλ☉ ἐπιλάμπῃ, τάξιν καὶ ἁρμονίαν, καὶ κοινωνίαν πᾶσι τοῖς ἐγκοσμίοις: in qvo prima ejus Divinitatis ἐνέργεια consistit. Ideoqve Ἔρωτα, *Amorem*, Comitem habet; qvem præcipue, in se ipso, Amicitiæ caussam continere, prædicarunt: Qvem etiam proinde, cum Pallade, i. e. Μῆτι, communem caussam Geniti Mundi, finxit *Orpheus*, illo Versu:

Καὶ μῆτις πρῶτ☉ γενέτωρ, καὶ ἔρως πολυτερπής.

Qvod *Pherecydes*, divino figmento imitatus est; dum asseruit; Jovem sese transformasse in Amorem, ante, qvam se ad Mundi opus producendum accingeret. Non sane alio respectu qvam, ut *Proclus*, L.III.in Timæum Platonis docet, ὅτι τὸν κόσμον ἐκ τ̃ ἐναντίων συνιστὰς, εἰς ὁμολογίαν καὶ φιλίαν ἤγαγεν, καὶ ταυτότητα πᾶσιν ἐνέσπειρε, καὶ ἕνωσιν, τὴν δι' ὅλων διήκουσαν. Qvoniam autem non harum solum, qvæ ex ἑτερότητος τῶν σωματοειδῶν resultare solent; sed omnium omnino, qvæ unqvam ubiqvam in Vniverso occurrunt Ἐναντιώσεων, Διακρίσεων, & Διαιρέσεων προστάτην Ἄρεα, sive *Martem* esse voluerunt; admirando figmento illam,

Qvæ fuit in toto notissima Fabula Cœlo,

de furtivo Martis cum Venere congressu, excogitarunt. Qva, ut ipsæ etiam Ἐναντιώσεις καὶ Ἀντιθέσεις, ἐν τῷ αἰσθητῷ κόσμῳ, τῷ Δημιουργῷ obviantes & occurrentes, in ταυτότητα prius redactæ, qvam a Minerva in Ἕνωσιν τ̃ παντὸς reductæ fuerint; ostendere & declarare voluerunt. Qvos proinde, Martem scilicet & Venerem deprehensos, *Vulcanus*, injectis ἡφαιστοτεύκτοις δεσμοῖς, aut Δικτύῳ, qvale apud *Ovidium*, Lib. IV. Metamorph. describitur, impeditos & captos, Deorum Concilio ridendos exponit. Qvod omne figmentum, mira, ut solet subtilitate & facilitate exponit *Proclus*, Libro citato: cujus verba operæ precium erit

heic cognoſcere. Διὰ δὴ ταύτην, inqvit, αἰτίαν, καὶ οἱ θεολόγοι, τὰς ἐν τοῖς θεοῖς τούτοις αἰτίας θεωροῦντες, τὴν ἀφροδίτην τῷ ἄρεϊ συγκαθείρξαντες, περιβάλλουσιν αὐτοὺς τοῖς ἡφαιστοτεύκτοις δεσμοῖς, τῆς ἐν τῷ κόσμῳ δι' ἁρμονίας καὶ φιλίας συνεχομένης, καὶ ἁπάσης ταύτης συμπλοκῆς, ἡφαίστου τὴν αἰτίαν ἔχοντος, καὶ διὰ τῶν δημιουργικῶν δεσμῶν, τὴν ταυτότητα τῇ ἑτερότητι συμπλέκοντες, καὶ τῇ διακρίσει, τὴν ἁρμονίαν. Καὶ ἐπὶ τούτοις, γελᾷ μὲν ὁ Ἀπόλλων, γελᾷ δὲ ὁ Ἑρμῆς, γελᾷ δὲ ἕκαστος τῶν θεῶν, ὁ δὲ γέλως αὐτῶν ὑπόστασιν δίδωσι τοῖς ἐγκοσμίοις, καὶ δύναμιν ἐντίθησι τοῖς δεσμοῖς. Itaqve, ut tandem Vtriusqve hujus Poëmatis, ex noſtra opinione, Argumentum, tribus verbis complectamur: Vt illud prius τῆς Χρυσῆς Σειρᾶς, εἰς Ἕνωσιν; ita hoc poſterius, τοῦ Κρατεροῦ Δεσμοῦ, εἰς Ταυτότητα; omnia redigendi Ἐνέργειαν oſtendiſſe & docuiſſe; non ἀλόγως nos affirmare poſſe, confidimus.

PROCLVS.

Libro I. Commentar. in Timæum Platonis.

Ἡ δὲ γὰρ ἀθανάτων προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασῶν ἱστὸν ἐποίχεσθαι.

Hæc enim immortalium omnium præſtantiſſima eſt Stamen percurrere.

IDEM. Libro citato.

Ὅπλοις λαμπομένην χαλκηΐον ἄνθει ἰδέσθαι.

Armis ſplendentem, æneo flore ſimilem.

IDEM. Libro citato.

Ὄφρ' αὐτῷ μεγάλων ἔργων κράντειρα πέλοιτο.

Vt ei magnorum Operum perfectrix eſſet.

IDEM.

IDEM. Libro II. in Timaeum Platonis.

— — Ἀρετῆς δέ τι οὔνομα ἐσθλὸν
Κλήζεται.
Virtutis splendidum nomen audit.

IDEM. Libro I. in Timaeum.

Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε μάχαι τε.
Semper enim ei Contentio Cordi est, Bellaq; & Pugnae.

IDEM. Libro citato.

Μῆτις τε κέλομαι καὶ κέρδεσι.

Idem, in Platonis Πολιτείαν.

Δεινὴ γὰρ Κρονίδαο Νόυ κράντειρα τέτυκται.
Gravis enim Jovialis mentis perfectrix est.

TZETZES.

Commentar. in Hesiodum.

Μητέρα δ' ἡρώων Ἀρετὴν ἀπένερθε κλύοντες.
Matrem autem Heroum, Virtutem inde audientes.

PROCLVS.

Lib. I. Commentar. in Timaeum Platonis.

Τιτῆνες κακομῆται, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντες.
Titanes mala consilia agitantes, violentum cor habentes.

IDEM. Libro citato.

ὥσπερ φησὶν ὁ Θεολόγος· οἱ πρῶτοι τεκτονόχειρες, τῷ Διὶ τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις ἔδωσαν, πάσης τῆς ἐγκοσμίου ποιήσεως.

Οἱ Ζηνὶ βροντήν τε πόρον τεῦξάν τε κεραυνὸν
Πρῶτοι τεκτονόχειρες· οἵδ' Ἥφαιστον καὶ Ἀθήνην
Δαίδαλα πάντ' ἐδίδαξαν, ὅσ' οὐρανὸς ἐντὸς ἐέργει.

Hi

Hi Jovi & tonitru præbuerunt, fabricaruntq; fulmen
Primi Fabri manuarii; hi Vulcanum & Minervam
Omnia artificiosa docuerunt, quæcunque cœlum intra
se continet.

IDEM. Libro citato.

Καὶ κραταιοὶ περ ἐόντες, ἀμείνονος ἀντιάσαντες
Ὕβριος ἀντ' ὀλοῆς, καὶ ἀτασθαλίης ὑπερόπλου.
Quamvis robusti sint, fortiori occurrentes
Propter Contumeliam perniciosam, & improbitatem
insolentem.

IDEM. Libro V. in Timæum Platonis.

Ἔνθ' οὖν τ' ὠκεανὸς μὲν, ἐνὶ μεγάροισιν ἔμιμνεν
Ὁρμαίνων ποτέρωσε νόον τράποι, ἠὲ πατέρα
Ὃν γυώσῃ τε βίης, καὶ ἀτάσθαλα λωβήσαιτο
Σὺν Κρόνῳ, ἠδ' ἄλλοις ἀδελφοῖς, οἳ πεπίθοντο
Μητρὶ φίλῃ ἢ τούς γε λιπὼν, μένει ἔνδον ἕκηλος·
Πολλὰ δὲ πορφύρων, μένει ἥμενος ἐν μεγάροισι
Σκυζόμενος ᾗ μητρὶ, κασιγνήτοισι δὲ μᾶλλον.
Oceanus autem intra domum se continuit,
Cogitans, quorsum mentem vertat, an Patrem
Suum privet robore, & improba injuriose meditetur
Cum Saturno & reliquis fratribus, qui obedibant
Matri charæ: an hos relinquens, maneat domi quietus:
Multum autem fluctuans, mansit quietus in domo
Iratus Matri suæ, magis autem Fratribus.

IDEM. Libro II. in Timæum.

Ἄτλας δ' οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει, κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης
Πείρασιν ἐν γαίης.
Atlas vero latum Cœlũ tenet, valida coactus Necessitate
In extrema mundi parte.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΔΙΟΣ ΚΑΙ ΗΡΑΣ.

PAcatum nunc & bene compoſitum habemus, Sapientiæ & Amoris Divini beneficio, Mundum. Ex qvibus Illa, omnes ἐναντιώσεις & ἀντιθέσεις in ἑνότητα; Hic, omnes ἑτερότητας & ex his enatas turbas in ταυτότητα redegerunt & conciliarunt. Hic nunc Mundus, aut potius, hoc Vniverſum, ut deinceps contrarietatum harum conciliatarum; & in Pacem ac Concordiam, ſine immutatione tamen ullius cujusqvam propriæ Naturæ, redactarum, ſpecimina & documenta edere; totumqve adeo, qvantum qvantum eſt, Vniverſum, in ſuis omnibus partibus, vivere; vitamqve eam ordinatam, harmonicam, & concinnam peragere, teſtari poſſet; *Orpheus* omnia Diis replevit, Magno illi Δημιουργῷ Totius, ſubjectis & ſubordinatis. Qvorum unusqvisqve proprium ſibi, & a Principe deſtinatum Munus exſeqveretur. Hinc Illi in Vniverſo, Duplex Mundus: Νοητὸς, Αἰσθητὸς. Hinc Tres Δημιουργίαι: Δῖος, Διονυσιακὴ, Ἀδωναϊκή. Et inde, multæ, & tantum non infinitæ Deorum τάξεις & Differentiæ. Θεοὶ Νοητοὶ, Νοεροὶ, Ὑπερκόσμιοι, Ἐγκόσμιοι, Οὐράνιοι, Γενεσιουργοί. Et inter hos, aliæ τάξεις Φρουρητικῶν θεῶν, Δημιουργικῶν, Ἀναγωγῶν, Συνεκτικῶν, Τελεσιουργῶν. Ζωογόνων, Ἀτρέπτων, Ἀπολύτων, Κριτικῶν, Καθαρτικῶν, &c. Nec his contentus Orpheus; Singulis Diis, Singula Agmina, Angelorum, Dæmonum, Heroum, addixit; qvibus itidem, ſed improprie, Deorum nomen dedit. Ἔστι γὰρ, ut *Proclus*, Lib. V. in Timæum Platonis ait, ex opinione Orphei & Theologorum, περὶ ἕκαστον θεὸν οἰκεῖος Ἀγγέλων τε καὶ Ἡρώων, καὶ Δαιμόνων ἀριθμός· ἕκαστος γὰρ ἡγεῖται πλήθους παραδεξαμένου τὴν ἑαυτοῦ μορφήν. Qvorum Officium generatim poſuit in eo, ut προπομπεύωσι τῆς ποιήσεως τῶν θεῶν. Qvoniam vero Deorum Actus, Simplices ſunt, nec orbem aut centrum ſuæ Divinitatis, propria natura, excedunt; Ita ut, qvæ Dii agunt, μονίμως & ἡνωμένως agant;

gant: Qvo illi Actus in destinatas sibi a Providentia τῆ ὅλῃ partes distribui & derivari porro possint; Alias, Minores Divinitates, singulis subjunxit & associavit Orpheus: Cum qvibus Dii ita simul agerent; ut Hæ Illorum Actus suscipiant, illosqve deinceps in inferiora derivandos, dispescant & discernant. Cujus rei, cum simile qviddam in diverso Mortalium Sexu deprehendisset; in Diis qvoqve *Sexus Differentiam* observari voluit: ut alii Mares censeantur, aliæ Fœminæ. Et Illorum qvidem proprium esse, ἑνιαίως agere; Harum vero, δευτέρως: Illorum, πρώτως; Harum, ὑφειμένως agere, docuit. Ita, verbi gratia, *Rheam*, *Saturno* copulavit: qvoniam, ut *Proclus* ait, αὕτη ἡ θεὸς πάσης ἐστὶ τῆς Κρονίας δυνάμεως κόλπος. *Terram Cœlo* junxit: ὅτι πάντων ἡ γῆ ἐστὶ μήτηρ, ὧν ὁ οὐρανὸς πατήρ. Aut, ut idem *Proclus*, Lib. II. in Timæum Platonis, clarius exponit: Οὐρανὸς πρὸς τὴν γῆν, ἄρρενος ἔχει πρὸς θῆλυ τάξιν· διότι δὴ λόγους μὲν καὶ δυνάμεις ἑκάστοις ἐνδίδωσιν ἡ τοῦ οὐρανοῦ κίνησις· δεχομένη δὲ τὰς ἐκεῖθεν ἀποῤῥοίας ἡ γῆ, λοχεύει καὶ γεννᾷ ζῶά τε καὶ φυτὰ παντοῖα. *Tethyn*, *Oceano* sociavit. Qvoniam, ut *Idem*, Lib. IV. docet; ὁ μὲν ὠκεανός ἐστι πάσης κινήσεως νοερᾶς, ψυχικῆς, φυσικῆς, πᾶσιν αἴτιος τοῖς δευτέροις· ἡ δὲ Τηθὺς, πάσης διακρίσεως τῶν ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ προϊόντων ὀχετῶν· ἑκάστῳ διδοῦσα τὴν οἰκείαν καθαρότητα, τῆς ἐπιβαλλούσης αὐτῷ κατὰ φύσιν κινήσεως· δι᾽ ἣν ἕκαστον κἂν ἴσχει τὸ κινεῖ, κἂν ἄλλα, διαφερόντως κινεῖ. Ex qvibus jam *Definitio* utriusq; Sexus in Diis, apparet: Nimirum, ὅτι τὸ μὲν μόνιμον δυνάμεως αἴτιον καὶ ταυτότητος, καὶ τοῦ ὄντως χορηγὸν, καὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῖς πᾶσι τὴν πρωτίστην ἀρχὴν ἀναδοτάμενον· ἐν τῷ ἄρρενι συνείληπται. Τὸ δὲ προόδους παντοίας, καὶ διακρίσεις, καὶ Ζωῆς μέτρα, καὶ γονίμους δυνάμεις ἀφ᾽ ἑαυτοῦ προϊέμενον, ἐν τῷ θήλει περιέχεται. Porro, hoc inter Deos Deasqve commercium, mutuosqve Actus, qvibus Mares Dii, proprie & primum agunt; Fœminæ Deæ, suscipiunt & dispescunt; Ἱερῶν Γάμων nomine decorarunt, Auctore *Orpheo*, Theologi: δι᾽ ὧν αἰνίσσονται τὰς ἐν τοῖς θεοῖς τῶν ἀπογεννήσεων ὁμονοητικὰς κοινωνίας, ut *Proclus* ait, Lib. V. in Timæum Platonis: aut, ut Lib. II. Commentarii

sui

ſui in Parmenidem Platonis, loqvitur: Ἁπλῶς τὴν ὁμοφυῆ σύζευξιν, καὶ τὴν κοινωνίαν αὐτῶν θείων αἰτίων, μυστικῶς Γάμον προσαγορεύουσιν. Qvos Actus, ſi Deorum qviſpiam cum Dea ſibi ὁμοταγῆ, & ordinarie, communicat; Conjugii iſtud commercium ſpeciem habet: Si cum alterius, vel ſuperioris vel inferioris τάξεως Dea; Adulterii. Inde, qvid Fabuloſa illa Deorum Adulteria ſibi velint, qvidqve ſub illis reconditi docuerint olim Sapientes; ex hac doctrina erui poteſt. Nihilo tamen minus, his etiam adulterinis Deorum Actibus Ἱερῶν Γάμων nomen tribuerunt. Qvod *Proclus*, loco citato, in Parmenidem Platonis, indicat. Poſtqvam enim, qvid per Ἱεροὺς Γάμους Theologi intellexerint, docuiſſet; ſubjungit: Ταύτην δὲ τὴν κοινωνίαν, ποτὲ μὲν ἐν τοῖς συστοίχοις ὁρῶσι θεοῖς (οἱ θεολόγοι) καὶ καλοῦσι Γάμον Ἥρας καὶ Διὸς, Οὐρανοῦ καὶ Γῆς, Κρόνου καὶ Ῥέας· ποτὲ δὲ τῶν καταδεεστέρων πρὸς τὰ κρείττω· καὶ καλοῦσι Γάμον Διὸς καὶ Δημήτρας· ποτὲ δὲ καὶ ἔμπαλιν τῶν κρειττώνων πρὸς τὰ ὑφειμένα· καὶ λέγουσι, Διὸς καὶ Κόρης Γάμον. Ἐπειδὴ τῶν θεῶν ἄλλαι μέν εἰσιν αἱ πρὸς τὰ σύστοιχα κοινωνίαι· ἄλλαι δὲ αἱ πρὸς τὰ πρὸ αὐτῶν· ἄλλαι δὲ αἱ πρὸς τὰ μετ᾽ ταῦτα: Καὶ δεῖ τὴν ἑκάστης ἰδιότητα κατανοεῖν καὶ μετάγειν ἀπὸ τῶν θεῶν διὰ τὰ εἴδη τὴν τοιαύτην διαπλοκήν. Qvo etiam reſpicit Lib. I. in Timæum: dum ait: Καὶ τὸ τὴν αὐτὴν θεὰν ἑτέροις, ἢ τὸν αὐτὸν θεὸν πλείοσι συζεύγνυσθαι; λάβοις ἂν ἐκ τῶν μυστικῶν λόγων, καὶ τῶν ἐν ἀποῤῥήτοις λεγομένων Ἱερῶν Γάμων. Et hos Ἱεροὺς Γάμους, per omnes Deorum Ordines vagari, cum Theologorum decreta, tum Fabularum, eosdem loqventium, ingens hodienum ſuperſtes numerus, innuere & docere poſſunt; adeo, ut & *Dæmonibus* communes illos eſſe, ſæpe jam laudatus *Proclus* doceat. Lib. I. in Timæum: Ἐν δέ γε τοῖς Δαίμοσιν, εἰ θεωροίης, πανταχοῦ συνεζευγμένην ὄψει τῶν διττῶν τούτων γενῶν τὴν πρόνοιαν· τοῖς μὲν γὰρ Θείοις δαίμοσιν, αἱ θεῖαι δαιμονίδες ἡνωμέναι, πάντα ἀποτελοῦσι δευτέρως, ἅπερ ἐκεῖνοι πρώτως· τοῖς δὲ ψυχικοῖς αἱ ψυχικαί· τοῖς δὲ Φυσικοῖς, αἱ Φυσικαί· τοῖς δὲ σωματικοῖς, αἱ σωματικαί· μητέρων ἔχουσαι πρὸς τοὺς ἄῤῥενας, καὶ δυάδων, ὡς πρὸς μονάδας λόγον:

Πάντα γὰρ ὑφειμένως γιννῶσιν· ἅπερ ἐκεῖνοι πατρικῶς, καὶ ἡνωμένως παράγουσιν. Ex his, hactenus expositis, divinari posse arbitror, qvod Argumentum fuerit Poëmatis, sub *Orphei* nomine ab *Eustathio*, Commentario in Periegesin Dionysii, citati; Περὶ Διὸς καὶ Ἥρας. Nempe, si non extiterit olim ingens opus, Orphei nomen præ se ferens, ἹΕΡΩΝ ΓΑΜΩΝ, in qvo omnis doctrina hæc contenta & tradita fuerit: Saltem hoc Poëma docuisse credo, ΔΙΟΣ ἹΕΡΟΥΣ ΓΑΜΟΥΣ aut ΔΙΟΣ ΚΑΙ ἩΡΑΣ ἹΕΡΟΝ ΓΑΜΟΝ. *Junonem* enim *Jovi* sociatam, & tralatitium est; &, qvod ad hos imprimis Γάμους attinet: *Proclus* de ea diserte testatur, ὅτι μὲν Ἥρα, συμπρόεισι τῷ Διῒ, πάντα ἀποτίκτουσα σὺν τῷ πατρί. Qvamobrem etiam Ἰσοπαλὴς Jovi, ab *Orpheo* dicta fuerit. Sed & Fabulæ, aliaqve Symbolica figmenta, hoc Conjugium Jovis & Junonis testantur. Exempli causa: Jovis Δημιουργία, summum & primum in Mundum Beneficium laudatur, Vegetatio Mundi, Vitæqve per Animam communicatio: Hoc Theologi per Fabulam de Dionyso indicarunt; Qvem ex Femore Jovis prognatum, a Titanibus discerptum & laceratum fuisse, perhibuerunt; qvam Fabulam fusius exposuimus, in Bacchicis. Jam vero Jovi, Dionysum parturienti, Fabula tradit, adstitisse Ἵππαν, qvæ partum exceperit, eumqve ad Matrem Deorum, in montem Idam detulerit: Qvæ sane Ἵππα, non alia est, ac ipsa Ἥρα: qvod *Proclus* ostendit, Lib. II. in Timæum: Nec per illam Exceptionem aut Susceptionem aliud intelligitur, qvam ille Actus δεύτερος Junonis, a Jove, πρώτως agente, susceptus; ut modo docuimus. Ita, cum Jupiter, omnis Vitæ Auctor per totum Vniversum celebretur; adjungitur ei Juno: qvæ omnem Vitam a Jove suscipiat, & in Vniversum devehendam, dispescat & distribuat. Qvamobrem Ζωογόνος θεὰ, a Theologis dicta fuit, Materqve adeo φύσεως. Ex *Orphei* enim doctrina

Νῶτοις ἀμφὶ θεᾶς, φύσις ἄπλετος ἠώρηται.

ut

Vtpote a qva πᾶσα ζωὴ πρόεισιν, ἥτε νοερὰ, καὶ ἡ ἀχώριστος τῆς διοικουμένων ἐξηρτημένη δ' ἐκεῖθεν, καὶ ἀπηωρημένη, Φοιτᾷ διὰ πάντων ἀκωλύτως, καὶ πάντα ἐμπνεῖ δι' ἣν, τὰ ἀψυχότατα, ψυχῆς μετέχει τινὸς· καὶ τὰ Φθειρόμενα, μένει διαιωνίως ἐν τῷ κόσμῳ, ταῖς ἐν αὐτῇ τῶν εἰδῶν αἰτίαις συνεχόμενα. Qvod Jovis cum Junone commercium, in producendis etiam Animabus μερικαῖς, Seqvens Caput pluribus ostendet, in *Cratere Minore:* Per qvem Orpheus, eandem Junonem Symbolice adumbravit: ut jam mox videbimus.

EVSTATHIVS
Comentario in Dionysii Periegesin.

Κύκλον ἀκαμάτου καλλιρρόου ὠκεανοῖο,
Ὅς γαῖαν δίνῃσι πέριξ ἔχει ἀμφιελίξας.

Circulum indefessi, pulchre fluentis Oceani
Qvi Terram vorticibus ambit, circum illam volutus.

FRANCISCVS PATRICIVS.
Discussionum Peripateticarum Tom. III. Lib. V.

Ῥείη τοι νοερῶν μακάρων πηγή τε ῥοή τε
Πάντων γὰρ πρώτη δυνάμει κόλποισιν ἀφράστοις
Δεξαμένη γενεὴν ἐπὶ πᾶν προχέει, τροχάουσα.

Rhea sane, intelligibilium beatorum, fonsq; fluxusq;
Omnium enim prima potentia sinubus ineffabilibus
Susceptrix generationem in omne profundit, currentem.

ΚΡΑΤΗΡΕΣ.

TImæus Locrus, ex Schola Pythagoræ, Orphei ſectatoris: (qvem Plato tanti fecit, ut ejus audiendi gratia, Iter in Italiam ſuſciperet) Mundum definivit: Ζῶον Ἔμψυχον, Ἔννεν. Qva qvidem Definitione, omnia complexus eſt; qvæ, cum ad univerſam Totius Conſtitutionem; tum, vel maxime, ad Ejudem Vitam & Motum concurrere; Antiqviſſimi illi Sapientes, a primis Philoſophiæ initiis, crediderunt. Et Materiam qvidem, ἀεργὸν, illud, tanqvam mere Paſſivum, ut loqvuntur, Principium agnoſcentes, non admodum movere laborarunt. Omnem autem Naturalis Scientiæ Cardinem, in Motu & Vita hujus Materiæ qværentes; in eo ipſo perveſtigando & determinando; unice laborarunt. Vnde in Antiqviſſimorum illorum Naturalibus Contemplationibus, nihil fere, niſi Animas, Mentem, Δυνάμεις, & ſimilia, crepari audias: qvibus omnem, quæ de his talibus haberi poteſt, Scientiam, exhaurint. Qvam Viam, ipſe qvoqve *Timæus*, ſecutus; Mundum, ***Animal*** definit: Κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, καὶ τὴν εἰς καθήκουσαν ζωὴν ἀπὸ Ψυχῆς, καὶ περὶ αὐτὴν μεριζομένην. Ἔμψυχον vero; κατὰ τὴν τῆς Θείας Ψυχῆς, Animæ illius Mundanæ, εἰς ἑαυτὸν παρουσίαν. & deniqve Ἔννουν; κατὰ τὴν νοερὰν ἐπικρατείαν. Etenim, & Vitæ Suppeditatio; & Animæ Principatus; & Mentis Communio; omne hoc Vniverſum, & qvicqvid infra τ' Ἀγαθὸν, comprehenditur; ex mente illorum, continet & abſolvit. Cum autem & ipſum τ' Ἀγαθὸν, & ex eo prognatam Mentem, ſive Νοῦν, utrumqve Ἀκίνητον, certo modo, ſtatuerent: Præcipuam, in Contemplationibus Naturalibus, Operam poſuerunt, in conſideratione Motus ipſius, ejusqve Cauſſis proximis; videlicet, Animabus. Qvod, ut clarius pateſcat; Ordines illos, ſeu Claſſes Entium, in qvas illa, Antiqvorum Diſcipulus & Enarrator, Plato; ejusqve Sectatores; deſcripſere: heic, vel tribus verbis, adducam:

adducam: Reliqva apud Ipsos videri possunt. Ita autem Illi: Omne Ens, aut Movetur; aut Movet tantum: aut; simul & Movet & Movetur. Qvæ Moventur tantum; sunt Corpora. Qvæ Movent qvidem, sed ab aliis Moventur; sunt ea, qvæ circa corpora dividuntur; Qvalitates, qvas vocant, & Formæ Materiatæ. Qvæ qvidem in se, & sua natura, sunt Incorporea; &, ob id ipsum, movendi facultatem participant. Interim, alia sunt, qvæ Per se sunt Mobilia, videlicet Animata. Anima autem in istis existens: primo, se ipsam & movet & a se ipsa movetur. Inde, propter eandem facultatem Motus, a se ipsa qvoqve, Motus Simulacra corpori etiam præbet. Vnde, cum omnis, & perfectissimi qvidem, Motus Ratio, ab Anima dependeat; Animæ qvoqve primam & præcipuam, in Contemplationibus Naturalibus, Rationem haberi debere; arbitrati sunt. Porro: cum omnis Numerus, ex Monade originem habeat; & ex ea censeatur: Ita infinitas, qvotqvot sunt, in hoc Vniverso, Animas, ex Vna Communi, ut ita dicam, & Vniversali Anima, tanqvam Fonte, profluere & emanare docuerunt. Qvam proinde *Animam Mundi*, suo Nomine: *Jovem* vero, aut Ζῆνα; Mystice, Symbolice, Mythice, dixere. Hæc Anima Vniversalis Mundi, cum & ipsa, supra se, & τὸ Ἀγαθὸν, & τὸν Νοῦν agnoscat; soliqve Vniverso destinata sit: Vnde Caussas suas habeat, & Originem; ita docuit *Orpheus* primus. Νοῦς ille primus, divinissimus & absolutissimus, Mundum producturus, qvi vere κόσμος esse & dici posset; Tria invenit Principia Prima: Ex qvibus, inter se rite junctis & sociatis, talis, qvalem volebat, Mundus, confici & produci possit: *Æthera*, *Chaos*, *Noctem*. Ex qvibus principiis, *Æther*, purissimum & simplicissimum Principium, ad Divini Ἑνὸς similitudinem qvandem appropinqvabat, & τὸ Πέρας referebat: *Chaos*, huic contrarium principium, in se nihil, nisi Πλῆθος & Ἄπειρον complectabatur. Hæc bina principia, contraria sibi invicem, ante omnia commisit & sibi invicem conciliavit Auctor ille Mundi. Ex qvorum mutuo

mutuo Complexu, *Orpheus*, Ingens qvoddam *Ovum* productum fuisse finxit: Vtriusqve Principii Naturam, & universum adeo Mundum σπερματικῶς intra se concludens: qvod Ovum, *Nocti*, tertio principio, excludendum crediderit summus ille Δημιυργὸς. Cum autem hoc Ovum excluderetur; in Exclusione ipsa, disruptum illud fuisse, docuit, in Binas Partes: qvarum Superior, purior ac levior, sursum lata; Æthereum, aut, si mavis, Πέρας & Ἄυλον τ͂ Κόσμυ constituerit: Inferior autem, impurior & gravior pars, subsidens, Ἄπειρον ac Ὕλην complexa fuerit. Qvoniam vero & Hæ Binæ Mundi nunc Partes, invicem sibi nihilominus erant contrariæ; interim connectendæ tamen qvasi, & in Vnum conformandæ: Necessario Medium qvoddam excogitandum erat Δημιυργῷ, qvod aptum esset & τὸ Πέρας & τὸ Ἄπειρον, aut, qvod eodem redicit, τὸ Ἀμέριστον & Μεριστὸν, simul in se complecti: adeoqve vinculi loco esse, qvo illa bina, sibi invicem contraria, connecterentur & continerentur. Tale Medium, ut Νῦς ille Creator, Mundo suo, ex Ovo producendo, conciliaret; tradit *Orpheus*, Eum illa bina principia, τὸ Πέρας & τὸ Ἄπειρον, Ἀμέριστον & Μεριστὸν, i. e. *Mentalem simplicem essentiam, & Divissibilem Naturam*, in ipso illo Ovo ante commiscuisse, tanqvam in *Cratere*: Vnde postea in ipsa exclusione Ovi, prodierit, Deus, qvem ob id Πρωτογόνον appellavit; *Phanes* abs se dictus. Qvem subsecutus alius Deus, degluttiverit. Per *Phaneta* illum, nihil aliud intelligendo, qvam Ideas illas Δημιυργικὰς & Mentales omnes, qvas Νῦς iste Πατὴρ, ex se & propria sua essentia, Crateri, Ovo, infuderit, & cum ὑλικωτέρῳ, aut potius ἀπειροτέρῳ altero Elemento, easdem ita commiscuerit & confuderit; ut inde Ἕν qvoddam, divisibile & indivisibile, utrumqve certo respectu, i.e. *Anima*, & τ͂ πέρατ☉ & τ͂ ἀπείρυ, *Mentis & Divisibilitatis* capax, evaderet. Qvod posterius Elementum, cum in se & sua Natura Divisibilie fuisset, aut sui communicans pluribus; & post Κατάποσιν τ͂ Φάνητ☉, omnes Mentales insuper δημιυργικὰς Ideas,

Ideas, aut Mentem ipſam ſimul complexa eſſet; nunc unitis ita, & in unam Eſſentiam coactis, contrariis antea, principiis, Vnum Deum inde repræſentavit: Ζῆνα, *Jovem*, ab *Orpheo* appellatum: *Animam Mundi*, vulgo dictam. Qvæ, qvoniam τῷ ἑαυτῆς θειοτάτῳ δέχεται τὸν Νοῦν Πατέρα: Ex ſua autem propria & congenita Natura, diviſibilis eſt & communicabilis εἰς πλῆθος; Apta ita & idonea facta eſt, qvæ deinceps Mundi habenas capeſſeret, & Ἐγκόσμιος Νοῦς, Δημιουργὸς τοῦ Ὅλου, Supremusqve Deorum haberetur & vocaretur. Itaqve, Jupiter iſte, τὸν Φάνητα οὕτως καταπιὼν (ἐν ᾧ πρώτως αἱ νοηταὶ τῶν ὅλων αἰτίαι) οὗτός ἐστιν, ex Definitione Veterum, τοῦ κόσμου παντὸς, Εἷς καὶ ὅλος Δημιουργός· Μία Δύναμις; Ἓν Κράτος· θεὸς ὃν οὐδεὶς ὁρᾷ. Hunc *Orpheus*, teſte *Timotheo Chronographo*, Μῆτιν, Φῶς, Ζωοδοτῆρα, ἐκ τῆς μαντείας vocavit. Μῆτιν qvidem: ob Mentis Paternæ, per κατάποσιν τοῦ Φάνητος, conſecutam participationem. Φῶς: cum, qvod per ſuam Emerſionem & Eruptionem ex Ovo, omnem nunc Κόσμον illuſtraret; tum, qvod Mentali Vi, Omnia, imprimis Animas, abs ſe deinceps producendas & productas, illuminaret. Ζωοδοτῆρα: qvod ex propria ſua & connata vi, aliis ſeſe communicandi; binis etiam expoſitis modo Virtutibus inſuper inſtructus; omnibus, etiam Σωματικωτάτοις Vigorem & Vitam largiatur, & diſtribuat. Et hanc ipſam Doctrinam, *Orpheum*, ſeu, Qvicunqve demum verus Auctor fuerit, ejus Poematis, qvod *Joh. Diaconus*, Orphei nomine citat; cuiqve Inſcriptio fuerit, *Crater Major*; in eo tradidiſſe, certiſſime mihi perſvadeo. Nempe ἁπλῶς, *Animæ Mundanæ Originem & Productionem*, per Craterem, *Ovum Primigenium*. Vbi Ὁ Κεραννὺς, eſſet; Νοῦς Πατὴρ· ὁ Κρατὴρ, Ovum iſtud primigenium. Τὰ Κιρνάμενα, Contraria illa Principia: Πέρας, Ἄπειρον; Ἀμέριστον, Μεριστὸν; *Mens*, *Diviſibile*. τὸ Κρᾶμα, Ipſa illa Conjunctio & Commiſtio dictorum principiorum, ut inde Ἓν quoddam, & *Vna Anima*, Virtute, utramqve principiorum Facultatem recipiendi, prædita, efficeretur & emergeret. Et

hæc qvidem de *Cratere* isthoc Majore, Jovis, seu Animæ Vniversalis Mundanæ Fonte, dicta hactenus sufficiant.

Alterum autem, præter hunc, & hoc ***Minorem Craterem***, Orpheum reperisse & docuisse;cum alii,tum etiam ***Job. Diaconus***, in Allegoriis Theogoniæ Hesiodi, indicare videtur: Qvin *Proclus* etiam, Lib. IV. in Timæum Platonis, *Orpheum*, Plures, & inter hos, Διονύσου qvoqve Craterem statuisse; diserte observat. Cum Ille ἐκ τοῦ Μικροτέρου Κρατῆρος, etiam Fragmentum qvoddam nobis servaverit, infra recensendum. Qvod igitur hujus ***Minoris Crateris*** Argumentum fuerit; porro dispiciendum restat. Jupiter, qvalem illum e Cratere Majore, Ovo primigenio emersum vidimus; Summus & Supremus imposterum Vniversi hujus Rex & Gubernator: Cui Νοῦς ille Θεῖος, Omnem, qvaqva patet, in Vniverso Δημιουργίαν concessit & resignavit: Ex se Ipso, infinitas & innumeras Mundo elargiri & distribuere debet Animas μερικὰς; qvæ singulas Mundi partes, Supracœlestes, Cœlestes, Ὑλικὰς, Elementares, infinita in singulis Individua &c. animarent: Diversis insuper Perfectionum, sive Μοιρῶν &c. Gradibus inter se differentes. Omnes qvidem Ille ex se ipso, qvoad Essentiales Partes, τοῦ ἀμερίστου καὶ μερικοῦ dare & producere posset. At enim, cum Ipse, Summi & Ἐξῃρημένου, a Mundanis, Ordinis Deus, non ψυχικὴν, sed Divinam & Νοερὰν Vitam vivat; tanqvam πέρας τῶν νοερῶν Θείων ἐπέχων μονάδων: Vt Animabus, a se producendis, Convenientem Vitam, eamqve singulis, sui generis Modulo respondentem & aptam, concedere & addicere posset: ex opinione Veterum, opus & ipsi erat Cratere qvopiam: in qvo non jam Prima illa στοιχεῖα Animarum; sed Media hæc, τὰς Μοίρας scilicet, Animabus commisceret: Vt inde Vita ψυχικῇ, suæqve sorti conveniente præditæ, emergerent. Hunc Craterem Ζωογόνον Θεὰν, alii: *Orpheus*, Ἥραν, appellavit. Hanc διωρισμένην αἰτίαν ψυχικῆς ζωῆς, τὴν συνδημιουργοῦσαν αὐτῷ τῷ δημιουργῷ τὸν ὅλον κόσμον, καὶ ἀπογεννῶσαν πᾶσαν τὴν ψυχικὴν οὐσίαν, definivere. Et, ut Animas secundum suum,

ſuum, qvod in ipſis eſt, ὄν, a Jove prognatas; ita ſecundum ſuam Vitam, easdem ex hoc Cratere prognatas, docuere. Παντοχόθεν γὰρ, inqviunt, οὗτος ὁ κρατὴρ περιέχει τὰ γένη τῶν ψυχῶν ἐν ἑαυτῷ, καὶ μετὰ τοῦ δημιουργοῦ συναπογεννᾶται ψυχάς. Vnde etiam eadem Ἥρη, *Orpheo* noſtro Ἰσοπαλὴς τῷ Δημιουργῷ appellatur: Eiqve ita copulatur, ut Mater dicatur omnium eorum, qvorum Jupiter eſt Pater. Fxhibet ſe igitur & in hoc Cratere nobis, Primo ὁ Κεραυνὸς: *Jupiter*, τὴν Πατρὸς μὲν ἔχων τάξιν. *Deinde:* ὁ Κρατὴρ; *Juno*, ſecundum *Orpheum*, τὴν γεννητικὴν, καὶ ὁ Φορισικὴν τοῦ εἴδους τῶν ψυχῶν τάξιν ἔχουσα: Tertio, τὰ Κιρνάμενα; *Animæ*, & *Elementa Media*, Μοῖραι. Deniqve τὸ Κρᾶμα, εἰδοποιεῖται κατὰ τὴν γεννητικὴν αἰτίαν ἐν ᾗ γιγνόμενον ἀπὸ τοῦ κρατῆρος. Et hæc eſt iſta Doctrina, a primis & antiqviſſimis Sapientiæ temporibus, tantum commendata tantumqve adamata; ut jam *Zoroaſter* unice præceperit: Ei, qvi ex Ratione vivere, & dignum ſe Divinarum rerum Contemplatorem reddere velit; hunc ψυχῆς ſuæ ὀχετὸν ante omnia qværendum & conſiderandum eſſe; In hunc Craterem, immergendam ante, contemplatione, omnem Animam eſſe; qvæ Mentis illius Divinæ, capax evadere, & tandem ad ipſum illud Summum & Abſolutiſſimum Bonum adſcendere cupiverit; *Mercurius Trismegiſtus* jubet. At vero, qvod Nomen, ſeu Inſcriptionem ipſam attinet; Symbolicam eam eſſe, manifeſtum eſt. Sunt autem Crateres, ut *Porphyrius* docet, Symbola Nympharum, & ſpeciatim, Najadum. Qvas Animas eſſe, Generationem ſubeuntes; *Idem* aſſerit, in Antro Nympharum. Sed & τῶν Πηγῶν σύμβολον φέρειν, τοὺς Κρατῆρας, apud Eundem legimus. Et *Plato*, qvem alibi Craterem dixit; Πηγὴν τῶν ψυχῶν, alibi diſerte vocat. Vt nihil dicam de *Dellis* Fontibus, in Sicilia; qvos immenſum profundos, aquarum ſcaturigine ſemper ebullientes, *Crateras* vocari ab incolis, *Macrobius* docet, Lib. V. Saturn. Cap. XIX. Deniqve, *Clemente Alexandrino*, & *Svida* teſtibus, nonnulli *Zopyrum Heracleotam*, horum jam expoſitorum Poëmatum, verum Auctorem agnoſcere voluerunt.

JOH.

JOHANN. DIACONVS,
In Allegoriis Theogoniæ Hesiodi.

Ἐκ τῦ λεγομένυ Κρατῆρ☉.

Ἐςι δὴ πάντων ἀρχὴ Ζεύς. Ζεὺς γὰρ ἔδωκε
Ζῶα τ' ἐγέννησεν· καὶ Ζῆν' αὐτὸν καλέυσι,
Καὶ Δία τ' ἠδ', ὅτι δὴ διὰ τῦτον ἅπαντα τέτυκται.
Εἷς ᾗ πατὴρ ἦτ☉ πάντων, θηρῶν τε βροτῶντε.

Jupiter est Principium omnium. Jupiter enim dedit
Et genuit Animalia, & Jovem eum vocant
Et Δία, *qvoniam ex eo omnia prognata sunt.*
Hic vero Vnus pater est omnium, Ferarum & Hominum.

ARISTOTELES.
Libro de Mundo.

Ζεὺς πρῶτ☉ γένετο, Ζεὺς ὕςατ☉, ἀρχικέραυν☉·
Ζεὺς κεφαλὴ, Ζεὺς μέσσα· Διὸς δ' ἐκ πάντα τέτυκται,
Ζεὺς πυθμὴν γαίης τε καὶ ὐρανῦ ἀςερόεντ☉·
Ζεὺς ἄρσην γένετο, Ζεὺς ἄμβροτ☉ ἔπλετο νύμφη·
Ζεὺς πνοὴ πάντων, Ζεὺς ἀκαμάτυ πυρὸς ὁρμή·
Ζεὺς π'ντυ ῥίζα· Ζεὺς ἥλι☉, ἠδὲ Σελήνη·
Ζεὺς βασιλεὺς· Ζεὺς ἀρχὸς ἁπάντων, ἀρχικέραυν☉·
Πάντας γὰρ κρύψας αὖτις φάο☉ ἐς πολυγηθὲς,
Ἐξ ἱερῆς κραδίης ἀνενέγκατο μέρμερα ῥέζων.

APVLEIO Interprete.

Primus cunctorum est, & Jupiter ultimus idem.
Jupiter & caput & medium est. Sunt ex Jove cuncta,
Jupiter est terræ basis, & stellantis Olympi.
Jupiter & Mas est, estqve idem Nympha perennis.

Spiri-

Spiritus est cunctis: validusqve est Jupiter ignis.
Jupiter est pelagi radix; est Lunaqve Solqve.
Cunctorum Rex est; Princepsq; & Originis Auctor.
Namq; sinu occultans, dulces in luminis auras
Cuncta tulit, sacro versans sub pectore curas.

Nullum ex omnibus, qvæ Orpheo tribui solent, Carminibus, sæpius apud Scriptores Antiqvos citatum occurrit, atqve hoc, qvod ex Libello de Mundo, qvi *Aristoteli* vulgo adscribitur, & *Apulejo*, adduximus. Nam præter hos, mentionem ejus faciunt: *Clemens Alexandrinus*, cum Libro V. Strom. tum alibi passim: *Eusebius*, Præparat. Evangel. Lib. III. & alias: *Proclus*, Lib. I. & reliqvis, in Timæum Platonis; *Porphyrius*, citante Eusebio; & alii plures. Sed, qvod heic dissimulandum non est: Ita varie singuli citant hoc Carmen; ut ne binos qvidem invenias, qvi eandem ubivis lectionem in eo servent. Qvin, dum unus idemqve, unum alterumve Versum, diversis Locis aut Libris recenset; ne illic qvidem verba verbis respondere deprehendes. Taceo, Alios, plures Versus, his recensitis, interjicere; Alios, unum alterumve ejicere; Alios, hos inter se trajicere; Alios, Capiti Frontiqve qvosdam præfigere: Vt necessarium omnino videatur; audere hic aliquid, & totius, Insignis sane, hujus Fragmenti, Novam Recensionem Cudere: Qvam nos, cum bona Lectoris Venia, tentare heic volumus: Rationes, si qvæ in hoc versantur; & Variantes Lectiones; mox annotaturi. Ita autem cohæsisse omnia qvondam, suspicamur:

Τοὔνεκα σὺν τῷ παντὶ Διὸς πάλιν ἐντὸς ἐτύχθη
Αἰθέριος εὐρείης, ἠδ' οὐρανοῦ ἀγλαὸν ὕψος,
Πόντου τ' ἀτρυγέτου, γαίης τ' ἐρικυδέος εὖρη·
Ὠκεανός τε μέγας, καὶ νείατα τάρταρα γαίης·
Καὶ ποταμοὶ, καὶ πόντος ἀπείριτος, ἄλλα τε πάντα·
Πάντες θ' ἀθάνατοι μάκαρες θεοὶ, ἠδὲ θέαιναι

Ὅσσα τε ἦν γεγαῶτα, καὶ ὕστερον ὅσσα ἔμελλεν
Γίγνεσθαι, Ζηνὸς δ' ἐνὶ γαστέρι σειρὰ πεφύκει.

* * * * * * * * *

Ζεὺς πρῶτος γένετο, Ζεὺς ὕστατος, ἀρχικέραυνος
Ζεὺς κεφαλὴ, Ζεὺς μέσσα, Διὸς δ' ἐκ πάντα τέτυκται
Ζεὺς πυθμὴν γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος·
Ζεὺς ἄρσην γένετο, Ζεὺς ἄμβροτος ἔπλετο νύμφη·
Ζεὺς πνοὴ πάντων, Ζεὺς ἀκαμάτου πυρὸς ὁρμὴ,
Ζεὺς πόντου ῥίζα· Ζεὺς ἥλιος, ἠδὲ σελήνη·
Ζεὺς βασιλεὺς· Ζεὺς αὐτὸς ἁπάντων ἀρχιγένετλος·
Ἓν κράτος, εἷς Δαίμων γένετο, μέγας ἀρχὸς ἁπάντων·
Ἓν δὲ δέμας βασίλειον, ἐν ᾧ τάδε πάντα κυκλεῖται.
Πῦρ καὶ ὕδωρ, καὶ γαῖα, καὶ αἰθὴρ, νύξ τε καὶ ἦμαρ,
Καὶ μῆτις, πρῶτος γενέτωρ, καὶ ἔρως πολυτερπὴς·
Πάντα γὰρ ἐν μεγάλῳ Ζηνὸς τάδε σώματι κεῖται.
Τοῦ δή τοι κεφαλὴν μὲν ἰδεῖν, καὶ καλὰ πρόσωπα,
Οὐρανὸς αἰγλήεις, ὃν χρύσεαι ἀμφὶς ἔθειραι
Ἄστρων μαρμαρέων περικαλλέες ἠερέθονται·
Ταύρεα δ' ἀμφοτέρωθε δύο χρύσεια κέρατα,
Ἀντολίη τε, δύσις τε, θεῶν ὁδοὶ οὐρανιώνων.
Ὄμματα δ' Ἠέλιός τε, καὶ ἀντιόωσα Σελήνη·
Νοῦς δέ οἱ ἀψευδὴς, βασιλήϊος ἄφθιτος αἰθὴρ,
Ὧι δὴ πάντα κλύει, καὶ φράζεται, οὐδέ τις ἐστὶν
Αὐδὴ οὐδ' ἐνοπὴ, οὐδ' αὖ κτύπος, οὐδὲ μὲν ὄσσα
Ἡ λήθει Διὸς οὖας ὑπερμενέος Κρονίωνος.
Ὧδε μὲν ἀθανάτην κεφαλὴν ἔχει, ἠδὲ νόημα.
Σῶμα δέ οἱ περιφεγγὲς, ἀπείριτον, ἀστυφέλικτον,
Ὄβριμον, ὀβριμόγυιον, ὑπερμενὲς, ὧδε τέτυκτο.
Ὦμοι μὲν καὶ στέρνα, καὶ εὐρέα νῶτα θεοῖο,
Ἀὴρ εὐρυβίης· πτέρυγες δέ οἱ ἐξεφύοντο,
Τῇς ἐπὶ πάντα ποτᾶται· ἱερὴ δέ οἱ ἔπλετο νηδὺς

Γαῖά

Γαῖά τε παμμήτειρα, ὀρέων τ᾽ αἰπεινὰ κάρηνα·
Μέσση δὲ ζώνη βαρυηχέος οἶδμα θαλάσσης,
Καὶ πόντου· Πύματη δὲ βάσις, χθονὸς ἔνδοθι ῥίζαι,
Τάρταρά τ᾽ εὐρώεντα, καὶ ἔσχατα πείρατα γαίης.
Πάντα δ᾽ ἀποκρύψας, αὖτις φάος ἐς πολυγηθὲς
Ἐξ ἱερῆς κραδίης ἀνενέγκατο, μέρμερα ῥέζων.

AVGVSTINO STEVCHO Interprete.

Fuerunt intra Jovem cum Universo
Ætherea vastitas, & cæli præclara sublimitas:
Immensique maris, & telluris inclutæ latitudo:
Oceanusq; ingens, depressaque tartara terræ:
Fluminaque & pontus sine fine, & cætera cuncta:
Immortales omnes, beati Diiq; Deæque,
Quæ fuerint exorta, & quæ ventura sequuntur
Hæc in ventre Jovis rerum compago manebat.

FRANCISCO VIGERO Interprete.

Princeps, postremusq; Jovis, qui fulmine candet.
Ille caput, mediumq; simul, cui cuncta creantur
Ille Solem ac cœli stellatos sustinet axes.
Mas natus Jovis est, natus Jovis integra Virgo.
Spiritus est cunctis, validusq; est Jupiter ignis
Jupiter est Pelagi radix, est Lunaque Solque;
Rex idem rerumq; parens, & Originis auctor,
Unica vis, Dæmonque Unus, qui cuncta gubernat:
Omniaq; hæc unus regali in corpore claudit:
Ignem, Undam, Terras, Æthram, Noctemq;, Diemq;,
Consilium, primum Genitorem, & Numen Amoris:
Hæc Jovis immenso sub corpore cuncta Coërcet
Atque hujus caput eximium, vultusq; decoros
Irradians

Irradians cœlum videas, cui pendula circum
Aureaq; Astrorum multo se lumine fundit
Cæsaries: geminumq; alto stat vertice cornu
In Tauri speciem, rutiloq; accenditur auro:
Ortus & occasus, superis nota orbita Divis.
Sunt oculi, Phœbus, Phœboq; adversa recurr ens
Cynthia. Mens verax, nulliq; obnoxius Æther
Regius interitu, qvi cuncta movetq; regitqve
Consilio. Vox nulla potest, sonitusve, nec ullus
Aures hasce Jovis, strepitus, nec fama latere.
Sic animi sensum, & caput immortale beatus
Obtinet: illustre, immensuu, immutabile pandens,
Atq; lacertorum valido stans robore corpus.
Olli humeri, pectus, nec non immania terga
Aërei late tractus, velocibus idem
Nativisq; ruens circumvolat omnia pennis.
Omniparens Tellus, qviq; alta cacumina tollunt
Montes, sacram alvum efficiunt: mediamq; sonantis
Vnda tumens pelagi, Zonam. Basis ultima, Numen
Sustentans, Terræ penitus radicibus imis
Et vastis Erebi spaciis, qvosq; avia Tellus
Porrigit extremos, immota in finibus hæret
Cuncta autem medio primum sub pectore condens
Inde almam in lucem Dio molimine profert.

Cum æqvum sit, Grato Animo, acceptum Beneficium agnoscere; iniqvus essem, nisi publice heic laudarem Beneficium aliunde acceptum; qvodqve, cum in aliis hujus Tractationis partibus magno mihi sæpe commodo fuit, tum in Hoc imprimis Carmine restituendo, unice me juvit. ***Procli***, dico, Commentarios Binos, alterum in ***Platonis Timæum;*** alterum in ***Ejusdem Parmenidem***: Qvos, cum typis exscriptos, diu ubivis frustra qvæsivissem; tandem Proxeneta Magno & Venerando mihi Patrono,

ex

ex Illustris Reipublicæ Augustanæ Bibliotheca Publica, singulari Gratia *Illustris Ephori*, insigniqve Favore & Humanitate *Clarissimi Bibliothecarii*, Antiqva Manu, nitidissime descriptos, ad tempus, impetravi. Ex qvibus binis Codicibus, qvæcunqve hic, adducta inde, conspiciuntur; omnia mihi manarunt. Si qva igitur ex iis sunt, qvæ Lectorem qvoqve juvare possunt; habebit ex hoc indicio, qvibus Gratas Gratias ob id referat. Meo sane nomine, Μεγάλη Χάρις Αὐτοῖς. Ex hujus *Procli* Libro II. in Timæum, didici, Octo priores Versus hujus Carminis, modo recensiti; qvos item *Steuchus* alicubi citat; non tantum ad Idem hoc Carmen pertinere; sed etiam reliqvis Versibus anteponendos esse: Et, si non, τὸ Ζεὺς πρῶτος γένετο, immediate ultimum ex horum numero exceperit; saltem intervallum, qvod versus hodie deperditi facere potuerint; non adeo ingens fuisse. Ipsos autem Octo illos priores Versus ita adduxi, ut in ipso præstantissimo Codice Augustano comparent. Nisi qvod in Septimo, ubi Codex habet: Καὶ ὕστερον ὅπως ἔμελλεν, loco ὅπως, qvod nec Metrum, nec Sensus, ferunt; ὅσσα reposuerim: Et in Vltimo; ubi Codex perperam legit, συῤῥαπτιφύκῃ, levi mutatione, scripserim: σειρὰ πεφύκῃ. Cæterum; Versum Decimum, Ζεὺς κεφαλή &c. *Plutarchus*, in, de Oraculorum Defectu, scribit: Ζεὺς ἀρχή, Ζεὺς μέσσα, Διὸς δ' ἐκ πάντα πέλονται. Vndecimum & Duodecimum Versus; *Eusebius* invicem transponit. *Proclus*, Duodecimum plane omittit. Tertium decimum, & Decimum qvartum Versus; Et *Eusebius* & *Proclus* non agnoscunt. In Decimo qvinto, ubi *Proclus* & *Eusebius* legunt: Ζεὺς αὐτὸς ἁπάντων ἀρχιγένετλος; apud *Apulejum*, legitur: Ζεὺς ἀρχὸς ἁπάντων, ἀρχικέραυνος: aut, ut alii volunt: ἀργικέραυνος, *coruscum & citum fulmen ejaculans.* Versum Decimum sextum, *Proclus* & *Eusebius*, Lib. III Præp. Evangel. ita legunt, ut in Carmine comparet. Qvem tamen idem *Eusebius*, alibi, ut & *Clemens Alexandrinus*, Lib. V. Strom. his verbis citant: Ἓν κράτος, εἷς δαίμων γένετο, μέγας οὐρανὸς αἴθων. Decimum

cimum Septimum, *Clemens*, Libro citato, scribit: Ἐν δὲ τὰ πάντα τίτυκται ἐν ᾧ τάδε πάντα κυκλεῖται. Versus Decimus Nonus, ita qvoqve citatur *Proclo*. Lib. I. Vigesimum autem, *Idem* Lib. II. legit: Πάντα γὰρ ἐν ζηνὸς μεγάλῳ τάδε σώματι κεῖται. Versus XXVII. XXIIX. XXIX. XXX. e *Procli*, Lib. III. in Timæum, huc transcripsimus; qvi apud Esebium varie hodie peccant. Ita autem ibi:

Νοῦς δέ γε ἀψευδὴς, βασιλήϊος ἄφθιτος αἰθὴρ,
Ωι δὴ πάντα κυκλεῖ, καὶ φράζεται, ὐδέ τις αὐδὴ,
Οὐτ' ἐνοπὴ, ὔτε κτύπος, ὐδὲ μὲν ὄσσα
Ηλήθει Διὸς ὦτα ὑπερμενέος Κρονίωνος.

Versu, XXXII. loco περιφεγγὲς, qvod habet *Eusebius; Proclus* Lib. III. in Timæum, legit πυριφεγγές. Vt &, Versu XXXVIII. pro βαρυηχέος, *Eusebii; Idem:* βαθυηχέος. Versu. XXXIX. ap. *Proclum* legitur, πυμάτη ἢ βάσις & XL. εὐρυόεντα. Deniqve, bini ultimi Versus, varie concipiuntur. *Eusebius* legit:

Πάντα δ' ἀποκρύψας, αὖθις φάος ἐς πολυγηθὲς
Μέλλεν ἀπὸ κραδίης προφέρειν παλυθέσκελα ῥέζων.

ubi *Sylburgius* pro παλυθέσκελα, mallet πολυθέσκελα. *Proclus*. *Libro I. in Timæum Platonis:*

Πάντα τάδε κρύψας, αὖθις φάος ἐς πολυγηθὲς
Μέλλεν ἀπὸ κραδίης προφέρειν παλιθέσκελα ῥέζων.

Apulejus. & *cum hoc, Clemens Alexandr. Lib. V. Strom.*

Πάντας γὰρ κρύψας, κ' αὖθις φάος ἐς πολυγηθὲς
Ἐξ ἱερᾶς κραδίης ἀνενέγκατο, μέρμερα ῥέζων.

JOH.

JOH. DIACONVS.

Libro ante citato.

Ἐν τῷ μικροτέρῳ Κρατῆρι.

Ἑρμῆς δ' ἑρμηνεὺς τῶν πάντων ἄγγελός ἐστι,
Νύμφαι ὕδωρ, πῦρ ἥφαιστος σῖτος Δημήτηρ,
Ἡ δ' ἡ θάλασσα Ποσειδάων μέγας, ἠδ' ἐνοσίχθων.
Καὶ πόλεμος μὲν Ἄρης, εἰρήνη δ' ἐστ' Ἀφροδίτη
Οἶνος, τὸν φιλέουσι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι,
Ὅντε βροτοῖς εὗρεν λυπῶν κηλήτορα πασῶν
Ταυρογενὴς Διόνυσος ἐϋφροσύνην πόρε θνητοῖς
Ἡδίστην, πάσῃσι τ' ἐπ' εἰλαπίνῃσι πάρεστι.
Καὶ Θέμις, ἣ περ ἅπασι θεμιστεύει τὰ δίκαια,
Ἥλιος, ὃν καλέουσιν Ἀπόλλωνα κλυτότοξον,
Φοῖβον ἑκηβελέτην, μάντιν πάντων, ἑκάεργον
Ἰητῆρα νόσων, Ἀσκληπιὸν, ἐνθάδε πάντα.

Mercurius vero Interpres, omnium Nuncius est.
Nympha, Aqua: Ignis, Vulcanus: Frumentum, Ceres.
Mare vero, magnus Neptunus & Terræ motor.
Et Bellum qvidem, Mars est: Pax autem, Venus.
Vinum, qvod amant Dii & mortales Homines,
Qvodq; hominibus invenit omnis mœroris delinimentũ
Cornutus Dionysus, Hilaritatemq; exhibuit mortalibus
Dulcissimam; qvodq; omnibus Conviviis interest.
Et Themis, qvæ cunctis Jura præscribit.
Sol, qvem Apollinem vocant arcu inclutum,
Phœbum longe jaculantem, Vatem omnium, procul abigentem
Sanatorem morborum, Æsculapium, ea omnia hic concluduntur.

IDEM. Loco citato.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.

Ζεὺς δέ τε πάντων ἐστὶ θεὸς, πάντων τε κεραστὴς
Πνεύμασι συρίζων, φωναῖσί τε ἀερομίκτοις.

Jupiter autem omnium est Deus, & qui omnia miscet,
Spiritibus sibilans, vocibusque aereis.

IDEM. Loco citato.

Ταυτὸ καὶ Ἁρμονία Μουσῶν τά τε ὄργανα πάντων,
Μνημοσύνη πάντων πρῶτον πόρεν, ἔτ᾽ ἀνεφάνθη.
Ἀλλὰ χρόνος λήθη κατεχεύατο καὶ κατέκρυψε.
Νῦν δὲ τέχναι τε λόγοι τε, νόμοι θ᾽ ὅσα τ᾽ ἔργα τέτυκται
Πάντα διὰ μνήμην διασώζεται ἀνθρώποισιν.

Idem & harmonia Musarum & Instrumenta omnium,
At Mnemosyne primum omnium docuit: nec tamen apparuit.
Sed tempus oblivione delevit & occultavit.
Nunc autem & Artes, & Rationes, & Leges, & quæcunque opera fiunt,
Omnia per Memoriam conservantur hominibus.

PROCLVS.
Lib. II. in Timæum.

Ψυχὴ ἐγὼ ναίω, καὶ θρεψυχοῦσα τὰ πάντα.

Anima ego sum, & omnia vegetans.

IDEM. Libro citato.

Νοῦν μὲν ἐνὶ ψυχῇ, ψυχὴν δ᾽ ἐνὶ σώματι δέγχω.
Ἡμέας ἐγκατέθηκε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Mentem

Mentem quidem in Anima, Animam autem in Corpore pigro,
Ita nos immisit Pater hominumq; Deorumq;.

IDEM. Libro II. in Timaeum Platonis.

— Πατὴρ πόιησε κατὰ σπέος ἠεροειδὲς.
Pater eum (Phaneta) produxit in spelunca obscura.

IDEM. Libro citato.

Ὥς τότε πρωτογονοῦς χανὸν μένος ἠρικεπαίου
Τῶν πάντων δέμας εἶχεν ἑῷ ἐνὶ γαστέρι κοίλῃ
Μῖξε δ' ὅις μελέεσσι θεοῦ δύναμίν τε καὶ ἀλκὴν
Τοὔνεκα σὺν τῷ περὶ διὸς πάλιν ἐντὸς ἐτύχθη.

IDEM. Libro citato.

Πάλαι γὰρ ὁ θεολόγος ἔν τε τῷ Φάνητι τὴν δημιουργικὴν αἰτίαν ἀνύμνησεν· ἐκεῖ γὰρ ἦν τε καὶ πρωῒν, ὥσπερ ἔφη καὶ αὐτὸς,

— — Βρόμιός τε μέγας, καὶ Ζεὺς ὁ πανόπτης.

Et magnus Bromius, & Jupiter omnia videns.

IDEM. Libro citato.

Τοιαῦτα γὰρ περὶ αὐτοῦ καὶ Ὀρφεὺς ἐνδείκνυται περὶ τοῦ Φάνητος θεολογῶν· πρῶτος γοῦν ὁ θεὸς παρ' αὐτῷ, ζώων κεφαλὰς φέρει πολλάς. Κρίας, ταυρίους, ὄφιας, χαροπῶ τε λέοντος, καὶ πρόεισιν ἀπὸ τοῦ πρωτογονοῦς ᾠοῦ, ἐν ᾧ σπερματικῶς τὸ ζῶον ἐστιν.

IDEM. Libro citato.

Σπέρμα φέροντα θεῶν κλυτὸν
Inclutum semen Deorum ferentem Phaneta.

IDEM. Libro citato.

Θῆλυς καὶ γενέτωρ κρατερὸς θεὸς ἠρικεπαῖος.
Fœmina & Pater, fortis Deus Dionysus.

IDEM. Libro citato.

Θάυμαζον καθορῶντες ἐν αἰθέρι φέγγος ἄελπτον
Τῷ μὲν ἀπέστιλβε χρόος ἀθανάτοιο φάνητος.

Mirabantur intuentes in Æthere insperatum Lumen,
Quo resplenduit cutis immortalis Phanetis.

IDEM. Libro IV. in Timæum Platonis.

Ποιμαίνων πραπίδεσσιν, ἀνόμματον ὠκὺν ἔρωτα.

Pascens in pectore, cœcum velocem Amorem.

IDEM. Libro IV. in Parmenidem Platonis.

Ἄυτη ᾗ Ζηνὸς καὶ ἐν ὄμματι πατρὸς ἄνακτος
Ναίουσ' ἀθάνατοι τε θεοὶ, θνητοί τ' ἄνθρωποι.
Ὅσσα τε ἦν γεγαῶτα, καὶ ὕστερον ὅσσα ἔμελλεν.

Illic vero, & in Jovis Patris Regis aspectu
Habitant & immortales Dii, & mortales homines,
Et quæcunque generata sunt, & quæ post futura sunt.

IDEM. Lib. VII. in Parmenidem.

— ὁ δ' ἀπειρέσιον κατὰ κύκλον
Ἀτρύτως ἐφορεῖτο.

Hic autem (Phanes) per immensum circulum
Indefinenter fertur.

E Dia-

E Dialogo Noctis & Jovis.

PROCLVS

Libro II. in Timæum Platonis.

Ὁ τοῦ παντὸς ποιητὴς, πρὸ τῆς ὅλης δημιουργίας, εἰς τε τὸ χρηστήριον εἰσιέναι λέγεται τῆς Νυκτὸς, κἀκεῖθεν πληροῦσθαι τῶν θείων νοήσεων, καὶ τὰς τῆς δημιουργίας ἀρχὰς ὑποδέχεσθαι, καὶ ἀπορίας, εἰ θέμις εἰπεῖν, ἁπάσας διαλύειν, καὶ δὴ καὶ τὸν πατέρα παρακαλεῖ εἰς τὴν τῆς δημιουργίας σύλληψιν, πρὸς μὲν τὴν Νύκτα προσποίηται, τῷ θεολόγῳ, λέγων·

Μαῖα, θεῶν ὑπάτη, Νὺξ ἀμβροτὲ, πῶς τάδε φράζεις
Πῶς χρή μ' Ἀθανάτων ἀρχὴν κρατερόφρονα θέσθαι;
Πῶς δέ μοι ἕν τε τὰ πάντα ἔσαι, καὶ χωρὶς ἕκαστον.

Nutrix, ſumma Dearum, Nox immortalis, quomodo hæc dicis:
Qua ratione oportet me firmato animo originem Immortalium Deorum ponere?
Et, qua ratione in me omnia erunt, & unum quodque ſimul ſeparatum?

Καὶ ἀκούει παρ' αὐτῆς.

Αἰθέρι πάντα πέριξ ἀφάτῳ λαβὲ, τῷ δ' ἐνὶ μέσσῳ
Οὐρανὸν, ἐν δέ τε γαῖαν ἀπείριτον, ἐν δὲ θάλασσαν
Ἐν δέ τε τείρεα πάντα τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται.

Omnia quæ circa immenſum Æthera ſunt, occupa, & cœlum
Quod in medio eſt, & quæ in eo eſt, Terram immenſam, & Mare,
Atq; Aſtra omnia, quæ cœlum ambit.

Καὶ

Καὶ περὶ πάσης ἑξῆς ἀναδιδάσκεται τῆς κοσμοποιΐας, καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὑποθεμένη δημιουργημάτων, ἐπήνεγκεν·

Αὐτὰρ ἐπὴν δεσμὸν κρατερὸν περὶ πάντα ταινύσῃς.
Σειρὴν χρυσείην ἐξ αἰθέρος ἀρτήσαντα·

Sed postqvam Vinculum firmũ circum omnia extenderis;
Aurea Catena ab Æthere suspensa:

FRANCISCVS PATRICIVS.

Tom III. Lib. V.
Discussionum Peripatetic.

Τύνη δ᾽ ἐσσὶ πατὴρ, καὶ μητέρος ἀγλαὸν εἶδος,
Καὶ τεκέων τέρεν ἄνθος, ἐν εἴδεσιν εἶδος ὑπάρχων
Καὶ ψυχὴ, καὶ πνεῦμα, καὶ ἁρμονίη, καὶ ἀριθμός.

Tu eris Pater, & matris splendida forma,
Et Filiorum tenellus flos, in Formis Forma existens
Et Anima, & Spiritus, & Harmonia, & Numerus.

PORPHYRIVS.

Libro de Antro Nympharum:

Παρὰ δὲ τῷ Ὀρφεῖ, ὁ Κρόνος, μέλιτι ὑπὸ Διὸς ἐνεδρεύεται· πλησθεὶς γὰρ μέλιτος, μεθύει, καὶ σκοτοῦται ὡς ἀπὸ οἴνου καὶ ὕπνου, ὡς παρὰ Πλάτωνι ὁ Πῶρος τοῦ νέκταρος πλησθείς. οὔπω γὰρ οἶνος ἦν· Φησὶ γὰρ παρ᾽ Ὀρφεῖ ἡ Νὺξ, τῷ Διῒ, ὑποτιθεμένη τὸν διὰ μέλιτος δόλον.

Εὖτ᾽ ἂν δή μιν ἴδηαι ὑπὸ δρυσὶν ὑψικόμοισιν
Ἔργοισι μεθύοντα μελισσάων ἐριβόμβων.
Δῆσον αὐτόν.

Qvam primum videas stratum sub qvercubus altis,
Roscido apum probe madidum dulciqve labore,
Stringe illum vinclis.

ὁ καὶ

ὁ καὶ πάσχει ὁ Κρόνος, καὶ δεθεὶς ἐκτέμνεται, ὡς ὁ οὐρανὸς τοῦ θεολόγου δι᾽ ἡδονῆς δεσμεῖσθαι καὶ κατάγεσθαι τὰ θεῖα εἰς γένεσιν αἰνισσομένου ἀποσπερματίζειν τε δυνάμεις, εἰς ἡδονὴν ἐκλυθέντα. ὅτε ἐπιθυμία μὲν συνουσίας τὸν οὐρανὸν κατιόντα εἰς γῆν, ἐκτέμνει Κρόνος. (πωτὸν δὲ τῇ ἐκ συνουσίας ἡδονῇ παρίσταται αὐτοῖς τοῦ μέλιτος) ὑφ᾽ οὗ δολωθεὶς ὁ Κρόνος ἐκτέμνεται· πρῶτος γὰρ τῶν ἀντιφερομένων τῷ οὐρανῷ ὁ Κρόνος ἐστὶ, καὶ ἡ τούτου σφαῖρα. Κάτεισι δὲ δυνάμεις ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῶν πλανωμένων. Ἀλλὰ τὰς μὲν ἐξ οὐρανοῦ δέχεται Κρόνος, τὰς δ᾽ ἀπὸ τοῦ Κρόνου, Ζεύς.

PROCLVS.

Lib. II. in Timæum Platonis.

Πρὸς δὲ τὸν Κρόνον, πάλιν μετὰ τοὺς δεσμοὺς μόνον, οὐκ εὐχόμενος φησί.

Ὀρθοῦ ἡμετέρην γενεὴν ἀριδείκετε δαῖμον.

Illuſtra noſtram inclute Dive prolem.

Adducta hæc, poſtremo loco, e *Dialogo Noctis & Jovis, Demiurgi*, Fragmenta, huic Capiti ſubjicere placuit; non qvod credam hoſce Verſus, Libro, cui ΚΡΑΤΗΡΕΣ Inſcriptio erat, inſertos fuiſſe; aut anxie in hoc contendam: Sed, qvod Argumentum hujus Dialogi, cum Argumento præſentis Capitis, admodum affine ſit, cumqve eo, qvoad Doctrinam ipſam, proxime cohæreat: In qvocunqve demum Libro Orphico Dialogus iſte lectus olim fuerit: Sive peculiaris Liber exſtiterit, qvi talem qvandam Inſcriptionem prætulerit. Certe Fragmenta ipſa, Verſusqve ſingulos, inter Orphica qvondam comparuiſſe; allegati Auctores, ex qvibus ea depromſimus, vel me tacente, abunde confirmant. Nec contemnenda, aut vili ſane pendenda Jactura illa, qvod hic Dialogus non

integer ad manus nostras pervenerit; Si qvidem ex eo, Vniversa Demiurgiæ Jovialis Ratio, primum & supremum Theologiæ & Physiologiæ, superstitiosæ Vetustatis, Caput, plene ac plane cognosci potuisset. *Nox* enim, qvæ secundum *Orphei* Doctrinam, Ovum istud Mundanum Primigenium excluserat; ex qvo Phanes πρωτογόνος exsiluerit, a Jove deinceps deglutitus, & absorptus; *Nutrix*, in hoc Dialogo, hujus *Jovis* inducebatur; A qva Ille omnia futuri sui Regiminis Præcepta, omnemqve ejus Rationem & Statum acceperit, & deinceps in Vniversum, sibi a Mente Paterna creditum, exercuerit. Id, qvod vel ex *Procli* Verbis, primo, ex his, Fragmento, præmissis, non obscure colligimus.

ΘΕΟΓΟ-

ΘΕΟΓΟΝΙΑ.

CUm ea ſit Mentis Humanæ Conditio, ut perpetuo Motu agitata, nunqvam qvieſcat; ſed in ipſo Motu & Cogitatione, omnis ejus Natura, omnis Vita conſiſtat: Nemo profecto ſe ipſum ita ejuraverit; aut a propria ſua Mente, Optima & Præſtantiſſima Sui, Parte, ita alienus erit; qvi non ultro largiatur: tanto unam Mentem, Nobilitate & Divinitate, cæteris præſtare; qvanto majorem & nobiliorem Motus ſui Scopum, Cogitationis Objectum, ſibi elegerit. Et, cum Innumera, qvin, Infinita ſint; Majora, Minora; Leviora, Digniora; qvæ Mentis noſtræ Vitam ac Cogitationem occupare, & in ſe convertere valeant: tum Meliores illæ & præſtantiores Mentes, non aliis magis Vitæ ſuæ Actibus delectantur, qvam qvibus ad Originis ſuæ Initia deferuntur: Indeqve in ſe rurſus converſæ, illum motum exercent, qvi Perfectiſſimus eſt; *Circularem.* Qvoniam autem Mens noſtra, qvamdiu Corporei Carceris Vinculis detinetur; nihilqve in proximo, niſi Corporeas Ideas habet; qvæ ſibi per Corporea inſuper Organa communicantur & repræſentantur; ita libere, & ex Propriæ Naturæ Impulſu, immenſa iſta τῆς Ὕλης, ad ſuperna ac Divina, Spacia, emetiri & transvolare neqvaqvam valet: Vt non ſubinde τῶν ὑλικῶν Δυνάμεων Contemplatione, a Regia qvaſi Via, ad Has deflectat: Provida & cata Mens, eas, qvas ſibi in iſto, qvaſi Itinere, τῶν ὑλικῶν, (Majorum imprimis illorum, & Vniverſitatem Rerum concernentium) collegit Ideas; eas per Divinitatis ſinceriſſimos meatus ſecum devehit; iisqve deinceps, inibi velut percolatis, qvaſi Gradibus utitur, qvibus (toties repetito curſu ac decurſu, toties etiam ſubinde expeditioribus & facilioribus) ad Superna iſta & Divina, liberiore aditu feratur. Inde, Digniſſimæ, & propriæ Naturæ convenientiſſimæ, Humanæ Mentis Contemplationes: *Dei*, *Naturæ*, & *Sua Ipſius*. In His, omnis Antiqvorum Philoſophia occupata erat. His

 tamen,

tamen, velut cancellis & limitibus, positis: Vt de vere Divinis, tanqvam a Terrenis remotissimis; non nisi parce, ac cum summa Circumspectione egerint. Vnde non facile Summi illius Ἀγαθοῦ, aut τοῦ Λόγου Mentionem apud qvemqvam invenias, qvam apud Sanctiores Philosophos. Nullam Fabulam, nullas Ceremonias, nulla Sacra invenies, qvibus Sanctissima illa & Purissima commisceantur, aut vel leviter etiam, ingerantur. Ita Ista ab omni, τῆς Ὕλης, Contagio secreta & aversa arbitrabantur; ut, ne Ipsa qvidem Mens humana, illorum Naturæ maxime vicina; qvamdiu vel minimum cum corpore Commercium ei superest, qvanta qvanta est, sufficiens sit, ullo Cultu, qvo Corporis, vel levi qvantovis, auxilio utatur, istam Divinitatem venerari. Solius in se Ipsam reflexæ, Contemplationibus Divinis, & ex iis resultante Amore & Admiratione, digne, Summum illud, & unice, coli docuerunt. In Naturæ vero Spaciis, & illarum Rerum omnium, qvæ extra Deum sunt, Stadio, liberiorem sibi cursum pleriqve indulserunt. Et, dum singula curiosius rimantur; in iisqve qvædam inveniunt, qvæ ita a Sensibus nostris remota sunt, ut non, nisi sola Mentis Contemplatione attingi & deprehendi possint: Adeo, ut Effectus qvidem eorum, manifesta Sensuum subtilitate experiamur; Caussam autem ipsam nunqvam, vel oculo, vel alio qvovis Sensu, asseqvamur: Eorum Vim & Potentiam admirati, ipsis illis Caussis, *Divinæ* Appellationis Honorem tribuere. Et, ut partim Confusio evitaretur; partim, ipsa qvoqve de his subtiliora Dogmata, Ludibrio Vulgi & Profanorum subtraherentur; variis confictis Deorum Nominibus, singulas istas Caussas occultavere. Inde, Anima Mundi, cujus qvidem Effectus omnes experimur, Ipsam autem nemo unqvam vidit; Jupiter illis est: Natura, Dionysius: Anima, qva Astra vivunt, Ceres &c. Caussarum autem ipsarum Actus & Operandi modos, Fabulosis Narrationibus ita expressere; ut Principiorum istorum gnari Sapientes, facili, & vel levi nonnunqvam animi attentione, nullo nego-

cio,

cio, omnia percipere, & Ingenii Acie, in singula penetrare potuerint: Cœcum autem Vulgus, non ultra Corticem tendens, per ipsas illas, sæpe ad ridiculum usqve detortas & implicatas, Narrationes, in tantum a Sacris istis & Sublimibus Contemplationum Mysteriis arceretur; ut sveta sibi & solemni τ̃ λοιδορεῖν ea, qvæ non intelligit vel non curat, audacia; jam non ipsas Res, sed Rerum Vmbras, Fabulas, petere & insectari potuerit. Qvoniam vero in Inferiore hoc nostro, & Sublunari Mundo, Elementorum, aliarumqve Caussarum Motus, non minus stupendos sæpe & reconditos Effectus edere deprehenduntur: Hic Novum qvasi Deorum Systema fabricantes; His qvoqve Deorum Nomina imposuere. Constanti tamen & perpetua Ἀναλογίας horum Inferiorum, cum istis Superioribus ratione observata. Ita, ut, qvæ Anima Mundi, in Supralunaribus, Jupiter vocatur: In his Inferioribus, Æther, aut potius, Purissimus & Subtilissimus Aër, qvi vicem Animæ qvodammodo in his præstat; eadem Jovis Appellatione insignitus fuerit. Siderea, in Superioribus, Anima; qvæ singulis Cœlestibus Globis Vitam & Essentiam dat, & ex qva Mentis Humanæ Traducem defluere credebant, Ceres dicta: Nomen suum huic Terreno Globo, a qvo & in qvo ommnia terrena vivunt, qviqve Homini Corpus largitur, cum iis, qvæ sustentationi ejus necessaria sunt, communicat: & in his Inferioribus, Alma Ceres, Alma Tellus vocatur. Sed & Harum Caussarum Motus, Operationes, Effectus, per similes, superioribus, Fabulas, ob eandem caussam, docuere & tradidere. Qvæ, ut innumeros istorum Principiorum Actus & Agendi Varietates, innumeris qvoqve & variis Narrationibus exprimunt: Ita non raro ad Humanarum etiam Actionum, Morum, Virtutum & Vitiorum Flexus & Varietates sese extendunt. Adeo, ut per easdem Fabulas Omnem, de Moribus etiam, Doctrinam, eosdem Antiqvos tradidisse, non immerito a qvibusdam disputatum sit. Hæc omnia igitur, cum primi & Antiqvissimi Sapientes docere alios constituere: Varia Sacra,

Variasqve Ceremonias, hic illic, in hominum Genus invexere: Qvibus eosdem Naturæ Actus, aliqvo modo imitarentur; inqve iis, sub diverso Symbolorum corporeorum Schemate, ipsam de talibus Doctrinam, Mysticè ita significarent. (qvi ab hoc ipso suo instituto *Theologi* dicebantur) Ad qvorum plenam Scientiam, & Cognitionem, Soli Interioris Admissionis Mystæ, perducebantur. Reliqvi vero τῶν Ἀμυήτων, non nisi ad aliqva Leviora admissi; nihilominus hoc habebant; ut & ipsi, qvantumvis nescii & ignorantes, tamen aliqvem his Sublimioribus Cultum & Venerationem exhibuerint: ne ita sine omni Cultu & Divinorum Reverentia viverent. Aliis tamen, alia, hæc tradendi, Via, placuit: ut Metri & Carminum accersita jucunditate, vel nude & simpliciter ita hæc docuerint; Vel Verarum Rerum gestarum Historiis, Fabularumqve Mysticis Veritatibus, inter se artificiose permixtis; eadem cum illis prioribus, sed tamen sub diverso habitu & specie, jucundiore fortassis & amœniore, tractaverint. Et Hi, ab ipsa hac sua tractandi Forma, *Poëtæ* vocati sunt. Qvemadmodum ii, qvi simplici & pedestri Sermonis Genere; abjectis insuper, aut sepositis Fabularum tegumentis, de rebus nude & aperte disputarunt; *Philosophorum* Nomen sibi vindicarunt. Ex illa autem Poëtarum Familia, aliqvi reperti sunt, qvi peculiari Studio, singulariqve Arte, illam Caussarum ex se invicem Originem, Nexum, Ordinem, Dependentiam, sub illo qvod diximus, ficto Deorum ac Fabularum Schemate, ita in Vnum Corpus, Continuæqve Narrationis Seriem inclusere; ut nobis qvasi qvoddam Vniversæ Theologiæ, aut potius, Physiologiæ Veterum, Systema: aut, si mavis, Compendium, dederint. In qvibus Libris, qvod Argumentum de Origine Caussarum Physicarum (qvas Deorum nominibus insignatas fuisse, docuimus) a se invicem, præcipue regnat; Vniversæ suæ Tractationis Inscriptionem, Θεογονίας fecere. Qvalem Primus omnium, qvi & Sacra ipsa primus in Græciam intulit, *Orpheus* conscripsisse, perhibetur. Qvem Hesiodus, Aliiqve deinceps secuti, vario

subinde

subinde ac diverso Narrandi Ordine, eandem Rem, in Istis docuere. Nos, qvi Lacera Orphicæ Θεογονίας Frusta exhibere hic, & exponere studemus; hæc de Generali, omnium hujus generis Librorum, Argumento, ita præfari voluimus. Proprium autem & specialeHujus, Argumentum, (qvamqvam non integrum) nobis recenset *Cedrenus*: qvi illud hausit ex *Timotheo Chronographo*, Περὶ Κοσμοποιίας. Ita autem ille.

Ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Γεδεὼν ἦν Ὀρφεὺς ὁ Θρᾷξ ὁ Λυρικὸς Ὀδρύσιος, ὁ σοφώτατος καὶ περιβόητος ποιητής, ὅστις ἐξέθετο ΘΕΟΓΟΝΙΑΣ, καὶ ΚΟΣΜΟΥ ΚΤΙΣΙΝ, καὶ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΛΑΣΤΟΥΡΓΙΑΝ, εἰρηκὼς ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ συντάγματος αὐτοῦ, ὅτι ἐξ ἰδίας ἐνθυμήσεως οὐκ ἐξέθετο τι περὶ Θεοῦ, ἢ τῆς κοσμικῆς κτίσεως, ἀλλὰ αἰτησαμένου αὐτοῦ μαθεῖν παρὰ τοῦ Φοίβου Τιτᾶνος Ἡλίου τὴν θεογονίαν, καὶ τὴν τοῦ κόσμου κτίσιν, καὶ τις ἐποίησεν αὐτήν. Ἐκφέρεται γὰρ ἐν τῇ αὐτοῦ ἐκθέσει διὰ ποιητικῶν στίχων οὕτως.

Ὦναξ Λητοῦς υἱ' ἑκατηβόλε, Φοῖβε κραταιέ,
Πανδερκὲς, θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσων,
Ἥλιε χρυσείαισιν ἀειρόμενε πτερύγεσσι,
Δωδεκάτην δὴ τήνδε πυρὸς σέο ἔκλυον ὀμφὴν
Σεῦ φαμένοιο· σὲ δ' αὐτὸν, ἑκηβόλε, μάρτυρα θείην.

Καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς περὶ τούτων εἶπε στίχους. ἔφρασε δὲ ἐκ τῶν προειρημένων στίχων, ὅτι ὡς ἐκ τῆς εὐχῆς ἀκούσας περὶ θεογονίας καὶ κτίσεως κόσμου, συνεγράψατο. παρείθησαν δὲ διὰ τὸ πλῆθος. Λέγει δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ταῦτα, ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἀνεδείχθη τῷ κόσμῳ ὁ αἰθὴρ ὑπὸ τοῦ θεοῦ δημιουργηθεὶς· ἐντεῦθεν δὲ κἀκεῖθεν τοῦ αἰθέρος, ἦν χάος, καὶ Νὺξ ζοφερὰ, πάντα δὲ ἐκάλυπτε τὰ ὑπὸ τὸν αἰθέρα· σημαίνων τὴν νύκτα προτερεύειν· εἰρηκὼς ἐν τῇ αὐτοῦ ἐκθέσει, ἀκατάληπτόν τινα, καὶ πάντων ὑπέρτατον εἶναι, προγενέστερόν τε καὶ δημιουργὸν ἁπάντων, καὶ αὐτοῦ τοῦ αἰθέρος, καὶ πάντων τῶν ὑπ' αὐτὸν τὸν αἰθέρα. Τὴν δὲ Γῆν, εἶπεν, ὑπὸ τοῦ σκότους ἀόρατον οὖσαν. Ἔφρασε δὲ, ὅτι τὸ Φῶς ῥήξαν

ξαι τὸν αἰθέρα, ἐφώτισε πᾶσαν τὴν κτίσιν, εἰπὼν ἐκεῖνο εἶναι τὸ φῶς ῥήξαν τὸν αἰθέρα, τὸ προειρημένον, τὸ ὑπέρτατον πάντων. οὗ ὄνομα ὁ αὐτὸς Ὀρφεὺς ἀκούσας ἐκ τῆς μαντείας, ἐξεῖπε, ΜΗΤΙΣ, (ὅπερ ἑρμηνεύεται βουλὴ) ΦΩΣ, ΖΩΟΔΟΤΗΡ. εἶπεν ἐν τῇ αὐτοῦ ἐκθέσει ταύτας τὰς τρεῖς θείας τῶν ὀνομάτων δυνάμεις, μίαν εἶναι δύναμιν, καὶ ἓν κράτος τούτων, θεὸν, ὃν οὐδεὶς ὁρᾷ, ἧς τινος δυνάμεως, οὐδεὶς δύναται γνῶναι ἰδέαν ἢ φύσιν. ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς δυνάμεως τὰ πάντα γεγεννῆσθαι, ἀρχὰς ἀσωμάτους, Ἥλιον καὶ Σελήνην, καὶ ἐξουσίαν, καὶ ἄστρα πάντα, γῆν καὶ θάλασσαν, καὶ τὰ ὁρώμενα ἐν αὐτοῖς πάντα, καὶ τὰ ἀόρατα. Τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων γένος εἶπεν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ θεοῦ πλασθὲν ἐκ γῆς, καὶ ψυχὴν ὑπ' αὐτοῦ λαβεῖν λογικὴν, καθὼς Μωϋσῆς ἐξέθετο. Ὁ δὲ αὐτὸς Ὀρφεὺς ἐν τῇ αὐτοῦ βίβλῳ συνέταξεν, ὅτι διὰ τῶν αὐτῶν τῶν τριῶν ὀνομάτων μιᾶς θεότητος τὰ πάντα ἐγένετο, καὶ αὐτός ἐστι τὰ πάντα. Περὶ δὲ τοῦ ταλαιπώρου γένους τῶν ἀνθρώπων ὁ αὐτὸς Ὀρφεὺς ἐξέθετο ποιητικῶς στίχους πολλούς. ἀφ' ὧν εἰσὶν οὗτοι.

Θῆρες τ' οἰωνοί τε, βροτῶν τ' ἀλιτώσια φῦλα,
Ἄχθεα γῆς, εἴδωλα πτυγμένα, μή τί τι ἐσθλὸν
Εἰδότες; οὔτε κακοῖο προσερχομένοιο νοῆσαι
Φράδμονες, οὔτ' ἄπωθεν μάλ' ἀποστρέψαι κακότητος,
Οὔτ' ἀγαθοῦ παρεόντος ἐπιστρέψαι τι καὶ ἔρξαι
Ἴδριες, ἀλλὰ μάτην ἀδαήμονες, ἀπρονόητοι.

Καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐξέθετο στίχους ὁ αὐτὸς σοφώτατος Ὀρφεύς. Ταῦτα Τιμόθεος συνεγράψατο ὁ χρονογράφος, λέγων τὸν Ὀρφέα πρὸ τοσούτων χρόνων εἰπόντα, Τριάδα ὁμοούσιον δημιουργῆσαι τὰ πάντα. id est:

Temporibus Gedeonis, vixit Orpheus Thracius, Musicus, Odrysius, sapientissimus & celeberrimus Poëta, qui edidit Theogonias, Mundi Creationem & Hominum Formationem. Dicens in ipso Operis Exordio, quod proprio instinctu non quicquam ediderit de Deo, aut Mundana Creatione: Sed hæc ut disceret, impetrasse se precibus a Phœbo Titane Sole: scilicet Theo-

Theogoniam, & Mundi Creationem, & qvis eum condiderit: Profert enim in ipsa sua expositione, Poëticis Versibus, hoc modo:

O Rex, Latonæ Fili, longe jaculans, Phœbe potens,
Omnia cernens, mortalibus & immortalibus imperans,
Sol, aureis sublate alis,
Duodecimam hancce flagrantem vocem audi
Te ipso dictante. Te vero ipsum, longe jaculans, testem voco.

Et alios plures de his dixit versus. Dicit autem, post hos allegatos versus, qvod peractis precibus audiverit illa de Theogonia & Mundi Creatione, & deinde conscripserit. Sed omittuntur hic, propter Versuum multitudinem. Ait autem inter alia & hæc: Qvod ab initio; Mundo apparuerit Æther, a Deo creatus: ab omni vero Ætheris parte, erat Chaos & Nox obscura, omniaqve, qvæ sub Æthere erant, occultavit: indicans, Noctem fuisse Primum. Dicit autem in sua Expositione: Incomprehensibilem Qvendam esse, & Summum omnium rerum, Prioremqve & Creatorem omnium, ipsius etiam Ætheris, & omnium illorum, qvæ sub Æthere sunt. Terram autem docet sub tenebris invisibilem fuisse: pergitqve, Lucem, qvæ Ætherem perruperit, illustrasse universum Mundum: adjungens, hanc Lucem, qvæ Æthera perruperit, esse ipsum illud, ante dictum, SVMMVM. *Cujus Nomen idem Orpheus se divinitus audivisse perhibet, esseqve,* ΜΗΤΙΣ, *(qvod est CONSILIVM)* ΦΩΣ, *LVX,* ΖΩΟΔΟΤΗΡ, *VITÆ LARGITOR. Tum in eadem Expositione dixit; has tres divinas horum Nominum Potentias, Vnam esse Potentiam & unam Virtutem, Deum, qvem nemo videt: cujus Potentiæ nemo possit intelligere Ideam aut Naturam. Ex ipsa autem illa Potentia omnia facta esse, Principia incorporea, Solem, &*

Lunam, & Potestatem, & Astra omnia, Terram & Mare, & omnia qvæ in iis videntur & non videntur. Genus Hominum autem dixit ab eodem Deo formatum fuisse ex Terra, & ab eodem accepisse Animam Rationalem, qvemadmodum & Moses docuit. Idem etiam Orpheus, eodem Libro, scripsit, qvod per hæc ipsa tria Nomina Vnius Dei, omnia facta sint, & Illum esse omnia. De misera autem Humani Generis conditione, Idem Orpheus plures versus poetice composuit: ex qvibus & hi sunt:

> *Feræ & Aves, Hominumqve peccaminosa turba,*
> *Pondera Terræ, Simulacra fabrefacta, nec qvicqvam boni*
> *Scientes, neqve malum approperans intelligentes*
> *Nec cati imminentem avertere pestem,*
> *Nec qvicqvam præsentis etiam boni advertere aut facere*
> *Periti, sed frustra imperiti, improvidi.*

Et alios qvamplurimos, de Humano Genere Versus composuit idem Sapientissimus Orpheus. Hæc Timotheus Chronographus conscripsit; innuens Orpheum ante tantum jam tempus docuisse Trinitatem in Vna Essentia, creasse omnia.

Egregium sane Fragmentum, & dignum, qvod Magni *Scaligeri* Elogium reportaret: si qvidem *Timotheus* ille, Ordinem, qvem Auctor hujus Theogoniæ tenuerat, qvemqve aliunde didicimus; fideliter servavisset. At vero, cum non alium in finem hæc ita consignaverit, qvam ut persvaderet Lectoribus suis, Orpheum jam docuisse, Trinitatem, in Vna Essentia, creasse Omnia, qvod *Cedrenus* sub finem indicat; tum etiam, ut ostenderet, Orpheum, dum Mundi Creationem doceret, a Mosaicis traditionibus parum, aut nihil discrepare: Ea tantum ex Orphica Theogonia hinc, inde, decerpsit; qvæ aliqvo modo

do

do huic Fini ſervire poterant: Cæteris, & Rem Ipſam proprie concernentibus, neglectis. Qvod ipſe non diſſimulat *Timotheus*, dum ubivis ita loqvitur, ut qvi ultro moneret Lectorem, ne Ordinem in hac Narratione qværat; ſingulas fere Narrationis Partes inchoans iis verbis: Λέγει δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ταῦτα. Εἰρηκὼς ἐν τῇ αὐτοῦ ἐκθέσει. Τὴν δὲ γῆν εἶπεν. Ἔφρασε δέ. Εἶπεν ἐν τῇ αὐτοῦ ἐκθέσει. Εἰπὼν, ἐκεῖνο εἶναι τὸ Φῶς &c. Si qvis igitur ex Hoc Solo Fragmento, totam Doctrinam Orphicam, de Mundi Origine, aut ſaltem inſigniorem ejus Partem exſculpi poſſe arbitraretur; Næ Is multum ſe ipſum falleret. Iſtud qvidem facile mihi perſvadeo, in annotandis ſummis & palmariis Capitibus hujus Libri Orphici, Timotheum non falſum eſſe: Qvod nempe in Eo docuerit Auctor, Θεογονίας, καὶ Κόσμου Κτίσιν, καὶ Ἀνθρώπων Πλαστουργίαν: Cum hæc Argumenta invicem ita conjuncta ſint; ut alterum ſine altero commode tractari vix poſſit; & *Heſiodus* qvoqve, in ſua Theogonia, hæc conjunxerit. Sed & Gratiæ habendæ ſunt *Timotheo*, qvod priores qvinqve Verſus, adeoqve *Initium Libri*, cum aliis inde decerptis, nobis ſervaverit: Qvos, absqve eo eſſet; hodie fortasſis fruſtra alibi qværeremus. Qvod autem poſt hæc, inchoat narrare; Iſtud qvidem Ἀκέφαλον eſt: nec Mundi Productionem, qvam qvis hic exſpectare poſſet; ſed Mundum jam productum, & propemodum abſolutum, in priori Narrationis parte, docet. Nam, τῷ κόσμῳ jam producto, ἀνεδείχθη, ut ille qvidem perhibet, ὁ Αἰθήρ. Tota itaqve Doctrina decantatiſſima *Orphei*, de *Ovo Primigenio*, ex qvo Ille Vniverſum educit; qvamqve alibi ex *Proclo* retulimus; hic omiſſa eſt: Et, dubio procul, ἐν τοῖς ἄλλοις iſtis; qvæ ſe omiſiſſe, *Timotheus* ipſe fatetur. Porro, ea, qvæ de *Æthere*, *Chao* & *Nocte* addit, ejusmodi ſunt; ut ex illis colligere poſſis, *Orpheum* qvidem ea pro Principiis Mundi habuiſſe; interim tamen a *Timotheo*, ex ante omiſſis, ideo huc repetita; ut oſtenderet, *Orpheum* cum *Moſe*, idem de Nocte docuiſſe: eam ſcilicet τῷ χάει προτερεύειν. Nam ex

 Orpheo

Orphei Doctrina, *Æther* & *Chaos*, Ovum generarunt: *Nox*, exclusit. Itaqve dubio procul *Auctor Theogoniæ*, de his Tribus Principiis, primum & sub Initium Operis egit. Post exclusionem autem Ovi, de Æthere demum dici potuit, ὅτι ἀνεδείχθη τῷ Κόσμῳ. Sed & ea, qvæ post hæc, de Πρωτογενεστέρῳ καὶ Δημιουργῷ subjungit; manifesto ad Priora, & ante a *Timotheo* Omissa, pertinent: Et Φάνητα respiciunt: Qvi & Ovum perrupisse, & primus omnium, ex Ovo prorupisse, perhibebatur ab *Orpheo*. Itaqve & hac in parte, Ordo Narrationis Orphicæ turbatus apparet. Sed multo turbatior in seqventibus. Nam, qvæ de Terra profert, ὑπὸ τῦ σκότυ ἀοράτῳ, nec cum prioribus, nec cum seqventibus cohærent, & temere aliunde huc infarta: Non alium in Finem, qvam ut & circa hæc, Harmoniam qvandam inter *Orpheum* & *Moysen* inculcaret. Mox autem, omnia miscet ac turbat: *Phaneta* & Ζῆνα Orphei, absqve ulla καταπόσει prævia, imperite confundens: Etenim τὸ φῶς ῥήξαν τὸν Αἰθέρα, (verius ῥήξαν τὸ Ὠὸν) *Phanes* est, ante Κατάποσιν: Cui competebant Cognomina, Μῆτις & Φῶς· Ζωοδοτὴρ autem; *Jupiter* est; qvi post Καταπόσιν τῦ Φάνητος, πάντας τὰς τρεῖς θείας τῶν ὀνομάτων δυνάμεις simul obtinuit & possedit; & Μία Δύναμις, Ἓν Κράτος, Θεὸς, ὃν ὐδεὶς ὁρᾷ, deinceps celebratus est: Cui demum ea, qvæ porro subjungit *Timotheus*, competunt. Vt adeo ex toto hoc Fragmento, Veri, & ad præsens Argumentum pertinentis, exsculpere nihil possis; nisi id, qvod ex Orphei Sententia, Æther, Chaos, Nox, Prima Mundi Principia fuerint. Qvod tamen aliunde clarius, & manifestius sciri potest. Cætera ita comparata sunt; ut potius Tenebras offundere, lectori, qvam Lucem dare, in re tam abdita & ob vetustatem fere obliterata, idonea sint. Nisi forte ob istud etiam Gratia *Timotheo* referenda sit, qvod aliqvot Versus præclari hujus qvondam Poëmatis, nobis, suo hoc Studio, uti diximus, servaverit.

Aliam, & huic Argumento aptiorem τῆς τȣ̃ Ὀρφέως Κοσμογονίας τε καὶ Θεογονίας, saltem quoad Prima Capita, Σύνοψιν, exhibet *Athenagoras*, Legatione sua περὶ Χριστιανῶν. Vbi, Vanitatem Deorum Gentilium arguens; inter alia hæc ponit.

Οὐκ ἐξ ἀρχῆς ἦσαν οἱ θεοὶ, ἀλλ᾽ οὕτως γέγονεν αὐτῶν ἕκαστος, ὡς γιγνόμεθα ἡμεῖς. Καὶ τȣ̃το πᾶσιν αὐτοῖς ξυμφωνεῖ. Ὁμήρȣ μὲν γὰρ λέγοντος.

Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν.

Ὀρφέως δὲ, (ὃς καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν πρῶτος ἐξεῦρεν, καὶ τὰς γενέσεις διεξῆλθε, καὶ ὅσα ἑκάστοις πέπρακται εἶπε, καὶ πεπίστευται παρ᾽ αὐτοῖς ἀληθέστερον θεολογεῖν· ᾧ καὶ ὅμηρος τὰ πολλὰ, καὶ περὶ θεῶν μάλιστα ἕπεται) καὶ αὐτȣ̃ τὴν πρώτην γένεσιν αὐτῶν ἐξ ὕδατος συνιστάντος

Ὠκεανὸς, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.

Ἦν γὰρ ὕδωρ ἀρχὴ κατ᾽ αὐτὸν τοῖς ὅλοις· ἀπὸ δὲ τȣ̃ ὕδατος, Ἰλὺς κατέστη. Ἐκ δὲ ἑκατέρων ἐγεννήθη Ζῶον Δράκων, προσπεφυκυῖαν ἔχων κεφαλὴν Λέοντος, διὰ μέσȣ δὲ αὐτῶν, θεȣ̃ πρόσωπον, ὄνομα, ΗΡΑΚΛΗΣ καὶ ΧΡΟΝΟΣ. Οὗτος ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησεν ὑπερμέγεθες Ὠὸν, ὃ συμπληρέμενον ὑπὸ βίας τȣ̃ γεγεννηκότος, ἐκ παρατριβῆς εἰς δύο ἐῤῥάγη. Τὸ μὲν ȣ̃ν κατὰ κορυφὴν αὐτȣ̃, Οὐρανὸς εἶναι ἐτελέσθη· τὸ δὲ κάτω κατενεχθὲν, Γῆ. Προῆλθε δὲ καὶ θεὸς Γῆ, διὰ σώματος. Οὐρανὸς δὲ Γῇ μιχθεὶς, γεννᾷ θηλείας μὲν Κλωθὼ, Λάχεσιν, Ἄτροπον· Ἄνδρας δὲ ἑκατόγχειρας. Κόττον, Γύγην, Βριάρεων· καὶ Κύκλωπας, Βρόντην, καὶ Στερόπην, καὶ Ἄργον. Οὓς καὶ δήσας, κατεταρτάρωσεν· ἐκπεσεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ παίδων τῆς ἀρχῆς μαθών. Διὸ καὶ ὀργισθεῖσα ἡ Γῆ, τὰς Τιτᾶνας ἐγέννησε

Κούρȣς δ᾽ οὐρανίωνας ἐγείνατο πότνια Γαῖα,
Οὓς δὴ καὶ Τιτῆνας ἐπίκλησιν καλέȣσιν·
Οὕνεκα τισάσθην μέγαν οὐρανὸν ἀστερόεντα.

Αὕτη ἀρχὴ γενέσεως περὶ τȣ̃ς κατ᾽ αὐτȣ̀ς θεȣ̀ς τε καὶ τῷ παντί.

 Non

Non ab initio Dii erant, sed unusquisq; natus est, ut & nos nascimur: idqve inter omnes ipsos ita convenit. Sic enim Homerus ait. Oceanumq; Deum patrem, & Tethyn genetricem. Etiam Orpheo ipso (qvi & Nomina eorum Primus invenit, & nativitates exposuit, &, qvid qvisqve egerit, dixit: &, qvæ ad Theologiam pertinent, sincerius executus creditur: Qvem & Homerus plerumq;, ac maxime, qvantum ad Deos attinet, seqvi solet) primam eorum generationem ex aqva constituente:

Oceanus, qvi Dis cunctis generatio factus.

Erat enim, secundum ipsum, rerum principium, Aqva. Ex aqva autem, Limus factus est. Ex utroqve, natum est Animal, Draco; qvi adnatum sibi habebat caput alterum Leonis: Et inter hæc duo, medium Dei vultum. Ejus Nomen erat Hercules & Tempus. Hic Hercules, Ovum prægrande peperit: qvod, ubi completum fuisset, propter violentiam Parentis, ex attritu disruptum est in partes duas. Atqve ea qvidem pars ejus, qvæ sursum vergebat: Cœlum facta est; ea vero, qvæ deorsum, Terra. Evasit autem Dea Terra, per Corpus. Cœlus porro, cum Terra congressus; generat Fœmellas: Clotho, Lachesin, Atropon. Viros, Centimanos Cottyn, Gygen, Briareum. Et Cyclopas: Bronten & Steropen & Argum. Qvos etiam colligatos ad Tartarum detrusit: cum ipse intellexisset; se per filios regno exturbatum iri. Ideoq;, irata Terra, Titanas peperit:

Qvin & Cœlidas Tellus parit inclyta natos:
Qvos & Titanas facto cognomine dicunt;
Qvod mala stelligero fecissent plurima cœlo.

Hoc principium Generationis est eorum Diis, & Universo Mundo.

Habe-

Habemus in hoc Argumento, Prima *Initia*: Mundi simul & Deorum Ἐγκοσμίων. Habemus *Ovum*, & Mundi & Deorum, nondum productorum, Commune Receptaculum. Sed *Parentes* Ovi ipsius, hic longe alii afferuntur, ac alias, ex *Orphei* sententia, communiter constitui solent. *Proclus*, & omnes, qvi Ovum istud Orphicum prædicant; *Æthera* & *Chaos*, Parentes ejus agnoscunt. Hic, *Animal*, aut Monstrum potius Τριχέφαλον, qvod propriam qvoqve Originem habuerit ex Aqva & Limo, pro Parente Ovi venditatur. Interim & *Illi*, & *Athenagoras*, nihil a Veritate, aut Orphei Doctrina, alienum nobis exponunt. Qvod, qva ratione a nobis dicatur; observandum: Orpheum, Geminum sibi formasse Κόσμον: Νοητὸν & Αἰσθητὸν. Neutrum ex se ipso ortum; sed Vtrumqve aliunde ortum & productum. Νοητὸς Κόσμος, Illi nihil aliud est, qvam Complexus Idearum Omnium Demiurgicarum, a Mente illa Divina Summa, & κατ᾽ ἐξοχὴν ita dicta, profectarum: & in τὰ κοσμικὰ destinatarum. Qvem complexum, Deum fecit *Orpheus*, & *Phaneta* appellavit. Τρίτον τῶν Νοητῶν Θεῶν· Παραδειγματικὴν αἰτίαν τοῦ Αἰσθητοῦ Κόσμου· Δημιουργὸν Πρῶτον τῆς Ὅλης. Hunc ut produceret; *Ovum* finxit, ex *Abstractis* Caussis & Principiis ortum & exclusum: *Æthere*, *Chao*, *Nocte*: Et ex illo, hunc *Phaneta*, aut hunc Mundum Νοητὸν, protulit, eo modo, qvem alibi indicavimus. Αἰσθητὸς igitur Κόσμος, Εἰκὼν τοῦ Νοητοῦ Παραδείγματος, producendus restabat; & ad similitudinem Illius, Divinitatibus suis replendus. Proprium Argumentum Theogoniæ. Itaqve, ut veri Εἰκόνος leges, rite impleret hic Αἰσθητὸς Κόσμος; Ipse etiam ex *Ovo* originem habere debuit. Ex *Ovo* igitur educitur: Sed alio *Parente*, nempe ipso *Phanete*, sive Νοητῷ Κόσμῳ: Ideis Demiurgicis omnibus, in id, a Summa Mente instructo & pleno. Ad qvod adumbrandum, hunc Deum multis & variis, variorum Animalium Capitibus insignitum finxit *Orpheus*. Secundum *Athenagoram* qvidem, *Draconis*, *Leonis*, & Ipsius *Dei*. Secundum *Proclum*, & alios, *Orphei* ve-

bis;

verbis: Κριῦ καὶ Ταύρου Ὄφιος χαροπῦ τε Λέοντος. Qvem *Phaneta*, in hoc qvidem negocio, &, dum in aliqvo, qvod Extra se futurum erat, Opere producendo occupatur: tanqvam alium a Se Ipso considerat, *Orpheus*. *Animal* eum fingendo (Qva in re Orpheum imitatus est *Plato*, qvi eundem Phaneta δημιουργὸν, Αὐτοζῶον sæpius in *Timæo* appellat) Cui Geminum Nomen tribuit, ad rem præsentem admodum accommodatum: Χρόνου & Ἡρακλέος. Illud qvidem, ut pote καθ' ὃν, καὶ δι' ὃν, πᾶσα ἡ γένεσις: Hoc autem; ut Vim & Vivacitatem hujus Numinis & Ζωοποιητικὴν ejus Virtutem simul indicaret. Ideo autem Duplicem in hoc Αὐτοζώῳ Virtutem notat, eamqve Duplici Nomine signat; ut & inde novam qvandam Similitudinem hujus Ovi εἰκονικοῦ, ad istud prius παραδειγματικὸν inducat. Qvemadmodum enim illud prius *Ovum*, binos *Parentes* habuit, *Æthera* & *Chaos*: Ex qvibus *Æther*, *Patris*; *Chaos*, *Matris* vice fungerentur: Ita cum hoc *Ovum*, sua natura, non nisi Vnum Eundemqve Parentem habere potuisset; binas diversas *Virtutes*, ejusdem Parentis, tanqvam bina Principia diversa hujus Ovi posuit; qvorum alterum Patrem, alterum Matrem ejus referret: Et Χρόνος qvidem *Patris*; *Matris* vero partes, *Hercules* ille θεῖος impleret. Ad qvas binas Virtutes, simulqve hanc Generationem τοῦ Αἰσθητοῦ Κόσμου, Phanetis, respiciens alibi *Orpheus*; communem ei Sexum tribuit, τὸ Θῆλυ scilicet, & τὸ Ἄρρεν·

Θῆλυς καὶ γενέτωρ κρατερὸς θεὸς Ἠρικεπαῖος.

Deniqve, cum prius istud Ovum, a *Nocte*, Tertio Principio exclusum fuerit; Hoc autem a Deo ipso Parente, *Hercule*; Vt & hic, Tertium qvoddam Principium, præter Χρόνον & Herculem, compareret: *Aqvam* adsumsit *Orpheus*, Αἰσθητὸν itidem; Vt omnia, in tota Ὑποθέσει sibi responderent: aut potius Ἰλύν. Non qvidem immediatum τοῦ Ὠοῦ Principium: Omne enim ex Parente Νοητῷ habuit: Sed ipsius Parentis, tanqvam Ζῶον aut Αὐτοζῶον,

Αὐτοζῶον, heic considerati. In qva Consideratione, *Aqva*, *Ætheri*; Ἰλὺς, *Chao*, aut τῇ Ὕλῃ; Veris, Primi Ovi Principiis; responderet. Atqve ita Orpheus, Vtrumqve Mundum, Νοητὸν & Αἰσθητὸν, ex *Ovo* produxit: Vtrumqve, ex Tali, talibusqve Principiis & Parentibus constante, & orto, *Ovo*; qvalia Productis maxime conveniebant, eorumq; Naturæ proprie respondebant. Vt adeo *Athenagoras* nihil a vera Orphei doctrina alienum pronunciaverit; dum alia Ovi hujus Orphici Principia retulit, ac *Proclus*, *Timotheus*, Aliiqve. Hic enim τῦ Αἰσθητῦ κόσμυ ex Ovo Γένεσιν, ad mentem, & ex *Theogonia Orphei*, retulit: qvod & Argumentum, in qvo versabatur, dum hæc scriberet, poscebat: Illi autem τῦ Νοητῦ & Παραδείγματικῦ Κόσμυ, seu ipsius τῦ Φάνητος, ex Ovo Γένεσιν, ex Ejusdem *Orphei* Doctrina, Eodemqve opere; qvod *Timothei* adducta Narratio docet; retulerunt & explicarunt.

Et hoc erat Argumentum Κοσμογονίας Orphicæ, Summum & Primum Caput Θεογονίας; post Illam, in hoc præsenti Opere, expositæ. Geminum scilicet Ovum: Ex qvorum primo, Κόσμος Νοητὸς, Πρωτογονος Φάνης, prodierit. Ex altero autem Κόσμος Αἰσθητὸς, a Phanete Ipso, formatus. Ex qvibus apparet: Primam hujus Operis Partem, qvæ Κόσμυ Κτίσιν docebat; in Binas qvasi Sectiones divisam fuisse; qvarum Prima, *Phanetis* ex *Ovo* Originem complexa fuerit: qvam *Timotheus* inspexit. Altera, Mundi Ipsius Αἰσθητῦ Hujus, itidem ex *Ovo*, Vi & Virtute Phanetis, productionem & Γένεσιν docuerit: cujus Σύνοψιν *Athenagoras* retulit.

Nunc, ut porro Orpheus, in sua Theogonia, Omnes Deorum Ordines, ab hoc Phanete deduxerit; inqvirendum, qvantum qvidem fieri a nobis potest, restat. Qvod, ut ex Mente & Doctrina *Orphei* fiat: Notandum Primo, Eum per Θεῶν Γένεσις, nihil aliud intellexisse, qvam τὴν Ἄρρητον αὐτῶν Πρόοδον, καὶ τὴν τῶν δευτέρων Ἑτερότητα, πρὸς τὰς Αἰτίας αὐτῶν. Secundo;

ut hanc προόδον, in se qvidem Ἄῤῥητον, Similitudine tamen aliqva adumbrare posset: Eum, ad exemplum Humanæ Generationis, utrumqve Sexum, etiam in Deorum Genus, respectu hujus Προόδε, invexisse: Omnemqve Generationem, etiam Divinam, ex Communione Maris & Fœminæ, derivasse. De qvo prolixius actum est, in Capite Περὶ Διὸς καὶ Ἥρας. Jam vero *Orpheus*, *Phaneta* suum, Μόνον παράγει: nec ei aliam Divinitatem, tanqvam Conjugem, adjungit. Et nihilominus Ἀπὸ κρυφίως ὄντος Θεῦ τύτε, τὰ Πάντα deducit, καὶ ἀπὸ τύτε πάσας ὑφίστησι τὰς δευτέρας Τάξεις τῶν Θεῶν. Id, ut præstare posset; Orpheus ei *Noctem*, Nutricem suam, adjungit: cum qva Primos, & reliqvorum omnium Parentes, Deos; *COELUM* & *TERRAM*, e Putaminibus Ovi disrupti, producit & absolvit. Qvod negocium, cum Generationem nihilominus redoleret; talemqve qvendam actum referret: Nec *Orpheus* valde repugnavit, si qvis forte ita interpretari vellet. Ideo de *Phanete*, in his occupato; citante *Proclo*, dixit: Ὅτι μὲν ὁ Φάνης τῆς Νυκτὸς ἀφείλετο κήριμον ἄνθος. Sed, qvod & hic observandum: per hoc *Primum Cœlum*, & *Primam Terram*, *Orpheus* non intellexit Cœlum Ἔμπυρον, aut qvodvis aliud Αἰσθητὸν: neque Nostram hanc Tellurem, σωματοειδῆ καὶ πυκνὸν τῦτον Φαινόμενον Ὄγκον: Sed Terram Νοερὰν & Cœlum Νοερὸν, ad Exemplum τῦ Νοητῦ Οὐρανῦ καὶ Γῆς Νοητῆς, i. e. Ideæ illius Divinæ, circa Cœlum & Terram, in Phanete residentis, qvam proxime accedentes. De qva Cœlesti Terra & Νοερᾷ, legi meretur *Proclus* Lib. IV. in Timæum Platonis. Cujusqve Genesin dedit *Orpheus*, in Theogonia sua, his verbis: citante

ATHENAGORA.

Legat. I. pro Christianis:

Ἂν δ' ὁ Φάνης ἄλλην γενεὴν τεκνώσατο δεινὴν,
Νηδύος ἐξ ἱερῆς προσιδεῖν, φοβερωπὸν Ἔχιδναν.

Ἧς

Ἧς χαίτη μὲν ἀπὸ κρατὸς, καλλόντι πρόσωπον
Ἦν ἰσιδεῖν τὰ δὲ λοιπὰ μέρη φοβεροῖο δράκοντος
Αὐχένος ἐξ ἄκρου — —

Gesnero Interprete.

Progeniemq; Phanes aliam suscepit acerbam,
Ex utero Sacro, specie terrente draconis.
Crinis erat capiti, faciesq; decora superne:
Vipereum corpus reliqvum, visuqve tremendum.

Hunc autem παχὺν ὄγκον nostrum, Pigramqve hanc Tellurem; ab illa demum Cœlesti & Νοερᾶ Terra prognatam fuisse; *Orpheus* docuit eo Versu, qvem legas apud

PROCLVM

Lib. I. in Timæum Platonis.

Ἡ δὲ πάλιν Γαῖάν τε καὶ Οὐρανὸν εὐρὺν ἔτικτε.

Hæc autem rursus aliam Terram & latum Cœlum peperit.

Cœlum autem ita, tanqvam prior qvædam Caussa Cœli: nam, Eodem Libro, huic Elementari Terræ, partus Cœli stellati adscribitur ab *Orpheo*, apud

STOBÆVM
in Eclogis Physicis.

Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο Ἶσον ἑαυτῇ
Οὐρανὸν ἀστερόενθ', ἵνα μιν περὶ πάντα καλύπτοι,
Ὄς ῥ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί.

At Tellus primum partu sibi portulit æqvum
Cælum stellatum, qvod eam tegat undiq; sursum
Qvod sedes sit firma Deis cælestibus usqve.

Ex his, porro, *Cælo* Νοερῷ, & *Terra* Νοερᾷ, Omnem reliqvam Deorum Propaginem deducit & derivat *Orpheus*. Et qvidem, præter Terræ & Cœli, ἀΐδητῶν, Γενέσεως; alios deinceps *Partus Terræ* Νοερᾶς recenset, his verbis, apud

ATHENAGORAM. & PROCLVM
Libro V. in Timæum Platonis.

Ἑπτὰ μὲν εὐειδεῖς κούρας, ἑλικώπιδας, ἁγνὰς,
Ἑπτὰ δὲ παῖδας ἄνακτας, ἐγείνατο λαχνήεντας·
Θυγατέρας μὲν τίκτε, Θέμιν, καὶ εὔφρονα Τηθὺν,
Μνημοσύνην τε βαθυπλόκαμον, Θείαν τε μάκαιραν
Ἠδὲ Διώνην τίκτεν, ἀριπρεπὲς εἶδος ἔχουσαν.
Φοίβην τε, Ῥείην τε, Διὸς γενέτειραν ἄνακτος,
Κούρους δ' οὐρανίωνας ἐγείνατο πότνια Γαῖα,
Οὓς δὴ καὶ Τιτῆνας ἐπίκλησιν καλέουσιν·
Οὕνεκα τισάσθην μέγαν Οὐρανὸν ἀστερόεντα·
Κοῖόν τε Κροῖόν τε μέγαν, Φόρκυν τε κρατερὸν,
Καὶ Κρόνον, Ὠκεανόν θ' Ὑπερίονα τ' Ἰαπετόν τε.

Septem qvidem formosas puellas, volubilibus oculis insignes, puras,
Septemq; Filios Reges peperit Juvenes:
Filias qvidem, Themin, & prudentem Tethyn,
Mnemosynenq; cincinnatam, Theamq; beatam.
Dionem qvoq; peperit, insigni forma præditam,
Phœbenq;, & Rheam, Jovis Regis Matrem.
Filios verò calidas genuit incluta Terra,
Qvos etiam Titanas cognomine vocant.

Qvod

Qvod ulti sunt Cœlum magnum stellatum:
Cæum, Cræumq; magnum, robustumq; Phorcyn,
Et Saturnum, & Oceanum, Hyperionemq; & Japetum.

Tum insuper, alios Deos Deasqve, ejusdem *Terræ* progeniem, in adducto supra Loco, refert *Athenagoras*: Οὐρανὸς δὲ, inqvit: Γῇ μιχθεὶς, γεννᾷ θήλειας μὲν· Κλωθὼ, Λάχεσιν, Ἄτροπον· Ἄνδρας δὲ ἑκατόγχειρας· Κόττον, Γύγην, Βριάρεων. Καὶ Κύκλωπας· Βρόντην, καὶ Στερόπην, καὶ Ἄργον· Οὓς καὶ δήσας, κατεταρτάρωσεν· ἐκπεσεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ παίδων τῆς ἀρχῆς μαθών· Διὸ καὶ ὀργισθεῖσα ἡ Γῆ, τοὺς Τιτᾶνας ἐγέννησε. Qvin & *Æglen, Hesperethusam*, & *Erithyiam*, Deas, Terram, Matrem agnoscere; ex *Orpheo*, docet *Proclus*. Lib. IV. in Timæum Platonis: Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκείνη, (Γῆ,) πρὸ τῶν ἄλλων, Αἴγλην τε καὶ τὴν Ἑσπερέθουσαν, καὶ τὴν Ἐριθυιαν ἀπογέννησε. Qvo Loco, & *Diei* & *Noctis* Matrem, eandem Terram asserit & probat.

Hunc, Cœlum, excipit *SATVRNVS* apud *Orpheum*. Qvem itidem varium describit *Proclus*. Lib. IV. in Timæum: cui adjungebat, *RHEAM*, πάσης τῆς Κρονίας δυνάμεως κόλπον. Qvem Saturnum, cur Theologi, in Theogoniis suis, Primum Deorum communiter fecerint, & τὸ Πρῶτον appellaverint; docet *Proclus*. Lib. II. in Timæum: Οἱ δέ γε θεολόγοι, inqviens, ἵνα αἱ γενέσεις αὐτοῖς κατὰ λόγον πλάττωνται τῶν Θεῶν, Κρόνον, τὸ πρῶτον, ἐπωνόμασαν, ὡς δέοντος, ὅπου γένεσίς ἐστιν, ἐκεῖ προηγεῖσθαι χρόνον, καθ᾽ ὃν, ἡ γένεσις, καὶ δι᾽ ὄν. De hoc *Saturno*, ex *Orphei Theogonia*,

LACTANTIVS.

Libro. I. de Falsa Religione.

Πρώτιστος μὲν ἄνασσεν ἐπιχθονίων Κρόνος ἀνδρῶν
Ἐκ δὲ Κρόνου γένετ᾽ αὐτὸς ἄναξ μέγας εὐρυόπα Ζεύς.

Primus qvidem imperium in homines exercuit Saturnus:
E Saturno autem Jupiter omnipotens natus est, Rex item
magnus.

Sed & *Amoris*, eundem Deum, Parentem agnoſcit *Orpheus*, apud

SCHOLIASTEN APOLLONII.
ad Lib. III.

Αὐτὰρ Ἔρωτα Κρόνος, καὶ Πνεύματα πάντ' ἐτέκνωσε.

At Saturnus Amorem, & omnes Spiritus genuit.

Inſuper, & *Veſtæ*, & *Junonis* & *Naturæ* qvoqve Patrem, Saturnum, Celebraſſe *Orpheum*, docet *Proclus*, Lib. III. in Timæum.

Hujus Frater, OCEANVS; TETHYN, πρεσβυτάτην θεῶν, & πρόγονον dictam, ſociam habet; De qvibus binis Numinibus, eorumqve varia poteſtate, per totum Vniverſum, lectu digniſſima ſunt, qvæ docet *Proclus*, Lib. V. in Timæum Platonis. Et de qvibus Fragmentum ex *Theogonia Orphei* ſervavit nobis

PLATO,
in Cratylo:

Ὠκεανὸς πρῶτος καλλίρροος ἦρξε γάμοιο
Ὅς ῥα κασιγνήτην ὁμομήτορα Τηθὺν ὄπυιεν.

Oceanus primus pulchrifluum inchoavit conjugium:
Qvi cum Tethy, germana ſua, ſe commiſcuit.

ATHE-

ATHENAGORAS.
Loco citato.

Ὠκεανὸς, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.
Oceanus, qvi Dis cunctis generatio factus.

Qvod, qva ratione dictum sit, & ut intelligendum; exponit *Proclus*, Libro citato. *Mnemosyne* superest, ex *Rhea* filiabus, qvam *Matrem Musarum* agnovisse *Orpheum*, evincere conatur ex Fragmento supra, Capite περὶ Κρατήρων adducto, *Johannes Diaconus*, in Allegoriis Hesiodi.

JVPITER, Summus Deorum, Saturni Filius, seqvitur. De qvo, qvantum ad præsens negocium attinet, constat; ex *Orphei* Sententia, eum *Palladem* e Cerebro, *Dionysum* vero e Femore suo procreasse. Illam qvidem, *Orphei* verbis:

Ὅπλοις λαμπομένην, χάλκειον ἄνθος ἰδέσθαι.
Armis splendentem, æreo flore similem.

Hic autem, secundum *Orpheum*, citante

PROCLO
Libro I. in Timæum.

— — Γλυκερόν τε τέκος Διὸς ἐξεκαλεῖτο.
Charus Jovis Filius vocatus est.

Præter has, & alias, sine dubio, Proles, qvas Jovi *Orpheus* assignaverat; Εἱμαρμένην qvoqve eum ἐκ τῆς Ἀνάγκης genuisse, ex *Eodem*, docet *Proclus*, Lib. V. in Timæum: Καὶ γὰρ ὁ Ζεὺς, ὡς ὁ Ὀρφεύς φησι, τρέφεται μὲν ἀπὸ Ἀδραστείας σύνεσι δὲ τῇ Ἀνάγκῃ γεννᾷ δὲ τὴν Εἱμαρμένην. Et exponit Fabulam: ὥσπερ ἡ Ἀδρά-

στεια

στια τῶν θείων ἦν περιεκτικὴ δεσμῶν, καὶ τῶν παντοίων νόμων συναγωγός; οὕτω δὴ καὶ ἡ Εἱμαρμένη, πάντων ἐστὶ περιεκτικὴ τῶν ἐγκοσμίων νόμων. οὓς καὶ νῦν ὁ Δημιουργὸς ἐγγράφει ταῖς ψυχαῖς, ἵνα καὶ αὐτὰς ἄγωσι μετὰ τῶν ὅλων, καὶ ἀφορίζωσι τὸ πρέπον ἑαυταῖς, κατὰ τὰς διαφόρους αἱρέσεις τῶν βίων.

Et huc usqve qvidem, Primos & Principies Deorum Orphicorum, qvos ille Βασιλεῖς τῶν θεῶν prædicaverat; e Ruinis qvasi, aliqvo modo, eruimus, suscitavimus. De qvibus, temperare mihi non possum, qvin insignem Locum *Procli*, Libro V. in Timæum Platonis, e Codice Augustano, antiqva & eleganti Manu exarato, in Lectoris benevoli & studiosi, profecto, gratiam proferam: utpote in qvo, Ingens Momentum Theologiæ Paganæ, reconditum est: qvod ii, qvi excusas Editiones hujus Scripti possident, prolixius, & forte clarius expositum ibi invenient, ac ego; qvi non sine gravi indignatione, hoc solo in loco, qvod meum est infortunium, mutilum & lacunosum, excellentissimum alioqvi & integerrimum laudatum Codicem, expertus sum. Hæc autem sunt, qvæ ibi notanda reperi: Ῥητέον δ' οὖν τοῦτον τὸν τρόπον ὅτι Πυθαγόρειος ὢν ὁ Τίμαιος, ἕπεται ταῖς Πυθαγορείων ἀρχαῖς. Αὗται δέ εἰσιν αἱ Ὀρφικαὶ παραδόσεις. Ἃ γὰρ Ὀρφεὺς δι' ἀποῤῥήτων λόγων μυστικῶν παραδέδωκε, ταῦτα Πυθαγόρας ἐξέμαθεν, ὀργιστὶς ἐν Λεβήθροις τοῖς θρακίοις, Ἀγλαοφάμῳ πλεαθεῖ μεταδόντος. Ἣν περὶ Θεῶν Ὀρφεὺς σοφίαν, παρὰ Καλλιόπης τῆς μητρὸς ἐπινύσθη. Ταῦτα γάρ φησιν ὁ Πυθαγόρας ἐν τῷ Ἱερῷ λόγῳ. Τίνες οὖν αἱ Ὀρφικαὶ παραδόσεις, ἐπειδήπερ εἰς ταύτας ἀναφέρειν οἰόμεθα χρῆναι τὴν τοῦ Τιμαίου περὶ θεῶν διδασκαλίαν. Θεῶν Βασιλέας παραδέδωκεν Ὀρφεὺς κατὰ τὸν τέλειον ἀριθμὸν, τῶν ὅλων προεστηκότας. Φάνητα, Νύκτα, Οὐρανὸν, Κρόνον, Δία, Διόνυσον. Πρῶτος γὰρ ὁ Φάνης κατασκευάζει σκῆπτρον, καὶ πρῶτος βασιλεὺς, περικλυτὸς Ἠρικεπαῖος. Δευτέρα δὲ ἡ Νὺξ, δεξαμένη παρὰ τοῦ πατρός. Τρίτος δὲ Οὐρανὸς, παρὰ τῆς Νυκτός. Καὶ Τέταρτος, ὁ Κρόνος, βιασάμενος, ὥς φασι, τὸν πατέρα. Καὶ Πέμπτος ὁ Ζεὺς, κρατήσας τοῦ πατρός. καὶ μετὰ τούτων Ἕκτος, ὁ Διόνυσος. Οὗτοι δὴ

δὴ πάντες οἱ βασιλεῖς ἄνωθεν ἀπὸ τ̃ νοητῶν καὶ νοερῶν δεξάμενοι Θεῶν, χωρῦσι διὰ τ̃ μέσων τάξεων, καὶ ἐς τὸν κόσμον, ἵνα καὶ τὰ τῇδε κοσμήσωσι. Φάνης γὰρ, ὐ μόνον ἐστὶν ἐν τοῖς νοητοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς νοεροῖς, ἐν τῇ δημιεργικῇ τάξει, καὶ ἐν τοῖς ὑπερκοσμίοις. Καὶ ἐν τοῖς ἐγκοσμίοις. Καὶ Νὺξ, καὶ Οὐρανὸς ὁμοίως. Αἱ γὰρ ἰδιότητες αὐτῶν, διὰ πάντων χωρῦσι τ̃ μέσων. Αὐτὸς δὲ ὁ μέγιστος Κρόνος, οὐχὶ καὶ πρὸ τῦ Διὸς τέτακται, καὶ μετὰ τὴν Δῖιον βασιλείαν, μετὰ τ̃ ἄλλων Τιτάνων, τὴν Διονυσιακὴν μερίζων δημιεργίαν; Καὶ ἄλλως μὲν ἐν τῷ ὐρανῷ, ἄλλως δὲ ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην, καὶ ἐν μὲν τῇ ἀπλανεῖ ἄλλως, ἐν δὲ ταῖς πλανομέναις ἄλλως. Καὶ Ζεὺς ὁμοίως, καὶ Διόνυσος. Ταῦτα μὲν ὖν καὶ διαῤῥήδην εἴρηται τοῖς παλαιοῖς. Huic Loco, ſi adjungas alium, ex eodem Libro depromtum; in qvo ἡγεμόνας τ̃ ὑπὸ σελήνην Deos exponit, ſingulisqve ſuam Virtutem, propriam, aut, ſi mavis, officium deſignat; majorem Lucem circa πολυθεότητα Gentilium, invenies. Eſt autem iſte: ὁ μὲν γὰρ Οὐρανὸς, περατοῖ πᾶσαν τὴν γένεσιν· ἡ δὲ Γῆ, δυναμοῖ· κινεῖ δὲ Ὠκεανὸς· ἑδράζει δὲ ἡ Τηθὺς, ἕκαστον ἐπὶ τῆς ἰδίας κινήσεως, τῆς νοερᾶς, τὰ νοερὰ· τῆς ψυχικῆς, τὰ μέσα· τῆς φυσικῆς, τὰ σωματικὰ· τῦ ὠκεανῦ πάντα κινῦντος ἀθρόως. Διαιρεῖ δὲ νοερῶς μόνον ὁ Κρόνος· Ζωογονεῖ δὲ ἡ Ῥέα. Λόγοις δὲ σπερματικοῖς ὁ Φόρκυς διακοσμεῖ· Φανερὰ δὲ ἐξ ἀφανῶν, ὁ Ζεὺς ἀποτελεῖ· ἐξελίττει δὲ ἡ Ἥρα, κατὰ παντοίας τῶν ἐμφανῶν μεταβολάς. Καὶ ὕτω δὴ διὰ τῆς ἐννεάδος ταύτης ὁ πᾶς ὑπὸ Σελήνην κόσμος συμπληρῦται καὶ ὑποτέτακται δεόντως. &c. Sed hæc de his. Nunc porro, qvæ de reliqva Deorum turba *Orpheus* in *Theogonia* ſua conſignaverat; cum pleraqve hodie deſiderentur; ea hic ſubjicere animus eſt, qvæ noſtra induſtria hic illic obſervavit.

SCHOLIASTES APOLLONII.
ad Lib. III.

Καὶ τότε δὴ Ἑκάτην Δηὼ τέκεν εὐπατέρειαν.

Tunc qvidem Hecaten nobilem, peperit Ceres.

PROCLVS.

Lib. II. in Timæum.

Διὰ δὴ ταῦτα καὶ ὁ θεολόγος, τῷ Ἡφαίστῳ τὴν Ἀφροδίτην συζεύξας, ὄντως αὐτὸν χαλκεύειν εἴρηκε τὸ πᾶν· καὶ αὖ ἐξ ἡφαίστου καὶ Ἀγλαΐας, Εὔκλειαν, καὶ Εὐθένειαν ἀποκαλεῖ, καὶ Εὐφήμην, καὶ Φιλοφροσύνην.

CLEMENS ALEXANDRINVS

Lib. VI. Stromat.

Κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα, καδδέ μιν ὕπνος
Ἥρει πανδαμάτωρ.

Atqve is obliqvus craſſa cervice jacebat,
Vt qvem cuncta domans jam ſomnus ceperat.

LACTANTIVS,

Libro I. de Falſa Religione.

Πρωτόγονος Φαέθων, περιμηκέος ἠέρος υἱός.
Primogenitus Phaëthon, immenſi Aëris filius.

PLATO, in Philebo, & PLVTARCHVS,

Libello de EI, *Templo Delphico inſcripto :.*

Ἕκτῃ δ' ἐν γενεᾷ καταπαύσατε κόσμον ἀοιδῆς.
In ſexta vero Generatione, Cantilenæ ornatum finite.

Ad ΚΟΣΜΟΥ ΚΤΙΣΙΝ

PROCLVS.

Lib. I. in Timæum Platonis.

— — Διώρισε δ' ἀνθρώποισι
Χωρὶς ἀπ' ἀθανάτων ναίειν ἕδος, ἧ μέσος ἄξων Ἠελίου

Ἠελίε τρέπεται τινεύμενος, ὅυτέ τι λίην
Ψυχρὸς ὑπὲρ κεφαλῆς, ὄυτ' ἔμπυρος, ἀλλὰ μεσηγύς.

Disterminavit autem Hominibus
Seorsim ab Immortalibus Sedem habitare, ubi medius Axis
Solis vertitur extensus, neqve nimis
Frigidus super Caput, neqve nimis fervidus, sed temperatus.

CLEMENS ALEXANDRINVS.
Strom. VI.

Ἐστὶν ὕδωρ ψυχῆ, θάνατος δ' ὑδάτεσσιν ἀμοιβή.
Ἐκ δ' ὕδατος γαίη, τὸ δὲ ἐκ γαίης πάλιν ὕδωρ
Ἐκ τοῦ δὲ ψυχὴ, ὅλον αἰθέρα ἀλλάσσουσα.

Lympha anima est, sed mors est commutatio lymphis,
Ex Lympha tellus, lympha ex tellure creatur.
Ex illa autem anima est integrum qva aëra mutat.

Ad ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΛΑΣΤΟΥΡΓΙΑΝ,
CLEMENS ALEXANDR.
Strom. V.

Θαλλῶν δ' ὅσσαι βροτοῖσιν ἐπὶ χθονὸς ἔργα μέμηλεν
Οὐδὲν ἔχει μίαν αἶσαν ἐπὶ φρεσὶν ἀλλὰ κυκλεῖται
Πάντα πέριξ· στῆναι δὲ καθ' ἓν μέρος οὐ θέμις ἐστὶν
Ἀλλ' ἔχει, ὡς ἤρξαντο, δρόμου μέρος ἶσον ἕκαστος.

Ramorum ast qveis sunt hominum terrestria curæ,
Non uno stant Fata loco in mente, omnia circum
Volvuntur, nec fas una est consistere parte,
Sed qvam cœperunt cursus partem, omnia servant.

IDEM. *Libro citato.*

Ἀλλ' ἄρα δαίμονές εἰσιν ἐπ' ἀνδράσιν ἄλλοτε ἄλλοι·
Οἱ μὲν ἐπερχομένου κακὸν ἀνέρος ἐκλύσασθαι.

Dæmonibus non una viris natura nocendi est:
Sunt etenim, longe venientia qvi mala pellunt.

TIMOTHEVS CHRONOGRAPHVS, *Fragmento citato.*

Θῆρες τ' οἰωνοί τε, βροτῶν τ' ἀλιτώσια φῦλα,
Ἄχθεα γῆς, εἴδωλα τετυγμένα, μή τε τι ἐσθλὸν
Εἰδότες, ὅτε κακοῖο προσερχομένοιο νοῆσαι
Φράδμονες, ὅτ' ἐπιὸν μάλ' ἀποστρέψαι κακότητος,
Οὔτ' ἀγαθοῦ παρεόντος ἐπιστρέψαι τι καὶ ἔρξαι
Ἴδριες, ἀλλὰ μάτην ἀδαήμονες, ἀπρονόητοι.

Feræ & Aves, Hominumq; peccaminosa turba,
Pondera Terræ, Simulacra fabrefacta, nec qvicqvam boni
Scientes, neq; malum approperans intelligentes
Nec cati imminentem avertere pestem,
Nec qvidquam præsentis etiam boni advertere aut facere
Periti, sed frustra imperiti, improvidi.

ARISTOTELES, *Libro I. Oecon.*

— — Ἱερὴ αἰδὼς
Αὐτῷ, καὶ πλοῦτος μεγαλόφρονος υἱὸς ὀπηδεῖ.

Sancta

Sancta Verecundia
Illum, & Plutus magnanimi viri filius, comitatur.

CLEMENS ALEXANDRINVS.
Strom. VI.

Ὡς ὐ κύντερον ἦν καὶ ῥίγιον ἄλλο γυναικός.
Deterius pejusq; aliud qvam Fœmina, nil est.

PLVTARCHVS.
Symposiac. VIII.

- - Ζῶεν δ' ἴσον ακροκόμοισι
Φοινίκων ἔρνεσι.

Vitam agebant germinibus similem palmarum
Alte comantium.

PLATO,
Lib. II. de Legibus.

Τῆς τέρψιος ὥραν ἔλαχεν.
Delectationis occasionem arripiebant.

SEXTVS PHILOSOPHVS,

Ἦν χρόνος, ἡνίκα φῶτες ἀπ' ἀλλήλων βίον εἶχον
Σαρκοδακῆ, κρείττων δὲ τὸν ἥττονα φῶτα δαΐζε.

Erat tempus, cum homines separatam ab invicem vitam agebant
Funestam, robustior autem infirmiorem virum occiderat.

JOHANN. STOBÆVS.
Serm. LXXVII.

Ζεὺς δ' ἐνορᾷ γονέων ὁπόσοι τίεσι θέμιςας,
Ἠδ' ὅσοι οὐκ ἀλέγεσιν ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες.
Καὶ τοῖς μὲν, πρόφρων τι, καὶ ἤπιος ἐσθλὰ δίδωσι.
Τῆς δὲ, κακὰ φρονέων νεμεσίζεται εὐμενίδεσσιν·
Δειναὶ γὰρ κατὰ γαῖαν Ἐριννύες εἰσὶ τοκήων.

Jupiter inspicit illos qvi colunt jura parentum
Et qvi negligunt præ animi impudentia.
Ac illis qvidem benignus & mitis, bona largitur:
His vero infensus, indignatur per Furias.
Sunt enim vehementes in Terra Parentum Furiæ.

IDEM.

Εὐσεβέων γὰρ ἀεὶ τὸ πλέος γλυκερόπερόν ἐςι.

Piorum enim finis semper dulcior est.

ΩΟΘΥ-

ΩΟΘΥΤΙΚΑ.

ἤ

ΩΟΣΚΟΠΙΚΑ.

IMpiam de Mundi Æternitate Opinionem, ſero admodum nonnullorum Philoſophorum Animis irrepſiſſe; conſtans Virorrum Doctorum Obſervatio jam dudum docuit. Et fortaſſis *Ocellus* ille *Lucanus*, Pythagoræ Auditor & Diſcipulus, Primus omnium, perennem, de Creato Mundo, Doctrinam, oppugnare auſus eſt: Qvi, an Ariſtotelem in omnibus ita ὁμόψηφον habuerit; aliis dijudicandum relinqvo. Hoc nemo unqvam negare audebit, Primos illos & Antiqviſſimos Mortales, qvi Sapientiæ Studia Terris invexere, Vnanimi Conſenſu, Ortum Mundi & Initium, agnoviſſe & docuiſſe: cum tot Κοσμογονίαι, & Θεογονίαι, Antiqviſſimorum, *Lini, Muſæi, Orphei, Heſiodi*, & aliorum: Secutæ deinceps apertæ, *Thaletis Mileſii, Pherecydis, Epimenidis, Ariſteæ, Eugamnonis, Abaridis, Antimachi &c.* Doctrinæ, ubivis in Scriptis Veterum decantatiſſimæ, omne omnino Dubium ab hac Veritate ſemoveant. Qvam Sapienti vero, & amœno Ingeniorum Luſu, Vnicum hoc, & abſolutiſſimæ Pulchritudinis, Divinæ Omnipotentiæ Τεκμήριον, exceperint ſinguli; & ex informi Chao produxerint: Iſtud qvidem nemo, Doctæ Amœnitatis idoneus Æſtimator, ſine ſumma animi Voluptate legere aut cognoſcere poteſt. Vt ſinguli in diverſa abire, ſinguli alium Auctorem, alium Ordinem, alium Emergendi Modum, agnoſcere videantur: Mox, in Vnum omnes conſpirare, Eundem Auctorem, Ordinem, Emergendi Modum, & in univerſum, Omnia Eadem docere, admirari, decantare deprehendantur: Et, qvod mireris, Revelatæ Divinitus Veritati adeo conſona, adeo propinqva; Vtinde

omnia

omnia qvidem hausisse, sed ea non sine Grato Munere, ex proprii nempè Ingenii Flosculis contexto Serto, redimita, ad Posteros ita dimittere voluisse, videri possint. Diceres Eos, hoc Cœlum & hanc Terram, binas a Divina Sapientia Aras sibi ædificatas credidisse; ad qvas omnibus Ingenii Nervis intensis, Conditoris Sapientiam, in Opere ipso, admirarentur, decantarent & celebrarent: simulq; proprii ingenii κόσμον, omnemqve ejus Varietatem, ibidem potissimum conferrent & exponerent. Singulas Singulorum Ὑποθέσεις exponere, non nostri est Instituti. Multo minus, Omnium inter se, & imprimis cum Mosaicis Traditionibus, Concordiam & Consensum ostendere, præsentis Tractationis angustia permittit. Fecerunt hoc ante me, summi & exqvisitissimi judicii Viri, *Augustinus Steuchus Eugubinus*, in Cosmopœia, & Commentariis de Perenni Philosophia: *Franciscus Patricius*: Et nuper, Ingeniosissimus Anglus, *Thomas Burnetius*. Qvæ *Orpheus* tradiderit περὶ Κοσμογονίας, e proximo retro Capite, & aliis, prioribus; cognosci possunt. In qvibus, vel Præcipuum est; qvod hoc totum, qvantum qvantum est, Vniversum, ex *Ovo* produxerit: Non sane aliter, qvam Poëtico qvodam & Symbolico Figmento. Vnde ipsum postea *Ovum*, ab omni Antiqvitate, pro Symbolo Mundi habitum, nihil docuisse aliud, certum est, qvam Summum illud, & intensissimæ etiam Humanæ Rationi, admirandum, NASCENTIS MVNDI MYSTERIVM. Qvod, qva Arte, qva mira & recondita Ingenii Felicitate, *Orpheus* hic, hac sua arcana Doctrina, Symbolice ita, adumbraverit simul, & Sapientioribus detexerit: Itemqve, qvam apte hæc, qvam mirabiliter cum Mosaicis, Divinis Revelationibus, consentiant; operæ precium esset, hoc loco exseqvi. Nisi, supra laudati, *Steuchus*, & *Patricius*, & post hos, admirandi Ingenii & amœnissimi Judicii *Th. Burnetius;* qvicqvid hujus dudum a me meditatum, designari heic potuisset; Immortalitate dignissimis suis Lucubrationibus, jam ante occupassent. Qvod igitur solum mihi relictum

relictum est: cum & laudatorum Virorum, & Veritatis ipsius unanimi Consensu, *Ovum* hoc Symbolicum, ab Ægyptiis, Phœnicibus, Persis, Græcis, qvin Indis etiam; & qvibus non cultioribus primitus Gentibus? creditum fuerit, non Figuram modo Mundi; sed etiam Formam Internam, & Modum Originis, complecti: Qvæ de *Orphico* hoc *Ovo*, Antiqvorum exstant, aut mihi saltem innotuere, Mentiones & Interpretamenta simul; ea huc conferre, aut saltem indicare, consultum duxi. Et primo qvidem, *Externam Figuram Mundi*, Symbolicum hoc Ovum respicere, *Achilles Tatius*, Isagog. in Arati Phænomena c. VI. docuit: σχῆμα, inqviens, δὲ Κόσμου οἱ μὲν Κωνοειδὲς εἶπον, οἱ δὲ Σφαιροειδὲς, οἱ δὲ Ὠοειδὲς· ἧς δόξης ἔχονται οἱ τὰ Ὀρφικὰ μυστήρια τελοῦντες. Cujus Sententiæ, præter memoratos Ægyptios, Phœnices, Persas, Indos, *Empedoclem* qvoqve, Patronum agnoscit, laudatus *Burnetius*: docentem, apud *Stobæum*: τῷ ᾠῷ παραπλησίως τὸν κόσμον κεῖσθαι. Notante etiam *Plutarcho*, Lib. II. de Placitis Philosophorum: οἱ Στωϊκοὶ σφαιροειδῆ τὸν κόσμον, ἄλλοι δὲ κωνοειδῆ, οἱ δὲ ᾠοειδῆ. De *Forma Interna* & *Modo* simul *Originis Mundanæ*, Interpretatur *Firmus*, *apud Plutarchum*, Lib. II. Sympos. προβλ. γ. Διὸ καὶ τῇ φύσει τὸ πρῶτον εἰκός ἐστιν ἀτρέμας κινούσῃ τὴν ὕλην ἀργοτέραν ὑπακούειν, τύπους ἀμόρφους καὶ ἀορίστους ἐκφέρουσαν, ὥσπερ τὰ ᾠὰ, ὕστερον ἐνδημιουργεῖσθαι τὸ ζῶον. i. e. *Itaq; etiam probabile est, cum natura initio sensim moveret materiam, hanc segnius obtemperantem, informia indefinitaqve produxisse rudimenta, cujusmodi est Ovum; deinde his conformatis & effictis, animal esse absolutum.* Qvin, de *Partibus*, sive *Elementis constituentibus Mundum*, exponit *Varro*, *apud Probum Grammaticum*, ad Eclog. VI. Virgil. qvo loco, *Probus*: *Qvatuor*, inqvit, *Elementorum facta descriptio, ad quam imaginem Varro, Mundo Ovum comparavit in Logistorico, qui inscribitur Tubero, sive de Origine Humana, sic dicens: Cœlum est Testa, item Vitellum, Terra: inter illa duo, Humor, quasi in sinum clusus äeri, in quo Calor.* Ad qvem

P modum

modum qvoqve, Idem Ovum resolvit *Achilles Tatius*, citante Burnetio. Vnde, Ovum, Præcipuum Symbolum in Sacris Bacchi (qvæ eandem Mundi Originem, Vitam, totamqve adeo Constitutionem docuisse, alibi prolixius disputavimus) adhibitum fuisse, constans Veterum Testimonium confirmat. Idem *Firmus*, apud *Plutarchum*, Loco citato. Τὸ δὲ ἐπὶ τούτοις, Ἀείσω ξυνετοῖσι τὸν Ὀρφικὸν καὶ Ἱερὸν λόγον, ὃς οὐκ ὄρνιθος μόνον, τὸ Ὠὸν ἀποφαίνει πρεσβύτερον, ἀλλὰ καὶ συλλαβὼν ἅπασαν αὐτῷ τὴν ἁπάντων ὁμοῦ πρεσβυγένειαν ἀνατίθησι· καὶ τ' ἄλλα μὲν εὔστομα κείσθω, καθ' Ἡρόδοτον, ἔστι γὰρ μυστικώτερα. i.e. *Supra hæc jam, Cantabo gnaris Orphicam & Sacram Orationem, quæ non Gallina modo antiqvius Ovum facit, sed ei omnium in universum Rerum Principem Ortum adscribit. Ac de reliqvis qvidem, qvæ plus habent Mysterii, favebo lingva, ut cum Herodoto loqvar.* Et post alia: Ὅθεν οὐκ ἀπὸ τρόπου τοῖς περὶ τὸν Διόνυσον ὀργιασμοῖς, ὡς μίμημα, τοῦ τὰ πάντα γεννῶντος καὶ περιέχοντος, ἐν ἑαυτῷ συγκαθωσίωται. i.e. *Ideo haud abs re Ovum in Orgiis Bacchicis consecratum est, ut Exemplum omnia gignentis & in se continentis. Macrobius*, Saturn. VII. c. 16. *Consule Initiatos, Sacris Liberi Patris, in qvibus, hac Veneratione Ovum colitur, ut ex forma tereti ac pene sphærali, atq; undiq; versum clausa & includente* (forte melius, ut noster Codex præfert, *induente*) *intra se Vitam, Mundi Simulachrum vocetur.* Inde etiam constare Caussam, docet idem *Plutarchus*, Loco citato: Cur *Orphici* & *Pythagorici*, Ova, in esu, abominati fuerint, ut Cor & Cerebrum: Nempe, qvod credebant, ἀρχὴν γενέσεως esse Ovum. Et qvidem de Interna Mundi Forma, & Nascentis Origine; adducta Auctorum loca, & in iis contentæ Rationes, ad explicandam Orphei, circa Symbolicum hoc Ovum, Mentem, sufficere possint: *Externam Figuram*, cur, aut unde Ovalem fecerit, cum Rationes in Testimoniis desint; & illas Eccentricitates & ἐλλείψεις, in Obcursu Planetarum circa nostram Tellurem, illis Primus Temporibus, forte non tam

exacte

exacte observatas & cognitas fuisse; unde Orpheus in hanc, de Ovali Figura Mundi Opinionem, deduci potuerit; credere qvis possit: Hic ex intimis Philosophiæ Orphicæ penetralibus educere, non inconsultum, credo, erit. Qvod, ut commodius fiat; in Memoriam revocandum erit, qvod supra docuimus: Omnem Mentem, omnemqve Animam, qvin Ipsum Illud, qvod supra omne Ens est, τ' Ἀγαθὸν, Orpheum concepisse & designasse, *Figura Tereti*, sive *Circulari*, tanqvam Perfectissima, & sola Divina. Illud igitur Ἀγαθὸν (qvod Idem cum Mundo nihil qviqvam commercii habere, & supra Mundum collocatum esse credidit) superabundante majestatis fœcunditate, de se Mentem creavit δημιουργὸν· cui omnem Mundi Productionem, & producti, Providentiam commisit. Cui Menti in se, & sua Substantia, itidem tribuenda est *Figura Circularis*. Sed, qvod in Descensu, aut Delapsu Mentium Humanarum, e Via Lactea, in Materiam, sive Corpus suum, docuit: eas a pristina sua Forma Tereti, in Conum, defluendo, deduci: sicut a Puncto nascitur Linea, & in longum ex individuo procedit; ibiqve a puncto, suo, qvod est Monas, venit in Dyadem, qvæ prima protractio est: Idem etiam huic Menti Δημιουργῷ, aut potius Animæ Mundanæ, ab hac Mente rursus productæ, in prima illa Creatione accidere oportuit: Vt, dum sese in Materiale Chaos detendit & demisit, aut (si de Anima Mundana loqvi velis) Materiæ sese inseruit: a pristina sua Forma Tereti, itidem in Formam Coni aut Ovi desinere, atqve ita Mundum Κωνοειδῆ aut, Ὠοειδῆ, producere, necessum habuerit. Qvod ex Figura appicta, clarius apparebit. Sit igitur Circulus A. Summum illud, extra Mundum, & supra omne Ens Constitutum Ἀγαθὸν. Circulus B. Mens illa Δημιουργὸς, Mundi Productrix & Creatrix: Ex se rursum producens, Animam Mundi. C. Qvæ sese detenden-

do & demittendo versus Materiam, eamqve in se complectendo, & simul animando, necessario Figuram κωνοειδῆ aut potius ὠοειδῆ, induere oportet. Qvod autem non æqvaliter ita sese demittat, aut Cylindri potius formam, fundo plano, induat, (qvod tamen a nonnullis creditum olim fuisse, jam diximus) Ideo fit: qvod Anima, utut etiam in Corpora immersa qvasi, & materia obruta sit; Essentiam tamen suam, i. e. Figuram Circularem, ideo non amittit: sed tantummodo, se ipsam qvasi extendit, ut Materiam attingere & amplecti possit. Et, cum Sursum versus nihil extra se inveniat, qvam Summum istud & Beatissimum Ἀγαθὸν: Ex illa Parte, manet in sua Latitudine, & sese Patri conformat. Infra se autem, dum Materiam complecti studet; qvæ in superiore parte, qva Mentem illam aut Animam respicit, purior est, & ob id amplior qvasi concipienda: paulatim vero, versus inferiora, turbidior & angustior, & *Nihilo* propius accedens, paulatim qvasi decrescit & evanescit: Anima interim in Circuli sui, naturalem formam, omnibus viribus nititur: alia profecto, qvam obtusi Ovi Forma Mundi, emergere nullo modo potuit. Qvæ autem hic, de mutuo inter se Respectu, τοῦ Ἀγαθοῦ, Mentis, Animæ & Materiæ, attigimus; ex *Macrobii* Verbis, Lib. I. in Somn. Scipionis; qvanqvam ad aliam Demonstrationem ibi adhibitis; forte clarius patebunt: aut saltem ex his, aliqvid lucis iis affundi poterit. Deus, inqvit, qvi prima Caussa est & vocatur: unus omnium, qvæqve sunt, qvæqve videntur esse, Princeps & Origo est. Hic, superabundanti majestatis fœcunditate, de se Mentem creavit. Hæc Mens, qvæ Νοῦς vocatur. *Qva Patrem respicit, plenam similitudinem servat Auctoris:* Animam vero de se creat, *posteriora respiciens* (*jam sese demittens*) Rursus Anima *partem, qvam intuetur* (*nempe Mentis, vel teretem, vel jam paululum oblongiorem*) induitur, ac paulatim, *regrediente respectu in fabricam corporum*, (*aut Materiam*) in corpora ipsa degenerat.

Inde

Inde jam, porro, facilis Conjectura: Qvod Argumentum præcipuum fuerit τ̃ Ὠοθυτικῶν, ἢ Ὠοσκοπικῶν, Carminum, Heroico Genere conſcriptorum, qvæ olim, Teſte *Suida*, *Orpheo Lebethrio* adſcribebantur. Nempe, cum ex hactenus adductis conſtet, Orpheum & ejus Sectatores, Ovum, tanqvam exactiſſimum totius Vniverſi Symbolum, reſpexiſſe; Vniverſi autem hujus Originem, Vitam, & Naſcendi Vivendiqve Modum; eos in Orgiis Bacchi, variis Ceremoniis & Symbolicis Elementis propoſitis, innuiſſe; (Vnicum Argumentum Sacrorum Bacchicorum) Myſtasq; ſuos hac ipſa Doctrina, de Mundi Origine, Conſtitutione, Agendi & Vivendi, Modo imbuiſſe; jam alibi demonſtratum ſit: (qvæ eadem Sententia noſtra, inſuper mirifice confirmatur, Teſtimoniis Veterum, ſupra jam adductis;) qvod nimirum hoc Ovum in Bacchicis illis, ſive Sacris, ſive Initiis, Myſteriis, Orgiis &c. præcipuum Symbolum propoſitum fuerit. Ὠοθυτικὰ ſane illa, nihil aliud docuiſſe credo, qvam Ritus & Ceremonias, qvibus Ovum tale, in Sacris ipſis Bacchi, præferendum, aut Sacræ Vanno recondendum; Deo ipſi ante offerendum & ſacrificandum fuerit. Nec qvenqvam, credo, offendet, qvod Ὠοθυτικὰ, a θύω, qvod Verbum de *Cruentis*, communiter, *Sacrificiis* adhiberi ſolet, deducta ſint: ut credat, immolatum, aut confractum Ovum, in tali Sacro fuiſſe: cum *Porphyrius*, Lib. II. περὶ Ἀποχῆς, prolixe oſtendat: Voces: θύειν, θυσίας, θυηλὰς &c. ab Antiqviſſimis (Heroicis Temporibus) in Sacris uſitatas; nihil minus ſignificaſſe, qvam Cruenta illa Sacra: ſed vel *Suffiminum Accenſiones*, vel, *Qvæcunq; Oblationes*, *Diis factas*. Ὠοσκοπικῶν autem Titulum, Eidem Libro præfixum fuiſſe, crediderim: qvod eadem Carmina, Explicationem qvandam, & Enarrationem Myſtici hujus Ovi, in ſe continuerint. Vt adeo Ὠοθυτικὰ hæc & Ὠοσκοπικὰ, velut Parva qvædam Initia, Myſtis Bacchi, anteqvam in plenum, ut ita dicam, Myſteriorum Theatrum, immitterentur, & Majora acciperent; præmiſſa ita & propoſita fuerint: qvibus paulatim ad Sublimiora & Majora capienda, præpararentur.

ΘΥΗΠΟΛΙΚΟΝ.

ΚΑΙ

ΣΩΤΗΡΙΑ.

VT infinita ſunt, qvæ Divinitatis Appellatione decorarunt Priſci Gentiles; ita Cultus qvoqve illorum, infinitis Modis, infinitis Rituum & Ceremoniarum Differentiis, diſtinctus fuit. Summum illud Ἀγαθὸν, qvod κατ᾽ ἐξοχὴν Θεὸν appellabant; extra & ſupra omnem cultum collocabant: nulla Sacra, nullas Ceremonias, nulla Sacrificia ei dedicabant. Solo Silentio, Puro illo, & puris de Deo Cogitationibus, unice coli ſtatuebant: Ideo, qvod Vnum Illud Supremum, anguſtia Mentis noſtræ, ne capere, ne percipere qvidem poſſit: niſi ſeſe, in ſe ipſam contrahens Anima noſtra; & ſui ipſius Vnionem, excluſis omnibus aliis ſui Facultatibus, contemplans; ita qvaſi Vnum fiat. Iis Rationibus & Viis, qvas ex Platone, docet *Proclus*, Theolog. Platon Lib. I. p. 7. *Porphyrii* Verba, Lib. II. περὶ Ἀποχῆς, Hunc, Summi Dei, Cultum, unice commendant, omnemqve alium manifeſte excludunt. Θύσωμεν τοίνυν καὶ ἡμεῖς, inqvit, ἀλλὰ θύσωμεν, ὡς προσήκει· διαφόρους τὰς θυσίας, ὡς ἂν διαφόροις δυνάμεσι, προσάγοντες. Θεῷ μὲν τῷ ἐπὶ πᾶσιν, ὥς τις ἀνὴρ σοφὸς ἔφη, μηδὲν τῶν αἰσθητῶν, μήτε ἐπονομάζοντες· οὐδὲν γάρ ἐστιν ἔνυλον, ὃ μὴ τῷ ἀΰλῳ εὐθύς ἐστιν ἀκάθαρτον· διὸ οὐδὲ λόγος τούτῳ, ὁ κατὰ φωνὴν, οἰκεῖος, οὐδ᾽ ὁ ἔνδον, ὅταν πάθει ψυχῆς ᾖ μεμολυσμένος. Δια δὲ σιγῆς καθαρᾶς καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ καθαρῶν ἐννοίων θρησκεύομεν αὐτόν. Δεῖ ἄρα συναφθέντας, καὶ ὁμοιωθέντας αὐτῷ, τὴν αὐτῶν ἀναγωγὴν θυσίαν ἱερὰν προσαγαγεῖν τῷ θεῷ, τὴν αὐτὴν δὲ καὶ ὕμνον οὖσαν καὶ ἡμῶν σωτηρίαν. ἐν ἀπαθεῖ ἄρα τῆς ψυχῆς τοῦδε τοῦ θεοῦ θεωρίᾳ, ἡ θυσία αὕτη τελεῖται. Id eſt. *Holſtenio* Interprete. *Sacrificabimus igitur etiam nos, ſed prout decet.*

decet. Victimas scilicet eximias, Potestatibus eximiis adducentes. Deo qvidem, qvi super omnia est; ut Sapiens qvidam dixit; nihil sensibile, neqve adolentes, neqve dedicantes. Nihil enim est materiæ concretum, qvod naturæ, a materiæ contagione liberæ, non sit impurum. Qvocirca neqve Sermo, qvi Voce profertur, huic proprius est: neqve Internus, si modo ulla animæ perturbatione contaminatur. Silentio autem puro, & puris de Deo cogitationibus, ipsum colimus. Oportet igitur illi conjunctos & assimilatos nosmet ipsos, secundum eos institutos, veluti pium Sacrificium Deo exhibere, qvod & illi in laudem, nobis vero in salutem cedat. Hoc autem Sacrificium Dei hujusce, contemplatione, ab anima, affectibus libera, perficitur. Sed ne *Menti* qvidem Δημιουργῷ, a Supremo isto Deo prognatæ: Qvin reliqvis qvoqve Νοητοῖς θεοῖς; alium Cultum concedebant, qvam Hymnos, aut, τὴν ἐκ τοῦ λόγου ὑμνῳδίαν. Eosqve, velut Ἀπαρχὰς qvasdam Cogitationum nostrarum, & Contemplationum, qvas ab illis habeamus acceptas. Qvem eundem qvoqve, per Hymnos, cultum, *Animæ Mundi* assignabant. Ita, ut illa tota, qvanta qvanta est, Suprema Trinitas, qvam ab ejus Assertore potius, qvam Auctore; *Platonicam* vulgo vocant; ab omni Ceremoniarum, Rituum, aut Sacrificiorum Cultu, intacta & immunis, ut ita dicam, remanserit. Cum autem præter Hanc, Puram & Simplicissimam, Τριάδα; Plures, qvasi Minores, & ab Hac dependentes, Divinitates crediderint: ad certa & determinata veluti Ministeria, ab Illis Supremis, destinatas; aut cum Mente illa Δημιουργῷ, & Anima, aliqvo, inter se, commercio conjunctas: His singulis demum, suos Ritus, suum Cultum, sua Sacra assignabant. Ita, ipsum Vniversum, totusqve hic Mundus; Deus illis erat. Cœlum; Deus. Sphæræ Cœlestes; totidem Dii. Qvot Stellæ; tot Dii. Terra qvoqve; Deus. Elementa etiam, sub Luna; Dii. & in universum, singula Integra in hoc Vniverso; Dii. Rationem addunt; Qvia ubiqve & in omni-

in omnibus partibus ſuis, Mutationem non habent: ſed ſecundum ſuas Integritates, in hoc Vniverſo manent, & Animalia particularia continent: qvæ indicio ſint, Sanctæ illius cum ſummo Deo Connexionis & Communionis. Qvam ita deducunt: Deus, eſt ante Mentem, eamqve produxit; Inde, Mens eſt Diviniſſima, qvod ante alia Divinam naturam habeat. Anima eſt Divina; καθόσον τῆς νοερᾶς δεῖται μεσότητος, i. e. *qvatenus intellectuali medietate indiget.* Corpus, qvatenus ab anima gubernatur; θεῖον δήπου καὶ αὐτό. Διήκει γὰρ ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἐξηρτημένων, ἡ τοῦ φωτὸς ἔλλαμψις. i. e. *Nam Lucis illuſtratio, pervadit a principio usqꝫ ad extrema, qvæ a primo dependent.* His omnibus, ſubjungebant immenſa inſuper Νοερῶν, aut potius τῶν Ἀοράτων Deorum, Poteſtatum, Dæmonum, &c. Agmina: Mentis & Animæ Mundanæ, veluti propagines; Magnorumqve iſtorum Corporeorum Deorum, partim Præſides & Rectores, partim Vicarios, & Miniſtros. Hominum inprimis, humanarumqve rerum, Genios, Inſpectores, Portitores: alios etiam Caſtigatores & Vexatores. De qvorum inter ſe Ordinibus, Gradibus, Officiis etiam, Natura & Indole; Platonis imprimis Aſſeclæ & Interpretes, varie & prolixe diſputant. Qvorum Sententias heic recenſere, & prolixum & operoſum eſſet. *Proclus*, in Theolog. Platon. itemqve Commentariis in Platonis Timæum & Parmenidem; *Plotinus*; *Porphyrius*, in Libris περὶ Ἀποχῆς, Aliiqve; ad Ἀστρολογίαν usqve, hoc agunt: qvi videri poſſunt. Hos igitur, Mundanos Deos, unice colebant Gentiles: his, Sacra faciebant: his, Ceremonias, Ritus, Feſta, Libamina, Sacrificia dedicabant, offerebant. Idqve, ad Normam & Præſcriptum Sapientum illorum, qvi primi Deos, Deorumqve Cultum homines docuere; Societates Humanas collegere; Vrbes & Oppida fundavere, Legibusqve inſtruxere. Cum enim iſti Sapientes, Res, Rerumqve Cauſſas didiciſſent; easqve, ob rationes alias commemoratas, per arcana & ſecretiora Sacra inſtituta, non qvosvis; ſed eos, qvos Idoneos judicabant, docere inſtituiſſent: ne reliqvum Vulgus,

gus, sine omni Deorum Cultu & Reverentia, ita vagaretur; ea, qvæ ipsi Viva & Agentia, inter se connexa & simul conjunctim, pro cujusqve vi & potentia, ordine suo, operantia, in istis suis Mysteriis contemplati sunt: qvasi a se invicem separata & singularia; ne dicam avulsa & dissociata; Populo colenda exhibuere. Vt adeo, omnia Gentilium Sacra, in Duas veluti Classes describi & distingvi possint: *Philosophica*, & *Civilia*: *Arcana*, & *Communia*: *Mysteria*, & *Ritualia*. Illa, *Philosophica*, *Arcana* & *Mystica*: Vniversum, & qvicqvid in eo Divini deprehenditur, in sua qvasi Vita & Vigore, contemplabantur. Rerum Origines, Caussasqve originum, & Vniversi hujus, ex suis Principiis Emersionem; docebant *Sacra Corybantum*. Ordinem, Actum, Vitam, hujus Vniversi, ejusq; Caussarum, conjunctim operantium; commonstrarunt *Mysteria Bacchi*. Hominis, Microcosmi, magniqve illius Vniversi, præcipui Ornamenti, qvin, vivi & spirantis Exempli, Cœlestem Originem, Divinam Vim, Naturam & Vitam, cumqve supremis illis & divinis constantem Cognationem & perpetuum Commercium; *Mysteria Cereris* inculcarunt. Hæc vero, *Civilia*, *Communia*, *Ritualia*: Mundum, Cœlum, Terram, Astra, Solem, Lunam, Stellas, Elementa, Dæmones, Animas Heroum &c. colebant. His, ut colentibus placida & benefica essent; Ritibus, Precibus, Donis, Festis, Ludis &c. supplicabant. Horum Opem exposcebant: Iram & Minas avertere & averruncare omni modo laborabant. Illa Priora, Docebant: Hæc, Operabantur. Illa, qvodammodo Imperabant; hæc, Serviebant. Vnde illa, SACRA, κατ' ἐξοχὴν: hæc, CVLTVS, verius dixeris. Illi igitur, qvi Humanas Societates, primi formare, Vrbibus concludere, Legibus ordinare, instituebant: cum nullum firmius, Religione, Vinculum, qvod Societatum qvarumvis Statum continere & constringere posset, excogitare valuerint; Ex Horum Deorum numero Eos selegere, qvorum Potestates prætensæ, aut alias creditæ; illo Statui, qvem formare in animo habebant; maxime conformes, utiles, aut saltem non contrariæ & obstantes essent. Istos

Deos, præ reliqvis, tanqvam Potiores & magis necessarios, colere jusserunt. Talesqve Ritus, eum Cultum, ea Sacrificia illis offerenda, aut elegerunt, aut excogitarunt; qvæ itidem Statui Civili convenirent; illiqve Vinculo, qvod qværebant, maxime apta & idonea essent. Vnde tot fere, unius ejusdemq; Dei, diversos & inter se discrepantes Cultus olim, invenias; qvot non solum Gentes, Regna, Provincias, sed fere Oppida numeraveris. Inde, in bene constitutis Civitatibus, olim tam sancte cautum, tam religiose semper observatum; ne qvis Peregrinos Deos, Peregrinosq; Cultus Civitati inferret. Adeo, ut, si qvis peregre adveniens, ex una, in aliam Civitatem, sedem transferre cupiverit; relictis suis & peregrinis Illius, in qva deinceps commoraturus erat, Civitatis, Sacra suscipere & obire cogeretur. Ne scilicet Civili Statui, qvi cum semel, ex ejus commodis, suscepto Statu Religionis, pari passu ambulat; & commune cum Hoc vel Commodum vel Detrimentum experitur; ita Insidiæ extimescendæ essent. Inde, Patrum Religio, tam sancta, tam intemerata, semper ab omnibus habita; ut ne minimum qvidem circa illam cuiqvam mutare, nedum novas invehere, fas fuerit. Inde, Reges, Summiqve Magistratus, plerumqve Sacrorum simul Ephori, Sacerdotes, Pontifices Maximi: ut Sacris præessent, Religionesq; Deorum, qvæ in Vulgi animos semper plus possunt, qvam Jura & Leges Hominum; ita curarent: ut Harmonia illa Status Civilis & Cultus Divini, immota & inconcussa semper servaretur. Porro, Hæc Sacra, qvamvis Minora, qvamvis nonnunqvam ita comparata, ut a Prudentioribus facilius Contemtum, qvam Reverentiam mereri possent; a Sapientibus tamen, utut meliora edoctis, majoribusq; innutritis, non facile traducta, aut plane neglecta invenies: Idq; non aliam fortassis ob Caussam, qvam ut Civili Societate, cujus Bona intelligebant, frui commodius possent: neq; si vel maxime meliora docere aut sciverint, aut etiam cupiverint; suspectos se Novarum Rerum aut Machinamentorum redderent: sibiq; ipsis, ut Socrates, Exitium pararent. Tum deniqve, ne qvicqvam Fundatori-

datoribus & Auctoribus istarum Religionum simul & Rerumpublicarum, tanqvam Suæ Sortis & Conditionis, Hominibus Sapientibus, qvicqvam derogarent, adeoq; in proprium Ordinem injurii essent. Qvam etiam præcipuam Caussam fuisse arbitror, qvod non facile inveniatur hodie, Antiqvos istos Sapientes, utut diversissima sæpe a se invicem docuerint, diversissima qvoq; Sacra celebraverint; acerbius in alios, dissentientes, invectos fuisse: illorum Doctrinas, Opiniones, Dogmata, Sententias aut Sacra etiam, traduxisse, irrisisse, aut qvocunqve demum modo calumniatos fuisse. Vnusqvisq; igitur Rex, Populi aut Vrbis Fundator, & Legum Lator, Civibus suis secure Deos elegit: Cultum, Ordinem, Sacra, Ceremonias, Festa, Sacrificia, qvæ perpetuo ita servarentur, præscripsit. Ea tamen, qvæ & Diis istis, ex Antiqvissimorum Theologorum decretis: Qvæ His, accuratior & intimior Naturæ Cognitio, jam ante dictaverat; & Statui proprio Civili, consentanea & conformia essent. Qvalia, dubio procul, Generalia in Sacrificiis Deorum singulorum observanda Præcepta, omnis Theologiæ Græcaniæ Auctor, *Orpheus*, docuit & tradidit, in eo Libro, qvem *Svidas* ei adjudicat: cujusq; Inscriptio erat, ΘΥΗΠΟΛΙΚΟΝ. In qvam classem, Minorum nempe horum, & Communium Sacrorum Institutionis, referimus etiam alterum illum, ab eodem ***Svida***, sub ***Orphei*** nomine citatum Librum; qvem tamen alii ad ***Timoclem Syracusanum***, alii ad ***Perginum Milesium*** retulerunt; cujus Titulus erat, ΣΩΤΗΡΙΑ. Sive jam in eo Ritus & Modum, celebrandi ea Festa, alias notissima, docuerit; sive is Carmina & Hymnos ἰυχαριστικὺς continuerit; qvibus Diis Servatoribus, Grates & Laudes decantari, ex ejus Præscripto, debuerint.

ΧΡΗΣΜΟΙ.

NUllam facile, in universo Orbe, Regionem, pluribus & crebrioribus Oraculis olim resonuisse, qvam Græciam; cum diserta, plurimorum Scriptorum Testimonia, tum Ingens Sacrorum Locorum, in qvibus ea olim petebantur & reddebantur, Numerus, abunde testantur. Vnde autem, & a qva Caussa, ista profecta & reddita fuerint; cum Verum & Summum Deum, illorum Auctorem proximum agnoscere velle, hoc qvidem esset & Rationi & Venerandis Veræ Religionis Dogmatibus manifestam Vim imferre: An a malis Dæmonibus omnia ita promiscue fluxerint: an mera Calliditas qvorundam homuncionum, Lucro forte, aut Famæ, nescio cui, studentium; toti, tantum non, Orbi, & tot Maximis sæpe, & Potentissimis Vrbibus & Populis, qvin etiam Regibus, & Sapientissimis Viris, tam facile imponere potuerit: an deniqve, qvo nonnulli Veterum confugiunt; aliqvæ Terræ, aut Fontes aliqvi, occulata qvadam Futurorum Notitiam, aut Præsagium saltem, Inspirandi, Vi præditi, Halitu suo perenni, aut Haustu, Organa ista, ad Oracula edenda adhibita, replere, & inde Futurorum, adhuc dum Dubium Eventum, indicare, aut etiam diserte enunciare valuerint? Ista qvidem heic discutere, iisve immorari, nulla nos ratio cogit. Maxime, cum ista, tot jam Doctissimis & Sapientissimis Viris, & olim & nuper, toties agitata & disputata sint; ut sine turpi, vel περιεργίας, vel vanæ Ostentationis suspicione, heic repeti aut dijudicari omnino neqveant. Hoc potius Instituti nostri, & assumtæ Tractationis Ratio exigere videtur: ut, qvoniam ad χρησμοὺς, olim sub Orphei nomine celebratos, series Inqvisitionum nostrarum nos deduxit: Qvales illi χρησμοὶ, λόγοι, aut, si mavis, Oracula, Effata &c. fuerint: qvæ, utut non ex Tripode aut Cortina profecta & emanata, non minus tamen in Pretio ab

Omnibus habita ſunt, ac illa, falſo fortaſſis, falſis iſtis Diis & Dæmonibus adſcripta & adjudicata; interim a Viris & hominibus Sapientibus, ubivis potius, qvam in illis Publicorum Oraculorum Officinis, proſtantibus & docentibus, effata ita & edita fluxerunt; heic Paulo accuratius inqviramus. Notum eſt, qvam grata Veneratione, ſimplex illa Antiqvitas, qvoſcunqve demum Benefactores ſuos, proſeqvuta fuerit: ut iis, non Vivis ſolum, omnem Cultum, omne Obſeqvium, lubens præſtiterit; ſed etiam, poſtqvam inter Homines eſſe deſierunt, cum auguſtiorem iis locum aſſignare neqviverit, inter Deos repoſuerit. Adeo, ut injuſtiſſimos interdum Reges, aut potius, immaniſſimos Tyrannos, vel ob Vnum aliqvod, idqve non ſemper Eximium, in ſe exſtans Beneficium, Cœlo & Diis aſſeruerit. Vnde non paucos invenias, qvi omnem Deorum Familiam, olim a Gentili Plebe creditam, inde, Cœlum & Aſtra occupaſſe; undiqve collectis Hiſtoriarum, Teſtimoniorum, Monumentorum, Argumentis evincere, allaborarunt. Horum, vel nuda Potentiæ Admiratio, vel unius alteriusve collati Beneficii Memoria, ſi tantum potuit in Animis Priſcorum Hominum, ut in his majorem, humana, Sapientiam & Providentiam ſubeſſe ſuſpicati fuerint; Qvid tandem non admirationis, & inde enatæ Venerationis, in iisdem animis produxiſſe, credibile eſt, Illorum Virtutem; qvi Primi Humanum Genus, æterno illo Beneficio ſibi devinxere, ut Feros antea, & immaniſſimis ſæpe beluis immaniores homines, Rationis & Eloqvii adhibito blandiſſimo tormento, aggreſſi; eosdem ad Cultum, & Vitæ, vere Humanæ, Modum, compellere auſi fuerint. Qvi, Vagos antea & Diſperſos; Societatis Vinculo conſtrinxere: Qvi, Cædibus & Latrociniis innutritis; Pacis commoda perſvaſere: Qvi, ignoratis omnibus aliis, ſolam Vitæ ſuſtentandæ Rationem, Vim, Prædam & Rapinas æſtimantibus; Agriculturæ innocentem Vbertatem; Curæ Pecuariæ, mitiſſimam Fœcunditatem; Commerciorum amiciſſimam Copiam & Affluentiam, com-

monſtrarunt: Qvi, nullo Ordine, nullis Legibus, nulla Virtute, nullo Metu, nulla Reverentia, brutorum animantium more, vitam, perdere potius, qvam Vivere adſvetos; Magiſtratus admittere, Leges & Jura ferre, Virtutem dignoſcere, Ordinem amare, & ex his omnibus, enatam & emergentem Ευδαιμονίαν concipere & deſiderare docuerunt: Qvi deniqve, injecto ſemel hominibus Deorum Metu & Reverentia, ignaros omnium antea, & omnium ſecuros, & Hæc Præſentia colere; & Futura, Meliora, ſperare; ac, ſi ſe Dignos illis, in hac vita, Virtute, præſtiterint; aliqvando exſpectare juſſerunt? Hosne illi aliter reſpicere aut conſiderare potuerunt; qvam, ſi non Præſentes & Conſpicuos Deos; ſaltem, Deorum Familiares & Intimos: aut Filios etiam & Agnatos? qvi in hoc producti & nati ſint, ut Felicitatem, Deorum Vitam, Mortalibus Cœlo deferrent, & Deorum gratiſſimo munere, Hominibus ita diſpertirentur? Jam illorum Præcepta, illorum Dicta, illorum Effata, per qvæ hæc omnia peregere: Antea nemini cogitata, ne dum audita; qvam non Divinitatis & Sanctimoniæ Opinionem, in Animis iſtorum Hominum, ſibi conciliaſſe, neceſſum erat? Imprimis, cum hoc egerint illi primi Sapientes, & Generis Humani novi qvaſi Parentes; ut Sententias qvasdam paucas generaliores; qvarum tamen Vſus in omnem omnino Vitam ſeſe extenderet; pauciſſimis Verbis; accedente plerumqve, Metri & Carminis Majeſtate ſimul & Svavitate, rebus itidem antea inauditis & plane novis; conciperent. Et, dum ita, tribus, qvatuorve verbis, Intellectui & Rationi, negocium Inqvirendi; & occaſionem cogitationes ulterius promovendi; Memoriæ, ipſa illa Brevitate, levamen & adjumentum; Animo, ex his, & Carminum ſvavitate, Voluptatem; Vitæ autem, ineffabile Commodum & Ornamentum, ſimul ſuppeditarent: Rudes iſtos, & omnium horum inſvetos, Mortalium Animos, hoc qvaſi Faſcino, ſibi obligarent; & attonitos ita, ac extra ſe raptos, Momento inverterent,

rent, Rationisq; & Humanitatis Tribunali admoverent & subjicerent. Qvarum Sententiarum Vim, ita experti, deinceps admirantes; qvis credat, eos illas oblivioni tradidisse: aut minoris æstimasse, qvam qvicqvid unqvam Æstimationem & Reverentiam admittere aut mereri potest? Accedit aliud, qvod Rudes istos Animos fortius perstringere poterat: Si forte isti primi Sapientes, vel ex Naturalis Scientiæ Indiciis, vel Astronomiæ Legibus, vel Matheseos Præstigiis, vel deniqve Propriæ Prudentiæ Στοχασμῷ nonnulla aliqvando, qvasi in antecessum, prædixerunt & præmonuerunt; qvorum eventus, non falsos eos fuisse, deinceps docuerit: Vnde illa Vaticinia alio hausisse videri poterant; qvam ab iis ipsis Diis, qvos illi, Primi, Terris importarunt, Hominesqve docuerunt? Has igitur Sententias, hæc Effata, &, si velis, etiam Vaticinia, primorum Sapientum, qvovis Thesauro anteponentes Antiqvi; sanctissime & religiosissime, tanqvam Elementa & Fundamenta, omnis Humanæ Vitæ & Felicitatis, conservarunt: & vel Orali Traditione, vel Scriptis comprehensa, sollicita, qvantum poterant, cura, Posteris commendarunt, & propaganda deinceps, reliqverunt. Qvibus, ob insignem eorum Vsum, nomen χρησμῶν indiderunt. Qvorum Auctoritas, apud Posteros, in tantum crevit; ut, accedente deinde Superstitione, crediderint; ipsis illis Verbis & Sententiis, qvæ sese in Commodum Vniversæ Vitæ extendebant, eam Vim inesse; ut & Futuros, Dubios adhuc dum, & Incertos, Eventus Humanarum Actionum; aut Caussarum Naturalium Minas; evolvere, & Divinitus ita præmonere de iis, Consultores valeant. Vnde *Sortium* illa decantatissima *Superstitio*, dudum manavit: Adeo, ut jam χρησμοὶ illis essent, non solum ἱεροφαντεῖαι, aut προῤῥήσεις; sed, παρὰ Θεοῦ διδόμενοι λόγοι, *Sortes*. χρησμολόγοι, aut, χρησμοδῦται, *Sortilegi*. Donec tandem, augescente Superstitione, & subrepente nonnullorum Malitia; multæ & variæ Oraculorum Officinæ, Publicitus excogitatæ, & passim erectæ deprehenduntur. E qvibus, non jam ii, qvi Rectam, & secundum Virtutem vivendi, Viam inqvirebant;

rebant; sed ii, qvos superstitiosa qvædam Curiositas, Futura, & melius Latentia prænoscendi, eo agebat; Responsa qvaliacunq;, referebant. Sic optima qvæqvæ, ab Ætate, Rubiginem trahunt: mox; augescente Malignitate; arroduntur: & deniq; Cineres relinqvunt. Sic, cum primis temporibus, secundum *Euripidem*, fuisset

> Μάντις ἄριστος, ὅς τις εἰκάζει καλῶς,
>
> *Vates optimus, bene qvi conjecerit;*

aut οὗτος ὁμόφρων μὲν ἀνήρ, καὶ τῷ νοῦν ἔχοντι τῆς ψυχῆς, καὶ μετ' εἰκότος ἡγουμένῳ καθ' ὁδὸν ἑπόμενος. i. e. *Vir intelligens, rationem præcedentem, ac indicio probabili ducentem, seqvens;* Labe illa semel contracta; τὸ Μαντικὸν, ex opinione Superstitiosorum, ἦν, ὥσπερ Γραμματεῖον ἄγραφον καὶ ἄλογον καὶ ἀόριστον, ἐξ αὐτοῦ, δεκτικὸν δὲ φαντασιῶν πάθεσιν καὶ προαισθήσεων, ἀσυλλογίστως ἐπιδόμενον τοῦ μέλλοντος, ὅταν ἐκστῇ μάλιστα τοῦ παρόντος. i. e. *Vis Divinandi, erat, tanqvam Tabula, Scripturæ expers, ratione carens, & infinita, ex sese: capax tamen, ortarum a visis Affectionum, & Præsensionum: absq; ulla ratiocinatione futurum attingens: maxime, ubi e præsenti exierit statu.* definiente *Plutarcho* in, De Oracul. Defectu. Istud autem non aliunde evenisse, mihi qvidem, videtur, qvam ex eo: qvod, cum Homines paulatim exculti, primas istas Regulas, & Vniversales, ut ita dicam, Sententias primorum Sapientum; ex nudo & mero Rectæ Rationis Dictamine profluxisse, inibiqve suum Fontem, suamqve Originem, unice habere, deprehendissent; iis autem sese jam satis sponte sua conformes vivere arbitrati essent: paulatim ad illas cœcutire, & propriæ ac innatæ Imbecillitatis Lapsu, dum Nova, Altiora & Majora petunt; in Deteriora devolvi ita cœperint. Maxime, cum & persvasio Divinitatis primorum istorum & priscorum Sapientum; qvam a Majoribus suis hi acceperant; majora qvam humana & communia, illorum Effatis subesse, facile Curiosis innuere, aut potius imponere potuerit. Cui Persvasioni, si forte unum aut alterum Vatici-

Vaticinium illorum Priscorum (non tamen aliunde, qvam ex supra indicatis Fontibus profectum) accessisset; nihil jam erat, qvod luxurianti Curiositati Posterorum obstare, eamve refrænare poterat; qvo minus & ea in iis qværerent; qvæ alias Humanam Sortem & Scientiam transcendere solent: &, occasione hinc arrepta, Ipsi qvoq; talia deinceps investigarent, & undecunqve oblata, aut ostensa, arriperent & sectarentur. Cui Curiositati, si Superstitio semel manum porrexerit; (ut fere semper ex his una alteram sustentat) nihil tam Absurdum, nihil adeo a Rectæ Rationis Dictamine Alienum excogitari potest; qvod non, occœcatæ ita Mentes, avide arripiant; & tanqvam delicatissimas Delicias, & mera Melimela sibi unice exoptent. Vt adeo inde, dum Vera & Antiqva, tanqvam nimis simplicia & communia, spernuntur & negliguntur; Nova autem Vaga, & undecunq; sese offerentia, aucupantur; omnes Artes, omnes Scientiæ, qvin omnia Bona, cum insanabili Veritatis & Sapientiæ malo, turpiter adulterari; & deniq; plane inverti & in fumum degenerare facile possint.

Sed ad Orpheum redeo. Qvem qvidem χρησμοὺς Græcis suis dedisse & reliqvisse, adeo non negaverim; ut potius eum inter principes τῶν χρησμολόγων, non infimum locum occupasse olim, firmiter persvasus sim. Cum eum omnis Antiqvitas, si non Primum, saltem Præcipuum Sapientem prædicet: qvi Feros adhuc dum, & Rudes omnium, Græcos, ad Cultum & Humanitatem duxerit & illexerit. An vero χρησμοὶ, qvi qost *Onomacriti* ætatem, sub *Orphei* nomine innotuerunt; qviqve fortassis mera Vaticinia, ita dicta, & Prædictiones Rerum temere Contingentium, continuerint; ab Antiqvo illo & Vero Orpheo profecti fuerint: id vero neqvaqvam crediderim. Cum & *Svidas* testetur, hunc Onomacritum χρησμοὺς sub *Orphei* nomine vulgasse; & *Plutarchus* diserte in eum invehatur; tanqvam falsis suis & supposititiis χρησμοῖς deinceps deprehensis, non parum contulerit; ut Oraculorum Omnium Fides & Auctoritas in dubium vocata, & paulatim penitus sublata & abolita fuerit.

ONOMAΣTIKA.

Lingvam, Humani Sermonis præcipuum Artificem, qvi Optimum ac Dignissimum Corporis humani Membrum prædicavit; næ is Lingvam, cum hoc diceret, Menti suæ, e *Zenonis* præcepto, probe antea intinxit. Qvod si enim Sermo, Cœlestis & Divinæ Mentis Imago recte appellatur; qvodnam, qvæso, Corporis Membrum, Dignitatis & præ cæteris Excellentiæ Encomium, æqviori jure sibi vindicare poterit; qvam illud, qvod huic Imagini, ab aliis, si placet, corporis partibus qvodammodo inchoatæ, τὸ Διαχειλικὸν, id est, Summam, qvæ in eo reqviritur, Perfectionem conciliat: eiqve Vitam, qvasi, summaqve & extrema Puncta imprimit? Nec jam in Laudes hujus Membri altius adscendere, ejusve Vsum aut Abusum, Declamatoria Τερατολογία commendare aut arguere, animus est. Istud, si non Judicium, saltem Admirationem Hominum provocare possit: Qvod, cùm infinita sint, qvæ Mentis humanæ Capacitatem assidue subeunt, in eaqve volvuntur; nihil tamen fere eorum sit, qvod non eadem Mens, ministrante Lingva, & Voce humana, per Nominum Verborumqve Imagines, Sensui repræsentare, & mediante Hoc, aliis Mentibus, in diversa Corpora agentibus, offerre & oggerere possit; adeo, ut Sermonis ita Ope, easdem Ideas in Aliorum Hominum Mentibus excitare valeat Mens, qvas ipsa sibi antea, tacite & intra se, formaverat. At vero istud, majorem insuper mihi Admirationem mereri videtur: qvi fieri possit; ut certis aliqvibus Literis, in Vnam Vocem coagmentatis & digestis, & Momentaneo Lingvæ humanæ Motu ejaculatis, Ideæ cujusvis, simplicissimæ & purissimæ in se Rei, tam vivida Imago efficiatur simul & exhibeatur; ut, qvi illam, per Aures, ad suam qvoqve Mentem admiserit; non possit non eodem momento,

mento, eandem Ideam, in sua qvoqve Mente formatam & productam deprehendere? Hoc jam dudum animadvertentes & admirantes Veterum Sapientum nonnulli Primicerii; Omnem qvidem harum Imaginum, Vocum Humanarum, Vim; in Literarum Singularum Vi, Selectu, Ordinato deniqve Complexu, qvæsivere, & inde investigari posse, credidere. Qvo in Argumento fere totus occupatur Divinus *Plato*, in Dialogo, cui nomen fecit Cratylus. An vero in hoc solo, omnis harum Imaginum Vis & Vivacitas consistat, inibiqve qværenda sit; nunc non disputo. Certe Altius qviddam & Sanctius subesse, non, credo, vane qvis suspicari possit. Maxime, cum & Ipsos illos Veteres, tale qvid suspicatos fuisse; colligas ex eo, qvod non unum Deum, Sermoni & Voci Humanæ præsidere docuerint: Qvin & ipsis, Certis, imprimis Deorum, Nominibus nudis, occultam qvandam interdum, & mirificam Vim inesse crediderint; ut, si qvis ea decenter pronunciaverit modo, miranda sæpe & stupenda, per hæc, efficere possit. Qvid Hebræi hujus doceant; tralatitium est, & omnibus notum. *Pythagoram* autem Divinis qvibusdam duntaxat Verbis, tam Animi qvam Corporis Morbos mirifice curavisse; *Jamblichus* testatur, in ejus Vita. Nec desunt, qvi pro comperto habere volunt; Totam *Zoroastris* Sapientiam ea in re constitisse: qvam *Plato*, in Alcibiade, Divinam; &, in Charmide, Morborum Animi & Corporis Curatricem appellat. Qvamqvam vero hæc talia, aut similia, multum interdum Vanitatis, nec raro etiam, multum fortassis Vetiti habere & in se continere possint: Mirandam tamen esse etiam Hanc Communem, Vocum humanarum Vim, de qva modo locuti sumus, nemo inficiabitur. Qvam tamen Admirationem, minuere nobis studet *Marsilius Ficinus*, in Argumento Cratyli Platonis: *Nemo vero*, inqviens, *mirabitur, tantam in veris Nominibus vim latere, si modo consideraverimus, ipsam rei vim naturalem, qvando vere cognoscimus, pervenire ab Objectis, ad Sensus, ab his, ad*

 Ima-

Imaginationem, ab hac qvodammodo & ad Mentem. Deinde, a Mente, concipi qvidem primum; deinde per Vocem, exprimi, qvasi Partum. Vtcunqve autem & isthæc se habeant: Si ad primos Nominum & Vocum Auctores & Inventores, in qvavis Dialecto, respicias (nisi Deum ipsum, qvod rectius puto, pro tali habeas) Vtiqve cum *Platone*, fatendum erit, eos singulos, non tantum omnium Rerum accurata Notitia præditos fuisse; utpote sine qva, tam Vivas & Accuratas illarum Imagines (si qvidem Nomina, ut dixi, Rerum Imagines a Platone & aliis, recte dicuntur) formare nunqvam potuissent; sed plane Divinos. Ut qvi non solum Communibus & Mundanis Rebus, sua, suæqve Naturæ convenientia Nomina imponere sciverint; sed ipsorum qvoqve Deorum Nomina & Appellationes, ex cujusqve Natura, Hominibus indicaverint. Et ita qvidem colligebant illi Prisci Gentium Sapientes. Vnde tanta Reverentia erga illos primos Divinorum Nominum vel Inventores, vel Delatores, illorum Animos insedit; ut eos non alio fere nomine, qvam *Theologorum*, & τ̃ Θεῶν ὄντως Παίδων appellaverint. Qvamvis enim varie, & vario respectu, Animæ μερικαὶ, & imprimis Humanæ, παῖδες & ἔγγονοι Θεῶν olim appellatæ fuerint; (de qvibus legi potest *Proclus*, Lib. I. in Timæum Platonis, eo loco, ubi Fabulam de *Phaethonte* exponit: Et, cur hic *Solis; Titius, Terræ; Musæus, Lunæ; Orpheus* noster, *Calliopes Filii* habiti fuerint; docet:) Tamen *Theologos*, & Nominum Divinorum ac Sacrorum Inventores, præ Cæteris hoc Elogio dignos judicabant; qvi παῖδες Θεῶν Vere & ex Merito vocarentur. Qvod ex *Platone*, diserte docet *Proclus*, Lib. IV. in Dialogum sæpe jam laudatum. Αὐτοὶ μὲν ἦν οἱ Θεολόγοι, inqvit, εἰσὶν ἔγγονοι Θεῶν, καὶ σαφῶς τοὺς ἑαυτῶν προγόνους εἰδότες. Ἔγγονοι μὲν, καὶ Παῖδες ὄντες Θεῶν; ὡς τὸ εἶδος σώζοντες τοῦ ἑαυτῶν προστάτου, κατὰ τὴν παροῦσαν ζωήν. Αἱ γὰρ Ἀπολλωνιακαὶ ψυχαὶ, μαντικὸν ἑλόμεναι βίον, παῖδες καὶ ἔγγονοι καλοῦνται τοῦ Ἀπόλλωνος. Παῖδες μὲν, καθὸ ψυχαὶ προσήκουσι, τοῦ δὲ τῷ Θεῷ, καὶ ᾠκειωμέναι,

πρὸς τήνδε τὴν σειρὰν. Ἔγγονοι δὲ, ὅσαι καὶ τὸν παρόντα βίον, τοιοῦτον ἐπιδείκνυνται. Πᾶσαι μὲν οὖν ψυχαὶ, Θεῶν παῖδες, ἀλλ' οὐ πᾶσαι τὸν ἑαυτῶν ἐπίγνωσιν Θεόν· αἱ δὲ ἐπιγνοῦσαι, καὶ τὴν ὁμοίαν ἑλόμεναι ζωὴν, καλοῦνται παῖδες Θεῶν. &c. Et paucis interjectis, de ejusmodi Animabus, concludit: Αἱ δὲ τοιαῦται ψυχαὶ, καὶ ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τοὺς ἑαυτῶν προγόνους, καὶ πληροῦνται παρ' ἐκείνων ἐνθέου νοήσεως. Ἡ δὲ γνῶσις αὐτῶν ἐστὶν ἐνθουσιαστικὴ, διὰ τοῦ Θείου φωτὸς τῷ Θεῷ συναπτομένη, πάσης ἄλλης ἐξῃρημένη γνώσεως, τῆς τε δι' εἰκότων, καὶ τῆς ἀποδεικτικῆς, ἡ μὲν γὰρ, περὶ τὴν φύσιν διατρίβει, καὶ τὰ καθόλου τοῖς καθ' ἕκαστα, ἡ δὲ περὶ τὴν ἀσώματον οὐσίαν, καὶ τὰ ἐπιστητά· μόνη δὲ ἡ ἔνθεος γνῶσις, αὐτοῖς συνάπτεται τοῖς Θεοῖς. Hac ita Persvasione imbutos Gentiles; qvid non de *Orpheo* nostro honorifici sensisse, credibile est? qvem Omnium Divinorum, inter Græcos, Nominum & Appellationum, Primum Auctorem & Inventorem, unaimi consensu, agnoverunt & prædicarunt: qvemq;, qvod Summi & Supremi inter Deos, nomen ἄρρητον antea, & ἀκατανόμαστον, primus protulerit, hominibusqve indicaverit, Ζῆνα illum appellando; admiratur *Proclus*: Ἀπ' ἐκεῖθεν, inter Deos scilicet, κεινήμενον. Sed nec Christiani Patres, a Gentilibus, hac in re, dissentiunt; *Orpheum* non tantum Πρῶτον τῆς Πολυθεότητος παρ' Ἕλλησι Διδάσκαλον appellantes, & Παρεισάγοντα τοὺς Τριακοσίους Ἑξήκοντα Θεοὺς; qvod facit *Justinus Martyr*: cum, in Cohortatione ad Gentes; tum, in Apologia Secunda, pro Christianis: Sed Eundem etiam diserte Nominum Divinorum Inventorem & Auctorem prædicantes: qvod facit *Athenagoras*, Legatione sua pro Christianis: Ὀρφεὺς, ὃς καὶ τὰ Ὀνόματα Θεῶν πρῶτος ἐξεῦρεν. Qvoniam autem & hæc inter Gentiles vigebat Opinio, Deorum Nomina, inter Homines usitata; utut a Divinis Viris, his indicata & revelata sint; non tamen Totam & Vniversam singulorum Deorum Naturam & Amplitudinem satis circumscribere & exprimere; ac proinde, longe alia Nomina, tam Rerum, qvam Deorum ipsorum, inter Deos ipsos, colloqventes, usitata esse, ac hic in Terris, inter

Homines: Idqve ob eam rarionen, ὅτι, ὥσπερ ἄλλαι μὲν θεῶν εἰσι γνώσεις, ἄλλαι δὲ αἱ τῶν μερικῶν ψυχῶν· οὕτω καὶ ὀνόματα, ἄλλα μὲν τὰ Θεῖα, τὴν ὅλην οὐσίαν ἐκφαίνοντα τῶν ὀνομαστῶν, ἄλλα δὲ τῶν Ἀνθρώπων, μερικῶς αὐτῶν ἐφαπτόμενα. Nihilominus tamen & horum Cœleſtium, & inter Deos tantum receptorum Nominum, non omnino ignaros aut ignorantes fuiſſè Priſcos illos Theologos, vulgo credebatur. Id, qvod *Plato* evincit, teſtimonio *Homeri:* Vtpote qvi non diſſimulaverit ſe ſcire, qvibus Nominibus Dii, Res aliter vocent ac Homines: Verbi Gratia, in illo Verſu:

Ὃν Ξάνθον καλέουσι Θεοὶ, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον·

tum in hoc:

Χαλκίδα κικλήσκουσι Θεοὶ, ἄνδρες δὲ Κύμινδιν.

Et ſic in aliis permultis. Vnde facile colligas, nec *Orpheo*, qvem *Homerus*, imprimis hac in re, Περὶ τῶν Θείων Ὀνομάτων, ſcilicet, ex communi opinione, imitatus eſt; hanc Scientiam abjudicaſſè Antiqvos illos Orphei, Orphicæqve Sapientiæ æſtimatores: Cum ei omnem omnino de Diis, Rebusqve & Nominibus Divinis, Scientiam unice acceptam retulerint. Et, ne Monumentum hujus qvoqve Doctrinæ Orphicæ, Περὶ τῶν Θείων Ὀνομάτων; tam Memorandæ, tam Inſignis, deeſſet: Liber qvondam integer legebatur, *Mille Ducentis Verſibus Heroicis* conſcriptus, ὈΝΟΜΑΣΤΙΚΩΝ Titulo inſignitus: a *Svida* laudatus non ſolum, ſed & *Orpheo* Noſtro diſerte adſcriptus. In qvo (ſi *Plato*, Attica illa Siren, dum Etymologiam, vocum Ὀνομαστὸν & Ὀνομαστικὸν evolvit; easqve a μαίεσθαι, id eſt ζητεῖν τὸ ὄνομα derivat; non falſus eſt) Orpheum, aut qvicunqve demum Auctor ejus libri fuerit; Nominum, ſi non aliorum, qvod non credo; ſaltem Divinorum, Appellationem, Vim & Rationem expoſuiſſè eo libentius credo; qvod, cum de omnibus inſigniori-

gnioribus Doctrinæ Orphicæ Capitibus, integri olim Libri exstiterint & lecti fuerint; de hac tamen, adeo insigni & memoranda Doctrina, nullus, præter hunc, & qvi huc referri possit, Titulus usqvam legatur.

DIODORVS SICVLVS
Libro. I.

Γῆ μήτηρ πάντων, Δημήτηρ πλουτοδότειρα.

Terrra Mater omnium, Ceres alma.

CLEMENS ALEXANDR.
Stromat. V.

Καὶ Βέδυ, νυμφάων καταλείβεται ἀγλαὸν ὕδωρ.

Nympharumq; Bedy promanat limpida Lympha.

IEROI

ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ.

JVSTINVS MARTYR.

Cohortatione ad Gentes: & in Apologia II.

Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστὶ, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι
Πάντες ὁμῶς· σὺ δ' ἄκουε φαεσφόρου ἔκγονε Μήνης
Μουσαῖ'· ἐξερέω γὰρ ἀληθέα· μηδέ σε τὰ πρὶν
Ἐν στήθεσσι φανέντα φίλης αἰῶνος ἀμέρσῃ·
Εἰς δὲ λόγον θεῖον βλέψας, τούτῳ προσέδρευε,
Ἰθύνων κραδίης νοερὸν κύτος· εὖ τ' ἐπίβαινε
Ἀτραπιτοῦ, μοῦνον δ' ἐσόρα Κόσμοιο ἄνακτα.
Εἷς ἔστ' αὐτογενὴς, ἑνὸς ἔκγονα πάντα τέτυκται.
Ἐν δ' αὐτοῖς αὐτὸς περιγίγνεται· οὐδέ τις αὐτὸν
Εἰσοράᾳ θνητῶν, αὐτὸς δέ γε πάντας ὁρᾶται.
Οὗτος δ' ἐξ ἀγαθοῖο κακὸν θνητοῖσι δίδωσι·
Καὶ πόλεμον κρυόεντα, καὶ ἄλγεα δακρυόεντα.
Οὐδέ τις ἔσθ' ἕτερος, χωρὶς μεγάλου βασιλῆος.
Αὐτὸν δ' οὐχ ὁρόω· περὶ γὰρ νέφος ἐστήρικται·
Πᾶσιν γὰρ θνητοῖς, θνηταὶ κόραι εἰσὶν ἐν ὄσσοις·
Ἀσθενέες δ' ἰδέειν Δία, τὸν πάντων μεδέοντα.
Οὗτος γὰρ χάλκειον ἐς οὐρανὸν ἐστήρικται.
Χρυσέῳ εἰνὶ θρόνῳ, γαίης δ' ἐπὶ ποσσὶ βέβηκε,
Χεῖρά τε δεξιτερὴν ἐπὶ τέρματος ὠκεανοῖο
Πάντοθεν ἐκτέτακεν· περὶ γὰρ τρέμει οὔρεα μακρὰ
Καὶ ποταμοὶ, πολιῆς τε βάθος χαροποῖο θαλάσσης.

Loqvar qvibus fas est, fores occludite profani
Omnes simul. Tu vero audi, lucem ferentis, fili, Lunæ
Musæe: dicam enim vera, neq; te, qvæ antea
In pectoribus visa sunt, cara vita privent.

In

In Sacrum vero Sermonem intuens, huic immorare,
Dirigens cordis intelligentiam capacem: recte porro ingredere
Semitam, solumqve intuere Mundi Regem.
Vnus est ex se ipso genitus, ab uno omnia nata sunt.
Inqve ipsis, Ipse supereminet; neqve qvisqvam eum
Mortalium intuetur; ipse vero omnes intuetur.
Hic vero ex bono, malum mortalibus dat
Et bellum crudele, & dolores lacrymabiles.
Neqve est alius, præter magnum Regem.
Ipsum vero non video: circa enim Nubes sita est:
Omnibus enim mortalibus, mortales pupillæ in oculis sunt.
Infirmiores vero sunt, qvam ut videre possint Jovem, omnibus imperantem.
Hic enim in cælo aheneo stabilis sedet:
Super aureo solio: pedibus insilit terræ:
Et manum dexteram, ad fines Oceani
Vndiqve extendit: circum, tremunt alti montes
Et flumina, & profunditas cani ac splendidi maris.

Τῶν Ἱερῶν Λόγων Ῥαψῳδίας ΚΔ΄. i. e. XXIV. sub *Orphei* Nomine olim lectas fuisse; *Svidas* testatur. Cujus Operis Initium, hoc, qvod ex *Justino* protuli, Fragmentum, fuisse arbitror. Opus ipsum ingens & diffusum; Rhapsodiarum Numerus satis arguit. Argumenti vero Dignitas; tum ex ipsa Inscriptione, tum ex Verbis hujus Procemii, satis, opinor, intelligi potest. Complectebatur hoc Opus, Sanctiorem & Secretiorem de Deo Sermonem: Rerumqve & Operum Divinorum, detracto prorsus, aut saltem parcius obducto, Fabularum Velo, dilucidiorem Expositionem: qvalis τοῖς γνησίοις, ut alicubi loqvitur *Justinus*, τῶν Ὀρφέως Ἀκροαταῖς tradi solebat; Et non, nisi Mystis, patebat. Vnde Βέβηλοι, statim sub Initium Poëmatis, excesse jubentur.

Sed & alio Titulo, τ̃ ΘΕΟΛΟΓΙΩΝ, a Christianis potissimum Patribus, eosdem Sermones, citari credo. Qvin, manifesto, *Justinus Martyr*, Hoc ipsum Fragmentum, ὡς ἐξ ΔΙΑΘΗΚΑΙ ἐπιγραφομένε βιβλίε, profert. Qvod tamen *Aristobulus*, apud *Eusebium*, ἐξ Ἱερῶν λόγων depromptum esse; disertis verbis indicat. Vt adeo opus istud τ̃ Ἱερῶν λόγων, aut Varias Inscriptiones habuerit; a variis, vel Orphei Sectatoribus, vel aliis, Christianis, ei affictas: Vel, qvod verosimilius mihi videtur; Ipsæ Operis distinctæ Ῥαψῳδίαι, distinctos qvoqve Titulos præ se tulerint; Præcipuum cujusqve Rhapsodiæ Argumentum, breviter indicantes. Qvalis forte una alterave Rhapsodia, sub Διαθήκης Titulo, contenta esse potuit: qvod in his, Sanctissima imprimis, &, ex Opinione Auctoris, Verissima, de Deo, ejusqve Essentia, Vnitate, Sapientia, Potentia &c. ἀπλέστατα ἢ ἀφελέστατα perscripta erant. Non sine πρόσμασιν, ad Vitam Sancte & Pie instituendam, subinde inspersis: qvod vel ex præsenti Fragmento colligi potest. Qvæ omnia Orpheus, tanqvam Florem aut Fontem, universæ suæ Doctrinæ: ad qvem omnia referenda, & ex qvo singula judicanda & inspicienda sint; ceu preciosissimum Thesaurum, consignatis qvasi Tabulis; Musæo suo, suisqve Genuinis Sectatoribus, ex Asse reliqverit.

Ipse liber, Antiqvissimus est, & Potioribus annumerandus. Cum ipse Pythagoras, teste *Clemente Alexandrino*, pro genuino *Thracii Orphei* Fœtu, eum agnoverit. Vtut alii; & nominatim *Epigenes*, *Cercopem Pythagoræum*: Alii; qvod *Suidas* annotat; *Theognetum Thessalum*, Auctorem illius prædicaverint. Invenio tamen apud *Jamblichum*, in vita Pythagoræ: Communiter olim creditum fuisse; ipsum *Pythagoram*, Auctorem fuisse τ̃ Ἱερε̃ λόγε: Qvem illum non tantum ab Orpheo accepisse, docet idem Jamblichus; sed & Modum & Successionem ostendit, qva ista omnia, ab *Orpheo* tradita; demum ad *Pythagoram* devoluta sint. Et hoc fortassis est, qvod *Jon Chius* in Τριαγμοῖς prodidit: τὸν Πυθαγόρεαν ἔνια ποιοῦντα,

πιήσαντα, ἀνενεγκεῖν εἰς Ὀρφέα. Sed, Aliud ab hoc Noſtro, Carmen illud Pythagoræum fuiſſe; colligo: Primo, qvod omnes, qvi Pythagoræi Carminis mentionem faciunt; Vnum tantum λόγον agnoſcant: dum ſemper numero ἑνικῷ, illud citant, τῷ Ἱερῷ λόγῳ: Hoc *Orphicum* autem, fere ubivis plures λόγους oſtendat; & *Syntagma* qvoddam τῶν Ἱερῶν λόγων conſtituerit. Deinde, Initium illius Pythagoræi Carminis; qvod nobis ſervavit *Diog. Laërtius*, Lib. VIII. plane diverſum eſt ab hoc noſtro: Ita enim illud:

Ὦ νέοι ἀλλὰ σέβεσθε μεθ' ἡσυχίας τάδε πάντα.

Igitur ſic ſtatuo: *Orpheus*, Sacrum qvendam & Secretum de Deo Sermonem docuit. In qvo, imprimis ex Numerorum Ratione, de Dei Vunitate, aliisqve Attributis diſputavit. Hic Sermo, ſive ab ipſo *Orpheo*, ſive ab ejus Sectatoribus, in Litteras relatus: Vel deniqve, nuda Traditione Orali, ita inter Myſtas propagatus; tandem ab *Aglaophemo*, *Pythagoræ* communicatus eſt: Qvi fortaſſis primus, eum litteris conſignavit. Cui deinceps Orphici ſeu Pythagoræi, (Hi enim unam eandemqve Sectam conſtituebant) ſubinde plura addidere, inſeruere, Caputqve ei Auguſtius ac Splendidius, Ipſum hoc noſtrum Fragmentum, appoſuere. Donec tandem in XXIV. Rhapſodias, Liber excrevit: & jam non amplius Vnus Ἱερὸς λόγος; ſed plures Ἱεροὶ λόγοι inde emerſere. Verba *Jamblichi* conſideranti; & ea, qvæ περὶ τῆς Ὀρφέως Θεολογίας τε καὶ Ἱερῶν λόγων ab aliis Auctoribus conſignata ſunt, cum iſtis conferenti; facile apparebit, hæc ſine Fundamento a me non ita dicta eſſe. Vt adeo verum ſit, qvod *Proclus* ſcribit: Ἅπασα ἡ παρ' Ἕλλησι Θεολογία, τῆς Ὀρφικῆς ἐστὶ μυσταγωγίας ἔκγονος, πρώτου μὲν Πυθαγόρου παρ' Ἀγλαοφήμου τὰ περὶ θεῶν ὄργια διδαχθέντος.

Sed, qvod heic diſſimulandum non eſt: hoc Fragmentum a ſævis & impuris Interpolatorum manibus, immune haut-

qvaqvam fuit. Qvin, si ullum aliud, certe Hoc, misere habitum est ab iis; qvi, nescio qvo accersito Fuco, nativæ ejus Gratiæ & Formæ lenocinari insuper, & sanctiore qvadam Purpura, male tamen assuta, Speciem ejus augustiorem reddere, frustra, tentarunt. Accusarem eos, qvi olim, nimio Charitatis Zelo ducti, Fidem Christianam ut acceptiorem facerent Gentilibus; Veritati, qvam se propugnare ubiqve jactabant, & re ipsa propugnaverant; Vim Ipsi non semel inferre haut dubitarunt: Dum Antiqvissimis qvibusqve Gentilium Scriptis, ea Dogmata Christianæ Fidei, mala utiqve fide, inseruere & infarsere; . . ., si illis fides habenda esset; in dirimendis ipsorum Christianorum inter se Controversiis; jam non ad Sacras Litteras, sed ad dilucidiorem Orphicorum, Sibyllinorumqve Carminum, aut, Hermetis fontem, scilicet, recurrendum esset: & inde, tam Sacro Sanctæ Triados, qvam Ὁμοουσίας ipsius Mysteria, κατὰ ῥητὸν, absqve omni ulteriore Ambage, haurienda essent. Nisi, qvod mireris, infausta *Judæi* manus, manifesto se hic proderet: qvæ Fores perrupit, & ne Propriis qvidem Sacris pepercit, ut Aliena everteret. Carmen, ex *Eusebii* Lib. XIII. Præparat. Evangelicæ, hoc est:

Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστὶ, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι
Φεύγοντες δικαίων θεσμοὺς, θείοιο τεθέντος
Πᾶσι νόμου. σὺ δ' ἄκουε, φαεσφόρου ἔκγονε Μήνης
Μουσαῖ. ἐξερέω γὰρ ἀληθέα· μηδέ σε τὰ πρὶν
Ἐν στήθεσσι φανέντα, φίλης αἰῶνος ἀμέρσῃ·
Εἰς δὲ λόγον θεῖον βλέψας, τούτῳ προσέδρευε,
Ἰθύνων κραδίης νοερὸν κύτος. εὖ δ' ἐπίβαινε
Ἀτραπιτοῦ· μοῦνον δ' ἐσόρα κόσμοιο * τυπωτὴν
Ἀθάνατον. Παλαιὸς δὲ λόγος περὶ τοῦδε φαείνει.
Εἷς ἔστ' * αὐτοτελὴς, αὐτοῦ δ' ὕπο πάντα τελεῖται
Ἐν δ' αὐτοῖς αὐτὸς * περινίσσεται. οὐδέ τις αὐτὸν
Εἰσοράᾳ ψυχῶν θνητῶν, νῷ δ' εἰσοράαται.

Αὐτὸς

„Αὐτὸς δ' ἐξ ἀγαθῶν, θνητοῖς κακὸν οὐκ ἐπιτέλλει
„Ἀνθρώποις· αὐτῷ δὲ χάρις, καὶ μῖσος ὀπηδεῖ,
Καὶ πόλεμος, καὶ λοιμὸς, ἰδ' ἄλγεα δακρυόεντα.
Οὐδέ τις ἔσθ' ἕτερος. * Σὺ δέ κεν ῥέα πάντ' ἐσορήσαις,
„Αἴκεν ἴδῃς αὐτὸν πρὶν δήποτε δεῦρ' ἐπὶ γαῖαν.
„Τέκνον ἐμὸν, δείξω σοι, ὁπηνίκα δέρκομαι αὐτοῦ.
„Ἴχνια, καὶ χεῖρα στιβαρὴν κρατεροῖο θεοῖο.
Αὐτὸν δ' οὐχ ὁρόω· περὶ γὰρ νέφος ἐστήρικται
„Λοιπὸν ἐμοί. στᾶσιν δὲ δέκα πτυχαὶ ἀνθρώποισιν.
„Οὐ γάρ κέν τις ἴδοι θνητῶν μερόπων κραίνοντα,
„Εἰ μὴ μουνογενής τις ἀπορρὼξ φύλου ἄνωθεν
„Χαλδαίων· ἴδρις γὰρ ἔην ἄστροιο πορείης,
„Καὶ σφαίρης κίνημ', ἀμφὶ χθόνα ὡς περιτέλλει
„Κυκλοτερές γ' ἐν ἴσῳ, κατὰ δὲ σφέτερον κνώδακα·
„Πνεύματα δ' ἡνιοχεῖ, περί τ' ἠέρα, καὶ περὶ χεῦμα
„ἅματος· ἐκφαίνει δὲ πυρὸς σέλας ἰφιγενήτου.
Αὐτὸς δὴ μέγαν αὖθις ἐπ' οὐρανὸν ἐστήρικται,
Χρυσέῳ εἰνὶ θρόνῳ, γαίη δ' * ὑπὸ ποσσὶ βέβηκε.
„Χεῖρα δὲ δεξιτερὴν ἐπὶ τέρμασιν Ὠκεανοῖο
„Ἐκτέτακεν· * ὀρέων δὲ τρέμει βάσις ἔνδοθι θυμῷ,
„Οὐδὲ φέρειν δύναται κρατερὸν μένος· ἐστὶ δὲ πάντως
„Αὐτὸς ἐπουράνιος, καὶ ἐπὶ χθονὶ πάντα τελευτᾷ,
„Ἀρχὴν αὐτὸς ἔχων, καὶ μέσσον, ἠδὲ τελευτήν,
„Ὡς λόγος ἀρχαίων, ὡς ὑλογενὴς διέταξεν,
„Ἐκ θεόθεν γνώμαισι λαβὼν κατὰ δίπλακα θεσμόν.
„Ἄλλως οὐ θεμιτὸν δὲ λέγειν· τρομέω δέ γε γυῖα,
„Ἐν νόῳ. ἐξ ὑπάτου κραίνει περὶ πάντ' ἐνὶ τάξει,
„Ὦ τέκνον· σὺ δὲ τοῖσι νόοισι πελάζεο, γλώσσης
„Εὖ μάλ' ἐπικρατέων· στέρνοισι δ' ἔνθεο φήμην.

FRANCISCO VIGERO *interprete.*

Fas qvibus est, narrabo: fores claudunto profani,
Qveis sanctæ leges odio, qvas omnibus auctor
Ipse tulit posuitqve Deus. Tu vero micantis
O Lunæ Musæe nepos, hæc auribus hauri.
Namqve ego vera canam. Tibi ne modo pristinus error
Æternæ invideat felicia secula vitæ:
Sed fixa potius divina Oracula mente
Excipiens, casto penitus sub pectore condas.
Ergo age, carpe viam, solum interituqve carentem
Suscipiens Genitorem Orbis. Qvem talibus ecce
Prisca Virum nobis olim monimenta loqvuntur.
Vnus & ex sese Deus est, idem omnia condit,
Ac Mundi late partes se fundit in omnes.
Mortales fugit ille oculos, animoqve videtur.
Fonsqve boni cum sit, nulli mala, sævior unqvam
Ipse creat: licet hunc vitali Gratia passu
CumqveOdio, Bellumqve, Luesq; Dolorq; seqvantur.
Hunc alius præter nemo est. Qvem cernere terris
Si prius extantem poteris, facile omnia cernes.
Per me, si qva ejus sese vestigia forsan
Obtulerint, mollesve manus, tu, nate, videbis.
Namq; ipsum per se haud video, qvod densa tuentem
Impediat Nubes, ac dena volumina tardent.
Vnus enim imperio mortalia fata regentem
Nosse aliqvis potuit Chaldæo a sangvine cretus.
Norat enim, qva magnus iter Sol flectat in Orbem,
Æqvatosqve habilis circumqve immania Terræ
Pondera, sed proprio gyros convertat in axe:
Et volucres effusus eqvos, per cærula mundi
Verset agens, aurasqve obeat, pelagusqve profundum,

Et

Et vivos rutili succendat luminis ignes.
Ille igitur magni supra laqvearia cœli
Immotus, solioqve micat sublimis in aureo.
Olli planta humiles subter premit ardua Terras,
Oceani extremos attingit dextera fines:
Cujus inexhaustum qvassi ab radicibus imis
Ferre negant robur nutanti vertice montes.
Ergo ut siderea nunqvam discedat ab arce,
Cuncta tamen nostris præsens molitur in oris,
Principium in sese ac medium finemq; coërcens.
Hæc prisci retulere Viri, Terraqve creatus
Mortalis docuit, Divino abs Numine postqvam
Hauserat, ac Gemino tulerat viventia Saxo.
Illa secus vulgare nefas: membrisq; solutis
Mecum animo volvens trepido: qvippe ordine cuncta
Desuper ipse regit. Tu mentem advertito, Fili,
Frænataqve potens linguæ, rem pectore serva.

Male sit isti Interpolatori! qvi turpi hac sua Versutia, multos Patres, Bonos Senes, Sanctissimos & Simplicissimos Viros, in tantum Fraudis induxit; ut ex hoc solo Centone, jam fere ubiqve, de præfractis Gentilibus Επινίκια cecinerint: Dum non fortius, Infidelium horum Copias everti & profligari posse speraverunt; qvam si ab ipso illorum Promacho & Antesignano, *Theologo Orpheo*, Tela ita mutuarentur & expedirent: Et jam Illum, omnis Theologiæ Græcæ Auctorem & Promum, *Orpheum;* qvi miseram Græciam, antea, Trecentis amplius Falsis Diis infecerit & deformaverit; tandem Veritatis Lumine victum & convictum, hanc stupendam Palinodiam, (ita enim vocant) cecinisse, Mosenqve & Abrahamum aperte, non sine priorum Errorum Pœnitentia, seqvutum fuisse, ostenderent, & ex ipsissimis Ejusdem verbis comprobarent. Sed utrumqve Carmen paulo propius inspiciamus, ut inde Auctoris Fraus, tanto cla-

rius deprehendatur. Primum iſtud ex *Juſtino*, ut dixi, *Martyre*, qvi illud Bis, Iisdem Verbis, recitat; ſemel, in Παραινετ. ad Gentes: iterum, in Apologia Secunda: produximus. Qvi, qvantum ſcio, Primus & Antiqviſſimus eſt, ex iis, qvi hodie leguntur, qvi ejus mentionem faciat. Qvem ſecutus eſt *Cyrillus*, Lib. I. contra Julianum: qvi idem Fragmentum, Iisdem, pene cum Juſtino, Verbis, citat. Omnia in eo plana, integra, genuina, optimeqve ſingula ſingulis cohærentia deprehendes: nihil luxatum, nihil hiulcum aut mancum usqvam invenies. Ἱερὸν Λόγον expoſiturus, Profanos a Limine arcet: Argumenti Dignitatem & Sanctitatem, ad excitandam debitam Attentionem, commendat; Fructumqve ejus ſimul, qvem Lector ſperare inde poſſit, commonſtrat: Nempe, ut Rite, & Secundum Deum, vivere inde diſcat. Inde, Palmarium Punctum, Centrumqve & Caput Doctrinæ inculcat: videlicet, Vnum eſſe Deum Summum, Inviſibilem, Omniſcium, Omnipotentem, Omniparentem: Regem & Moderatorem Vniverſi, Cauſſamqve primam, Omnium, qvæcunqve in Mundo, & in Vita hominum, accidere poſſunt. Hunc eſſe reſpiciendum, de hoc cogitandum, Vitamqve ſecundum eum inſtituendam. Omnia hic contenta vides, qvæcunqve in Præfamine tam ſancti & ſacri Sermonis, dici aut poſſunt aut debent. Sed & illa Verborum & Sententiarum Gravitate; qvæ maxime, & Rei, & Loco, convenit. Ita prorſus, ut nihil qvicqvam, ubiqvam, abundare; nihil deeſſe; nihil tranſpoſitum; manifeſtiſſime appareat. Sed videamus, qvid ſibi Temeritas licere voluerit:

> *Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί· θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι*
> *πάντες ὁμοῦ.*

Hoc eſt Initium, Genuini & Antiqvi Carminis: & ita conſtanter citatur ab *Juſtino*, *Cyrillo*, *Clemente*, & aliis Antiqvis. Niſi qvod deinceps nonnulli commodius legendum cenſuerunt; *θύρας δ' ἐπίθεσθε βεβήλοις, πᾶσιν ὁμοῦ.* Qvæ Mutatio,

non

non heri, aut nudius tertius, a nostris Criticis, excogitata est: sed jam Antiqvis Temporibus obtinuit: & ex Veteribus Codicibus, ab *Henrico* etiam *Stephano*, typis ita transcripta. Hanc lectionem, ex parte arripiens Interpolator; commodum Locum invenit, qvo Legis Suæ Sanctitatem, statim in Limine, commendaret: simulqve, qvod intendebat, persvaderet simplicioribus: Orpheum Ipsum confiteri; qvicqvid Sani & Integri usqvam docuisset; istud omne ex Lege Mosaica sese hausisse. Igitur, Primum Versum intactum ita relinqvens; Τὸ Πᾶσιν ὁμῶ, ita distraxit, ut Πᾶσι Νόμω inde formaret. Qvod, ut prioribus coalesceret, Versus inserendus erat: cujus priorem partem, Primum Versum; alteram, Tertium, respicere voluit. Enatum ergo inde:

> *Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐςί. θύρας δ᾽ ἐπίθεσθε βέβηλοι*
> *Φεύγοντες δικαίων θεσμοὺς, θείοιο τεθέντος*
> *Πᾶσι νόμου.*

Idem rursus inculcat, *Versu IX.* ex se affingens integrum:

> Ἀθάνατον. Παλαιὸς ἢ λόγος περὶ τοῦδε φαείνει.

παλαιὸς λόγος, i. e. *Lex Mosaica.* Et, ut Creatorem simul inculcaret; *Versu VIII.* Ἄνακτα, mutat in Τυπωτήν. *Versu X.* Vbi in antiqvo legebatur: Εἷς ἔς᾽ αὐτογενὴς, ut omnem Originis Speciem a Deo excluderet; putavit commodius dici, Αὐτοτελὴς. Et *Versu XI.* περιγίγνεται, mutat in Περινίσσεται. *Versu XII.* ubi legebatur: οὐδέ τις αὐτὸν Εἰσοράᾳ θνητῶν, αὐτὸς δέ γε πάντας ὁρᾶται. Maluit: οὐδέ τις αὐτὸν Εἰσοράᾳ ψυχῶν θνητῶν, νῷ δ᾽ εἰσοράαται. *Versuum* autem *XIII. & XIV.* Sensum; qvoniam Judaicæ forte Persvasioni adversari videbantur; plane evertit: & mutando, assuendo, pervertendo, directe Contrariam Sententiam *Orpheo* tribuit. Dicit Orpheus; Deum, ex Bono, mortalibus Mala dare: Bellumqve & Calamitates immittere. Qvod

vel ita ſimpliciter intelligendum; qvemadmodum *Pythagoras*, Orphei, in omnibus fere, Sectator & Imitator, docuit: Οἱ θεοὶ, πάντες, οὓς μὲν ἂν φιλῶσι, καὶ οἷς ἂν χαίρωσι, τούτοις διδόασι τ' ἀγαθά. τοὺς δὲ ἐναντίως ἔχουσι, τὰ ἐναντία. Vt interim Bonitati Divinæ nihil decedat. Vel ita, ut *Platonici*, ex variis Bonitatis gradibus, Malum nonnunqvam reſultare docent: dum longa Cauſſarum Secundarum ſeries, a prima Cauſſa defluens, &, vel in Subjectum non capax, vel aliunde male affectum, influens; nonnunqvam Contrarium Effectum extrudit: Vt interim ſingulæ Cauſſæ, recte & ſuo ordine agant; nihilqve ſingularum bonitati decedat. Hæc, vel non advertens Judæus, vel ſibi adverſa credens, omnia turbat; &, cum in Genuino Textu legeretur:

> Οὗτος δ' ἐξ ἀγαθοῖο κακὸν θνητοῖσι δίδωσι,
> Καὶ πόλεμον κρυόεντα, καὶ ἄλγεα δακρυόεντα.

Fecit:

> Αὐτὸς δ' ἐξ ἀγαθῶν θνητοῖς κακὸν οὐκ ἐπιτέλλει
> Ἀνθρώποις· αὐτῷ δὲ χάρις καὶ μῖσος ὀπηδεῖ,
> Καὶ πόλεμος, καὶ λοιμὸς, ἰδ' ἄλγεα δακρυόεντα.

Porro, *Verſ. XVI.* Vbi in Antiqvo legebatur,

> Οὐδέ τις ἔσθ' ἕτερος, χωρὶς μεγάλου βασιλῆος,

Vel, ut Alii legunt, χωρὶς μεγαλοῖο ἄνακτος· Qvæ mire conveniunt cum iis, qvæ *Plato* in Cratylo ait: οὐ γάρ ἐστιν ἡμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν, ὅστις ἐστὶν αἴτιος μᾶλλον τοῦ ζῆν, ἢ ὁ ἄρχων τε καὶ βασιλεὺς τῶν πάντων: ut Viam ſibi ſterneret; per qvam Abrahamum, Chaldæum, in Carmen intruderet; *Tribus* integris *Verſibus*, cum *dimidio*, hoc agit:

> οὐδέ τις ἔσθ' ἕτερος, Σὺ δέ κεν ῥέα πάντ' ἐσορήσαις &c.

Inſuper,

Inſuper, poſt Verſum, Αὐτὸν δ' οὐχ ὁρόω; *Binos* ex Antiqvo Carmine ejicit, & illorum loco, *VIII. Verſus* ſupponit: in qvibus Abrahami Laudes, & Aſtrorum Scientiam decantat. Verſus ejecti, qvia ſingularem, neſcio qvam, Gratiam ſimul & Gravitatem in ſe continent; merentur ſane ut hic repetantur. Sunt autem Hi:

Αὐτὸν δ' οὐχ ὁρόω. περὶ γὰρ νέφος ἐστήρικται.
Πᾶσιν γὰρ θνητοῖς θνηταὶ κόραι εἰσὶν ἐν ὄσσοις,
Ἀσθενέες δ' ἰδέειν Δία τὸν πάντων μεδέοντα.

Poſt hos, cum in Antiqvo Carmine ſeqveretur:

Οὗτος γὰρ χάλκειον ἐς οὐρανὸν ἐστήρικται,

Mutavit:

Αὐτὸς δὴ μέγαν αὖθις ἐπ' οὐρανὸν ἐστήρικται.

Deniqve, poſt *Binos* itidem *Verſus*; qvos leviter mutat; omnia turbat: & cum magno Tremore ac Animi Conſternatione, Majeſtatem Divinam prædicat & admiratur. Iterumqve provocat ad Legem, a Deo Ipſo, Moyſi, in Duabus Lapideis Tabulis, perſcriptam & traditam: ex qva hæc omnia deſumta eſſe, diſerte perhibet. Totumqve demum Carmen ita concludit; qvaſi Abſoluto & Perfecto jam Toto Opere; nihil aliud dicendum reſtaret: & Vniverſi iſti Ἱεροὶ Λόγοι his Qvadraginta Verſibus includerentur.

Ὦ τέκνον, σὺ δὲ τοῖσι νόοισι πελάζεο, γλῶσσαν
Εὖ μάλ' ἐπικρατέων, στέρνοισι δὲ ἔνθεο φήμην.

Ejectis rurſus, & inſuper habitis iis, qvæ in Vero Carmine legebantur:

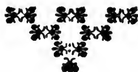
— — περὶ γὰρ τρέφει οὔρεα μακρὰ,
Καὶ ποταμοὶ, πλῆς τε βάθος χαροποῖο θαλάσσης.

Et Hæc est ista Larva, qva tot Viri, cæteroqvin Sanctissimi & Cordatissimi, hac tamen in re, non satis cauti, tecti & induti, Judæi hujus Opera; risum potius Gentilibus & contemtum excussère, qvam Timorem & Reverentiam incussèrint, erga Illa Sacra; qvæ non melius defenduntur, qvam si Sibi Ipsis Relicta, inqve Se Ipsis Concussa; Ex Se & Suo Auctore, omnem Vim & Efficaciam, contra eos, qvi iis refragantur, depromunt & exserunt. Qvam nos, doloso ejus Sarcinatori, non male detraxissè confidimus.

Sed cessent nunc sane Jurgia, postqvam satis in Fraudem debacchatum est. Virtutem & in Hoste laudandam esse; Vetus Dictum est. Nec, profecto, ab Animo meo aut Moribus alienum. Carmen ipsum, utut interpolatum, utut in Speciem Fraudemqve compositum; Elegans est, Magnificum, Splendidum, Gratiosum: nihil coactum, nihil ineptum, nihil anxie qvæsitum, nihil deniqve, qvod non summopere deceat; (modo Fraus absit) in se continens. Vt facile a Viro Docto & Ingenioso, nec minus Philosopho, profectum esse; judicari possit. Et, ut remoto demum Sipario, & sublata omni Scena, is, qvem volumus, appareat: Fallor, aut est is *Aristobulus*, Hebræus, Philosophus Peripateticus, ob ejusmodi Fraudes, pluribus, jam non semel, notatus: Qviqve Commentarios Explanationum in Moysen, ad Ptolemæum Philometorem, olim exaravit & edidit. Summus alioqvi Vir, &, si Viro Docto, mihiqve, etiam post Fata, Venerando, credendum; Is, cujus mentio fit in ipsis Sacris Litteris, *II. Maccab. I. v. 10.* his conceptis verbis: *Ἔτους ὀγδόου ἑκαςοῦ καὶ ὀγδοηκοςοῦ, οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἡ γερουσία, καὶ Ἰούδας, Ἀριςοβούλῳ,*

διδασκά-

διδασκάλῳ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ὄντι δὲ ἀπὸ τοῦ τῶν χριστῶν ἱερέων γένους, καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Ἰουδαίοις χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν. Qvin, si vera perhibent alii, Vnus ex Iis, qvi in Codice Ebræo transferendo in Lingvam Græcam, Operam suam Ptolemæo, cum aliis, commodavit: Cujusqve Ingens Opus, Græca Lingva perscriptum; &, cum in Illustri Bibliotheca *Florentina*, tum apud Fratres Benedictinos, *Mantuæ*, in Membranis latere; & Philonem ipsum, tam Doctrina & Præstantia, qvam ipsa etiam Mole, longe superare; neqve aliud, qvam idoneum Interpretem Editorem exspectare, jam olim testatus est *Buxtorfius*, pag. 33. ad librum Cosri. Qvod monuisse hoc loco, sufficiat.

ΦΥΣΙΚΑ.

VT Mundum Vniverſum, Duplicem ſtatuit Orpheus, Νοητὸν & Αἰσθητὸν: Ita Conſiderationes circa hoc Vniverſum, duplici Modo & Ratione inibant Antiqvi: Alii enim τὸν Νοητὸν Κόσμον, ut Παράδειγμα τοῦ Αἰσθητοῦ, conſiderantes; Hoc ſibi præcipuum Negotium dedere; ut docerent: Qva Ratione, ex Illo Fonte, omnis in τὸν Αἰσθητὸν Κόσμον, Motus, Vita, Mutatio &c. & in univerſum, omnis Natura hujus, emanet. Qvæ Effluvia, aut, ſi mavis, Προτουργὰς Αἰτίας, in varias Claſſes, aut Ordines diſpeſcentes; Omnes eas, Deorum Apellatione celebrarunt. Adeoqve omnia, tam intra Αἰσθητὸν Κόσμον, qvam ſupra, & extra eum, Diis replerunt: Nullumqve in Hoc, Motum aut Mutationem invenere, cui non aliqvem Deorum iſtorum præfecerint, &, tanqvam priorem, ejusmodi Motus aut Mutationis Cauſſam, venerati fuerint. Vnde ii, qvi hac Via, in Vniverſo conſiderando, incedebant; ab ipſa Doctrina & Conſiderandi Modo, Θεολόγοι appellati ſunt. Alii, prima iſta Εἴδη, & Προτουργὰς Αἰτίας, valere jubentes; Motum in ſe, ejusqve Effectus, ἐν τῷ Αἰσθητῷ Κόσμῳ, conſiderandum & docendum ſibi propoſuere. Solamqve, adeo, & nudam Naturam, Diis qvaſi deſtitutam, ſcrutari & perveſtigare allaborarunt. Qvi, ab hoc conſiderandi Modo, Φυσικοὶ dicti ſunt: qvaſi dicas, *Naturalium Rerum Inveſtigatores*. Itaqve, cum Illis, *Theologus*, eſſet ἡ Φύσις, ἐσχάτη μὲν τῶν τὸ σωματοειδὲς τοῦτο καὶ αἰσθητὸν, δημιουργούντων αἰτίων· καὶ τὸ πέρας, τοῦ, τῶν ἀσωμάτων οὐσιῶν, πλάτους· πλήρης δὲ λόγων καὶ δυνάμεων, δι' ὧν κατευθύνει τὰ ἐγκόσμια· προηγεῖται δὲ, τὸν ὅλον κόσμον, ταῖς ἑαυτῆς δυνάμεσι· καὶ τὸν μὲν Οὐρανὸν, τῇ ἑαυτῆς ἀκρότητι συνέχουσα. Τὴν δὲ Γένεσιν, διὰ τοῦ οὐρανοῦ κυβερνῶσα, πανταχοῦ δὲ τὰ μερικὰ συνυφαίνουσα τοῖς ὅλοις· Hi, *Phyſici*, pro diverſis & variis, qvos ſibi imaginabantur, τοῦ

Κόσμου

κόσμου & τῆς Φύσεως Limitibus: Naturam, Vel in Iis tantum examinabant, qvæ ſunt Infra Lunam, omnem Phyſicam Scientiam, intra hæc ſola Sublunaria, coarctantes: De qvibus *Proclus*, Lib. I. in Timæum Platonis: περὶ γὰρ τὰ ἐνυλότατα, καὶ τὰ ἔσχατα τῆς Φύσεως ἐκεῖνοι διέτριβον, ἀφέντες τὸν ὅλον οὐρανὸν, ἅτε τὴν ὕλην ὁρῶντες. Vel; Cœlum qvoqve, pro Parte Mundi ducentes; Cœleſtia etiam & Sideralia, ad Phyſicas Contemplationes trahebant: Totumqve & omne Conſiderationis ſuæ Objectum, Aſpectabilem hunc Mundum, ejusqve Elementa, Motum, Naturam &c. una cum Cœlo & Aſtris ſibi elegere. Mentalia interim illa Ἀόρατα, Prima, aut Divina, cum omni Deorum Familia, Theologis ſolis tractanda & inqvirenda relinqventes. Qvi poſtremus, τὰ Φυσικὰ, tradendi & conſiderandi Modus, poſt Primos iſtos Sapientes Theologos, ita communiter invaluit; ut ipſe etiam Anaxagoras, a nonnullis, & nominatim qvidem, a Socrate, ob id notatus qvondam fuerit: Quod, cum, aliis, ſui temporis, Philoſophis Phyſicis qvaſi dormitantibus, & Rerum Motuumqve Naturalium Cauſſas, in ſola Materia qværentibus; Ipſe, primus ex iis, Mentem Formatricem, Primam Rerum Cauſſam, agnoverit & docuerit: In ipſa tamen, deinceps, Naturalium Cauſſarum Expoſitione, Mentis ſuæ plane oblitus; ad Ætheras qvosdam & Aëras potius, illas reduxerit; qvam ad illam ſuam Mentem Formatricem. Interim, non defuere ſubinde, qvi τὰ Θεῖα & τὰ Φυσικὰ, ita inter ſe connexa & cohærentia deprehenderunt; ut Hæc ſine Illis neqvaqvam ſolide vel intelligi, vel etiam explicari poſſe crediderint; qviq; ideo, non ſolum τὰ Αἴτια Effectuum Naturalium Proxima; ſed & τὰ Συναίτια τῶν Φυσικῶν πραγμάτων. Qvin, τὰς Προτουργὰς Αἰτίας, τὸ Παράδειγμα, & τὸ Τέλος, ſolerti & ſollicita cura ſimul inveſtigaverunt. Et Hi, ab omnibus, præcipuam, ſemper, Laudis Palmam reportarunt: Tanqvam ii, qvi Ingens hoc & Specioſum Vniverſum, Divinæ Potentiæ & Bonitatis Vnicum Τεκμήριον, Soli condigne intueri, ejusqve

Decus

Decus & Majestatem, æstimare & enarrare valuerint. Qvam Methodum, Naturalia docendi, Primus & Antiqvissimus qvisqve, inter Sapientes, religiose observavit. Donec, augescente Sophistarum & Philosophorum Numero; τὰ Συναίτια Rerum Naturalium, & προτουργαὶ istæ Αἰτίαι, e Physicorum Scholis ejici & exterminari cœpere. Qvas tamen, post longum intervallum, reduxit *Plato*. Qvi ob id, & qvod de Diis, rebusqve Divinis, optime & sapientissime disseruisse credebatur; *Divinus*, cognomine, appellatus est: Ejusqve Rei illustre documentum dedit, in aureo suo Dialogo, qvem *Timæum* inscripsit. In qvo, ita circa hoc Vniversum & circa Naturalia versatur; ut ubiqve ad Primas Caussas, Deorumqve Præsidia, recurrat: & Illa, ad Hæc reducat. Sed, qvæ Modestia erat hujus Viri; tantum abest, ut Sibi, aut propriæ, qva plurimum pollebat, Sapientiæ, hanc, Naturalia ita tradendi Viam, tribuerit; ut potius vel Ipsa Dialogi Inscriptione testatus fuerit, a qvo hæc didicerit: cujusqve se Discipulum, hac in Parte, agnoscat: Dum neqvaqvam dissimulat, Se summa & præcipua hujus Doctrinæ Capita, a *Timæo Locro*, qvi sua a *Pythagora* habebat; potissimum hausisse. Cujus etiam Libellus, Verum & Vnicum Antiqvissimæ illius Philosophiæ Naturalis, aut Physices, Exemplar ac Specimen, περὶ ψυχᾶς κόσμω καὶ φύσιος, hodienum legitur: Et ante Annos aliqvot, Opusculis Mythologicis Physicis & Ethicis a *Thoma Gale*, & *Marco Meibomio*, insertus; nitidissime & elegantissime descriptus, *Amstelodami* prodiit. Ab hoc igitur, hanc Methodum mutuatus Plato; Divino suo Dialogo nihil egit aliud, qvam ut Primi Auctoris, *Timæi*, exiguum Libellum; prolixiore & clariore Commentario illustraret: Qvod vel ex Notis, accurata Diligentia, & exqvisito Judicio, Laudato Timæi Locri Libello, in memorata Editione subjectis, constare potest. Interim *Pythagoras* ipse (A qvo hæc, in Timæum, teste *Proclo*, manarunt) non aliunde hæc hausit, qvam ab *Orpheo*. Vtpote qvem sibi, in omnibus, & imprimis in iis, qvæ circa Deos & Naturam occupata sunt,

(ut

(ut disertis verbis testatur, non semel, *Jamblichus*, in Ejus Vita) imitandum, & exprimendum unice proposuit. Sub cujus *Orphei*, Nomine, Librum qvondam lectum fuisse, qvi ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ Inscriptionem prætulerit; testatur, cum *Suidas*: Tum etiam, *Auctor Etymologici Magni*, in Τριτοπάτορες. Vbi ex iis, qvæ inde affert; facile apparet; non alia Methodo, Auctorem, inibi, in tradendis Rerum Naturalium Caussis, usum fuisse; ac ea, de qva huc usqve verba fecimus. Sunt autem illa: Ἐν τοῖς Ὀρφέως Φυσικοῖς, τὰς Τρίτας Πατέρας Ἀμαλκείδην, Πρωτοκλέα, καὶ Πρωτοκρέοντα. Θυρωροὺς καὶ φύλακας ὄντας τῶν ἀνέμων. Ὁ δὲ τὸ Ἐξηγητικὸν ποιήσας, (Commentarium, inde, exstitisse etiam, in hunc olim Orphei Librum, videre est) Οὐρανοῦ καὶ Γῆς φησὶν αὐτοὺς εἶναι, ὀνόματα δὲ αὐτῶν, Κόττος, Βριάρεως καὶ Γύγης. Qvem eundem Locum & Librum, in Animo habuit, *Isaac. Tzetzes*, Commentario. ad Lycophronis Versum 738. Vbi inter alia, hæc qvoqve leguntur: Ὁμοίως δὲ καὶ τὸν Ἀμαλκείδην, καὶ Πρωτοκλῆ, καὶ Πρωτοκρέοντα, ὥς φησιν Ὀρφεύς· Οὕτως ἐν ἔφασαν αὐτοὺς καὶ δεσπότας εἶναι ἀνέμων, ὡς καὶ δεῖν ἀσκοῖς, ὃν βούλοιντο αὐτῶν, τοὺς δ' ἄλλους ἐᾶν πνεῖν. Ex qvibus, *Tzetzis*, Verbis; illa, *Auctoris Etymologici*, emendanda esse; censet *Cl. Barnesius*: Suis, ad Illum, Emendationibus.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ.

SEnſuum, in homine, ad Intellectum ὁδηγίας, tanta Vis eſt; ut jam dudum, defæcatarum qvoqve Mentium, freqvens Effatum innotuerit: Nihil eſſe in Intellectu, qvod non ante fuerit in Senſu. Ita videmus, Senſuum Ludibria, non ſolum imperitum, & omnium ignarum Vulgus; ſuffocata qvaſi, plerumqve etiam velut plane extincta Ratione; pro lubitu ſuo ducere: Sed Sapientes qvoqve, cætera, Mentes, illorum Præſtigiis, nonnumqvam ſuccumbere; aut ſaltem, ad tempus qvodammodo, faſcinari. Vt, anteqvam Plenum Rationis Lumen illis effulgeat; tantiſper Crepuſculum qvoddam, inter Senſuum Vmbras, & Veritatis Lucem undulans; cum magno ſæpe Æſtimationis ſuæ, apud Imperitos, Detrimento, experiantur. Ex omnibus autem, qvibus Intellectus Satellitium inſtruxit, Senſibus, Dei & Naturæ provida Cura; nullum vivaciorem eſſe, qviqve plus in Rationem poſſit, *Viſu;* vel inde evinci poſſe, arbitror: Qvod nullus, ex omnibus, in Homine, Senſus, firmiora ſui Veſtigia, in eorundem Imaginatione (ad qvam fere omnis ſe Ratio imprimis, vel cognoſcendo vel judicando convertere ſolet) relinqvat; qvam *Oculorum Senſus.* Abſolutiſſimæ Harmoniarum Muſicarum Deliciæ, cum moveri deſierunt, Aureſqve prætervolarunt; Animum fere ſimul relinqvunt. Aut, ſi qvid in eo movent amplius; ultra Somnii ſpeciem qvandam, nec tangunt, nec movent, nec relinqvunt. Guſtus, Odoratus, Tactus, illecebræ; in Vſu pereunt: nec niſi Momentaneam Voluptatem oſtendunt potius, qvam præſtant. Qvæ autem ſemel per Viſum, Intellectui exhibentur; ea ita ſimul Imaginationi imprimuntur; ut illorum Species, poſt longiſſimum etiam Temporis decurſum, toties repetere inde Reminiſcentia poſſit; qvoties Intellectus aut Rationis, vel temere emiſſus illo Radius, obiter veluti ita, repetere, ſibiqve ante

ante oculos illa ponere jusserit. Vt adeo, si ex Sensuum Oeconomia, Reginæ Rationis Ministerium, disponere & dispertiri liceat; inter hos Reginæ Ministros, Primum sibi, jure suo, Locum vindicare posset, Oculorum Sensus. Ita, ut eandem, Hic, & teneat & regat, adeo, ut, qvicqvid hic Rationi commendat, illa pro rato & confecto jam, judicet & promulgeat. Inde, *Testis Vnus Oculatus*, *plus*, *qvam Auriti Decem*. Inde, *Manus Oculatæ*. Inde nemo, qvod semel Vidit; vel exqvisitissimis, cujusvis Sensus, in contrarium prolatis speciebus, sibi deleri, aut saltem dubium reddi patitur. Cum autem omnis hujus Sensus Fomes & Excitamentum in Lumine consistat; qvis dubitabit, *Astra*, *Fontes Luminis*, Prima fuisse, qvæ Hominum Mentes, Alias, extra se, res cognoscendi, desiderio aliqvo tactas, in sese converterint; suiqve primam Attentionem, ex Admiratione ortam, erga sese excitaverint? Imprimis, cum Astrorum, & præcipue, Maximi illius & Præstantissimi, *Solis*, diffusissimum Lumen, non solum ineffabili Voluptatis Sensu, advertentium Oculos Mentemqve illustret & præstringat: sed occulta sua, qvin manifesta potius, Vi, omnibus, in universum, Rebus, Vitam & Spiritum qvasi inspiret ac infundat. Nemo tam pingvis, tam torpens sensu, facile erit (ut a Sensuum experientia nondum discedam) qvi post plures Dies nubilosos & obscuriores, non intimis sensibus recreetur, & sensibile admodum, Vitæ suæ, velut Augmentum qvoddam, sentiat; si Serenum Sidus, dissipatis & disjectis tandem nebulis, Purum Clarumqve effulserit? Qvotusqvisqve non, sudo & sereno Coelo, id est, Lumine, qvaqva versus, libere, & sine obstaculo commeante; Alacrior & Vivacior, qvodcunqve, imprimis Animi, Opus peragit? Segnis & opaca Tellus ipsa, Vitam qvasi denuo recipit, & speciosior se ipsa fit; cum suus Titan ei appropinqvat: & arctiorem, diuturnioremqve Amplexum promittit. Taceo, Muta etiam Animantia, & Volucrum Genus aëreum, tum præcipue Vitæ & Generationi mancipari & studere.

dere. Gemmarum fulgor, Auri Argentiqve Splendor, & qvicqvid originalis & primigeniæ Lucis, vel tenuissimum Radium, in se concludit; effervescit: Qvin, vilissima Lana, Murice tincta, Lætius Rubet; Si Solis Jubari exponantur & committantur. *Arabes* narrant; Verum Fictumve sit: Abrahamum, qvamprimum in lucem editus fuisset; qvo tutus a Chaldæorum Insidiis servaretur; qvi ei Necem intentabant, qvod Diis suis Hunc Hominem fatalem fore, Astrologorum Vaticinia cecinissent; à Patre, Speluncæ cuidam commissum & inclusum fuisse: inibiqve detentum, donec Virilis Ætas, & Periculi Oblivio, eum a Chaldæorum Minis vindicassent. Inde egressum aliqvando Noctu, primum Oculorum ictum, sudo & sereno cœlo, ad Astra direxisse: cumqve diu attonitus, & qvasi extra se raptus in Obtutu illo Cœlesti defixus hæsisset; &, dum singulas lustrat & miratur, tandem in Veneris Stellam, Lucidam illam & Scintillantem, incidisset; ibi vero subita qvadam, & Venerationis plena Religione, Mentem ejus ita perculsam fuisse; ut Humi prostratus, speciosum istud Sidus adoraverit: alta simul & sonora Voce inclamans: Hic est Deus meus, & Creator meus. Non multo post autem, cum Luna interim surrexisset, pura & serena; nec tantum illam Alteram, sed totum reliqvum Stellarum Agmen, suo Splendore vicisset, & non parum earum speciei detraxisset; toto Vultu, versus Hanc delatum, priorem Sententiam mutasse: & hanc Solam, hanc Vnicam, Deum suum & Creatorem suum salutasse. Dum vero hoc agit, dum stupet, dum trepidat, dum veneratur; Ecce, jam purum & plenum Solis Jubar, Cacumen Montis superaverat. Refugisse ad primum adspectum Abrahamum, & utraqve manu Vultui objecta, qvantum pedibus valebat, Speluncam suam repetiisse. Mox, viso novo, Telluris, Radiis Solaribus collustratæ, specioso habitu; deprehensa Stellarum omnium, & inter has, Ipsius etiam Lunæ Fuga; qvin, Ipsum

Se

Se qvoqve, blandissimo, tepentis auræ, insveto sibi antea, Calore, Animatum: Totum erga hujus Sideris Majestatem conversum; demissis Oculis, Veniam primo præcipitis sui temerarii Judicii rogasse; Inde, Formidine simul & Amore erga hoc augustissimum Sidus plenum, Alta, qva poterat, Voce proclamasse: Tu Tu, qvicunqve demum es, es vere Deus meus, es Creator meus, qvo Splendidius, qvo Altius, qvo Pulchrius nihil, ne excogitari qvidem, potest. Et jam Vota Cultumqve meditatum fuisse: Cum subito ei adstiterit Angelus, qvi ei, retracto inde, Verum Deum, Verumqve Dei Cultum deinceps commonstraverit. Qvid miri igitur, si aliqvi ex Primis Hominibus, Rudibus istis & Ignaris, qvi præter occultum & tacitum illum Naturæ, ad Divinitatem qvandam agnoscendam, Ductum; nihil unqvam fortassis de Invisibili Deo audivere; Majestate, Virtute, Sublimitate, deniqve Præsentissimo hujus Solis Adjumento præstricti; eum pro Deo, & qvidem Summo ac Præstantissimo habuerint? cujus contemplationi, qvanto magis, pro captu suo, intenti erant; tanto plura admiranda semper, in Illo, & circa Illum, deprehendebant. Et profecto, Cœli & Astrorum ineffabilem Pulchritudinem, inexhaustaqve semper Beneficia cogitans; parum abest, qvin credam, Naturalem illum Hominibus Affectum & Motum, omnibus communem: qvo aliquid impensius vel admirantes, vel dolentes, vel optantes etiam; Oculos Sursum & Cœlum versus conjicere solemus; fieri & excitari: qvod Inde potissimum, ex Cœlo & Astris, præsentem Animi & Corporis Vim & Sanitatem, (imprimis claro illo & sereno) experiamur Homines: & ob id ipsum, Cœlum, tanqvam Sedem & Domicilium Dei, (qvi nullo Loco, nec Mundano, nec Extramundano circumscribi aut concludi potest) respiciamus & veneremur. Accedit aliud, Hoc non inferius, Argumentum: qvo permotos primos qvoscunqve Mortales credam, ut Astro-

rum, præcipue vero, Magni illius Solis Speciei, & imprimis Motui; Animi & Mentis Attentionem præcipuam & primam contulerint. Nempe, cum jam ab omni Mortalium memoria, Temporis Ratio, a Cœli Solisqve imperio & directione judicata & inita fuerit; nihilqve Primo isti & Perpetuo Mobili, ad qvod Tempora unice describi & definiri possunt; simile aut secundum, omni, qvantavis maxima & intensissima Humanæ Rationis Industria excogitari unqvam potuerit: Tempus autem, temporisqve Dimensio, Res adeo Homini Propria sit, ad Eundemqve ipsum ita pertineat; ut Solus Homo, ex omnium reliqvarum Rerum numero, & cunctas suas Actiones ad Temporis Statum & Rationem conformet; Vnusqve & Solus Thesauros Temporis intelligere & æstimare valeat: Vero sane valde simile videtur; Cœlestis Motus Observationes, jam cum ipso, Humanæ Rationis, Vsu cœptas & institutas fuisse. Vnde Primas & Antiqvissimas qvascunqve Nationes, ab Ingenii & Rationis solertia, hodienum celebratas; non ex alia fere, qvam Astrorum Scientia, propriam sibi Gloriam qvæsivisse, eamqve apud Posteros hodie invenisse, deprehendimus. Qvod si igitur ad Primordia qvasi Rerum, Conjectura retrogredi, & simplicioris adhuc Humanæ Rationis, Prima Seria; Scientiarumqve, ut ita dicam, Primam Infantiam, hariolando describere aliqvo modo liceat; dixerim: Homines istos, modo recensitis, aut aliis insuper, Rationibus inductos; Solis primum, tam Speciosi, tam Exstantis, tam Benefici, deniqve, tam Necessarii Sideris, Motum respexisse, eumqve accuratius observasse. Cumqve se Primus obtulerit Motus ejus Diurnus; qvo, modo diutius supra Horizontem commorari, modo breviori spacio illum Cursum absolvere deprehenditur: Inde hæ primæ, tam inæqvalis Motus, Caussæ, investigandæ erant. Qvas, cum sine Respectu ad alias, Minores Stellas, describere & explicare accuratius non potuerint; Augmentata inde & Amplificatâ, necessario ita, Cœlestis hæc Scientia, Fixarum, qvas vacant, Stella-

Stellarum Naturam, Positum, inter sese Respectum, communemqve Motum &c. considerare & annotare cœpit. Inde, Distantiarum, Altitudinum, Stellarum in Signa Complexuum &c. Definitiones; Inde etiam, Astrorum, jam ab istis Antiqvissimis Temporibus, ***Homero***, ***Hesiodo***, aliisqve etiam commemorata, ad Nostra usqve Tempora derivata, & retenta hodienum, Nomina. Cum autem in his Observationibus animadvertissent; Solem, ultra certa Astra, in Decursu suo, non adscendere; nec infra certa etiam, descendere: Inde Eclipticæ, Zodiaciqve; & paulatim, proficiente Scientia; reliqvorum qvoqve Circulorum, imaginaria Designatio, sponte seqvebatur. In qvarum Observationum progressu, cum illis Errantium qvarundam Stellarum Motus peculiaris non potuerit non sese subinde obferre: Adhibita, harum qvoqve Motui, Cura, tandem Planetarum, ut vocant, Theoria, Astronomiæ Observationibus accessit. Et deniqve, accedentibus subinde novis Curis, novisqve Observationibus, Ἐκλείψεων qvoqve rationes, cæteraqve hujus Scientiæ Præcipua & Propria Capita, investigata & inventa fuere. Qvas omnes Observationes, jam ab Antiqvissimis inde Temporibus, a Viris Sapientibus collectas, & ordine dispositas, Nonnulli ex iis, Scripto, &, qvi Priscorum Mos erat, Carmine, comprehensas, publici usus fecere. Qvalem Astronomiam, *Orpheus* qvoqve inter Græcos, Litteris consignatam, Posteritati reliqvisse, annotatur a *Svida*. qvem etiam *Lucianus*, primum agnoscit, qvi Græcis hanc Doctrinam tradiderit: Dialogo de Astronomia: Ἕλληνες δὲ, οὔτε παρ' Αἰθιόπων, οὔτε παρ' Αἰγυπτίων ἀστρολογίης πέρι οὐδὲν ἤκουσαν, ἀλλά σφιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης, πρῶτος τάδε ἀπηγήσατο. i. e. *At Græci nihil vel ex Æthiopibus vel ex Ægyptiis, de Astrologia audiverunt: sed illis Orpheus, Calliopes & Oeagri filius, hæc primus explicavit.*

PRO-

PROCLVS.

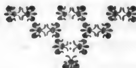
Libro III. in Timæum Platonis.

Μήσατο δ᾽ ἄλλην Γαῖαν ἀπείρατον, ἥντε Σελήνην
Ἀθάνατοι κλήζουσιν, ἐπιχθόνιοι δέ τε Μήνην.
Ἣ πόλλ᾽ οὔρε᾽ ἔχει, πόλλ᾽ ἄστεα, πολλὰ μέλαθρα.

Struxit autem aliam Terram immensam, qvam Selenen
Immortales vocant: Homines autem, Lunam.
Quæ multos montes habet, multas urbes, multas domos.

IDEM. Libro IV. in Timæum.

Ὄφρ᾽ ἐν μηνὶ τρέπῃ, ὅπερ Ἥλιος εἰς ἐνιαυτόν.
Vt intra Mensem vertat, qvod Sol in annum.

ΔΩΔΕ-

ΔΩΔΕΚΑΕΤΗΡΙΔΕΣ.

QVod ſi Plato, ullo modo, Tempus bene definiviſſe dici poteſt; qvod ſit Εἰκὼν Αἰῶνος Κινητὸς, *Mobilis Æternitatis Imago:* Æternæ, profecto, Mentis Humanæ, hujus caduci Temporis terminis circumſcriptæ, & pene incluſæ, Nobiliſſima & Propria Occupatio eſt; Ipſius *Temporis*, ſive adumbrati Hujus, ſive abſoluti Illius, Æternitatis, Contemplatio. Vtpote qvæ iſti Originem, huic, præſentem Vitam debet. Et Æternitatis qvidem contemplatione, ſe ipſam, miro Voluptatis ſenſu, paſcere & reficere facile poteſt: Hujus autem, in qvo vivit, Temporis, accurata Ratio; qvam Mens, Corpori incluſa, ſecum init; ſi Vſum, non Voluptatem tantum, reſpicias & attendas: longe illam alteram anteire, eaqve potior eſſe videri poſſit. Cum & hoc, in qvo heic vivit, Tempus; ei Præſentius eſt: & præſentiorem, ob id ipſum, Attentionem ſibi depoſcit: Et, ex hujus recto Vſu, omnis Spes Illius Æternitatis ei profluit & dependet. Vſus autem omnis hujus Temporis, ad Tria illa, ſive Momenta, ſive Partes Temporis, reſtrictus ac alligatus eſt: *Præteritum*, *Præſens*, & *Futurum*. Qvibus Momentis, qvæcunqve Mens recte utitur; eam qvoqve Recte heic Vivere, & Æternitatis Fructum, non vana Spe, ſibi polliceri poſſe; conſtanti, omnium cultarum mentium, Conſenſu, aſſeritur. Si enim Præſens Momentum ita tranſigas; ut ejus te in futurum non pœniteat; qvod retro eſt, Præteriti Temporis; nullam tibi unqvam, in præſens, moleſtiam pariet: ſed & Præſens momentum formabit, & Futura diriget: ut inoffenſo Felicitatis tramite, hoc, qvantum qvantum eſt, Vitæ Stadium, ad Æternitatis Metam, cautus & tutus decurrere poſſis. Sed profecto, niſi Potiora & Sanctiora obſtarent; haberet Mens Humana, qvo incuſare Naturam merito poſſet: Qvod ſcilicet, ex tanta, ſibiqve tam conjuncta & neceſſaria Re, tam

Exiguum Momentum reliqverit, qvod in ſua Poteſtate habeat. Qvin, dum & Huic manus injicere parat, iſtud jam effluat, & ſuum eſſe deſinat: Momentum, ſcilicet, Præſens. Qvod, dum diſponere & formare Mens noſtra ſtudet; jam excidit: & in Præteritorum Chaos devolvitur. Ex qvo nihil jam tuo Vſui relinqvitur; præterqvam, qvod, ſi Præſentia Momenta rite collocaveris; Momentaneam Voluptatem, ex Recordatione illorum, tecum percipias: tum etiam illa Exempli loco habeas; ad qvæ Præſentia rurſus formes & componas. E contrario vero, ſi Præſens momentum non bene collocaveris; Pœnitentiæ Tormenta, non ſolum Præſentia Mœrore & Moleſtia conficient; ſed & Futura, metu abominanda & deteſtanda reddent. Cum itaqve ſolius Præſentis Momenti Poteſtas, Humanæ Menti relinqvatur: Præteriti autem aliqvis; & ſane exiguus ſatis Vſus: Maxima & Præcipua Temporis pars, ***Futurum***, qvod extenſione ſua, in omnem Æternitatem excurrit; penitus ei ita erepta eſt; ut nihil ejus, ac ne minimum qvidem, vel in poteſtate Mentis remaneat; vel ullo in Vſu eſſe poſſit. Et, licet Mens, bene etiam culta, ex Præſentium & Præteritorum Comparatione, Futura nonnunqvam providere & componere ſibi videatur: Tot tamen Subitis & Inopinatis; qvæ nullo unqvam *στοχασμῷ* attingi & deprehendi poſſunt; illa omnia, plerumqve, ita conturbantur & deſtruuntur; ut, dum illa miratur & obſtupeſcit Animus; ea jam Mentem prætervolaverint, & in Præterita reciderint. Qvam inſignem & memorandam, Futuri omnis Temporis, Jacturam; Egregiæ, Veterum Sapientum, Animæ (poſtqvam Æternitatem vel Natura ſua, vel Contemplatione, ſemel deguſtarunt) tam ægre tulere; ut mille Artes, mille Vias, indefeſſo ſtudio, tentaverint, perveſtigaverint: qvibus eam vel qvodammodo reparare, ejusqve, ſi non omnem; ſaltem aliqvem Vſum, ſibi vindicare valerent. Et, cum ſemel ſe deprehendiſſe crederent; omnia heic Sublunaria, ſub Neceſſitate ſtare; eamqve ipſam Neceſſitatem eſſe, qvæ omnis

Futuri

Futuri Vſum Mortalibus eripiat, eosqve qvaſi excoecet; ne in Futurorum Lucem, Aciem Mentis promovere poſſint: Prometheo Auſu, ipſam Neceſſitatis Arcem, Cœlum & Superna illa, aggredi, & illic ſe, tacito Mentis Scrutamine, inſinuare auſæ ſunt: ſi qvas ibi Providentiæ Scintillas clam ſubfurari, iisqve ſecum deinceps in hæc inferiora deportatis, Lucem aliqvam Mortalibus accendere qvirent: Qva in Futuri Temporis Arcana, aliqvantum proſpicere, indeqve, Præſentis Vitæ Vſum, tanto melius, formare & inſtituere poſſent. Qva autem Solertia, qvo Studio, ibi omnia perreptaverint Sublimes iſtæ Mentes: teſtantur tot, & innumeri fere Divinationum Modi: qvos ſe reperiſſe, & ſecum in Terras deportaſſe, ſibi perſvadebant. Et ex Mente qvidem ipſa Δημιουργῶ, deprehendiſſe ſe credebant: Noſtris qvoq; Animabus, Scintillam qvandam adhærere, certo, Στοχασμῷ, & Præſagiendi Facultate præditam: qvæ commodius & opportunius ſeſe exſerere, ſuumqve negocium agere non poſſit; qvam ſi Anima, a ſervilibus Officiis, Corpori debitis, vacans; ſibi ipſi tota relicta, & propriæ ſe Virtuti ſuæ involvens; in ſe ipſam qvaſi redire, & ſecum habitare tota permittatur. Nempe, dum Corpus, Sopore ſepultum, Animæ Officia negligit. Ibi tum, Præſagam illam Mentem, Animæ, Futurorum Theſauros nonnunqvam recludere, & aliqva, qvæ in futurum Vſum accommodare poſſit; oſtendere ſolere. Vnde illis omnis Scientia Ονειροκριτικὴ: & ſi qvæ alia, *ex Somniis, Vaticinia*, fluxere. Cumqve hunc στοχασμὸν, Animam, Corpori adhuc dum incluſam, comitari crederent; Facile ſibi perſvadebant: Reliqvas Animas, qvæ aut corpora ſua reliqverint; aut etiam nullo unqvam Corporeo Cantactu inqvinatæ fuerint; longe perfectiore, Futura prævidendi, Facultate, præditas eſſe. Qvare omne ſtudium adhibebant, Vias & Modos inveniendi, qvibus eas demulcere, ſibiqve Propitias & Amicas reddere poſſent: Vt ex Scientiæ ſuæ Theſauris, ſibi interdum, ſi opus eſſet, nonnulla depromerent. Inde *Ceremoniæ*, *Carmina*, *Suffimi-*

na, *Libamina*, *Mactationes*, *Honores*, & alia; excogitata. Qveis *Genios*, *Manes*, *Lares*, *Dæmones*, placarent: sibiqve ita, in hunc finem, conciliarent. Porro, cum Numina hæc, Qvaliacunqve, his Inferioribus præesse, horumqve curam, a Superioribus, His demandatam esse, persvasi essent: Per eadem illa, sibi de futuris sciscentibus, Responsa dari, credebant. Inde *Elementorum Cultus & Sciscitatio*: Inde *Ignis crepitus*: Inde *Auguria*: *Portenta*: *Signa*: *Haruspicinæ &c.* Inde etiam ipsa *Oracula*: χρησμοὶ; *Vaticinia*: vel ab his Inferioribus, vel etiam Supernis illis & Cœlestibus, immissa & prodita. Sed, cum hæc omnia, nihilominus Hic, & in Ἀνάγκης Regno, agi & fieri viderent: Istis non semper eam Fidem habuere; ut tuto, & sine ullo dubio, His Talibus, se, & res suas, omnino credere & committere se posse adducerentur. Maxime, cum harum Prædictionum Ambiguitas, Obscuritas, Fraus interdum; Ceremoniarum autem, per qvas elicerentur, Difficultas, Varietas, Numerus, & mille alia; Veritatem, si non dubiam, saltem suspectam reddere videbantur. Qvamobrem ultra Necessitatis Regnum sibi ascendendum, & Illic, ubi Nihil Mutatur, Certum & Constans qværendum esse, ducebant. Nempe in ipsis Astris. Qvæ, cum ipsa Necessitatem Infernis dictarent; & proxime Mentem, Omnis Temporis Complexum, attingerent; nec falli in his, nec fallere posse, firmiter sibi persvadebant. Cumqve jam Constantiam, immutabilem Ordinem, perennem & æternam Rectitudinem Astrorum, aliunde didicissent; & inoffensam Temporum, per tot Sæcula & Millenarios, ab iisdem Astris profectam constantissimam Ordinationem & Dominium experti essent: Non aliunde Certiora, Futuri Temporis, Specimina & Vaticinia hauriri & derivari posse arbitrati sunt; qvam ex his ipsis *Astris*, qvæ Tempora formarent, disponerent, distingverent, ordinarent, concluderent. Inde omne *Astrologiæ* Studium: Pretium: Existimatio. Adeo, ut ipsa Astronomia, non ob alium magis Finem,

nem,

nem, ab initio, inventa, & deinceps, a Sapientissimus qvibusqve Gentibus, exculta videatur; qvam ob hunc ipsum: Vt Homines, præter Temporum distinctam Ordinationem, imminentium qvoqve sibi Fatorum Præmonita, inde addiscant. Qvod Antiqvissimæ, Chaldæorum, Ægyptiorum, Græcorum, Artes, satis evincunt. Ex hac, Infiniti porro, Futura inqvirendi, præsagiendi, prævidendi & prædicendi Modi pullularunt: Ex Astrorum nempe, vel singulorum, Natura, interna Constitutione, Ortu, Motu, Occasu, Positu, Defectu &c. vel plurium inter se Aspectu, Respectu, Constellatione, Concursu, Recessu &c. enati & producti. In qvibus, tanqvam indubiis & plenissimis Fatorum Pandectis, non solum singuli Homines, sed integræ etiam Civitates, Regna, Gentes: qvin totus, qvantus qvantus est, hic Inferior Mundus; Futurorum, se concernentium, arcana discere & depromere possit. Vnde hujus Artis Magistris, Bipartita demum fluxit, Futura, ex Astris, prædicendi Ratio: Prior, qvæ ex Stellarum Positu, Vniversales Rerum Eventus prædicit: pertinentes ad Integras Gentes & Nationes: ut sunt, Pestilentiæ, Bella, Vbertas aut Raritas Frugum, Tempestates, Tempora plantandi, serendi, metendi &c. Altera, qvæ etiam Genethliaca, & proprie Astrologia Judiciaria, hodie dicitur: Singulorum Hominum Fata inqvirit: ut Vitam brevem aut longam, Fortunam, Honores, Divitias &c. Qvorum Scrutinium variis & diversis porro Modis, Omnibus hodie notis, instituebant. Inter qvos non Infimus est, διὰ δωδεκαετηρίδων, prædicendi Modus. Qvem *Orpheum* jam docuisse, & Scripto reliqvisse; tradit *Isaac. Tzetzes*: in suis ad Lycophronem Commentariis. Qvos, aliqva ex parte, excerpsit, & simul Hanc, per δωδεκαετηρίδας, Vaticinandi Artem; dilucide exposuit, *Joseph. Scaliger*. cum in *Thesauro Temporum Eusebiano;* in, *de Emendatione Temporum Libro;* tum imprimis, in *Notis ad Manilium*. Qvi eandem Artem docet *Lib. II. Astronomic.* Nos Fragmenta, qvæ *Tzetzes* ex hoc *Orphei Opere* conserva-

vit; heic subjungimus. Conjecturas Scaligeri, hæc Fragmenta interpretantes, qvi volet, Libris citatis legat.

JOH. TZETZES.

Histor. Chil. XII.

Δωδεκαετηρίδων Ἀρχή.

Δεῦρο νῦν οὔατά μοι, καθαρὰς ἀκοάς τε πετάσσας
Κέκλυθι τάξιν ἅπασαν, ὅσην τεκμήρατο δαίμων
Ἔκ τε μιῆς νυκτός τ' ἠδ' ἐξ ἑνὸς ἤματος ἄυτως.

Huc nunc aures mihi, purosqve auditus explicans,
Audi ordinem omnem, qvem signavit Deus
Ex una nocte, sive ex una die similiter.

Adnotat Scaliger, Canon. Isagogic. Chronolog. Lib. III. Hoc est, ex Horoscopo Nocturno aut Diurno. Nam Dodecaëteris illa Onomacriti, est vera Genethliaca.

ISAACIVS TZETZES.

Scholiis ad Lycophronem.

Ἔσται δ' αὖθις ἀνὴρ ἢ κοίρανος, ἠὲ τύραννος,
Ἢ βασιλεὺς, ὃς τῆμος ἐς οὐρανὸν ἵξεται αἰπύν.

Erit autem iste Vir rursus, aut Dynasta, aut Tyrannus
Aut Rex, qvi aliqvando in cœlum elevabitur.

Scaliger, Libro citato: Est enim Apotelesma Genethliacum, qvo Chaldæus sciscit, illum, qvi tali Horoscopo nasceretur, aut Regem, aut Tyrannum, aut Dynastam futurum. Non igitur obscurum est, qvare illud Opus Onomacriti Dodecaëteridos Titulo proscriptum fuerit.

IDEM.

IDEM. Opere citato

&

HENRICVS STEPHANVS

in Poëtis Principibus Heroici Carminis Græcis.

Ἀστραίη κούρη ἣ πέλει πρὸς ἅπαντα φερίστη
Σπέρματα· καὶ ἣ φυτοῖσιν ἐναίσιμος· ἔν τε βόθροισι
Βάλλειν ἔρνεα πάντα τά τε δρυὸς ἄκρα λέγονται.
Οἴνας δ' ἐξαλέασθαι· ἐπεὶ στυγέει περίαλλα
Ἰκαρίου κούρη ληνοὺς καὶ ἀδευκέας οἴνας,
Μνωομένη ὅσα λυγρὰ Διωνύσοιο ἕκητι
Ἀκταῖοι μήσαντο, μέθῃ δεδμημένοι αἰνῇ·
Ἰκάριον καί μιν στυφελαῖς κορύνῃσι δαΐξαν,
Σφαλλόμενοι δώροισι χοροιμανέοιο βάκχοιο.

Aſtræa autem Virgo, optima eſt ad omnia
Semina. Verum etiam Plantis idonea: ſcrobibusq;
Committere omnis generis ſurculos, qvi Qvercus ſummitates vocantur.
Vites autem evitare. Qvoniam odit præ omnibus
Icarii Filia torcularia & amaras vites.
Recordata, qvanta mala, Dionyſii inſtinctu
Actæi machinati ſint, Ebrietate domiti gravi.
Icarium etenim duris Clavis interfecere:
Circumventi donis, choreis inſanientis, Bacchi.

ΙΕΡΓΑ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.

POſt Cœleſtia illa, & Suprema: Dei, Naturæ & Mentis propriæ Contemplationes; nulla Propior, &, Sapienti, Dignior Cura eſt; qvam Propriæ, in hac terrena Vita, Suſtentationis, & Τῶν πρὸς τὸ ἓν καὶ ῥᾳδίως ζῆν Ἀναγκαίων Procurationis. Qvandoqvidem enim, Diis ita volentibus, Siderea noſtri, & Cœleſtis, Melior Pars, Anima, cum Corpore noſtro ſemel ita coaluit; ut, ſi vel ipſi Solutionem ultro appetentes, eam promovere qvocunqve modo ſtuderemus; eo ipſo, Naturæ, atqve ita conſtanti & immutabili Providentiæ Conſulto, Manifeſtam Vim inferremus: (Siqvidem, ex ejusdem Προμηθείας Decreto, Anima noſtra in ſuo Deſcenſu, circa Lunaris Sphæræ Confinia, plenum & extremum Corporis Appetentiæ, ſimulqve Oblivionis Cœleſtium, Potum haurit) Nihil Animo Sapienti reliqvum eſt, qvam ut Præſentem Fortunam æqvo animo ferat, &; qvantum Viribus valet, hoc agat; ut Cœleſti illi Sponſæ, in hoc Terreno Tugurio, bene ſit. Ne toties, moleſtis illis & ignobilibus, ſuſtentandi Corporis, Curis, avocetur: aut penitus impediatur; qvo minus ſubinde ad Priſtinæ Sedis Puritatem, per ſvetam ſibi Naturæ κλίμακα, adſpirare: Indeqve, Miſeriæ, profecto, ſuæ Solatia, per Ocium ita, petere valeat. Itaqve Veteres illi Sapientes, Cœleſtium harum Virginum, Mentium Humanarum, ſolertiſſimæ Nutrices; etiam Hac in Parte, Generi Humano proſpexere. Et, qvantumvis ejus, cui ſe ingeſſere, Doctrinæ Objectum, longe infra propriæ Dignitatis Gradum ſubſidere, & Rus potius, aut in ſordidos Agros ableganda omnis ejus ratio videri poſſit; tamen vel propriæ dignitatis Jacturam aliqvam facere maluerunt, qvam qvicqvam a Cura ſua, qvam ſemel ſuſcepere; Plenam Hominibus, qvantum qvidem in hac Vita fieri poteſt, Beatitatem procurandi; remittere. Inde, præter illas ſublimiores, qvibus Mens Humana

mana

mana excolitur, Artes; qvæqve Sapientiam proxime respiciunt & absolvunt: Hanc qvoqve docuerunt, qva Corpori potissimum prospicitur: qvæqve huic Ignobiliori Hominis Parti, Neçessaria, & τ Ἐπιτηδείων Πόρον procurat. Qvod, cum commode fieri, sine τῶν Κτημάτων Acqvisitione, non possit; Ipseqve acqvirendi Modus varius sit & multiplex; Eum sibi commendandum & docendum duxere, qvi, ut simplicissimus, ita etiam innocentissimus & sanctissimus esset, plurimumqve cum Cœlestibus commercii haberet; Eum videlicet acqvirendi modum, qvem ipsa Tellus, benignissima Mater, pro exiguo sui Cultu, absqve ullius Injuria, suis cultoribus large omnia proferens & sanctissimo Fœnore refundens; Hominibus monstrat, & tanqvam præsentissimum simul & justissimum, ultro offert: *Agriculturam*. Nam, cum omnis τ Ἐπιτηδείων Possessio, triplici hac Via acqviratur; Vi, Fraude & Justitia: primum, Bello; secundum, Mercaturæ; tertium, Agriculturæ accommodarunt Veteres. Ex qvibus Primum, cum omni sua ratione, Heroibus relinqventes; si qvid tamen Egregii, & ad Justitiæ Normam perpetratum in eo usqvam deprehendere, Poëtarum Carminibus celebrandum id qvidem commisere: Nulla tamen unqvam Artis Belli Gerendi Præcepta, manifeste ita tradidere; Qvia sine insigni Justitiæ; vel detrimento vel periculo, non facile plena ejus Doctrinæ Præcepta tradi aut doceri etiam possint. Secundum etiam Modum, Mercaturam, adeo in homine Probo & Sapiente non probarunt; ut, qvia sine omni penitus Injustitia & Fraude exerceri Mercatura itidem neqveat; tum etiam, cum Peregrinarum Mercium Novitate, novi etiam plerumqve Mores, Luxus, Voluptates, Desidia, &c. invehantur; ipse etiam Hesiodus, qvi, qvantum recordor, solus qvædam de hac, suis Oeconomicis Præceptis admiscuit, non obscure subinde testatus sit, se hunc Acqvirendi Modum, in Fratre Perse, non admodum probare; Vt potius eum ad Tertium hunc Acqvirendi Modum, Agriculturam, qvæ in Ἔργῳ, sive Opere

Opere consistit, diserte revocaverit, illo suo: Ἐργάζευ νήπιε Πέρσῃ. Hunc igitur solum, διὰ Γεωργίας, Acqvirendi Modum, admittentes, eumqve solum legitimum, & saniore homine dignum censentes; Præcepta sua, circa hanc Doctrinam versantia; in Duas Classes, seu Ordines dispescuere. In qvarum Prima, *Qvid* & *Qvomodo* agendum, docuere: in Secunda autem; *Qvando* qvidqve agendum; ex Cœli potissimum & Naturæ Legibus, præscripsere. Cui Priori Parti, qvoniam nude ita & simpliciter circa Opus versatur, τῶν Ἔργων Titulum præfixere: Posteriori vero, qvod subtilius & magis accurate Tempus definiat, qvando singula τῶν Ἔργων suscipienda & exseqvenda sint: τῶν Ἡμερῶν Nomen & Inscriptionem indidere. In Ἔργοις itaqve, Opus ipsum commendantes, ejusqve Præstantiam & Justitiam commonstrantes; qvod facit Hesiodus; docuerunt: Qvid circa Terram ipsam, ejusqve varios Bonitatis & Fertilitatis Gradus, observandum: Qvid singulis istis credendum & committendum sit: Qvomodo tractanda Tellus; Qvibus Instrumentis singula peragenda; tum præterea, ipsorum Instrumentorum Formam, Materiam, Usum &c. ostendere. Qvibus nonnulli adjunxere Arborum Curam: varios Propagandi, Transplantandi, Inserendi Modos: & qvæcunqve ad Γεωργίας Rationem pertinere videbantur. Non neglecta interim plerisqve, Re Pecuaria, seu Προβατευτικῇ Τέχνῃ, & Θρεμματοτροφίᾳ; ob eandem simplicem & justissimam τῆς Πόρου Rationem. In Ἡμέραις autem, Cœli, Siderumqve Motus, Astrorumqve & Stellarum Positum, Respectum, Influentias in hæc Inferiora, & si qvæ sunt alia ejusmodi, accuratius cotemplantes; simulqve diuturni temporis Observationum Experientiam in auxilium adhibentes; non Magnas qvidem illas, & sensibus maxime obviantes, Anni Vicissitudines; qvibus hoc vel illud Operis suscipiendum sit, indicarunt; (hoc enim ad generaliorem qvasi τῶν Ἔργων Tractationem retulere) sed singulorum Mensium, singulorumqve adeo Dierum Opus commendarunt. Et

qvo

qvo Anni Menſe, qvo Menſis Die, hoc vel illud agendum ſit, determinarunt. Præterea, qvos Dies Fauſtos, qvosq; Infauſtos Operi credebant, annotarunt. Vt adeo, ne in ipſius Corporis Cura, & Terrenis hiſce Laboribus occupata Anima, Cœlo penitus exularet: ſed identidem illuc, unde deſcendit, remeans; cum Sibi, tum Corpori ſuo; Salubria & Convenientia inde petat ac reportet. Ab omni interim, qvod alios Acqvirendi Modos comitari plerumqve ſolet, contagio; Avaritiæ, Injuriæ, Ambitionis, Cupiditatis, Luxuriæ, libera & immunis. Vnde apparere arbitror: Ipſa Neceſſitate adductos fuiſſe Primos illos Antiqvos Sapientes, ut hanc Γεωπονίας Doctrinam, ſimul cum reliqvis Sapientiæ Præceptis traderent, Hominesqve docerent. Cum enim omne eorum Studium, omnis Opera eo tenderet, ut Homines, Divinæ ſuæ & Cœleſtis Originis commonefactos, a fera & effreni vita, ad Cultum, Juſtitiam, Societatem, omnemqve adeo Virtutem perducerent: omnis eorum Opera, omne Studium, fruſtra ſane fuiſſet; niſi Juſtam ſimul & convenientem Virtuti, Vitæ ſuſtentandæ Rationem docuiſſent. Cum omnis Virtutis Ratio, in Regimine Affectuum Juſto, conſiſtat: ipſos autem Affectus nihil magis turbidos & efferatos reddat, qvam nimia eorum, qvæ Corpori curando neceſſaria ſunt, vel Affluentia, vel Penuria. Vnde, tam Abundantiam qvam Πενίαν, Vitiorum Matrem, agnovere Sapientes, & proinde Vtramqve vitandam. Mediam igitur Viam inſiſtentes, illam ſuſtentandæ Vitæ Artem docuere, qvæ, dum homini Neceſſaria, ſimpliciſſima & juſtiſſima Via, ſuggerit; Neceſſitatis Leges implet; nec tamen tranſcendit: hominemqve adeo, ad omnium Virtutum Vſum & Exercitium, ſemper & maxime, idoneum conſervat. Qvibus in Hac, non ſecus ac in aliis, melioris Philoſophiæ, tradendis Partibus, cum immortali Nominis & Beneficii ſui Gloria, præivit *Orpheus*: qvem talia docuiſſe ſuos, ferunt. Cujusqve ex Libro Ἔργων, ſeqventes Verſus Initiales citat, *Joh. Tzetzes* in Scholiis ad Heſiodum.

ΕΡΓΑ.

JOH. TZETZES.

Schol. ad Hesiodum.

Εἰ δὲ γεωπονίας σε φιλαμβρότου ἵμερος αἱρεῖ,
Καί τ' ἐπὶ χρυσείης γενεῆς ἐντύνεαι ἔργα.
Γαῖαν ἐπὶ ζείδωρον ἄγων εὐκαμπὲς ἄροτρον,
Ἢ γυροῖς ἔνι κλῆμα μεθυμναίου λελίησαι
Καταθέμεναι, καὶ λαρὸν ὀπώρης εἶδαρ ἑλέσθαι,
Ἱμείρῃ, σκαπάνῃ τε λαχῆναι ἄμβροτον αἶαν,
Αὐτίκα δή τοι πᾶσαν ἐτητυμίην καταλέξω,
Ὅππως ἂν πανδία σεληναίῃ πεπίθοιτο.
Ὄμπνιά σοι Δημήτηρ, ἐρσινόοιό τε Βάκχου
Δῶρ' ἀναπεμπέμεναι, καὶ ἐπετανὸν ὄλβον ὀπάζειν.

Quod si te Agriculturæ immortalitatem amantis desiderium capit;
Et Aurei sæculi paras opera,
Terram super frugiferam ducens curvum aratrum;
Aut scrobibus, palmites Bacchi; tibi cura est
Committere; & gratos Auctumni fructus colligere
Haves; ligoneq; fodere immortalem terram;
Promtus tibi omnem veritatem enarrabo.
Vt Pandia Luna persuadeatur;
Alma tibi Cereris, strenuiq; Bacchi
Dona, domum mittere: & annuas opes largiri.

ΗΜΕΡΑΙ.

ΗΜΕΡΑΙ.

JOH. TZETZES.

Schol. ad Hesiodum.

Initium Ἡμερῶν Orphei.

Πάντ' ἐδάης Μουσαῖε θεοφραδὲς· εἰ δέ σ' ἀνώγει
Θυμὸς ἐπωνυμίας μήνης κατὰ μοῖραν ἀκοῦσαι,
Ῥεῖά τοι ἐξερέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Οἵην τάξιν ἔχοντα κυρεῖ· μάλα γάρ χρέος ἐστὶν
Ἴδμεναι, ὡς αὕτη παρέχει κλέος ἄντυγι μηνός.

Omnia edoctus es, Musae divine, si autem te jubet
Animus, cognomina Lunæ secundum fatum canere,
Facile tibi exponam, tu autem animo reconde tuo.
Qualem ordinem servent. Valde enim utile est
Nosse, uti isthæc præbeat nomen decursui Mensis.

IDEM. Opere citato.

Πρῶτον μὲν πρώτῳ ἐνὶ ἤματι φαίνεται Ἄρης.
Μήνη δ' εἰς τ' Ἄρην ἐπιτέλλεται· ἴσχεο δ' ἔργων·
Τὴν γὰρ ἐξανύσασα φύσιν δίκερων ἀναφαίνει.
Αὐτὰρ ἐπὴν τρίτον ἦμαρ ἀπόπροθεν ἠελίοιο
Πᾶσιν ἐπιχθονίοισι φυτοσπόρει αἰπὴ ἀλκῆς·
Τετράδι δ' αὐξομένη πολυφεγγέα λαμπάδα τείνει.

Primum quidem, primo die oritur Mars.
Luna vero una cum Marte oritur. Abstine vero ab
Opere.
Ipsam enim Naturam superans, bicornis apparet.
Sed cum tertius dies procul a sole aderit,
Omnibus terrenis vitale robur adspirabit.
Quarto vero die, aucta multum lucentem Lampadem
tendit.

IDEM. Opere citato.

Πολλαὶ δ' οὐρανόθεν καὶ ἐπαρτέες ἐκ νεφελάων
Τῆμος ἐπιζνυνται φηγοῖς, καὶ δένδρεσιν ἄλλοις,
Οὐρεσί τε, σκοπέλοις τε, καὶ ἀνθρώποις ἐριθύμοις
Πηγυλίδες, καὶ ἔσονται ἀμειβέες· αἱ δὲ γὰρ ὄντως
Τρύχουσιν καὶ θῆρας ἐν οὔρεσιν, οὐδέ τις ἀνδρῶν
Προβλώσκειν μεγάρων δύναται κατὰ γυῖα δαμασθείς.
Ψύχει λευγαλέῳ· πάχνη δ' ὑπὸ γυῖα μέμυκε.

Multæ vero cœlitus & subitaneæ ex nubibus
Tunc ingruent fagis, aliisque arboribus,
Montibusque & scopulis, hominibusque animosis
Pruinæ, & per vices redibunt. Hæ autem omnino
Vexant & feras in montibus, & nemo homo
Prodire potest ex ædibus, membris quippe captus
Ob frigus grave. Pruina vero sub pedibus crepat.

AMNO-

AMNOKOΠIA.

OStendimus, Præcedenti Capite: qva Necessitate compulsi, Primi isti Generis Humani Doctores; propriam sibi, & sublimem illam suam, sublimiorum Rerum contemplationis Sphæram, deseruerint: qvasi, & ad vile Γεωπονίας Ἔργον considerandum ac docendum, sese demiserint. Nempe, qvod pios, & de Salute Filiorum rite sollicitos Parentes facere videmus; non contenti, Animos & Mentes illorum optimis qvibusqve Virtutum & Scientiarum Præceptis informasse: Ut Corpori qvoqve bene sit, eiqve Necessaria in promtu; sollicite curaverunt. Commonstrando, justissimum & simplicissimum, τ' Ἐπιτηδείων διὰ Γεωπονίας Parandi, Modum. Cumqve jam nihil, in tota Rerum Natura, extra Hominis Usum positum deprehendissent; ad Animantia, vaga adhuc; & sæpius Terrorem hominibus incutientia, qvam Commodum præstantia; Mentis aciem deflexere: Et, qvid Inde emolumenti Humano Generi exspectari posset; considerarunt. Inde, cum animadvertissent; aliqva ex His, Fascino illi, a Creatore, Hominum Oculis indito, facilius aliis cedere, & qvasi succumbere: Ideoqve non magno negocio Cicurari posse; Alia autem ferociora esse, qvam ut Humanas Manus facile admittant: Ut Illa Priora, in familiariorem Hominum Usum allicienda, allecta semel, deinceps Alenda, Tractanda, in Usum & Commodum redigenda, Augenda denique, & Admissionibus commode institutis, per naturalem Propaginem Multiplicanda sint; sedulo docere instituerunt. Reliqva, Fera & Intractabilia, Lustris & Sylvis suis relinqventes: ut Venatu, vel in Voluptatem hominum, Usum qvendam etiam nonnunqvam, vel ad Vires hominum exercendas, inde aliqvando extraherentur.

Ex.

Ex qvibus Nova illis Doctrina enata, ad Corporis Humani curationem pertinens: & Alteri illi, Γεωπονίας Ἔργῳ, velut altera qvædam Pars, adjungenda: PECVARIÆ REI CVRA. Ex qva, non solum immediate, insignia nonnulla Commoda in Vitam humanam, ratione Victus & Vestitus, derivarentur; sed ingens etiam, ad Terræ ipsius Cultum faciliorem, subministraretur adjumentum. Qvemadmodum igitur Ratio & Scientia Coloni, in eo versatur, ut illa, qvæ in Agricultura nascuntur, e Terra fructum faciant: ita Pastoris, ut ea, qvæ nata ex Pecore. Vt adeo verum sit illud Aristotelis: ὅλως ἡ Νομαδικὴ συνῆπται τῇ Γεωργίᾳ. Qvam Doctrinam, qvam diligenter, qvam sollicite qvoqve tractaverint & inculcaverint Antiqvi; qvam reverenter item ab iisdem habita & æstimata olim ea fuerit; testantur tot Gravissimi & Celeberrimi Auctores, Græci, Latini, Arabes etiam, & Hebræi: Qvorum monumenta, partim hodienum exstant; ut, *Hesiodi*, *Varronis*, *Catonis* nonnulla, *Columellæ*, *Palladii*; Imprimis *Maronis*, & aliorum forte plurium: Partim jam dudum periere: nihilqve præter Titulos & Nomina reliqvere. Qvorum Catalogum qvendam habes, a *Joachimo*, *Joachimi F. Camerario*, Medico qvondam Noribergense, consignatum in Opusculis ejus, de Re Rustica. Dignitatem autem, & Existimationem, hujus ipsius Curæ Pecuariæ, qvo sublimiori & fortiori Argumento adstruere & sublevare potuerunt ii, qvos hodie superstites habemus, præstantissimæ hujus Artis Præcones; qvam eo, qvo ex indubio, omnium Historiarum Testimonio docent; Reges olim Regumqve Pueros, Pedo qvondam Sceptris prælusisse, & Reipublicæ gerendæ Tyrocinia, in Pascuis & Saltibus posuisse: nec deinceps, Rebus admotos, Puerilis Artis Nomen, qvo minus Ποιμένες Λαῶν, fausta & gratissima Appellatione salutarentur; aspernatos fuisse. Qvin Deos etiam, si Fabulis fides, non modo Pastores in fidem recepisse, suoqve præsidio tutos & felices præstitisse; sed Ipsos etiam, Sortis suæ nonnunqvam oblitos; frondentes Sylvas,

vas, roscida Prata, opima Pascua, Cœlo suo & Astris prætulisse: Mundiq; arduam & gravem, cum Hac amœna & salubri Cura commutasse? & si qvæ sunt alia, qvæ dignitatem hujus Artis, innocentis & simplicissimæ, commendare possunt, Encomia. Qvæ melius leges apud eos, qvos laudavi, Dignitate, Sapientia, Doctrina, Rerumq; Usu, jam olim clarissimos, Rei Pecuariæ, & in universum, Rusticæ, Doctores simul & Patronos. Qvos omnes, uti Tempore & Ætate longe antecedit *Orpheus* ille *Lebethrius*; ita nec Dignitate, (Deæ enim Filius, & Rex prædicatur) nec Doctrina, Sapientia, aut Rerum usu (qvod Doctrinæ ejus, in toto hoc Opere erutæ & recensitæ, qvæq; omnia fere qvæ sciri possunt, in se complectuntur; satis adunde confirmant) cuivis eorum qvicqvam concedit. Qvem Hujus qvoq; Artis Præcepta tradidisse, posterisqve commendasse, ut credam, adducor; qvod, hic Vir, aut Dæmon, a semel suscepto sibi, saluberrimo, humano Generi, Instituto; qvod erat, *Perfectos & omnimoda Felicitate Beatos, sua illa Opera, reddere mortales;* nihil unqvam remisisse; necullum, vel leve etiam, ad Scopum illum attingendum Caput omisisse; etiam ex hactenus examinatis, deprehenditur. Cumq; Priorem hujus, sive Scientiæ, sive Curæ, Rusticæ, partem; *Agriculturam;* sua cura & beneficio dignam judicaverit: Qvis credat, eum, hanc Alteram, ποιμενικὴν; qvam insuper, illa Priore, Antiqviorem agnoverunt Veteres; neglexisse? Eum inqvam, de qvo ex tot Fabulis, nulla magis inclaruit; & omnibus passim, ad ravim usq;, decantatur; qvam ea: Qvod Primus, ex omni hominum memoria, Animantia & Feras, divino suo Cantu, ita permulserit; ut illa, Lustris & Speluncis relictis, sponte in occursum ejus properaverint, ejusq; nutui & voluntati sese subjecerint. Qvod mirandum & stupendum, hujus Orphei, cum Feris Animantibus Commercium, adeo *Pythagoræ* percelluit animum; ut & in hac parte, Orpheum suum imitari tentaverit; &, ut Artis suæ Specimen daret; bona fide aliqvando, cum Bove, Fabas comedente, βοϊστὶ locutus fuerit. Vid. *Jamblich*, pag. 66. Omne vero Dubium, circa hanc Opinio-

nem, eximit *Inscriptio Libri*, qvi olim *Orphei* nomen prætulit, ab *Suida* annotata? ΑΜΟΚΟΠΙΑ. Qvam depravatam esse, nemo non videt. Pro qva, constanter affirmo, legendum esse, ΑΜΝΟΚΟΠΙΑ. Rara qvidem Vox, nec alibi, forsan, lecta: qvam tamen nemo suspectam habebit, qvi videbit, *Hesychium* Ἀμνοκόπον, interpretari Ποιμένα. Qvod si a Δημοκόπος, Δημοκοπία; a Λιθοκόπος, Λιθοκοπία recte dicitur; qvis dubitabit, ab Ἀμνοκόπος, Ἀμνοκοπίαν qvoq; recte dici? Qvi autem apud *Hesychium*, Ἀμνοπόκος pro Ἀμνοκόπος legere voluerunt; Iis, per me, aliud agere licuisset. Nec qvemqvam offendet, Generalior hic, hujus Vocis, Usus. Qvamvis enim Scientia Pastoralis latissime pateat; & non solum Minorum Pecudum: Ovium, Caprarum, Suum, Curam includat; verum etiam ex Majoribus Pecoribus, Boves, Asinos, Eqvos, rite curare doceat; adeo, ut jam *Varro*, LXXXI. distincta Capita ejus Scientiæ annotaverit: Interim tamen, Ipse, Libr. III. cap. 2. agnoscit: *E feris Pecudibus, primum Oves comprehensas ab hominibus ac mansvefactas fuisse*. Non certe in alium primitus Finem, qvam ut evolsa illis aut detonsa Lana, in Vestimentorum Usum, Hominibus cederet. Cum Primi isti Mortales, & Lactis, & cæsorum Animantium, Carnis Esum, ad huc dum vel ignoraverint, vel, si *Porphyrium* audiamus; abominati etiam fuerint. Qvod si igitur alias, a potioribus, sive Objectis, sive Qvalitatibus, Rebus & Scientiis Nomina imposita deprehendimus; qvid & hic impediat, qvo minus a Potiori Pecude, Potioriqve ejus Usu, toti Scientiæ, Nomen dari potuerit; non video. Sit igitur mihi Ἀμνοκοπία hic idem, qvod Latinis ab Eodem Objecto desumta Vox, *Res*, seu *Cura Pecuaria*. Et ab Orpheo Ἔργοις καὶ Ἡμέραις adjuncta & subjecta, velut Altera qvædam vitæ Rusticæ Pars: de *Cura Pecorum*, sive, *Pastoralis Scientiæ Tractatio*.

ΠΕΡΙ ΒΟΤΑΝΩΝ.

CUm ex plurimis, hucusqve disputatis, constet: Primos istos Generis Humani Doctores Sapientes, omni suo Studio, Labore ac Doctrina, nihil intendisse aliud, qvam plenam & omnimodam Hominum Salutem; qvæ sese non in Hanc solum, Terrenam Vitam (qvam potius Morti assimilaverant) extenderet; sed & Futuram Alteram Meliorem, post Fata aliqvando superata, concluderet: Necessum omnino erat, omnia accurate antea pervestigasse, qvæ qvovis modo Humanam illam Felicitatem inducendam, aut impedire; aut fundatam jam & inductam, turbare aut alterare valeant. Vt ita, Malorum cognatorum, & impedimentorum, aliunde obviantium, Fontibus qvasi investigatis & detectis; eo certiore Via deinceps ingredi, & Negotium suum eo efficacius peragere & pertractare potuerint. Qvem in finem, cum omnis Feritatis, & scævorum, inter Homines, Morum, vel præcipuam Caussam deprehendissent: *Ignorantiam sui ipsius, propriaqve Nobilitatis:* Id ante omnia egerunt: ut, ostensa hominibus, melioris suæ partis, Animæ, Cœlesti Origine; eos simul convincerent, secundum Illam potius, Meliorem Sui, Partem; cujus omne decus & ornamentum in Virtute consisteret; Vitam Hominibus instituendam esse. Ne autem ab hac, in se, difficili, &, non assvetis, minime amœna, secundum Virtutem vivendi, Via, facile deflecterent; aut ingruentium, extrinsecus, Malorum, & fortuitarum Calamitatum impetu, depellendos sese præberent; Deorum adscito qvasi Præsidio, & Providentiæ Altioris inculcato Ductu & Munimine; continere eos allaborarunt. Simul ostentata ubivis, Alterius Illius, post hanc, Vitæ Felicitate, & Animarum, in originarium suum, Divinitatis, Fontem, per eandem Virtutis Viam, Recursu; & Vitæ

Illius Deſiderium, in Animis perſvaſorum, inflammarunt; & Contemtum omnium harum, obvenientium forte Remorarum, inſpirarunt & produxerunt. Porro, cum Menti ita aut Animæ, ſic ſatis proſpectum eſſe crederent: Alteram autem Partem Hominis; licet ignobiliorem; non tamen omnino negligendam, aut projiciendam eſſe; cum ex Naturæ ipſius ſvaſu & voluntate, qvæ iſtas binas partes tam arcte tam ſancte copulavit: tum ex Turbis illis & Damnis, qvæ in Animam, e Corpore, male habito & neglecto, reſultare ſolent; cernerent: Vt Huic qvoqve Parti conveniens, & Meliori ſimul condigna, Cura ſua conſtaret; ſimulqve Tumultibus illis periculoſis, Animæqve imprimis extimeſcendis, occurreretur; operam dedere. Commonſtrata mortalibus, Agriculturæ, mitiſſima & innocentiſſima Commoditate. Ex qva, rite inſtituta; qvicqvid Corpus, ad neceſſarium ſibi Victum efflagitare videri poteſt; ſancte, pure, ac abunde, peti & depromi poſſet. Sed cum Corpus noſtrum, non minus Externis, & aliunde paſſim incurſantium Malorum Procellis, Morbis, Vulneribus, Venenis, expoſitum ſit; qvam Animus, Calamitatum & Miſeriarum, Affectus & Qvietem turbantium, Tempeſtatibus: Non utiqve Hoc, etiam in hac parte, deſertum ita, omnive Auxilio aut cura deſtitutum, relinqvere poterant Salutis Humanæ Primi illi fidiſſimi Curatores; Qvo minus ſolliciti fuerint, qva Ratione, qvibusve Mediis, Homines, Corporis ſui, aut ſani & incolumis, præſentem Εὐεξίαν conſervare; aut afflicti, Dolores & Moleſtias lenire & depellere qveant. Igitur, poſtqvam deprehendiſſent, Frumenti, Pomorum & λαχάνων qvorundam, in Eſu adhibitorum, Vires, Corpori ſufficiens Nutrimentum præſtare, & ſuſtentandi illius qvalemcunqve Facultatem in ſe continere; Extrinſecus autem Accidentium, Moleſtias omnes, depellere & profligare minime valere: Nec excitato, per Motum vehementiorem corporis, aut aliis machinamentis, Calore Interno; aut, ſi Vſus poſceret; captato, per qvietem, Frigore; aliisve

talibus

talibus qvæsitis Levaminibus, omnium supervenientium Morborum Vim frangi aut averti posse: Vnde certiora & tutiora τῶν Νήσων Ἀκέσματα petere possent; non inveniebant; qvam ea ipsa Loca, unde omnem Corporis Victum, Nutrimentum, Sustentationem, jam ante petebant: Agros, Campos, Sylvas. In qvibus innumeras Plantas, Herbas, Flores &c. inveniebant, Colorum omnis generis perfectissima, & qvasi in propriis sedibus suis, luxuriante Pulchritudine, exsplendescentes; eoqve ipso Oculos, miro voluptatis & amœnitatis sensu, opplentes; &, sponte sua, hominibus arridentes; eorumqve familiariorem usum procantes: Odoris varietate, & plerumqve vivifica qvadam, ut ita dicam, Svavitate, purissimi & vivacissimi Ætherei Spiritus efficacissimam in iis Præsentiam, Spirituumqve inde Vitalium blandissimum qvasi Fomitem & Excitamentum testantes: Saporum rursus diversitate, infinitis modis variante, latentium intra se Virium & Qvalitatum Efficaciam indicantes & prodentes: Omniqve ita & Tota sua Natura, Homines ad Vsum sui invitantes, & qvasi sponte in illorum sinum & amplexum ruentes. Igitur ultro oblata ista, benignissimæ Matris Telluris κειμήλια; qvæ non in id producta esse, ut conculcarentur, aut sine fructu arescerent, aliunde facile colligere poterant; studiose sectari; oblata aut inventa, ex Coloris, Odoris, Saporis &c. indiciis, solerti στοχασμῷ, dijudicare; captatis Experementis, Judicii sui Veritatem examinare; Ipsa porro, suis, & peculiaribus Nominibus signare; Nocentium malignas Fraudes annotare; Vsum deniqve Omnem illorum Posteros docere instituerunt... Qvæ prima & simplicissima Medendi Ratio, cum Antiqvorum casta & sincera Frugalitate unice conspirans, Diu admodum inter homines valuit: Donec tandem, ingravescente Luxu, Gulæ Erethismatis, Culinas opplentibus, Morborum qvoqve Vi & Numero inde augescentibus; illud μιστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, e Culina, in Medicorum Officinas transiit. Interim, non, nisi ab illa prima & simplici Medendi

Ratione, Dei Apollinis, præcipuum Beneficium: Æſculapii Divinitas: Chironis Gloria: ſed & Medeæ Infamia, repetita ſunt. Nec aliud intendebant *Lini*, Καρπῶν Γενέσεις, & *Orphei* Περὶ Βοτάνων, aut Περὶ Φυτῶν Poëma. Etiam a *Plinio*, Lib. XXV. c. II. laudatum, His Verbis: *Primus omnium, qvos memoria novit, Orpheus, de Herbis curioſius aliqva prodidit.* Et ex qvo, niſi fallor, etiam ea, qvæ Lib. XX. c. V. dicit: *Orpheus amatorium ineſſe Staphylino dixit &c.* Sed an ea, qvæ alibi idem *Plinius* ex *Orpheo* docet: verbi gratia, Lib. XXVIII. c. IV. *Sagittas corpore eductas, ſi terram non attigerint, ſubjectas cubantibus, amatorium eſſe, Orpheus & Archelaus ſcribunt.* Item: *Sangvine ipſius hominis, ex qvacunqve parte emiſſo, efficaciſſime anginam illini, tradunt Orpheus & Archelaus: item ora, comitiali morbo lapſorum; exſurgere enim protinus:* ne dicam ex eodem Poëmate deſumta, ſaltem ejusdem Auctoris fuerint; non facile dixerim. Cum & *Plinius*, in Jndice Auctorum externorum: In qvo perſeqvitur; e qvibus deſumſerit ea, qvæ Lib. XXVIII. tradit: *Orphei* aliud Opus laudet, cujus Titulus ibi legitur *Diophios*: Et hæc adducta, nimis longe petita, & Superſtitionem redolentia, Primæ illi Simplicitati minime convenire videantur. Legatur interim, per me, in Jndice illo Pliniano: pro, *Orpheo qvi Diophios, Archelao qvi item.* Vt vult Reineſius: *Orpheo qvi* Ἰδιοφυεῖς, *Archelao qvi item.* Et credat, qvi vult, talem Librum ſub *Orphei* Nomine olim exſtitiſſe; cujus Titulus fuiſſet ΙΔΙΟΦΥΗ. Et Argumentum: *De Rebus Singularis Naturæ & Poteſtatis*, vel, *De Singularibus & Miris qvorundam Naturis & Poteſtatibus.* Qvalia hunc ipſum *Archelaum*, qvem *Plinius*, hic Orpheo jungit, ſcripſiſſe; *Diogenes Laërtius* teſtatur. Sed & in eandem, Scriptorum Orphicorum, Claſſem, refero Poëma, ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΘΑΝΑΣΙΜΩΝ, *De compoſitis Venenis*, ſub *Orphei* nomine olim celebratum: & *Galeno*, Lib. II. περὶ Ἀντιδότων memoratum. Qvo loco *Galenus* illum Librum,

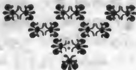
brum, & *Orphei Theologi* Nomen prætulisse, & *Carmine* conscriptum fuisse; tum etiam *Modum*, *conficiendi ejusmodi Venena*, docuisse; diserte confirmat. Non sine adjuncta gravi Censura in eos Scriptores, qvi, Dum de talibus disserunt; &, ut illis obviam eundum sit, docere conantur; simul, ipsa illa Venena parandi Artem, incauti inferciunt: & hoc ipso, malitiosis ansam præbent, ea plene addiscendi; qvæ hactenus non nisi ex parte noverant. Sed audiamus ipsum Galenum:

Καὶ περὶ μὲν τῶν φαρμάκων θανασίμων, ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω. περὶ δὲ τῶν συνθέτων λεχθήσεται· ἐκτίθεσθαι δὲ τὰς τούτων σκευασίας, μοχθηρὸν μοι δοκεῖ. καίπερ πολλῶν ἐπιχειρησάντων ταῖς τοιούτων συγγραφαῖς· ὧν ἐστὶν Ὀρφεὺς, ὁ ἐπικληθεὶς Θεολόγος· καὶ Ὧρος ὁ Μενδήσιος, ὁ νεώτερος· καὶ Ἡλιόδωρος ὁ Ἀθηναῖος, τραγῳδιῶν ποιητής· καὶ Ἄρατος· καὶ ἄλλοι τινὲς, τῶν τοιούτων συγγραφεῖς· τούτους μὲν οὖν ἄν τις θαυμάσειεν, ἐμμέτρως ἐπιχειρήσαντας ταῖς περὶ τούτων πραγματείαις. μέμψαιτο δ' ἂν εὐλόγως διὰ τὰ πράγματα· διδάσκειν γὰρ μᾶλλον ἐστὶ, καὶ προτρέπειν τοὺς βουλομένους ἐπὶ κακῷ, τῶν πλησίον ἐπιχειρεῖν ταῖς τούτων σκευασίαις· οἱ γοῦν τῶν καλῶν τούτων ποιημάτων συγγραφεῖς, τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς εὐλαβούμενοι καταδρομὴν, ἐναρχόμενοι τῆς τούτων παραδόσεως, τοὺς ἐντευξομένους πείθειν ἐπιχειροῦσιν, ὡς οὐκ ἂν εἴησαν φαῦλοι τὸ ἦθος, οὐδὲ τῶν τοιούτων φθοροποιῶν διδάσκαλοι· ὥσπερ καὶ Ἡλιόδωρον, ἐν τοῖς πρὸς Νικόμαχον ἀπολυτικοῖς, ἐναρχόμενον ἐστὶν εὑρεῖν, οὕτω γράφοντα.

Οὐ μὰ τὸν ἐν Τρίκκῃ πρηὺν θεὸν, οὐ μὰ τὸν ὕψου
Ἥλιον, ἀείροντα θεοῖς φαεσίμβροτον αἴγλην·
Οὐ μὰ θεῶν σκηπτοῦχον, ὑπερμενέα Κρονίωνα·
Οὔ τι μέ τις δώροισι παρήγαγεν οὐδ' ὑπ' ἀνάγκης
Οὔτε χάριν φιλίης, ἑτέρῳ κακὰ νείμαι ὑπέστην.
Ἀλλ' ὁσίας μὲν χεῖρας εἰς ἱέρα λαμπρὸν ἀείρω
Καὶ κακίης ἀμόλυντον ἔχω κατὰ πάντα λογισμόν.

Ἐκ

Ἐκ τῶν λεγομένων, πείθειν ἐπιχειροῦσι τοὺς ἐντυξομένους ταῖς τοιαύταις πραγματείαις, τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς καταδρομὴν εὐλαβούμενοι. ἀλλ' οὐδέ ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι διὰ τοῦτο χρὴ τὰς τῶν τοιούτων θανασίμων φαρμάκων σκευασίας εἰδέναι, πρὸς εὐχερῆ εὕρεσιν τοῦ βοηθῆναι τοῖς δυναμένοις· τοῦτο γάρ ἐστι ψεῦδος· ὁ γὰρ δυνάμενος τοῖς ὑπὸ τῶν ἁπλῶν θανασίμων βλαπτομένοις βοηθεῖν· ἕκαστον τῶν κατὰ μέρος ἐπὶ συμβαινόντων ἐπιπλεύων· οὗτος ἂν εἴη ἄριστος προστάτης, καὶ τῶν συνθέτων βλαπτομένων, εὐμηχάνως ἐκλαμβάνων ἕκαστον τῶν κατὰ τὴν τῶν συμπτωμάτων ἐπιπλοκὴν ἐξεχόντων. Qvem Locum, in Editione *Aldina* varie depravatum, ita legendum esse censeo.

ΕΙΣ

ΕΙΣ ΑιΔΟΥ ΚΑΤΑΒΑΣΙΣ.

Animas noſtras cum Corporibus non interire, ſed poſt hanc, aliam illis Vitam deſtinatam eſſe; Vetuſtiſſimorum qvorumvis, inter Homines, Sapientum conſtans Traditio fuit. Docuit hoc Zoroaſter; docuerunt Chaldæi, Aſſyrii, Perſæ, Indi, Ægyptii, Hebræorum Eſſei, &c. Sed nec inter Græcos, ſaniores Philoſophi, Pythagoras, Plato, Alii, aliter docuerunt. De *Orpheo* certe, res adeo extra omne dubium verſatur; ut omnem ejus Doctrinam, omnem ejus Vitam & Diſciplinam unice eo directam fuiſſe credere poſſis; ut & Voce & Ceremoniis & propriæ Vitæ Exemplo, Hominibus perſvaderet, hanc, in Terris, Hominum Vitam, non eſſe Veram Vitam; ſed Illam, poſt ſolutionem aliqvando Animæ a Corpore, demum ſecuturam & exſpectandam. Qvæ de Origine Cœleſti Animarum, in Sacris Cereris, tradidit: Qvæ de Natura & Eſſentia Animarum, in Cratere utroqve diſputavit: Qvæ de Initiorum, Orgiorum, Myſteriorum Fructu, per Ritus & Ceremonias paſſim indicavit: Ea omnia huc collimare, nemo non deprehendet; qvi, qvæ de his in Superioribus diſputavimus, ad animum revocare dignatus fuerit. Sed præter hæc, & alia ſuppetunt, tam Vitæ, qvam Doctrinæ Orphicæ λείψανα illuſtria, qvæ demonſtrent, Orpheum non aliter de Vita Animarum poſt Mortem, ſenſiſſe. Corpus, Carceri qvod aſſimilaverit; nec tamen inde Animam educendam ante, qvam Deo & Naturæ placuerit; Alioqvi Animam beatitate & libertate ſua fraudari, nec Corpus eam relinqvere poſſe penitus, ſed circa illud varie vagari & torqveri, dum docuit: Nonne eo ipſo, manifeſto ſatis probavit, Animas cum Corpore neqvaqvam interire? Qva de Re videri poſſunt, qvæ *Marſilius Ficinus* egregie diſputat, ex *Orphei* noſtri mente, in Argumento ad Librum IX.

Plotini. Ab Animalium Esu, & cruenta omni Mactatione illorum, qvod tam sollicite abstinuerit; testibus, *Plutarcho*, Symposiac. p. m. 159. & *Platone*, Libro III. de Legibus: adeo, ut & in Sacrificiis Deorum, Victimarum loco, Suffitiones commendaverit? qvod *Plinius*, Lib. XXV. cap. II. diserte testatur, & Hymni ejus, hodienum superstites, facile persvadere possunt: (confer, *Marsil. Ficinum*, ad Plotini Lib. IV. Ennead. IV. cap. XXXVIII.) qvid aliud evitare hoc ipso qvæsivit; qvam, ne in Brutorum qvoqve Animas, & illas Corporibus suis superstites; ullo modo injurius esset, eoqve ipso, Suæ qvoqve Animæ Labem qvandam affricaret & inureret? (Confer, *Porphyrium*, Lib. II. περὶ Ἀποχῆς.) Laneas Vestes, qvod a Sacris longissime arcuerit, & neminem Probum in tali humandum permiserit; Qvod de eo testatur *Herodotus*, Lib. II. Non aliter, hactenus qvidem, intelligo, qvam qvod non voluerit, ut ullum, vel crudelitatis, vel injuriæ, erga Animata, Signum aut Monumentum, in nobis, vel viventibus vel etiam mortuis, Diis obversaretur. Frugalis deniqve, Innocens, Pura, Casta, ac Sancta Vita, qvam & Ipse sectatus est, & Suis nunqvam non commendavit & inculcavit; adeo, ut *Orphica Vita*, pro Optima & Sanctissima, etiam in Proverbium abierit; (vid. *Plato*. L. VI. de Legibus.) qvid aliud fuit; qvam Perpetuæ Commendationis Mortis, & Melioris Vitæ Exspectationis vivum & spirans Exemplum? Qvam etiam Meliorem Vitam, Discipulos ejus, ex susceptis, qvæ conferebant, Initiis Orphicis, unice promisisse iis, qvi Sacra ista susciperent; vel indignum illud *Leotychidæ*, Aristonis F. in Sacerdotem qvendam Orphicum jactatum Scomma, evincit; qvod *Plutarchi* verbis, ex Apophthegm. Laconic. referam. Πρὸς Φίλιππον, τὸν Ὀρφεοτελεστὴν, παντελῶς πτωχὸν ὄντα, λέγοντα δ', ὅτι παρ' αὐτῷ μυηθέντες, μετὰ τὴν τοῦ βίου τελευτὴν εὐδαιμονοῦσι; Τί οὖν, ὦ ἀνόητε, εἶπεν Λεωτυχίδας. οὐ τὴν ταχίστην ἀποθνήσκεις, ἵνα ἀναπαύσῃ κακοδαιμονίαν τε καὶ πενίαν κλαίων; Jam vero, illæ *Expiationes*, illi Καθαρμοὶ, illæ Τελεταὶ Animarum, pluribus

pluribus modis ab *Orpheo* institutæ & introductæ, non tantum per memorata & exposita hactenus, tot Sacra, Majora, Minora; sed & per Aqvam, per Ignem, per Carmina: Illæ etiam Preces, illa Sacrificia, illa Carmina, qvibus Defunctorum qvoqve Animas purgari docuit: qvorum Mentio fit, apud *Platonem* Lib. II. de Republ. Illæ, ὙΠΕΡ ΤΩΝ ἈΠΟΘΑΝΟΝΤΩΝ ΜΕΛΩΙΔΙΑΙ, qvas prædicat *Apollonius Tyaneus* apud *Philostratum*, in ejus Vita: Qvid aliud docent, qvid aliud clamant; qvam *Orpheum* nihil magis commendasse & inculcasse suis, ac hoc; Aliam post hanc, Animæ Vitam, retro esse. Meliorem qvidem iis, qvi hic se dignos, illa tali, Virtute & Sapientia, reddiderint; Deteriorem autem & Infeliciorem illis, qvi spreta & abjecta Virtutum Via, Animæ Cultum præ Corporis Cura projecerint & conculcaverint. Qvod qvidem diserte de eo testatur *Diodorus Siculus.* Lib. I. Biblioth. Orpheumqve Primum, τὰς τῶν Ἀσεβῶν ἐν Ἅιδου τιμωρίας, καὶ τοὺς τῶν Εὐσεβῶν λειμῶνας in Græciam invexisse, ibidem docet.

Qvalem autem Statum Vtrorumqve, tam Piorum, qvam Impiorum, post Fata, *Orpheus*, Græcis suis, tum temporis, pro captu eorum, depinxerit: forrassis clarius nobis pateret, si Liber, sub Nomine ejus olim lectus; ΕΙΣ ἋΙΔΟΥ ΚΑΤΑΒΑΣΙΣ, Cujus verum Auctorem, *Epigenes; Cercopem Pythagoræum*: *Clemens; Prodicum Samium*: Alii, apud *Svidam; Herodicum Perinthium*, fuisse volunt: hodienum exstaret. Certe enim, non nudam Fabulam, alias, vel Pueris notissimam, de Orphei descensu ad Inferos, ut inde Eurydicen suam repeteret, jejune ita inibi expositam fuisse; vel inde concludo: Qvod ex omnibus, huc usqve expositis & allegatis, Librorum Orphicorum Inscriptionibus & Argumentis, nullus Liber compareat, qvi non Præcipuum qvoddam & Excellens, altioris & profundioris Sapientiæ Caput tractaverit: Tum etiam, qvod hic ipse Liber, jam ab Antiqvissimis Temporibus, ab iis, qvi Orpheum nihil scripto consignatum posteris reliqvisse, forte persvasi

 erant;

erant; non nisi summis & celeberrimis qvondam Viris Philosophis adjudicatus fuerit. Vnde facile colligi potest, non levius Argumentum, aut leviori Modo tractatum, in hoc qvoqve Libro comparuisse, ac in aliis, sub tanto Nomine olim lectis & citatis. Qvamobrem nullus dubito, Omnem de Inferis Doctrinam, qvam Orpheus qvondam Græcis suis tradiderat; sub Allegorico isto Descensu ejus ad Inferos, in hocce Libro contentam & figurate edoctam fuisse. Qvod si tamen ex eorum Scriptis, qvi Orpheum in hac Doctrina seqvi videntur; aliqva Vestigia Orphica conqvirere fas est: Qvid de Animarum illo, in Plutonis Regno, perpetuo, sive Exilio, sive Εὐωχία, senserit Orpheus; ex *Platone* potissimum statuendum judico: Et qvidem ex eo Dialogo, ubi expressam *Orphei* nostri, honorificam Mentionem facit; *Cratylo*. Ibi Socrates cum Hermogene, de Nominum Proprietatibus & Naturis disputans; inter alia qvoqve inqvirit: Vnde Inferorum Præses, Πλούτων, alias Ἅιδης dictus, has Appellationes inter Homines traxerit? Cumqve prius istud Nomen ab Hominibus minime pro infausto haberi indicasset, qvod ab ea Re derivetur, qvam paucissimi homines non summopere sibi exoptant, nempe τοῦ πλούτου: Vt adeo Πλούτων appellatus sit, κατὰ τὴν τοῦ πλούτου δόσιν: Mirari se ait, cur alteram, ejusdem Numinis, Appellationem, τοῦ Ἅιδου, tantopere abominentur pleriqve, & potius ἀπὸ τοῦ ἀειδοῦς, (*triste, tenebrosumqve*) derivari velint; qvam vel ab Ἀνδάνω, vel ἀπὸ τοῦ Εἰδέναι. Cum sibi persvasum sit; Animas, a Corporeis Vinculis solutas, in hujus Dei Regno, non Invitas & Reluctantes detineri; sed potius cum summa Voluptate, Sponte sua, circa Deum huncce versari: utpote qvæ, corporis impedimentis nunc liberæ, hujusqve Numinis Ope inde liberatæ; libere qvoqve & absqve ullo impedimento, Omnia Scire deinceps, qvæ summa & propria Animarum Voluptas est, possint. Qvod, ut ostendat; hanc Viam ingreditur: Supponit; Arctissimo & firmissimo Vinculo Animas, in illo Plutonis Regno, necessa-

rio

rio detineri, & a Deo ipso vinciri: Alioqvi fieri non posse, qvin plurimi qvotidie τὸν Ἅιδην subterfugerent. Cumqve hoc ei Hermogenes concessisset; qværit ex eo, Vtrum horum validius vinculum sit, ad qvodvis animal alicubi detinendum; Necessitas ne, an Cupiditas? Re ipsa coactus Hermogenes, respondet; Cupiditatem longe præstare Necessitati. Vrget Socrates: cum multæ & variæ sint Cupiditates, ex qvibus aliæ fortius afficiant Animum qvam reliqvæ; utiqve consentaneum esse, fortissima, ex omnibus, Cupiditate necti & vinciri Inferos a Plutone suo. Neqve hoc negante Hermogene; infert deniqve; Cum nulla vehementior Cupiditas sit, qvam ea, qva qvisqve afficitur, dum alicujus consvetudine Meliorem se Virum sperat evadere; Necessario eadem tali cupiditate, Inferos, suo Plutoni adhærere. Et tandem concludit: *Hac de Caussa dicendum est, Hermogenes! neminem Huc, Illinc velle reverti, neqve etiam Syrenes ipsas. Imo & ipsas, & cæteras omnes Animas, svavissimis Plutonis Orationibus demulceri, qvasiqve devinciri. Estqve; ut Ratio ista testatur; Deus iste, procul dubio, Sophista disertissimus & ingentia confert his, qvi penes ipsum habitant, Beneficia: qvi usqve adeo Divitiis abundat affatim, ut tanta nobis bona suppeditet, unde & Pluto est nuncupatus. An non Philosophi tibi videtur officium, Viriqve summa Prudentia & Consilio præditi; qvod nolit hominibus, Corpora habentibus, adhærere; sed nunc demum admittat eos, cum Animus illorum est corporeis omnibus Malis Cupidinibusqve purgatus? Excogitavit nempe hic Deus; hac Ratione, se Animos maxime detenturum, si Virtutis eos Aviditate vinciret. Eos autem, qvi Stupore & Insania Corporis sunt infecti, ne Pater qvidem Plutonis, Saturnus ipse, suis illis Vinculis, coërcere valet, secumqve tenere.* Vt adeo hic *Pluto* Socraticus, vere significet *Providentiam Divinam, ad separatas Animas pertinentem*: qvæ Puras Animas, Bonorum suorum perpetuis Illecebris, adeo

rapit & detinet; ut nolint ad nos ultra reverti: qvippe arctiſſimo & indiſſolubili Vinculo, Amatorio, detentæ. Vnde *Boëthius*, ex Mente *Plotini*, probat: Deum ad ſe ipſum omnia potentiſſime ſimul & ſvaviſſime rapere: Sui videlicet Amore Boni, qvaſi Eſca trahentem. Et hæc qvidem Socrates, apud Platonem: aut potius, Plato; ut arbitror, ex propria, & *Orphei* noſtri, Mente. Etenim, qvid potius docet Fabula illa decantatiſſima, περὶ τῆς τοῦ Ὀρφέως εἰς ᾅδου καταβάσεως? ORPHEVS, vehementiſſimæ, inter mortales, Cupiditatis, Amoris inexhauſti, ſtimulis actus; ne ipſa qvidem Infernalis Barathri Clauſtra, triſaucemqve Cerberum, & oberrantes ſedibus Erinnyas reformidans; immitis Tartari Regna; Carcerem, unde negant redire qvenqvam; adire audet: Iter tenebricoſum, Stygiamq; Paludem, vel ſummo Jovi extimeſcendam, trajiciens. & hoc Solus, ſine Comite: Qvod ante eum nemo, neq; Deorum neq; Mortalium, unqvam auſus eſt. Sua qvidem confiſus Cithara; ſed incerta Spe, an Laboris ſui & Audaciæ tantæ Præmium, cui inhiaverat, impetrare & reducere inde poſſit: Eurydicen qvippe ſuam: in hac Vita, qvo arctius dici nihil poteſt, *Tori Conſortem*: Repentino, & ſubitaneo Fato, inter media Affectus & Amoris mutui Incendia, Serpentis Morſu, ſibi ereptam. Intendit, ſub adventum, Lyræ ſuæ non minus, qvam Artis & Sapientiæ omnes Nervos: ſi qva flectere & exorare poſſit, truces & immites iſtos Deos; ut ſuum ſibi, tam miſere deperditum, tam anxie petitum Pignus, bona cum pace redderent. Flectit: &, tandem Mortis, ait, Vincimur, Arbiter: atq; ad Eurydicen converſus: Evade ad Superos, ait. Illa, nec vocem emittit ullam, nec ullum, mutui priſtini Affectus, ne dum Amoris, Signum, largitur. Seqvitur juſſa, ut Invitam ſeqvi judicare poſſis: Fortiori qvippe Vinculo jam impedita, reluctans. Sed & Iter cum Orpheo ingreſſam, Deflent Eurydicen Threïciæ Nurus; Deflent & lachrimis difficiles Dei: Et, qui fronte, nimis crimina terrica, Qværunt; ac veteres excutiunt Reos; Flentes Eurydicen Juridici ſedent. Deflent autem, tanqvam ex feliciſſimo Statu, in infeliciorem longe, pro-

properantem & pergentem. Illa pergit, & ſeqviturOrpheum mœrens: Mundanæ, ſcilicet, repetendæ vitæ moleſtiarum pertæſa, easqve reformidans. Orpheus interim Cantum ſuum, cumSapientia, paululum remittens; & vel tantillum, Seqviore Affectu, ad illam reſpiciens; contra Regis præceptum: Momento citius eam ex oculis Amittit: Ad puram ſuam & genuinam, ſibiq; unice adamatam, ſcilicet, Voluptatem, εἰς Ἅιδην; non, niſi cum ſummo gaudio, ut probabile eſt; jam jam relapſam. Triſtis igitur, & omni Spe atq; Solatio, recuperandi unqvam ſuam Eurydicen, deſtitutus, Tænarum egreditur Orpheus; ſibiqve impoſterum, & Muſis ſuis cantat.

Non credo, qvemqvam tam obtuſi Senſus fore, qvi non, vel ex rudi hoc, Orphicæ Fabulæ Argumento, perſpicere poſſit: Eadem Orpheum, cum Socrate, & Platone, aut potius, Hos, cum Illo, ſenſiſſe. Nempe: Animas Piorum, Proborum & Sapientum, in hac Vita, tantum abeſſe, ut Mortem extimeſcendam, aut ſaltem reformidandam habeant; ut potius, tunc demum, poſt redditum ſcilicet Naturæ Debitum, & poſtqvam in priſtinæ ſuæ ſedis, Cœli Plutonis, immenſi, Palatium redierint; ſolidam, veram, & vividam, ut ita dicam, & vitalem Vitam, i.e. omni gaudio, omni beatitate plenam & refertam, ſeſe victuras eaq; fruituras certo certius ſperare poſſint. Cum Ipſe ille Ἀΐδης, qvem pravi, ſceleſti, & indocti, tantopere, σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσι, reformidare non immerito ſolent; Ipſis nihil aliud, qvam propriæ Qvietis, Gaudii, Amoris & Beatitatis Centrum ac Terminus futurus ſit. Qvo adepto, nihil, niſi Deum, ſuæ Originis Auctorem, Parentem, Benefactorem, amaturi, deſideraturi, amplexuri; eoqve tandem plene ac plane fruituri ſint. Et hoc per ſuos Λειμῶνας, hoc per ſua Convivia, qvibus ii, qvi hac in Vita, Virtuti & Honeſtati unice operam dederint, perpetuo apud Inferos fruituri ſint; Vulgo qvidem promittebat Orpheus. Qvod tamen Ei, falſe, ſed profecto imperite, neſcio qvis, apud Platonem, exprobrat, Libro II. de Republica, his verbis: Μεσαῖος ἢ τέτων νεανικώτερα τ' ἀγαθὰ, καὶ ὁ Ὑιὸς αὐτῦ, παρὰ θεῶν διδόασι τοῖς

τοῖς δικαίοις· εἰς ᾅδου γὰρ ἀγαγόντες τῷ λόγῳ, καὶ κατακλίναντες, καὶ συμπόσιον τῶν ὁσίων κατασκευάσαντες, ἐστεφανωμένους ποιοῦσι τὸν ἅπαντα χρόνον ἤδη διάγειν μεθύοντας· ἡγησάμενοι, κάλλιστον ἀρετῆς μισθὸν, μέθυν αἰώνιον. Qvæ qvidem postrema, manifestam Calumniam continent. Non enim Αἰώνιον Μέθυν, sed Αἰώνιον Εὐωχίαν, exspectare *Orpheus* jubebat eos, qvi hic, Justitia, Temperantia, uno verbo, Virtute, dignos se tali aliqvando beatitate, reddituri sint. Qvam Εὐωχίαν, veram, plenam, &, ut ita dicam, Mentalem; cum rude tum & barbarum adhuc dum Græcorum Vulgus capere, aut sibi imaginari nondum ita, ut par erat, qviverat; tantisper, rudiora qvodammodo, his talibus, & simpliciora; pro Captu scilicet eorum, & præsenti Appetitui aliqvo modo respondentia, Virtutis Prœmia, & ad illam Incitamenta proposuit Orpheus: Vt, vel his, vel aliis qvibusvis, ad Virtutem Illecebris, illecti; modo, ad illam, tandem, sese componant: Sponte deinde, ex Virtutis ipsius Vsu, percepturi & experturi: non hunc, verum Virtutis Finem esse, sed hoc longe meliorem, sublimiorem, excellentiorem, in sola, scilicet, Mentis & Animæ Εὐωχίᾳ, consistentem, restare. Qvi verus Finis, semel deinceps intellectus, aut saltem prævisus; novo Excitamento iis esse possit, in ipso etiam Virtutum arduo Itinere, gradum duplicandi, & ad summa & suprema tandem, enitendi. Qvod summum & supremum Virtutis Prœmium, ille, apud Platonem, calumniator, non sane propria experientia, sed præceptorum suorum, Philosophorum, post tot demum secula post Orpheum enatorum, cum omnia jam venalia essènt, Disputationibus edoctus; per summam iniqvitatem, Auctori eripere; in ejusqve locum, aliam, & huic directe contrariam, Orpheo sententiam, supponere conatur. De Pœnis autem, sive Τιμωρίαις, aliisqve Calamitatibus, qvibus Orpheus, Impios, Irreligiosos, Indoctos, apud Inferos objecit; cum ex Fabularum Poëticarum, ab Orpheo, ut ajunt, profectarum, narrationibus, eadem omnibus notissima sint; heic plura accumulare, nihil attinet.

ΤΡΙΑΓΜΟΙ.

ΤΡΙΑΓΜΟΙ.

QVi primus Mortales Numerorum Vſum docuit, næ is immortali Beneficio, univerſum Genus Humanum, ſibi obſtrinxit. Eſto, Naturam ipſam, dum ex Monade, ut plurimum, Infinita paulatim producit; iis viciſſim detrahit, auget, minuit &c. & infinitis modis, Numeros in proprium qvaſi Luſum adhibet; Præceptorem qvodammodo Hominum in his agere, & ſponte ſua, Eorum Animos, ad Numerorum Abſtractam Contemplationem invitare & allicere: Sane, qvi Primus huic ductui ita attendit; ut Ipſe etiam deinceps Naturam non ſolum imitatus Mente fuerit; ſed his ipſis Numeris, veluti Gradibus qvibusdam, uſus; ipſam Naturæ editiſſimam Arcem conſcendere, ibiqve ſingula ejus Arcana, curioſus Explorator, perreptare & perſcrutari auſus fuerit: indeqve deinceps, multiplicia, & plerumqve ſtupenda, in Artes Commoda derivare didicerit: Nonne Is, Cœlo qvaſi demiſſus, Novus qvidam Generis Humani Doctor aut Dæmon haberi potuit? Non hic per ſingulas Artes ire, in iisqve neceſſarium Numerorum Vſum, curioſa λεπτολογίᾳ, demonſtrare, & ita in re manifeſta, ἐξ ἀγγελίας μίτυς nectere, animus eſt: cum vel ſola Claſſis Artium Ea, qvæ a *Studio* proprium ſibi Nomen fecit; magnam probationis partem hujus aſſerti abſolvere valeat. Iſtud hoc loco innuiſſe ſuffecerit; qvam commode, qvam ſcite, nonnulli ex Antiqvis Naturæ Myſtis, His Numerorum Præſtigiis, ad tegenda & occultanda Scientiarum Arcana; ne promiſcuo ita Vulgi Ludibrio exponerentur; uſi fuerint: Et qvam feliciter illis hoc Commentum ceſſerit. Alibi diſputavimus: ut Nemo, jam a primis Sapientiæ Initiis, auſus fuerit, qvicqvam de Ea, qvovis modo, tradere; niſi obſervata, aut inventa etiam, occultiore qvadam Via: qva, in perficiendo Opere, Velato qvaſi, ut in Sacris, Capite, incederet. Inde Ænigmata, Fabulas,

Carmina, Figuras, Logicas etiam ſubtilitates, breves & conciſas Sententiolas, qvin Ritus, Ceremonias, Symbola, Sacra, Myſteria, accerſiviſſe eos, in eundem Finem, docuimus. Sed profecto, omnia hæc, ſive Tegumenta, ſive Περιζώματα, tam ſpiſſa, tam apta eſſe non potuerunt; ut non ſubinde attentiores nonnulli, ſagaci Mentis Solertia, eo ſeſe inſinuaverint, &, ſi non plenam ubiqve & omnimodam, ſaltem aliqvam, eamqve pretioſam interdum ſatis, Arcanorum Cognitionem inibi ſubfurati fuerint, ſecumqve inde retulerint. Nullum Ænigma tam implicatum, tam convolutum & contortum ad huc repertum eſt, qvod non Oedipum ſuum invenerit. Fabularum tegmina, jam dudum, apertius Philoſophantium turba, Sapientiæ detraxit; nec deſunt hodie, qvi Lacinias colligere laborant. Ad Carminum Ludibria, olim ſeverioris attentionis Mentes, aures occludere didicerunt. Logicas Subtilitates, ipſa Ars, qva nulla latius in Vulgus ſparſa, comprehendere & perceptibiles reddere docet. Symbola etiam & Ceremoniæ, & alia hujusmodi, præſentem & attentam iis Mentem, facile in Adyta, Porrecta qvaſi Manu, deducunt. Soli illi, qvi *Numerorum* Velo Sapientiam obnupſere, caſtam ſibi & intactam ſuam Sponſam a curioſorum libidine, Illorum ope, ſervavere. Inde *Pythagoræ* (qvi primus in interiore Thalamo, ſuam Sapientiam, hoc Numerorum Velamine veſtiviſſe perhibetur) Arcana, in Numeris latentia, innumeros qvidem, ab omni Ævo, Procos & Appetitores invenere: Neminem tamen facile invenies, qvi eadem, ſaltem fortius, attingere, nedum revelare aut detrahere potis tandem fuerit. Omnes Artes, omne Acumen, qvin omnes omnino Machinas, jam Antiqvi illi Arcanorum Scrutatores, adhibuerunt Numeris Pythagoricis, & admoverunt: Sed qvid profecerint; anxia ut plurimum, & dubia, qvin inter ſe etiam pugnantia, & ſe invicem evertentia, qvæ de iis afferunt Interpretamenta; Imo etiam, nonnullorum, neqve illorum ex Plebe, Riſus interdum, &, ex indignatione, Contemtus, indeqve, in Auctorem Convicia, ſatis, opinor, decla-

declarant. Non jam eos traducam, qvi, vel vera & propria Persvasione ducti, vel, ut Auctori tantum detraherent; propalarunt: Pythagoram, Naturam ipsam ex Numeris constituisse, Numerosqve hos, uti Nonnemo eos appellare solet, Phantasticos, qvibus numeramus, Essentias & Naturas Rerum ipsas esse. Refutarunt hos jam dudum, cordatiores: refutavit nuper, Doctissimus *Burnetius*, Archæol. cap. X. Eos cogitemus, qvi Meliori Fato usi, deprehenderunt tandem, Symbolice, Mystice, Allegorice, Pythagoram, Numeros Sapientiæ accommodasse: Qvid illi, veram licet & ipsissimam Viam ingressi, invenire aut retegere inde deniqve potuerint? *Tetractys* illa decantatissima, qvot Ingenia exercuit, qvot Interpretes invenit? Binos ne Tu mihi ex Omnibus dabis, qvi ita in omnibus conspirant, ut Hoc, & non Aliud, voluisse Pythagoram, illa sua Tetracty, scire, aut saltem tuto credere possis? Rationem, cur *Mundi Medium*, Διὸς Πύργον, Διὸς φυλακὴν dixerit: Cur item *Superficiem* innuens, *Colorem* vocaverit; qvi non plane ἀμύητος est, non nimio Labore subodorari fortasse possit. At vero, qvi *Qvatuor* vel *Novem* audiverit; qvotusqvisqve *Justitiam*, nisi edoctus antea, cogitare potuit? si *Septem; Occasionem*, vel *Solem*, vel *Minervam? Qvinqve; Nuptias? Duo; Opinionem, Motum, Impositionem?* Si de *Intelligibilibus* sermo esset; qvis unqvam, nisi Pythagoras aut Pythagoræus, *Unitates* creparet? Si *Scientiam* aut *Scibilia* nominare velles; & *Duo* diceres? Si *Naturalia Universalia*, & *Opinabilia* dicturus; *Trinitatem* in ore haberes? *Qvatuor* si diceres; & *Corpus* intelligeres? qvis qvæso, nisi e Schola Pythagorica Intimæ Admissionis Auditor, Sermones tuos asseqvi, aut admittere saltem, posset? Jam si Interpretes consulas, cur hanc vel illam Rem, hoc vel illo Numero designaverit Pythagoras; tot discrepantes, de singulis, Opiniones & Sententias, totq;, vel solidiora, vel frigidiora, profecto, nonnunquam interpretamenta legas; qvot Libros Illorum evolveris. Dubitant, conjectant, hariolantur, divinant, dicunt, contradicunt, asserunt, rejiciunt: Hoc ibi passim, & promiscue agitur. Interim Arcanus

Sensus latet: & cum Secta; utut scriptorum Pythagoræorum nonnulla Segmenta supersunt; omnis fere Doctrinæ Pythagoricæ Veritas, interiit & extincta est. Infaustus qvidem nobis, Studii hujus Pythagrici, Fructus: Qvi tamen, illo suo Studio, obtinuit, qvod optávit: Nimirum, ut Arcana sua Obtecta manerent. Sed, ne Pythagoræ soli ita, & nude Gloriam istam omnem relinqvamus; monet nos *Jamblichus*: Qvi, Eum, hanc Arcanam, de Numeris, Doctrinam: Aut potius, mediantibus Numeris, Docendi Rationem, bona fide, ut cætera qvoqve Præstantiora, ab *Orpheo* mutuasse, diserte docet, in *Vita Pythagoræ*. Cujus verba mererentur, ut hic qvoqve apparerent: si qvidem alia nunc, qvam *Arcerii* illa Vetus & Manca adhucdum Editio Jamblichi, ad manus esset. Interim, non soli etiam Pythagoræ, Numeri, in tradendis Disciplinarum Arcanis, arrisere. Adhibuere illos in similibus, aut subinde admiscuere reliqvis, Alii qvoqve, aliarum Sectarum, deinceps Philosophi, *Plato*, *Aristoteles*, *Stoici*, &c. Qvin, fuere, qvi Integrorum etiam Operum Argumentum, ex Numerorum Abysso, sibi hausere. Qvalis fuit, *Jon Chius*: cujus Τριαγμοὶ, inter Nobiliora olim Philosophorum Scripta, non infimum sibi Locum vindicantes, a *Clemente Alexandrino*, *Diogene Laërtio*, *Harpocratione*, & Aliis, citantur. In qvo Scripto, *Ternarii Numeri*, sive *Arcana*, sive circa illum *Memorabilia*, Eum comprehendisse; cum ex Inscriptione, tum ex Fragmento, inferius adducendo; constare potest. Istos Τριαγμὲς *Jonis*, qvam gravi, & non condonando Errore, *Svidas*, *Orpheo* adscripserit; & qvam depravata aliunde, hæc hodie apud Svidam legantur; nunc porro exeqvar. Interim, datum sane hoc sit *Honori Svidæ*, qvicqvid huc usqve de Numerorum Arcano Vsu disseruimus: Qvi nobis alias, non exiguo beneficio, Doctrinæ Orphicæ Titulos multos, Inscriptionesqve Librorum, olim sub Orphei Nomine notorum, consignatos reliqvit. Vt vel inde præcipua nonnulla *Sapientiæ Orphicæ* Capita, nobis innotescere potuerint.

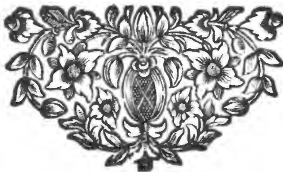
Svidas igitur, ex omnibus, qvos videre & inspicere mihi contigit, Solus, *Orpheum* Τριαγμοὺς scripsisse asserit, in Ὀρφεὺς Λιβήθρων τ' ἐν Θράκῃ. Vbi, cum de Orphei hujus Lebethrii, Patria, Parentibus, Ætate, egisset; subjungit: Ἔγραψε Τριασμοὺς· λέγονται δὲ εἶναι Ἴωνος τοῦ Τραγικοῦ· ἐν δὲ τούτοις, τὰ Ἱεροσολυμικὰ καλούμενα, Κλίσεις Κοσμικαίνας, Νεοτευκτικά. Ita Editio *Æm. Porti*. Qvi hæc interpretatur & exponit: ***Scripsit Triasmos.*** (***Wolfius*** Τριαγμοὺς, i. e. ***Ternarios Numeros.***) ***Dicuntur autem esse, Jonis Tragici. In his etiam ajunt fuisse illa, qvæ vocantur Hierosolica, Clises Cosmicænas, Neotevtica.*** Nec aliter Editio *Aldina*: Nisi qvod, pro Ιεροσολυμικὰ, legatur ibi, Ἱεροσολυμικά. At enim, qvam Corrupta hæc, aliunde fortassis, & depravata; qvam male item a *Svida* huc intrusa & infarta: ex seqventibus constabit. Et Inscriptionem Libri ipsam, qvod attinet; Τριαγμοὺς legendum esse; cum apud Hunc, tum apud Clementem & Laërtium, non Τριασμοὺς, ut Hic, aut Τριγράμμους, ut Illic: jam dudum, præter Wolfium, alii qvoqve Viri Eruditi docuerunt, & ex seqventibus patebit. *Jon* autem *Chius*, cujus hic meminit *Svidas*, Celebris Poëta qvondam, circa Olympiadem Octogesimam Secundam, Tragœdias docere cœpit. Filius Orthomeni, cognomento Xuthi: ut testatur *Aristophanis Enarrator*, ad Εἰρήνην. Ex qvo *Svidas* in Ἴων, omnia sua transcripsit. Interpres autem Svidæ, *Portus*, Olympiade LXXII. vertit: perperam. Cum & in Scholiis memoratis, ἐπὶ τῆς ὀγδοηκοστῆς δευτέρας ὀλυμπιάδος, expresse legatur; nec aliud ipse Svidas signet: ἐπὶ τῆς πβ' ὀλυμπιάδος. De hoc Jone, *Diog. Laërt.* In *Vita Pythagoræ, Lib. VIII.* Ἴων δὲ ὁ Χῖος, ἐν τοῖς Τριαγμοῖς, φησὶν αὐτὸν (Πυθαγόραν) ἔνια ποιήσαντα ἀνενεγκεῖν εἰς Ὀρφέα. Qvibus paria leguntur apud *Clementem Alexandrinum*, Strom. I. Ἴων ὁ Χῖος ἐν τοῖς Τριαγμοῖς, καὶ Πυθαγόραν εἰς Ὀρφέα ἀνενεγκεῖν τινα ἱστορεῖ. Apertissime autem omnium, *Harpocration*, in Ἴων. Ἴων, ait: Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀντιδόσεως. Ἴων οὗτος τῆς τραγῳδίας ποιητοῦ μνημονεύοι ἂν νῦν ὁ ῥήτωρ, ὃς ἦν Χῖος μὲν γένος, υἱὸς δὲ Ὀρθομένους, ἐπίκλησιν δὲ Ξούθου· ἔγραψε δὲ καὶ μέλη πολλὰ, καὶ τραγῳδίας,

τραγῳδίας, καὶ Φιλόσοφόν τι σύγγραμμα τὸν ΤΡΙΑΓΜΟΝ ἐπιγραφόμενον, ὅπερ Καλλίμαχος ἀντιλέγεσθαί φησιν, ὡς Επιγένους. Ἐν ἐνίοις δὲ καὶ πληθυντικῶς ἐπιγράφεται ΤΡΙΑΓΜΟΙ, καθάπερ Δημήτριος ὁ Σκήψιος, καὶ Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεύς. Ex qvibus liqvido patet, non *Orpheum*, sed *Jonem*, scripsisse Τριαγμοὺς: Vtut in iis scriptum reliqverit Jon, Pythagoram nonnulla Orpheo tribuisse. Qvare vel Oscitantia *Suidæ*, qva ea, qvæ apud Antiqvos legerat, non semper bene inspexit & dijudicavit; vel saltem Memoriæ Lapsus accusandus est: qvod *Orpheo Lebethrio* tribuerit Scriptum, qvod omnium confessione, *Jonis Tragici* fuit. Qvam ἀβλεψίαν augere potuit, qvod forte legit; Alios *Epigenis*, qvi de *Orphei Poësi* commentatus est; tribuere Τριαγμοὺς: Vnde facili Memoriæ Lapsu, ad ipsum Orphea Opus referre potuit. Sed, omnino lapsum fuisse *Suidam*, dum hæc scriberet; porro evincam ex Iis, qvæ seqvuntur: Ἐν δὲ τούτοις, pergit: τὰ ἱεροστολικὰ, vel ἱεροστολικὰ, κλίσεις κοσμικάρας, νεοπυκλικά. Qvid Ἱεροστολικὰ aut Ἱεροστολικὰ, sint: Qvid item Κλίσεις Κοσμικάρας sibi velint; nec Ipse unqvam divinare, nec ab Aliis doceri potui: Nec forte qvisqvam docere aut explicare poterit. Igitur depravata hæc apud Svidam esse, nullus dubito. Ἱεροσκόλια, melius legi, facile concedent, qvi Scoliorum antiqvorum Vsum & Rationem, ex Athenæo, aut aliunde, didicerunt. Erant nempe *Scolia*, Carmina, qvæ in Conviviis, post Epulas appositas, vel simul, ab omnibus convivis; vel ordine ad alios subseqvente; vel σκολιῶς ita, a sapientioribus præsentibus, sine ordine, & non servata convivarum serie, decantabantur. De qvibus, inter alia, lectu dignissima, *Athenæus* Lib. XV. Σκολιὸν ἦδετο, ὁπότε τὰ κοινὰ καὶ πᾶσιν ἀναγκαῖα πλέον λάβοιεν. ταῦτα γὰρ ἤδη τῶν σοφῶν ἕκαστον ᾠδὴν ἵνα καλὴν εἰς μέσον ἠξίουν προσφέρειν. καλὴν δὲ ταύτην ἐνόμιζον, τὴν παραίνεσίν τινα καὶ γνώμην ἔχειν δοκοῦσαν χρησίμην τε εἰς τὸν βίον. Hujusmodi autem Scoliorum Poëtæ, imprimis celebrantur, Alcæus, Anacreon, Praxilla Sicyonia: Et inter Primos, *Jon* hic *Chius*. Qvi, cum *Hymnos*, *Paanas*, & varia Μέλη, teste *Aristophanis Scholiaste*, scripsisset;

ſet; Ἱεροσκόλια, ſeu, *Scolia ad Epulas Sacras;* poſt Sacrificia celebrari ſolitas, qvoqve reliqvit. Itaqve apud *Svidam*, pro Ἱεροσολυκὰ, aut Ἱεροσολυκὰ; legendum eſſe Ἱεροσκόλια, nemo impoſterum ambiget. Qvid autem Κλίσεις Κοσμικάς ? Verba ſine Senſu. Κτίσιν Κόσμου, & Κοσμολογικὸν, Eundem *Jonem Chium* ſcripſiſſe, rurſus teſtatur idem *Enarrator Comici*. Cum igitur *Svidas* ſcripſiſſet, κτίσιν κόσμου καὶ νεοτευχῆ κα; nihil facilius ab imperito aut non attendente Deſcriptore exarari potuit; qvam, κτίσιν κόσμου καὶ νεοτευχῆ κα. Ex qvo deinceps, Criticorum opera, emanavit, κτίσεις κοσμικάς, νεοτευχῆ κα, cum forte ultima Diphthongus in κόσμου, paululum evanuiſſet, & prior Syllaba in νεοτευχῆ κα, perperam a Librario repetita, non otioſa prorſus reputaretur: Et, ut deniqve Συντάξεως deinceps Ratio ſibi conſtaret, κτίσιν, qvoqve in κτίσεις, & porro, Librariorum culpa, in κλίσεις commutatum appareret. Sed ab hac poſtrema Culpa, *Svidas* omnino excuſandus videtur, & omnia illa in Librarios rejicienda. Non tamen excuſandus, qvod, dum de *Orpheo* ſcribere ſuſcepiſſet; *Jonem Chium* in animo habuerit; & Hujus Scripta, Illi tribuerit, Qvid enim Ἱεροσκόλια, qvid item, Κτίσις Κόσμου, in Τριαγμοῖς? qvid item Τριαγμοὶ, ad *Orpheum*; qvos nemo ei unqvam tribuit? Cum præſertim omnia, qvæcunqve olim ad *Orpheum* referebantur; Carmine conſcripta eſſent, & qvidem Heroico? Τριαγμῶν autem Initium, qvod *Harpocration* nobis ſervavit, plane aliud teſtetur. Erat autem hoc: Ἀρχὴ δέ μοι τῦ λόγου πάντα τρία, καὶ πλέον τῶδε, πλέον ἐλάσσων τούτων τριῶν ἑνὸς, ἑκάστου ἀρετὴ τριὰς, Σύνεσις, καὶ Κράτος, καὶ Τύχη. Sed eum toties ad *Ariſtophanis Scholiaſten* hucusqve provocatum ſit, operæ pretium erit, ejus Verba integra heic cognoſcere. Ἴων ὁ Χῖος Διθυράμβων καὶ τραγῳδίας καὶ μελῶν ποιητής· ἐποίησε ᾠδὴν, ἧς ἡ ἀρχὴ, ἀοῖον ἀεροφοίταν ἀστέρα μείνομεν ἀελίου λευκῇ πτέρυγι πρόδρομον. Φαίνεται δὲ τετελευτηκὼς ἐκ τούτων. παίζων οὖν ὁ Ἀριστοφάνης, ἀοῖον αὐτόν φησιν ἀστέρα κληθῆναι. Περιβόητος δὲ ἐγένετο. ἔγραψε δὲ καὶ κωμῳδίας, καὶ ἐπιγράμματα, καὶ παιᾶνας, καὶ ὕμνους, καὶ σκόλια καὶ ἐλεγεῖα. καὶ καταλογάδην τὸν Πρεσβευτικὸν λεγόμενον, (forte idem

idem Opus cum Τριαγμοῖς) ὃν νόθον ἀξιοῦσί τινες εἶναι, οὐχὶ αὐτοῦ. Φαίνεται δὲ αὐτοῦ καὶ Κτίσις, καὶ Κοσμολογικὸς, καὶ ὑπομνήματα, καὶ ἄλλα τινά. καὶ πάνυ δόκιμος ἦν. Φασὶ δὲ αὐτὸν ὁμοῦ διθύραμβον καὶ τραγῳδίαν ἀγωνισάμενον ἀθήνησι, καὶ νικήσαντα, ἑκάστῳ τῶν Ἀθηναίων δοῦναι Χῖον κεράμιον. υἱὸς δὲ ἦν Ὀρθομένους, ἐπίκλησιν δὲ Ξούθου. (vid. Paul. Leopardi, Lib. II. c. 20. Emendat.) ἤρξατο δὲ τὰς τραγῳδίας διδάσκειν ἐπὶ τῆς ὀγδοηκοστῆς δευτέρας ὀλυμπιάδος. Δράματα δὲ αὐτοῦ δώδεκα, οἱ δὲ τριάκοντα, ἄλλοι δὲ τεσσαράκοντα Φασιν. Confer Svidam, in Διθυραμβοδιδάσκαλοι, & in Ἴων; deprehendes Specimen, qva Diligentia & qvo Judicio, in comportando ſuo Lexico, uſus ſit. Qvo modo item, ex hoc Scholiaſte, emendanda ſit hodierna Svidæ Lectio.

FINIS.

INDEX

INDEX AVCTORVM.

E Qvibus Doctrina Orphica eruta.

Cc Cyrillus.

Mani-

INDEX

INDEX
Rerum & Verborum.

A.

Anima.

Ani-

Astra,

Cultus

ΔΙΟΝΥ-

Ἔφα: τι-

F.

G.

H.

I.

Ἱεροσκό-

L.

Libami-

M.

Mundus

Νοῦς

O.

Ocellus

P.

Physiolo-

Pro-

Q.

R.

Reges

S.

San-

ΘΕΟΓΟ-

Tripto-

V.

X.

Y.

Z.

FINIS.

Errata.

Pagina. 4. *lin.* 3. Propriæ Scientiæ,	*Lege,* propriam Scientiam
12. *lin.* 26. Actionie.	Actione.
lin. ultima cunjunctam	conjunctam
15. *lin.* 14. excogitati	excogitari
20 *lin.* 10. exſpectare	exſpectet.
39. *lin.* 22. δημιυρὸς	δημιυ, γὸς
48. ΓΕΠΙΛΟS	ΠΕΠΛΟΣ
52. *lin.* 26. refractatio	refractario
62. *lin.* 16. exhaurint	exhauriunt
64. *lin* 20. Diviſſibilem	Diviſibilem
lin. 32. Diviſibilie	Diviſibile
97. *lin.* 15. reluterunt	retulerunt
124. *lin.* 15. oculata,	occulta
125. *lin.* 29. Latorciniis	Latrociniis
126. *lin.* 4. dignoſcre	dignoſcere
146. *lin.* 23. ὑμῶν	ἡμῶν

